

နိ.တာဝန်အရေးသုံးပါး

ပြည်ထောင်စု မြို့ဂွဲရေး	နိုဘဏ္ဍ
တိုင်းဒေသးစည်းလုံးညီညွတ်မှု မြို့ဂွဲရေး	နိုဘဏ္ဍ
အချုပ်အခြာအကာကာ တည်တုံ့ခိုင်မြေရေး	နိုဘဏ္ဍ
“နိုင်ငံတော်စွဲစည်းပုံ အခြေခံပြုပေးပေါ်ပေါ်ရေးသည် ပြည်ထောင်စုသား အားလုံး၏ ပဓနကျသော တာဝန်ဖြစ်သည်။”	

ပြည်သူသတေသန

- * ပြည်ပအားကို ပုံစံနှင့် အဆိုမြင်ဝါဒများအား ဆန့်ကျင်ကြ။
- * နိုင်ငံတော် တည်ငြိမ်အောင်ရောက်နှင့် နိုင်ငံတော်တိုးတက်ရောကို နှောင့်ယှဉ်ဖျက်ဆီးသူများ အား ဆန့်ကျင်ကြ။
- * နိုင်ငံတော်၏ ပြည်တွင်းရောကို ဝင်ရောက်စွာက်ဖျက်နှောင့်ယှဉ်သော ပြည်ပနိုင်ငံများအား ဆန့်ကျင်ကြ။
- * ပြည်တွင်းပြည်ပ အဖျက်သမားများအား ဘုရန်သူအဖြစ် သတ်မှတ် ခေါ်နှုန်းကြ။

ဦးရွှေအောင် [၁၉၂၈-၁၉၉၄]

ပဲခူးတိုင်း ကဝမြို့နယ် ဖလေးရွာတွင် အဖ ဦးစု၊ အမိ ဒေါ်အုန်းရှင်တို့က ၁၉၂၈ ခု ဇန်လ ၂ ရက်တွင် ငွေးဖွားသည်။ အမည်ရှင်းမှာ ဦးရွှေအောင် ဖြစ်သည်။ ဖလေးရွာ အလယ်တန်းကျောင်း(၁၉၃၅)၊ ပဲခူးမြို့၊ မဟာဝိသုတရာမကျောင်း တိုက (၁၉၄၆)၊ မန္တေသနလေးမြို့၊ တောင်ပြင် ဘုရားကြီးတိုက ဆရာတော် ဦးကြော် (၁၉၄၈)၊ သက်ကြီးတော်သို့လ (၁၉၆၀)၊ အိန္ဒိယပြည် ဘုံဘေးတော်သို့လ (၁၉၇၁) တိုတွင် ပညာသင်ခဲ့သည်။ စေတီယင်းက ဓမ္မာစရိယ၊ သကျသိုံး ဓမ္မာစရိယ (ဝင်သကာ)၊ အစိုးဂ ဓမ္မာစရိယ (သိရောမကို)[၁၉၇၃]၊ တော်သို့လ ဝင်တန်း (၁၉၇၆)၊ သက်ကြီးတော်သို့လမှ ဝန္တာဘွဲ့ (၁၉၇၅)၊ ဘုံဘေးတော်သို့လမှ မဟာဝိစွာဘွဲ့၊ (သတ္တတာ) နှင့် သွေ့မွှေ့လောကိုကင် (သာသနာပြုဘွဲ့) [၁၉၉၂] တို့ကို ရရှိခဲ့သည်။

၁၉၄၁ တွင် ရှင်သာမဏေ ဝတ်သည်။ ၁၉၄၈ တွင် ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်သည်။ ၁၉၆၀ တွင် လူဝတ်လသည်။ ပြည်သူ့ထောက်ပုံရေး အုပ်ချုပ်မှုအဖွဲ့၌ ဝန်ထမ်း ပုံစံသာသနာနှင့်ဟအဖွဲ့၌ လက်ထောက်အယ်ဒီတာ၊ အုပ်ချုပ်ရေးအရာရှိ (၁) သာသနာဦးစီးပွာာနှင့် တွဲဖက်ညွှန်ကြားရေးမှုး၊ တာဝန်များကို ထမ်းဆောင် ခဲ့သည်။ ၁၉၈၈ တွင် အြိမ်းစားယူသည်။

ထင်ရှုံးသော စာအုပ်များမှာ ရသတေပါ၏ ရသ၊ ပုံစံ - လောကသားတို့၏ အနှစ်းမဲ့ ကျေးဇူးရှင် ကိုယ်ကျင့်ပုံစံဝင်၊ အမြင်များပြောင်းလဲခြင်းနှင့် အတွေးအမြင် စာစုများ၊ ဘဝအကျဉ်းသား၊ ပုံစံ သိမဟုတ် အနှစ်းမဲ့၊ ကုသိုလ်နှင့် အကုသိုလ်၊ ပုံစံဝါဝ ပေါ်ထွန်းခြင်း၊ စာပတ်သုများ၊ ချမ်းသာကို ရှာဖွေခြင်း၊ ဘဝအမြင်သစ်၊ ထေရဝါဒ အုတ်မြစ်၊ ဓမ္မပဒ် တို့ ဖြစ်ကြသည်။

၁၉၉၄ ခု ဒီဇင်ဘာ ၂၂ ရက်တွင် ရန်ကုန်မြို့၌ ကွယ်လွန်သည်။

၂၀၀၀ - ၂၀၀၁ ထုတ်
ရုပြည်တာအုပ်များ

၁၁၃။ မောင်ပို့ထွန်း၏ စီးပွားတက်အောင်လုပ်နည်း
၁၁၄။ ရွှေ့ခြောင်း၏ ဘတ်စကားလျှိုလ် ခွဲ့ကြီး ၉(The Hound of the Baskervilles
by Sir Arthur Conan Doyle)

- ၁၁၅။ ဒရန်ရွှေများ၏ မူးနာ၏ ကျိုးနာ (Benita by Sir Rider Haggard)
၁၁၆။ သိန်းဖော်ငြုံ၏ တစ်ခုသော ငွေရတုသင်နှင့် ဘိုးဘိုးဘွားဘွား အချစ်ပွား
၁၁၇။ ညွှန်ကြှု၏ ပင်လယ်ပုလွှေ (Sea Wolf by Jack London)
၁၁၈။ ထွန်းသခ်၏ ဘတ်ခုံကဗ္ဗာ၊ ဘတ်ဆောင်ကဗ္ဗာ (ကဗ္ဗာခေါင်းဆောင်များ၏ ရှင်ပုံလွှာ)
၁၁၉။ ရွှေ့ခြောင်း၏ စေတစ်လုံးပိုင်ရှင်
၁၂၀။ မောင်ထင်၏ ကမ္မာဝဏ္ဏတိများ
၁၂၁။ ကြည်အောင်၏ မေတ္တာမီးအီမီ
၁၂၂။ ရွှေ့ခြောင်း၏ စန္တာအော်
၁၂၃။ ဘတ်တိုး၏ ဘဝပညာ
၁၂၄။ ရွှေ့ခြောင်း၏ ဆင့်စွဲယမ်းသမီး(Ivory Child by Sir Rider Haggard)
၁၂၅။ ဂျာနယ်ကျော်မမလေး၏ သူလို့လူ
၁၂၆။ ရွှေ့ခြောင်း၏ ကာလယ်နှင့် အခြားဝဏ္ဏတိများ
၁၂၇။ ခဲ့မြှုပ်(မြန်မာပြန်) ခြေမဟုတ် လက်မစုံ ကျွန်တော်ဘဝအတွေ့အကြံ
၁၂၈။ မောင်သာချို့၏ သမီးဖတ်ဖို့
၁၂၉။ တိုက်စိုး၏ အော်
၁၂၁၀။ ဒေါက်တာကျိုးနိုင်၏ သင်သိလို့သမျှ စိုးရိုးမောက်အကြောင်း
၁၂၁၁။ တက္ကသိုလ်ဘုံးနိုင်၏ သူငယ်ချင်းလိုပဲ ဆက်၍ခေါ်မည်ဆိုင်
၁၂၁၂။ ဂျာနယ်ကျော်မမလေး၏ မူးနှံ့မဟု
၁၂၁၃။ ဒရန်ရွှေများ၏ မြှုပ်နမ်း၏ ဘဝခရီး
၁၂၁၄။ ရွှေ့ခြောင်း၏ သူရဲ့ကောင်းသုံးယောက်
၁၂၁၅။ စာရေးဆရာများ၏ စိတ်နယ်လွန်ပညာနှင့် စိတ်ပညာပဒေသာ

၂၀၀၁ ခုနှစ် မတ်နှင့် ဧပြီတွင် ထုတ်ဝေမည့် စာအုပ်များ

- ၁၃၈။ ဒေါက်တာ ဒေါ်ခင်လေးမြှုင်း၏ မင်းသားလေး (Le Petti Prince)
၁၃၉။ ပို့လုပ်အေးမောင်၏ လူလော့ နာနာဘာဝလော
၁၄၀။ မင်းယူဝေ၏ ပထမမြန်မာများ
၁၄၁။ တင်မောင်မြှုင်း၏ မဘမ်ကျူးမီ
၁၄၂။ ရွှေ့ခြောင်း၏ ၀ သုံးလုံး

ရုပြည့်စာဆိပ် ၁၃၆

ကုသိုလ်နှင့် အကုသိုလ်

ဦးချောက်
မဟာဝိဇ္ဇာ (သက္ကတ)
ဝဋ္ဌသကာနှင့် သိရောမထိ

အမှတ် ၃၈၊ ၁၀၉ လမ်း၊ မင်္ဂလာတောင်ညွန့်၊ ရန်ကုန်ဖြူ။
ဖုန်း: ၀၁-၂၉၆၆၇၁(အိမ်)၊ ၂၅၂၉၈ (ဆိုင်)

[၁ ဖေဖော်ဝါရီ ၂၀၀၁]

စာမျက်နှာပြုချက်အမှတ်
မျက်နှာဖွင့်ပြုချက်အမှတ်

[၄၃၆ / ၂၀၀၀ (၆)]
[၄၄၀ / ၂၀၀၀(၇)]

စီစဉ်ထုတ်လုပ်မှု
သန်းဆွေ (ဓရဘတ္ထန်း) နှင့် ဧဇာတ်

ပုံနှိပ်ခြင်း

ပထမအကြိမ် - (အြဂုတ်၊ ၁၉၉၆) ဒီပါစီးစာပေတိုက်
ဒုတိယအကြိမ် - (ဖေဖော်ဝါရီလ၊ ၂၀၀၁) ရာပြည့်စာအုပ်တိုက်

အုပ်စု [၁၀၀၀]

မျက်နှာဖွင့် အတွင်းစာသား ပုံနှိပ်သူ
ဒေါ်ခင်အေးမြင့် [၁၅၉၀၁]၊ ရာပြည့်အော့ဖ်ဆက်
အမှတ် ၁၉၉၈၊ လမ်း ၅၀၊ ပုံမှန်တောင်မြို့နယ်၊ ရန်ကုန်မြို့။

ထုတ်ဝေသူ

ဦးလှိုင် [၀၂၃၈]၊ လောကစာပေ
အမှတ် ၃၊ ပါးထပ်ကြီးဘုရားလမ်း၊ ဗဟန်း၊ ရန်ကုန်မြို့။

အတွင်းစာ

အောက်

စာအုပ်ချုပ်

ကျိုမြင့်

မျက်နှာဖွင့် ပန်းချိ

ဇယ်မောင်

တန်ဖိုး

၄၅၀ ကျော်

မာတိကာ

၁။	ကုသိယ်နှင့် အကုသိယ်	၉
၂။	မယလူလင် (၁)	၂၇
၃။	မယလူလင် (၂)	၄၂
၄။	မယလူလင် (၃)	၅၈
၅။	သူမန္ဒဇေဝ	၇၂
၆။	မာတိက မာတာ (၁)	၈၆
၇။	မာတိက မာတာ (၂)	၉၈
၈။	ရူနှါ ဝက်ကုန်သည်	၁၁၂
၉။	ဝိဇ္ဇား (၁)	၁၂၈
၁၀။	ဝိဇ္ဇား (၂)	၁၄၀
၁၁။	ဝိဇ္ဇား (၃)	၁၅၂
၁၂။	ဝိဇ္ဇား (၄)	၁၆၇
၁၃။	ပေါ့သာကသူ ငွေး	၁၈၃

ကုသိုလ်နှင့် အကုသိုလ်

ကျွန်ုပ်တို့သည် မွေးသည်မှ သေသည်အထိ ဘဝတစ်လျှောက်လုံး အလုပ်များကို ဆက်တိုက် လုပ်ကြ၏။ ကြားပြတ်သည်ဟူ၍ မရှိ။ အလုပ်ကို ပါဋ္ဌီဝေါဘာရဖြင့် “ကံ” ဟူ၍ ဆိုရ၏။ ကိုယ်ဖြင့် လုပ်လျှင် ကာယကံဟူ၍ ဆိုရ၏။ နှုတ်ဖြင့်လုပ်လျှင် ဝစီကံဟူ၍ဆိုရ၏။ စိတ်ဖြင့်လုပ်လျှင် မနောကံဟူ၍ ဆိုရ၏။

ယင်းကာယကံ၊ ဝစီကံ၊ မနောကံတို့သည် တစ်ခုမဟုတ် တစ်ခု ကျွန်ုပ်တို့၏ သွန်းနှင့် အမြဲတစေ ဖြစ်ပေါ်လျက် ရှိကြ၏။ ယခု ပစ္စွာန် ဘဝ၌သာ ဖြစ်ပေါ်သည် မဟုတ်။ အစ မထင်သော ရေး အတိတ်ဘဝတိုင်း ဘဝတိုင်း၌လည်း ဖြစ်ပေါ်ခဲ့၏။ အရဟတ္တာမင်း၊ အရဟတ္တာဖိုလ်ဖြင့် နိုဗ္ဗာန်ကို ပျက်မှုာက်ပြု၍ ဘဝပြတ်သည့် ကာလ အထိ နောင် အနာဂတ် ဘဝတိုင်း ဘဝတိုင်း၌လည်း ဖြစ်နော့းမည်ပင် ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ကျွန်ုပ်တို့၊ အသက် ရှိနေသရွှေ့ ကာလပတ် လုံး အလုပ်သုံးမျိုးတို့တွင် တစ်မျိုးမျိုးကို ရောင်လွှဲ၍ မရဘဲ လုပ်နေကြ ရမည်သာ ဖြစ်၏။

ဤသို့ လုပ်နေကြရခြင်းသည်ပင် ဘဝ၏ အနက်၊ ဘဝ၏ အဓိပ္ပာယ်ဖြစ်၏။ ပဋိနှံသမုပ္ပါဒ် ဒေသနာတော်၌မူ ဘဝကို ကမ္မဘဝနှင့် ဥပပတ္တိဘဝ၊ သို့မဟုတ် အကြောင်းဘဝနှင့် အကျိုးဘဝဟူ၍ နှစ်မျိုး ခွဲ ဟောကြားထား၏။ ယင်းဘဝ နှစ်မျိုးတုံးသည်ပင် အလုပ်နှင့် ဆက် စပ်လျက် ရှိ၏။ အကြောင်းဘဝသည် အလုပ်ဖြစ်၏။ အကျိုးဘဝသည် သတ္တဝါဖြစ်၏။

ကျွန်ုပ်တို့သည် အကျိုးဘဝအရ ဝိပါက်ပဋိသန္တစိတ်ဖြင့် သတ္တဝါဟူ၍ ဖြစ်လာသည်နှင့် တစ်ပြီးငါက် မကောင်းသောအလုပ်ကို စတင်၍ လုပ်ရ၏။ ထို့ကြောင့် သတ္တဝါဟူသည် ဘဝတွင် မကောင်းသောအလုပ်ဖြင့် စတင်သူ ဖြစ်၏ ဟူ၍ ဆိုရ၏။ ဤမြို့မြို့ မကောင်းသော အလုပ် ဆိုသည်မှာ ပဋိသန္တ နောင် ပထမဦးဆုံး လောဘအော စောခြင်း ဖြစ်၏။ ယင်းလောဘအော် စောနာ ယဉ်လျက် ပါ၏။ ယင်းစောနာ ကို လောကဝါဟာရအားဖြင့် မကောင်းသော အလုပ် ဟူ၍လည်း ကောင်း၊ ဒေသနာ ဝါဟာရအားဖြင့် အကုသိုလ် ကံ ဟူ၍လည်း ကောင်း ဆိုရ၏။

ဤမြို့သတ္တဝါအရ အသည်တ်ဘုံမှ တစ်ပါး (၃၀)ဘုံသား အားလုံး ပါဝင်ကြ၏။ လူဖြစ်စေ၊ နှစ်ဖြစ်စေ၊ ပြဟ္မာဖြစ်စေ သတ္တဝါ ဟူသမျှ မည်သူမဆို ဘဝတွင် လောဘဖြင့် အလုပ်ကို စတင်သူများ ဖြစ်၏။ ဤသို့ အဘိဓမ္မာ ဒေသနာတော်၌ ဆို၏။

လောက ဝါဟာရအားဖြင့် “အလုပ်”၊ ဒေသနာ ဝါဟာရ အားဖြင့် “ကံ” သည် ကာယကံ၊ ဝစ်ကံ၊ မနောကံ ဟူ၍ သုံးမျိုး ရှိပြီး ကောင်း မကောင်းအားဖြင့် နှစ်မျိုးစီ ရှိသည်။ ကောင်းသောကံကို ကုသိုလ်ဟူ၍ဆိုပြီး မကောင်းသော ကံကို အကုသိုလ်ဟံ ဆိုသည်။

ကျွန်ုပ်တို့သည် သံသရာ၌ ကျင်လည်နေသရွှေ ကာလပတ်လုံး

ကုသိလ်နှင့် အကုသိုလ် နှစ်မျိုးအနက် တစ်မျိုးမျိုးကို အမြတဖော် ဖြစ်ခြင်း။ ကုသိလ်အလုပ် ဖြစ်ချင်ဖြစ်မည်။ အကုသိုလ် အလုပ် ဖြစ်ချင် ဖြစ်မည်။ နှစ်မျိုးအနက် တစ်မျိုးမျိုးသာ ဖြစ်၏။ ကြားအလုပ် ဟူ၍ မရှိ။ မလုပ်ဘဲလည်း ရှောင်လွှဲ၍ မရ။ ဤသည်ကိုပင် သွေးတိုင် သွေးနှင့် ကုသိလ်ထိုင်တို့အနက် တစ်မျိုးမျိုးသည် အမြတဖော် ဖြစ်ခြင်း၍ ဖို့ရ၏။

ကောင်းသောအလုပ်သည် ကုသိလ်ကံ ဖြစ်၏။ မကောင်းသော အလုပ်သည် အကုသိုလ်ကံ ဖြစ်၏။ အလုပ်ဟူသမျှသည် ကောင်း မကောင်း နှစ်မျိုးသာရှိပြီး ကြားအလုပ်ဟူ၍ မရှိ။ ကံ ဟူသမျှသည် ကုသိလ် အကုသိုလ် နှစ်မျိုးသာ ရှိပြီး ကြားကံဟူ၍ မရှိ။ ဤသည်မှာ ပရမထွေသစာအားဖြင့် အမှန်ဖြစ်၏။ ဤသောကံ အတွန်း အနတ္တ ဘာသာတရားများ အားလုံးက ကောင်းသောအလုပ် ကံ လုပ်ရန်နှင့် မကောင်းသောအလုပ်ကံ ရှောင်ရန် သွန်သင်ပြ၏။

သို့ရာတွင် ကောင်း မကောင်း သတ်မှတ်နည်း၊ ကောင်းသော အလုပ်ကံ လုပ်နည်းနှင့် မကောင်းသော အလုပ်ကံ ရှောင်နည်းတို့နှင့် စပ်လျဉ်း၍ သွန်သင်ရှုံးမှ အနတ္တ ဓမ္မဒေသနာနှင့် အခြား အတွေသနနာတို့သည် သော့ချင်း မတူကြချေ။

သွေးတို့သည် သံသရာ၌ ကျင်လည်နေသူများ ဖြစ်၏။ သံသရာသည် အပြောကျယ်သော သမုဒ္ဒရာနှင့် တူ၏။ သမုဒ္ဒရာသည် ဘေးဘျားအတိ ပြီး၏။ နှစ်သက်စရာ မဟုတ်။

သံသရာ၌ ကျင်လည်ခြင်းသည် အပြောကျယ်သော သမုဒ္ဒရာ၌ လက်ပစ်ကူးနေခြင်းနှင့် တူ၏။ သမုဒ္ဒရာ၌ လက်ပစ်ကူး နေသူသည် ငြိမ်းချမ်းရာ တစ်ဖက်ကမ်း ရောက်ရေးအတွက် အသေကောင်ပုပ်ကံ

တွေ့လျင်လည်း အမှီတံကဲ ပြု၏။ သစ်တုံးကို တွေ့လျင်လည်း အမှီတံကဲ ပြု၏။

သို့ရာတွင် အသေကောင်ပုပ်ကို တွေ့သောအခါ စက်ဆုပ်၏။ စက်ဆုပ်သောလည်း မစွန်းပစ်၊ သင့်သလို အမှီတံကဲအဖြစ် အသုံးပြု၏။ သစ်တုံးကို တွေ့သောအခါ ဝမ်းမြောက်၏။ ဝမ်းမြောက်သော လည်း မသိမ်းပိုက်၊ သင့်သလို အမှီတံကဲအဖြစ် အသုံးပြု၏။ သူ့ အတွက် တစ်ဖက်ကမ်းရောက်ရေးသာ အဓိက ဖြစ်၏။ အသေကောင်ပုပ်သည်လည်း အဓိက မဟုတ်၊ သစ်တုံးသည်လည်း အဓိက မဟုတ်၊ လက်ပစ်ကူးနေစဉ် ကာလအတွင်း အသုံးပြုစရာ တန်ဆာ ပလာများသာ ဖြစ်၏။ တစ်ဖက်ကမ်း ကြည်းကုန်းထက်သို့၊ ရောက်ပါက အသုံးပြုစရာ တန်ဆာပလာများသည် ဘာမျှ အသုံးမကျတော့။ စွန်းပစ်ရမည် ချည်း ဖြစ်၏။ ဤသို့ မြတ်စွာဘုရားသည် မူလပဏ္ဍာ သပါဋ္ဌာတော် (၁၈၈) ကုလွှာပမသုတေသန၌ ဟောကြားတော်မူ၏။

ဗုဒ္ဓအသနာတော်အရ သမုဒ္ဓရှုံး လူးလာခေါက်ပြန် လက်ပစ်ကူးနေသူအတွက် အသေကောင်ပုပ်သည် အကုသိုလ်နှင့် တူ၏။ သစ်တုံးသည် ကုသိုလ်နှင့် တူ၏။ ဘာသာရေးလောက္ခား လမ်းစဉ်နှင့် ပန်းတိုင်ဟူသော ဝေါဟာရနှစ်လုံး ရှိ၏။ ဗုဒ္ဓဘာသာ၌ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးကို လမ်းစဉ်အဖြစ် သတ်မှတ်၍ နိုဗ္ဗာန်ကို ပန်းတိုင်အဖြစ် သတ်မှတ်သည်။ လမ်းစဉ်ဟူသည်မှာ တဏ္ဍာ၊ မာန၊ ဒီဇိုင်းတို့ဖြင့် မစွဲလမ်းဘဲ ဆန္ဒသက်သက်ဖြင့် ယူနိုင်သော သဘောဖြစ်သည်။ ပန်းတိုင်ကိုသာ နှလုံးသွင်းမကောင်းလျင် တဏ္ဍာ၊ မာန၊ ဒီဇိုင်းတို့ဖြင့် စွဲလမ်းနိုင်သည်။

ဥပမာအားဖြင့် သေနတ်ပစ်သောယောက်ဗျားသည် ကျည်ဆန်ကို ယူသောအခါ ကျည်ဆန်းနှင့် သိမ်းပိုက်လိုခြင်း မရှိ၊ ရယူရုံသက် သက်မျှ ဖြစ်၏။ သားကောင်းသာ သိမ်းပိုက်လိုခြင်း ရှိ၏။ ဤသာဘောအရ

ကျည်ဆန်ကို လမ်းစဉ်ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ သားကောင် ကို ပန်းတိုင် ဟူ၍လည်းကောင်း ဆိုအပ်၏။ သိမ်းပိုက်လိုခြင်း ရှိလာလျှင် လမ်းစဉ် သည်ပင် ပန်းတိုင်ဖြစ်သွား၏။ ထို့ကြောင့် ကုသိလ်နှင့် အကုသိလ်ကို မဂ္ဂံရှစ်ပါး၌ ပါဝင်အောင် ကြိုးစားအပ်၏။ အကုသိလ်ကို မဂ္ဂံရှစ်ပါး၌ ပါဝင်အောင် ကြိုးစားရာတွင် ယင်း အကုသိလ်ကို ပယ်သတ်နိုင်အောင် သမ္မပွာေန် နည်းအတိုင်း အား ထုတ်ခြင်းပင် ဖြစ်၏။ ဥာဏ်ရှိ၍ သုံးတတ်ပါက အဆိပ်ကိုလည်း ဆေးဖက်ဝင်အောင် အသုံးပြု၍ ရသကဲ့သို့ ဖြစ်၏။ ဤနေရာ၏ လမ်းစဉ်ကို အသုံးပြုစရာ တန်ဆာပလာ ဟူ၍ ဆိုအပ်၏။ သို့ဖြစ်၍ အကုသိလ်နှင့် ကုသိလ်ကို သံသရာ၏ ကျင်လည်နေစဉ် အသုံးပြုစရာ တန်ဆာပလာ အဖြစ်သာ အသုံးပြုအပ်၏။ ပန်းတိုင်အဖြစ် အသုံး မပြုအပ်။

အကုသိလ်ကို အသုံးပြုစရာ တန်ဆာပလာအဖြစ် အသုံးပြုခြင်း ဆိုသည်မှာ ပုထိုးတို့၏ သဘာဝအရ မလွှာသာ မရောင်သာ အကု သိလ်ကို ပြမိပါက ယင်းပြမိသော အကုသိလ်ကို မွေထားရမည် မဟုတ်။ မသိကျိုးကျွန်း ပြရမည် မဟုတ်။ ယင်းအကုသိလ်ကို ပယ်သတ်ရန် အားထုတ်ရမည်။

စိတ္တာန်ပသာနာ သတိပဋိန်အတိုင်း အကုသိလ်ကို အကုသိလ် မှန်း သိရမည်။ ယင်းပြမိသော အကုသိလ်ကို အားကြိုးသော အကြောင်း (ဥပန်သာယ) ပြ၍ ယင်း၏ ဆန့်ကျင်ဘက် ကုသိလ်ကို ပြရမည်ဟူ၍ ဖြစ်သည်။ ပန်းတိုင်အဖြစ် အသုံးပြုခြင်း ဆိုသည်မှာ ငါ၊ ငါ့ဥစ္စာ၊ ငါ့အတွက် သိမ်းပိုက်ခြင်းဖြစ်သည်။ ယင်းကို တဏ္ဍာ၊ မာန၊ ဒီဇို့တို့ ဖြင့် ခွဲယူခြင်းဟူ၍ ဆိုသည်။

အမှန်အားဖြင့် ဗုဒ္ဓဘာသာသည် လောဘကို ပယ်သတ်သော ဘာသာဖြစ်သည်။ နိုဗ္ဗာန်ဟူသည်မှာ ဝါနံချော် တဏ္ဍာလောဘ ကုန်

ခြင်းပင် ဖြစ်၏။ လောဘကို သမှုဒယသစွာဟူ၍ ဆိုသည်။ လောဘကို ပယ်သတ်လျှင် မာနနှင့် ဒီဇိုတိကိုလည်း ပယ်သတ်ပြီး ဖြစ်သည်။ လောဘသည် အမြဲတမ်း ငါအတွက် ဦးစားပေးသည်၊ သူတစ်ပါးအတွက် ဦးစားပေး။ အမြဲတမ်း အသာစံသည်၊ အနာမခံ။

သူတစ်ပါးအတွက် ဦးစားပေးခြင်း၊ အနာခံခြင်းသည် အလောဘဖြစ်၏။ အလောဘဖြင့် လောဘကို ပယ်သတ်ရ၏။ လောဘကို အလောဘဖြင့် ပယ်သတ်ရာတွင် အဒေါသလည်းပါ၏။ အဒေါသဟူသည် သူတစ်ပါးကို ချစ်ခြင်း၊ ငဲ့ညာခြင်း ဖြစ်၏။ သို့ရာတွင် သူတစ်ပါးကို ဦးစားပေးတိုင်း၊ အနာခံတိုင်းလည်း အလောဘအစစ် ဟုတ်ချင်မှ ဟုတ်မည်။ သူတစ်ပါးကို ချစ်တိုင်း၊ ငဲ့ညာတိုင်းလည်း အဒေါသအစစ် ဟုတ်ချင်မှ ဟုတ်မည်။

ထို့ကြောင့် အလောဘအစစ်၊ အဒေါသအစစ် ဖြစ်လာစေရန် အမောဘကို လိုအပ်၏။ အမောဟ မပါဝင်ပါက သူတစ်ပါးကို အချစ်မှာဖြင့် ချစ်၍ မစင်ကြယ်သော ပစ္စည်းများဖြင့် ထောက်ပံ့သောကြောင့် ပစ္စကွဲတင် ဒုက္ခ ရောက်တတ်၏။ သံသရာတွင်ကား ဆိုဖွယ်မလို။ အမောဟ ပါဝင်မှသာ စင်ကြယ်သော ပစ္စည်းကို ရှာဖွေ၍ ထောက်ပံ့တတ်၏။ စင်ကြယ်သော မေတ္တာကို မွေးမြှု၍ ချစ်တတ်၏။ အကယ်၍ ပန်းတိုင်အဖြစ် အသုံးပြုနေပါက တစ်ဖက် ကမ်း ကြည်းကုန်းထက်သို့ မည်သည့်အခါန္တ ရောက်တော့မည် မဟုတ်။

ဗုဒ္ဓဘာသာကား သတ္တဝါများကို သံသရာသမှုဒရှုံး မျောမနေ စေဘဲ တစ်ဖက်ကမ်း ကြည်းကုန်းထက်သို့ တင်ပေးသော ဘာသာတရား ဖြစ်၏။ တစ်ဖက်ကမ်း ကြည်းကုန်းထက်သို့ တင်ပေးခြင်း ဆိုသည်မှာ အသာမစံဘဲ အနာခံမှု၌ စစ်မှန်သော “ရသ”ကို ရှာဖွေတွေရှိအောင် ညွှန်ပြခြင်းပင် ဖြစ်၏။

ထို့ကြောင့် အကုသိလ်နှင့် ကုသိလ် သို့မဟုတ် မကောင်းသော အလုပ်နှင့် ကောင်းသောအလုပ်တို့ကို အသုံးပြုစရာ တန်ဆာပလာ အဖြစ်၊ ဖောင်အဖြစ်သာ အသုံးပြုရန်နှင့် ပန်းတိုင်အဖြစ် အသုံးမပြုရန် သွန်သင်ခြင်း ဖြစ်၏။ ဤသည်ကိုပင် ကုသိလ်နှင့် အကုသိလ်ကို စွန်ခြင်းဟူ၍ စာပေများ၏ ဆို၏။ ဤကား ဗုဒ္ဓဘာသာ၏ ထူးခြားချက် ဖြစ်သည်။

ကျွန်ုပ်တို့သည် လူဘောင်တွင် နေထိုင်ကြသော လူသားများ ဖြစ်သည့်အားလော်စွာ မလွှဲသာ မရှောင်သာဘဲ စစ်ကိုလည်း တိုက်ကရ၏။ ခွေးရူးကိုလည်း သတ်ကြရ၏။ လူဆိုး သူစိုးများကိုလည်း နိမ်နင်းကြရ၏။ ဤလုပ်ငန်းများသည် မကောင်းသော အကုသိလ် လုပ်ငန်းများ ဖြစ်ကြ၏။ အကုသိလ်လုပ်ငန်းများ ဖြစ်သည့်အလျောက် မလုပ်ဘဲ ရှောင်ကြည့်ရန် ဗုဒ္ဓဒေသနာက ညွှန်ကြား၏။ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် များ ဖြစ်သည့်အားလော်စွာ ဗုဒ္ဓဒေသနာက ညွှန်ကြားသည့်အတိုင်း ယင်း အကုသိလ်လုပ်ငန်းများကို မလုပ်မိရန် ရှောင်ကြည်ကြပါ၏။

သို့ရာတွင် ရှောင်ကြည့်၍ မရသော အခါသမယသည် ပေါ်ပေါက်လာတတ်၏။ ယင်းအခါသမယကား ဒုစရိတ် တရားများနှင့် အဓမ္မဝါဒများက လောကကို ဖျက်ဆီးရန် အားထုတ်သောအခါ၊ သုစရိတ်တရားများနှင့် ဓမ္မဝါဒကို လွှမ်းမြို့ရန် ကြိုးပမ်းသောအခါ၊ မိမိအတွက် အသက်အွန်ရာယ် ကြံ့သော အခါသမယ ဖြစ်လေသည်။

ထိုအခါသမယမျိုးတွင် ကျွန်ုပ်တို့သည် “အသေကောင်ပုပ်” ကို အမိုတံကဲပြု၍ အသေကောင်ပုပ်၏ အကုအညီဖြင့် တစ်ဖက်ကမ်းကြည်းကုန်းသို့၊ အရောက်ကူးသကဲ့သို့၊ ကျူးမျှးကျော်စစ်ကို တိုက်ခြင်းအားဖြင့် လည်းကောင်း၊ ခွေးရူးကို သတ်ခြင်းအားဖြင့် လည်းကောင်း၊ လူဆိုး သူစိုးများကို နှိမ်နင်းခြင်းအားဖြင့် လည်းကောင်း လောက၏

အစီးအပွားအတွက်၊ ဓမ္မဝါဒ ရှင်သနထွန်းကားရေးအတွက် ဆောင်ရွက်
ကြရ၏။

ကျွန်ုပ်တို့သည် စစ်ကို တိုက်ကြ၏။ ထိုသို့ တိုက်ရာတွင် စစ်ကို
တိုက်ချင်၍ တိုက်ကြသည် မဟုတ်။ “အသေကောင်ပုပ်”၏ အကူအညီဖြင့်
တစ်ဖက်ကမ်းသို့၊ ကူးသော ယောက်ကျားသည် “အသေကောင်ပုပ်”
ကို ချုပ်စက်ဆုပ်သကဲ့သို့ ကျွန်ုပ်တို့သည် စစ်ကို ချုပ်စက်ဆုပ်ပါ၏။
သို့ရာတွင် “အသေကောင်ပုပ်”၏ အကူအညီကို မရယူပါက ကမ်းကူး
သော ယောက်ကျားသည် ရေပြင်တွင် ပျက်စီး ပျောက်ကွယ်သွားမည်
ဖြစ်သကဲ့သို့၊ ကျူးဇားစစ်ကို မတိုက်ပါက ကျွန်ုပ်တို့သည် မြေပြင်တွင်
ပျက်စီးပျောက်ကွယ် သွားကြမည်ပင် ဖြစ်၏။

ထိုနည်းအတူပင် စွေးရူးကို သတ်ခြင်း၊ လူခိုးသူခိုးများကို
နှုမ်နင်းခြင်း စသော မကောင်းသော အကုသိုလ် လုပ်ငန်းများကို လုပ်
ကိုင်ကြရာတွင် ကျွန်ုပ်တို့သည် ပျော်မွေး၍ လုပ်ကိုင်ကြသည် မဟုတ်။
စက်ဆုပ်ချုပ်ရုံးလျက်နှင့်ပင် မလွှဲသာ မရရှုင်သာ လောက၏ အစီးအပွား
အတွက်၊ ဓမ္မဝါဒ ရှင်သနထွန်းကားရေးအတွက် လုပ်ကိုင် ကြရခြင်း
ဖြစ်၏။ တာဝန်အရ ဆောင်ရွက်ရခြင်း ဖြစ်၏။ ထိုသို့ ဆောင်ရွက်ရာ
တွင် အကုသိုလ်သဘောလည်းပါ၏။ ကုသိုလ်သဘောလည်း ပါ၏။
အကုသိုလ် သဘောပါလျှင် ယင်းကို ပယ်သတ်နိုင် အောင် ယင်း၏
ဆန့်ကျင်ဘက် ကုသိုလ်ကို ပွားရ၏။ ကုသိုလ် သဘောပါလျှင် ယင်းကို
ငါ၊ ငါ့ဥစ္စာ၊ ငါ့အတွက် ဟူ၍ မသိမ်းပိုက်မိ အောင် ကြိုးစားရ၏။

အကုသိုလ်ကို အသုံးပြုစရာ တန်ဆာပလာအဖြစ် ဖောင်အဖြစ်
အသုံးပြုရာတွင် အကုသိုလ်သဘောနှင့် ကုသိုလ်သဘောကို မရောနော
မိရန် လို၏။ “အသေကောင်ပုပ်”၏ အကူအညီဖြင့် ကမ်းတစ်ဖက်သို့
ကူးသော ယောက်ကျားသည် အသေကောင်ပုပ်၏ အနိုင်းရုံကို ခံစားနေရ

သကဲ့သို့ ကမ်းနှင့် ပို၍ ပို၍ နီးလာသော ကြွားရုံကိုလည်း ခံစားရ၏။ အနို့ကြာရုံကား အနို့ကြာရုံသတ်သတ် ဖြစ်၏။ ကြွားရုံကား ကြွားရုံသတ် သတ် ဖြစ်၏။ ယင်းတို့ချင်း မရောချေ။

ထိုအတူ စစ်တိုက်ခြင်း၊ ခွေးရူးသတ်ခြင်း၊ လူဆိုး သူ့ခိုးများကို နှုမ်နင်းခြင်း စသော အကုသိုလ်လုပ်ငန်းများ၌ အကုသိုလ်ကား အကုသိုလ် သတ်သတ်ဖြစ်၏။ သို့ရာတွင် ယင်းအကုသိုလ်သည် ဥပ နိသာယ သတိဖြင့် ဆိုင်ရာ ကုသိုလ်အား ကျေးဇူးပြနိုင်၏။

လောက၏ အစီးအပွားအတွက်၊ ဓမ္မဝါဒ ရှင်သန်ထွန်းကားရေး အတွက် မိမိ၏ အကျိုးစီးပွားကို မင့်ခြင်း၊ အနစ်နာခံခြင်း၊ တာဝန်ကို ကျော်နှင့် ဆောင်ရွက်ခြင်းသည် ကုသိုလ်သဘော ရှိ၏။

ထိုကုသိုလ်ကား ကုသိုလ်သတ်သတ် ဖြစ်၏။ ငါ၊ ငါ့ဥစ္စာ၊ ငါ့အတွက်ဟူသော “အထူ” ကို ပို၍ ပို၍ ခေါင်းပါးစေသော ကုသိုလ် ဖြစ်၏။ သံသရာ၏ တစ်ဖက်ကမ်းနှင့် ပို၍ ပို၍ နီးကပ်လာသော ကုသိုလ်ဖြစ်၏။ ယင်းကုသိုလ်က ဆိုင်ရာ အကုသိုလ်ကို ပယ်နိုင်၏။

Nature Hates a Vacuum ဟူသည့်အတိုင်း အထူခဲ့ နည်းပါး သွားသည့်နှင့်အမျှ အနတ္ထအမြင် ပို၍ ထင်လာ၏။ အကုသိုလ်ပျောက် လျင် ကုသိုလ်ရောက်၏။ သံစာ ပျောက်လျင် အသံစာ ရောက်၏။ ကုသိုလ်ကို အသံးပြုစရာ တန်ဆာပလာအဖြစ် အသံး ပြုရော်မှ အကုသိုလ်ကို အသံးပြုစရာ တန်ဆာပလာအဖြစ် အသံးပြု ရသည်ထက် ပို၍ကောင်း၏။ သစ်တုံးသည် အသေကောင်ပုပ်ထက် ပို၍ ခိုင်မာ၏။ ထို့ကြောင့် သစ်တုံးလည်း ကြွားရုံဖြစ်၏။ ကမ်းနှင့် ပို၍ ပို၍ နီးလာခြင်းလည်း ကြွားရုံ ဖြစ်၏။

သို့ဖြစ်၍ ဗုဒ္ဓဒေသနာ၌ အကုသိုလ်ကို မလုပ်ရန်၊ ကုသိုလ်ကို

လုပ်ရန်နှင့် ငါ၊ ငါ့ဥစ္စာ၊ ငါ့အတွက်ဟူ၍ အတ္ထာမပါဘဲ စိတ်ကို ဖြေဖြိုး
စင်စင်ထား၍ ဆောင်ရွက်ရန် တိုက်တွန်းခြင်း ဖြစ်၏။ တိုက်တွန်းသည့်
အတိုင်း ဆောင်ရွက်ပါက အမာန်သီရတိခေါ် သာမန်လူသားတို့ မရ
ကောင်းသော နှစ်သက်ဖွယ် “ရသ” ကို ကောန် ခံစားရ၏။ သာမန် လူ
သားတို့ ရုကောင်းသော နှစ်သက်ဖွယ် “ရသ” ကား သိမ်းပိုက်ချမ်းသာ
၌ တည်၏။ စွန့်လွတ်ချမ်းသာ၌ မတည်။

ဘာသာတရားကို အပ်စခွဲပါက “အတ္ထပါဒ” အပ်စနှင့် “အနတ္ထ
ပါဒ” အပ်စဟူ၍ နှစ်မျိုးရှိ၏။ ဗုဒ္ဓဘာသာသည် “အနတ္ထပါဒ” အပ်စမျှ
ပါဝင်ပြီး ကျိုးဘာသာတရားများသည် “အတ္ထပါဒ” အပ်စမျှ ပါဝင်
သည်။ အုပ်စ နှစ်ခုလုံးသည် အကုသိုလ်ကို မလုပ်ရန်နှင့် ကုသိုလ်
ကို လုပ်ရန်၊ သို့မဟုတ် မကောင်းသော အလုပ်ကို မလုပ်ရန်နှင့် ကောင်း
သော အလုပ်ကို လုပ်ရန် တိုက်တွန်း၏။

သို့ရာတွင် လုပ်ပုံလုပ်နည်း သတ်မှတ်ချက်၊ ကောင်း မကောင်း
သတ်မှတ်ချက်တို့မှ ကဲ့ပြား၏။ ဗုဒ္ဓဘာသာက “ငါ” ကို ရှုတန်း
တင်ပြီးလုပ်သော အလုပ်မှန်သမျှကို မကောင်း၊ ငါကို ရှုတန်း မတင်ဘဲ
လုပ်သော အလုပ်မှန်သမျှကို ကောင်း၏ဟု သတ်မှတ်၏။

အမှန်အားဖြင့် ငါ-အရ တဏ္ဍာဖြင့် စွဲသော ငါလည်း ရှိ၏။
မာန-ဖြင့် စွဲသော ငါလည်း ရှိ၏။ ဒိဋ္ဌး-ဖြင့် စွဲသော ငါလည်း ရှိ၏။
တဏ္ဍာဖြင့် စွဲလျှင် တဏ္ဍာအတ္ထ၊ မာနဖြင့် စွဲလျှင် မာနအတ္ထ၊ ဒိဋ္ဌးဖြင့်
စွဲလျှင် ဒိဋ္ဌးအတ္ထ ဖြစ်သည်။ မည်သည့် အတ္ထဖြစ်ဖြစ် ဗုဒ္ဓဘာသာအရ
ပယ်ရမည် ဖြစ်သည်။ အခြားဘာသာများကမူ ဤသို့ သွန်သင်ခြင်းကို
မပြုကြ။

လူတို့သည် မိမိတို့၏ အားမာနဖြင့် ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ပစ္စည်းများ
ကြွယ်ဝအောင်လည်း လုပ်ကြ၏။ ရာထူးအာဏာရအောင်လည်း လုပ်

ကြ၏။ ရိုသေလေးစားမှ ခံရအောင်လည်းလုပ်ကြ၏။ ကျော်ကား၍ မော်ကွန်းတင် ခံရအောင်လည်း လုပ်ကြ၏။ ထိုသို့ လုပ်ရာတွင် အခြားဘာသာဝင်များက “ငါ” အတွက် ပန်းတိုင်အဖြစ် သတ်မှတ်၏။ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များက “လောက” အတွက်လမ်းစဉ်၊ သို့မဟုတ် အသုံး ပြုစရာ တန်ဆောပလာအဖြစ်သတ်မှတ်၏။ ဤသို့ မြားနားသည်။

သမုဒ္ဓရာ၌ မောနနေသော ဆင်သေကောင်ပုပ်ကို ပန်းတိုင် အဖြစ် သတ်မှတ်ပြီး ဖက်တွယ်၍ ဆင်သေကောင်ပုပ် မောရာလိုက် သော ကျိုးမိုက်သည် ဆင်သေကောင်ပုပ် ဖရိုဖရဲ့ ပြုကွဲသွားသောအခါ ရပြင်၌ ပျက်စီးရ၏။ သစ်တုံးကို ပန်းတိုင်အဖြစ် သတ်မှတ်ပြီး ဖက်တွယ်၍ သစ်တုံးမောရာ လိုက်သော ယောက်ကျားသည် သစ်တုံး ဆွေးမြှုပ်၌ ပြုကွဲသောအခါ သမုဒ္ဓရာရပြင်၌ ပျက်စီးရ၏။

ဆင်သေကောင်ပုပ်သည် လည်းကောင်း၊ သစ်တုံးသည် လည်းကောင်း ထာဝစဉ် မခိုင် မမြှုပ်ဘဲ ဖရိုဖရဲ့ ဖြစ်တတ်သကဲ့သို့၊ အကုသိုလ်သည် လည်းကောင်း၊ ကုသိုလ်သည် လည်းကောင်း ထာဝစဉ် မခိုင်မြှုပ်ဘဲ အရှုန်အဟန် ရှိသရွေသာ ခိုင်မြှုပြီး၊ ထိုနောက် ဖရိုဖရဲ့ ပြုကွဲတတ်၏။ ထို့ကြောင့် အကုသိုလ်နှင့် ကုသိုလ်ကို ဗုဒ္ဓဘာသာက ပန်းတိုင်အဖြစ် မသတ်မှတ်ဘဲ လမ်းစဉ်အဖြစ် သတ်မှတ်ခြင်း ဖြစ်သည်။

အကုသိုလ်ကို လမ်းစဉ်အဖြစ် သတ်မှတ်ခြင်းဆိုသည်မှာ အဆိပ်ကို ဆေးဖက်ဝင်အောင် အသုံးပြုသကဲ့သို့၊ ကျူးလွန်သော အကုသိုလ်ကို အကြောင်း(ဥပန်သုယ်)ပြု၍ မဂ္ဂင်ထိုက်သော ကုသိုလ် ဖြစ်ပေါ်လာအောင် အားထုတ်ခြင်း ဖြစ်သည်။

သမားကောင်းဟူသည် မည်သည့်ပစ္စည်းကိုရရှု ဆေးဖက်ဝင် အောင် လုပ်တတ်၏။ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်စစ်စစ်ဖြစ်ပါက မိမိ၏ ဒါရ (၆) ပါး၌ ထင်လာသော မည်သည့်အာရုံမျိုးကိုမဆို အပွဲမာဒြို့ မဂ္ဂင်ထိုက်

အောင် လုပ်တတ်၏။ လုပ်လည်း လုပ်ရ၏။ မေ့မပစ်ရ၊ လျှစ်လျှော်
မထေားရ။

ထို့အပြင် “အဝိဇ္ဇာ ပစ္စယာ သခ္စာရာ” ဟူသော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ
အေသနာတော်အရ လောကိုကုသိုလ် ဖြစ်စေ၊ အကုသိုလ်ဖြစ်စေ မည်သည့်
ကံကိုမဆို အဝိဇ္ဇာ အခြေခံပေါ်၍ တည်ဆောက်ရသည်၏၈။ ဖြစ်သည်။
ဤ၌ အဝိဇ္ဇာဆိုသည့်မှာ အနဲသယအဆင့် အဝိဇ္ဇာ ဖြစ်သည်။ ယင်း၌
တကျာ၊ ဥပါဒါနတို့လည်း ပါဝင်သည်။

သို့ဖြစ်၍ ဤလောက်၌ ကောင်းမှုဖြစ်စေ၊ မကောင်းမှု ဖြစ်စေ
မည်သည့် ကံကိုလုပ်လုပ် အဝိဇ္ဇာဦးဆောင်သော အနဲသယ ကံလေသာ
များသည် အမြဲတစေ ပါဝင်နေမည်ဖြစ်၏။ အဝိဇ္ဇာ ဦးဆောင်သော
အနဲသယကံလေသာများ ပါဝင်နေခြင်းကြောင့် ပင် “ကုသိုလ်”၊
“အကုသိုလ်” ဟူသော အမည်ကို ရခြင်းဖြစ်၏။ သို့မဟုတ်ပါက “ကြိယာ”
အမည်ကိုသာ ရပေမည်။

သို့ဖြစ်လေရာ ကုသိုလ်နှင့် အကုသိုလ်ဟူသော အမည်သည်
အဝိဇ္ဇာ ဦးဆောင်သော အနဲသယကံလေသာ အပေါ်၌ တည်၏။
အဝိဇ္ဇာရှိလျှင် ကုသိုလ်နှင့် အကုသိုလ် ရှိမည်။ ကုသိုလ်နှင့် အကုသိုလ်
ရှိလျှင် သံသရာ သမုဒ္ဒရာ၌ ကူးနေဆဲပင် ဖြစ်၏။

အဝိဇ္ဇာ မရှိလျှင် ကုသိုလ်နှင့် အကုသိုလ် မရှိ။ ကုသိုလ်နှင့်
အကုသိုလ် မရှိသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် တစ်ဖက်ကမ်းသို့ ရောက်သည်
မည်၏။ ထို့ကြောင့် ကုသိုလ်နှင့် အကုသိုလ်ကို တစ်ဖက်ကမ်းသို့
ရောက်စေတတ်သော အသုံးပြုစရာ တန်ဆာပလာအဖြစ်၊ လမ်းစဉ် အဖြစ်
ဗုဒ္ဓဘာသာက သတ်မှတ်ခြင်းဖြစ်၏။

စမွေရေးရာ မဟုတ်ဘဲ လောကရေးရာ၌ အနတ္ထဝါဒအရ
ကုသိုလ်နှင့် အကုသိုလ်ကို လမ်းစဉ်အဖြစ် အသုံးပြုမည်ဆိုပါက မိမိ၌

ကုသိုလ်နှင့် အကုသိုလ်

ကရာဇာ (မေတ္တာ)နှင့် ပညာရှိဖို့လို၏။ ကရာဇာ (မေတ္တာ)သည်
ပြဟ္မစိန်တရား၏ အထိမ်းအမှတ်ဖြစ်၍ ပညာသည် ဗောဓိပက္ခိယ
တရား၏ အထိမ်းအမှတ် ဖြစ်၏။ ကရာဇာ (မေတ္တာ)နှင့် ပညာရှိမှု
ကုသိလ်နှင့် အကုသိလ်ကို လမ်းစဉ်အဖြစ် အသုံးပြုရလေသည်။

လမ်းစဉ်အဖြစ် အသုံးပြုခြင်းဆိုသည်မှာ သံသရာ၏ တစ်ဖက်ကမ်းနှင့် ပို၍ ပို၍နီးအောင် ဆောင်ရွက်ခြင်း ဖြစ်၏။ သံသရာ၏ တစ်ဖက်ကမ်းနှင့် ပို၍ ပို၍နီးအောင် ဆောင်ရွက်ခြင်းဆိုသည်မှာ “အထူး”ကို ရှုတန်းမတင်ဘဲ “အထူး”ကို ပါး၍ ပါး၍ သွားအောင် ကျင့်ခြင်း ဖြစ်၏။ အထူးကို ပါး၍ပါး၍ သွားအောင် ကျင့်ခြင်း ဆိုသည်မှာ အနစ်နာခံခြင်းပင် ဖြစ်သည်။

ကျွန်ုပ်တို့သည် မိမိတို့၏ သားသမီးများကို ချုပ်ကြ၏။ ကြင်နာကြ၏။ အတော်ဆုံး၊ အကောင်းဆုံး၊ အတတ်ဆုံး၊ အလိမ္မာဆုံးဖြစ် အောင်ဆောင်ရွက်ရန် အနေဖြင့်နာခံကြ၏။ သားသမီးများနှင့် ပတ်သက် လာလျှင် မိဘတို့၏ အတွက်သည် များစွာ ပါးလေသည်။

မေတ္တသုတ္တ၌ မိခင်က တစ်ဦးတည်းသော သားအပေါ်၌ မေတ္တ၊
ထားသက္ကာ့သို့ သတ္တဝါများအပေါ်၌ မေတ္တသားရန် ဘုရားရှင် ဟော
ကြားထား၏။

အမှန်အားဖြင့် အတ္ထပါးရေး၊ အနစ်နာခံရေး၏ မေတ္တာသည်
အပြဋ္ဌာန်းဆုံး ဖြစ်၏။ အတ္ထပါးရေး၊ အနစ်နာခံရေး၏ မျက်ကန်းချစ်
မဖြစ်စေရန် ပညာရှိဖို့လည်း လိုသည်။ ပညာရှိမှ ကမ်းနှင့် ပို၍ ပို၍
နီးမည်။ သို့မဟုတ်ပါက ကမ်းနှင့် ပို၍ ပို၍ ဝေးပြီး နရက်၏ နိဂုံးချပ်ရ
ပေလိမ့်မည်။

ლეაკაမურგმცნაა: ციცალညს: დწის: သას: ვაშისჭირა თაბლუ
თაბჭის: მურა: გე მურგორაჭირა: ეკრანის მიხევის გრანა ათეზურეორენა ვუ

များကို တွေ့ဖူးပေလိမ့်မည်။ သို့ဖြစ်၍သာ ဓမ္မပဒ (၂၆၀) ၌ မိမိသည်
မိမိ၏ ကိုးကွယ်ရာ ဖြစ်ရမည်ဟု ဟောကြားထားခြင်း ဖြစ်သည်။
ကိုးကွယ်ရာဟူသည် အနစ် ကရာဏာရှင်၊ အနစ်ဘဏ်ရှင် ဖြစ်သူသာ
တည်း။

ထို့ကြောင့် မိမိသည်ပင် မိမိ၏ ကိုးကွယ်ရာ ဖြစ်ရလေအောင်၊
တစ်နည်းအားဖြင့် မိမိကိုယ်ကို မိမိက ပြန်၍ ကြည်ညိုကိုးကွယ်နိုင်
အောင် မိမိ၌ ကရာဏာ (မေတ္တာ) နှင့် ပညာရှိဖို့ လို၏။ သို့မှာသာ
ကုသိလ်နှင့် အကုသိလ်ကို အသုံးချက်ရှိယာအဖြစ် အသုံးချနိုင်မည်
ဖြစ်ပေသည်။

ဝေဒနှစ်ဝါအရ လောကရှိ အရာဝတ္ထုအားလုံးကို တစ်ခုတည်း
အဖြစ် မြင်ရမည်ဟု သွေန်သင်၍၊ ဂျိန်းဝါအရ အများအဖြစ် မြင်ရမည်
ဟု သွေန်သင်၏။ ဝေဒနှစ်ဝါအရ “တစ်ခု” တည်းကား ပရမတ္တအားဖြင့်
“အတ္ထ”ပင်တည်း။ ဂျိန်းဝါအရ “အများ” ကား ပရမတ္တအားဖြင့်
“အတ္ထ”ပင်တည်း။

ဂျိန်းဝါသည် “အတ္ထ”ကို လက်ခံသော်လည်း “တစ်ခု” တည်း
အနေဖြင့် လက်မခံဘဲ “အများ” အနေဖြင့် လက်ခံသည်။ ဗုဒ္ဓဝါအရ
ဆိပါမူ လောဘအပ်စုတွင် ဒီဋ္ဌနှင့် မာနဟူ၍ နှစ်မျိုးရှိ၏။ ဒီဋ္ဌဟူသည်
အများကို တစ်ခုတည်းအဖြစ် မြင်သော သဘောတည်း။ မာနဟူသည်
တစ်ခုတည်းကို အများအဖြစ် မြင်သော သဘောတည်း။ ဒီဋ္ဌနှင့် မာန
နှစ်မျိုးစလုံးပင် အတ္ထကို စွဲယူသော “ဂါဟ” ဖြစ်ခြင်းကြောင့် အတ္ထဟူ၍ပင်
သုံးကြ၏။

ဒီဋ္ဌအတ္ထဖြင့် လောကကို မြင်သောအခါ မြင်သူတိုင်းကို
တစ်ခုတည်းအဖြစ် မြင်၏။ ထိုတစ်ခုတည်းကား သူ၏ အသုံးချ ကိရှိယာ။

သူ၏ တပည့်တပန်း၊ သူ၏ အလုပ်အကျော်၊ သူ၏ ကျေးကျွန်သာ တည်း။

ထိအမြင်ဖြင့် လောကကို ချစ်၏။ သူ၏ အချစ်သည် မေတ္တာ မဟုတ်။ ဒီဇိုက်သမ္မယုတ် လောဘသာ ဖြစ်၏။ ထိအချစ် ဖြင့် အတ္ထ ကို ပါး၍ ပါး၍ သွားအောင် ကျင့်၍ မရ။ အတ္ထကို ထွား၍ ထွား၍ လာအောင်သာ ကျင့်၍ ရလေသည်။ အဘယ်ကြောင့် ဆိုသော သူ၏ အချစ်သည် သူကိုယ်ကို “ကျေးဇူးရင်”၊ “ဆရာကြီး”၊ “အလိုအတိုင်း ဖြစ်စေနိုင်သူ” နေရာ၌ ရှိစေလို့မှုအပေါ် အခြေတည် သောကြောင့် ဖြစ်၏။

မာနအတ္ထဖြင့် လောကကို မြင်သောအခါ မြင်သူတိုင်းကို အုပ်စ္စ ခဲ့၏။ အတန်းအစား ခဲ့၏။ အသင်းအပင်း ခဲ့၏။ အနီးလူ၊ အဝေးလူ သတ်မှတ်၏။ ကျောသားရင်သား ခဲ့၏။ ထိအမြင်ဖြင့် လောကကို ချစ်၏။ ထိအချစ်ကား ဘက်လိုက်သော အချစ်ဖြစ်၏။ တရားကိုယ် အားဖြင့် ဒီဇိုက်ပို့ယုတ် လောဘဖြစ်၏။ မေတ္တာ မဟုတ်။

ထိအချစ်ဖြင့် အတ္ထကို ပါး၍ ပါး၍ သွားအောင် ကျင့်၍ မရ။ အတ္ထကို ထွား၍ ထွား၍ လာအောင်သာ ကျင့်၍ ရလေသည်။ အဘယ် ကြောင့်ဆိုသော သူ၏ အချစ်သည် အကိုယ် လိုက်ခြင်းဖြင့် ကန့်သတ်မှု အပေါ် အခြေတည်သောကြောင့် ဖြစ်လေသည်။ သို့ဖြစ်၍ ဤအချစ် များကို မေတ္တာ၌ မထည့်သွင်းဘဲ တဏ္ဍာ၌ ထည့်သွင်းခြင်း ဖြစ်သည်။

မိဘသည် သားသမီးများကို မိမိ၏ အကျိုးစီးပွားအတွက် အသုံး ချ ကိရိယာအဖြစ်၊ အလုပ်အကျော်အဖြစ်၊ ကျေးကျွန်အဖြစ် မည်သည့် အခါမျှ မမြင်၊ ရတနာများ အဖြစ်သာ မြင်သည်။ ထိအမြင်ဖြင့်သာ ချစ်သည်။ ထို့အပြင် သားသမီးများကို ကောင်းစေလိုခြင်းကိစ္စ၌ မည် သည့်အခါမှ မရခြား၊ အားလုံးကို ကောင်းစေလို၏။

သို့ဖြစ်၍ မိဘ၏ အချစ်ကို မေတ္တာအဖြစ် မေတ္တာတ်၌ ပုံစံ ထုတ်ခြင်း ဖြစ်သည်။ လောကကို ထိအချစ်ဂျီးဖြင့် ချစ်ရန် ညွှန်ကြား ခြင်း ဖြစ်သည်။ အမှန်အားဖြင့် မေတ္တာဟူသည် ပေးသူ ဘက်၌ အကန့် အသတ် မရှိ၊ ခံယူသူ ဘက်၌သာ အကန့်အသတ် ရှိသည်။ မိုးရေခံယူ သကဲ့သို့ အိုးနှင့်ခံယျင် အိုးအပြည့်ရ၏။ ခွက်နှင့် ခံယျင် ခွက်အပြည့် ရ၏။ မိုးဘက်ကမူ အကန့်အသတ် မရှိ၊ အပြည့်အဝ ရွာသွန်း၏။

အဝိဇ္ဇာ မကင်းကြသေးသဖြင့် ကွဲနှစ်တို့၏ အမြင်များသည် မိမိတို့၏ ပတ်ဝန်းကျင် ခလေ့တူ၊ စရိတ်တူ၊ ညောင်တူ၊ ဝါသနာတူ အသိက်အဝန်းတွင်း၌သာ မှန်၏။ ထို့ထက် ပို၍ မမှန်။ “ပုထ္ခနာ ဥမ္မတတော့” ဟူသည့်အတိုင်း ပုထ္ခနောများသည် စိတ္တဝေဒနာရှင်များ ကဲသို့ပင် ဖြစ်၏။

စိတ္တဝေဒနာရှင်များသည် အုတ်ခဲတုံးကိုလည်း ရွှေတုံးအဖြစ် မြင်၍ ပျော်၏။ တဲ့စုတ်ကိုလည်း နှစ်းတော်အဖြစ် မြင်၍ ပျော်၏။ အုတ်ခဲတုံးနှင့် တဲ့စုတ်တို့သည် စိတ္တဝေဒနာ မပျောက်သေးသမျှ ကာ လပတ်လုံး စိတ္တေ ဝေဒနာရှင်အတွက် ရွှေတုံးနှင့် နှစ်းတော်အဖြစ် “အမှန်သစ္ာ” (ပါရိဘာသိကသစ္ာ) များ ဖြစ်နေကြေးမည် ဖြစ်၏။ စိတ္တဝေဒနာ ပျောက်သွားမှသာ အုတ်ခဲတုံးနှင့် တဲ့စုတ်ကို အမှန် အတိုင်း ပြန်မြင်ကြပေမည်။

ထို့ကြောင့် အုတ်ခဲတုံးနှင့် တဲ့စုတ်ကို အမှန်အတိုင်း ပြန်မြင် နိုင်ရေးအတွက် စိတ္တဝေဒနာကို ပျောက်အောင် ကုသဖို့ အရေးကြီး၏။ ထိုနည်းအတူပင် ဤလောကတွင် အချို့သူများက သူများအပေါ် “ကျော” လိုက်ရသည်ကို “အဟုတ်ကြီး” မှတ်၍ ပျော်၏။ အချို့သူများ က မမှန်ကန်သော နည်းလမ်းများဖြင့် မယူသင့်ပါဘဲသူက အရယူနိုင် သည်ကို “အဟုတ်ကြီး” မှတ်၍ ပျော်၏။

အချို့သူများက မိမိ၏ အစီးအပွားအတွက် သူများကို စတေးသည်ကိုပင် တရားသည်ထင်၍ ပျော်၏ ပျော်ရုံသာမဟုတ်၊ မိမိတို့တော်ကြောင်းလည်း ဥဒါန်းကျော်ကြ၏။ ထိုအမြင်များသည် ထိုပုဂ္ဂိုလ်များအတွက် “အမှန်သစ္စ” (ပါရိဘာသိက သစ္စ) များ ဖြစ်ကြ၏။

သို့ရာတွင် ထိုအမှန်သစ္စများသည် ဗုဒ္ဓဒေသနာတော်အရ မိဇာဝါစာ၊ မိဇာကမ္မန္တ၊ မိဇာအာဇာဝတို့တွင် ထိုက်သင့်သလိုသာ ဖြစ်ကြ၏။ သို့ဖြစ်သော်လည်း ထိုပုဂ္ဂိုလ်များအား ထိုအမြင်မျိုး မမြင်ရန် လျှောတိအောင် ဟောသော်လည်း သဘောပါက်မည် မဟုတ်။

စိတ္တဇေဝနာနှင့်တူသော၊ တဏာာ၊ မနာ၊ ဒိဋ္ဌတို့ဖြင့် စွဲလမ်းအပ်သော အတ္ထကို ပါး၍ ပါး၍ သွားအောင် ကုရန်သာ ရှိသည်။ အတ္ထပါးလျင် ပါးသလောက် အမြင်များ အပို့၍ ပျောက်ပေလိမ့်မည်။ အပို့၍ ပျောက်လျင် ပျောက်သလောက် အမြင်မှန်ပို့၍ ရောက်ပေလိမ့် မည်။

အပို့၍ပျောက်၍ ဝိဇာရောက်ရေးအတွက် အနတ္တအမြင်ဖြင့် ကုသိလ်နှင့် အကုသိလ်ကို မဂ္ဂင်ထိုက်အောင် ပြပြင်၍ လမ်းစဉ်အဖြစ် အသုံးချရန် လိုအပ်၏။ ထိုကဲ့သို့ အသုံးချမည် ဆိုပါက ကရဏာ (မေတ္တာ) နှင့် ပညာကို ပွားရန် လိုအပ်၏။ ကရဏာနှင့် ပညာလည်း အစစ်အမှန် ဖြစ်ဖို့ လိုအပ်၏။

ကရဏာတုဖြစ်လျင် မိမိအတွက် မကောင်းစေကာမူ သူတစ်ပါးအတွက် ကောင်းတတ်၏။ ပညာတုဖြစ်လျင် သူတစ်ပါးအတွက် မကောင်းစေကာမူ မိမိအတွက် ကောင်းတတ်၏။ ကရဏာနှင့် ပညာအစစ် ဖြစ်ပါမှ မိမိအတွက်နှင့် သူတစ်ပါးအတွက် ကောင်း၏။

မြတ်စွာဘုရား၏ သာသနာတော်နှင့် ကြံခိုက် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များ ဖြစ်သည့်အားလုံးစွာ ဘဝရှိသရွေ့ ရောင်လွှဲ၍ မရကောင်းသောကုသိလ်နှင့် အကုသိလ်ကို မြတ်စွာဘုရား၏ အလုံကျအတိုင်း ပေါ်နိုင်၏။

သော မနသိကာရဖြင့် သိမ်းပိုက်စရာ ပန်းတိုင်အဖြစ် အသုံးမချဘဲ
ကူးမြောက်စရာ အသုံးချ ကိရိယာအဖြစ်၊ ဖောင်အဖြစ်၊ လမ်းစဉ်အဖြစ်
အသုံးချရန် ဖြစ်ပါသည်။

အနတ္ထတိဒအရ လောကနှင့် လောကုတ္ထရာသည် ဒုက္ခိုး၏
ခေါင်းနှင့် ပန်းကဲသို့ ဖြစ်၏။ တည်ရာကား မကွဲ၊ တူရူသာ ကွဲသည်။
အတ္ထပွားရေးသို့ ဦးတည်လျင် လောကဖြစ်၏။ အတ္ထ ပါးရေးသို့
ဦးတည်လျင် လောကုတ္ထရာဖြစ်၏။

ထို့ကြောင့် ကုသိုလ်နှင့် အကုသိုလ်သည် ဗုဒ္ဓဘာသာနှင့်
အြေားဘာသာတို့၏ အမြင်အရ အသွင်အားဖြင့် မကွဲပြားသော်လည်း
အနှစ်သာရအားဖြင့်မူ ကွဲပြားကြောင်း တင်ပြအပ်ပါသည်။

[သာသနရောင်ဖြည့်စာစောင်၊ အတွဲ ၉၊ အမှတ် ၂။
၁၃၅၀ ပြည့်နှစ်၊ တနို့တွဲလပြည့် (၂၀-၂-၁၉ နေ့ထက်)]

မယလုလင် (၁)

မြတ်စွာဘုရားသည် ဝေသာလီပြည် ကူးဇာဂါရ ပြာသုဒ္ဓိ သီတင်းသံး
နေတော်မူစဉ်က ဖြစ်၏။ လိစ္ဆိတ်မင်းသား မဟာလီသည် သူ၏ ရင်တွင်း
၌ လိပ်ခဲတည်းလည်း ဖြစ်နေသော ပြသာနာတစ်ရပ်ကို ခံစားနေရ၏။
ထိပြသာနာ၏ အဖြောက် သူသည် ရှာပါ၏။ သို့ရာတွင် ရှာချုပ်ကား
မတွေ့။

အမှန်အားဖြင့် မဟာလီသည် ပညာဉာဏ် နှုန်းသူ မဟုတ်။
တက္ကသိုလ်ပြည် ဒီသာပါမောက္ခ ဆရာတ္ထီးထံမှ (၁၈)ရပ်သော အတတ်
ပညာများကို အပြီးတိုင် သင်ယူတတ်မြောက်ပြီးသူ ဖြစ်၏။ မလ္လာ
မင်းသား ဗုဒ္ဓလာ သေနာပတီနှင့် ပသောနဒီ ကောသလမင်းသည်
တက္ကသိုလ်ပြည်၌ ပညာသင်ယူစဉ်က မဟာလိ၏ အလွန်ရင်းနှီးသော
ကျောင်းနေဖက်များ ဖြစ်ကြ၏။

ထို့ကြောင့် လိစ္ဆိတ်မင်းသား မဟာလီသည် သူ့ခေတ်တွင်
အထက်တန်းပညာရှင် လူတန်းစား၌ ပါဝင်သည်ဟုဆိုရ၏။ သို့ပါ
လျက် သူစဉ်းစား၍ အပြောရသော ပြသာနာကား ရှိ၏။ ထိပြသာနာ
ကား သိကြားမင်းပြသာနာ ဖြစ်၏။

သိကြားမင်းသည် ဝေဒကျမ်းစာများအရ အလွန်တန်ခိုးကြီး
သော နတ်မင်းဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် သိကြားမင်းကို ဗြင်ရန် ခဲယဉ်းလှ
၏။ သို့ပါလျက် မြတ်စွာဘုရားက သိကြားမင်းနှင့် အမေး အဖြော်ချုပ်
“သက္ကပ္ပသုတေသန” ကို မကစတိုင်း၊ ရာဇ်ဂြိုလ်ပြည်၏ အရှေ့မျက်နှာ

အမွှာသဏ္ဌာန်၏ မြောက်အရပ်၊ ဝေဒီယက တောင်ယံ၊ ကူန္တသာလာ လိုက်ရှုံး ဟောကြားတော်မူကြောင်း ကြားသိရသဖြင့် သိကြားမင်း ပြဿနာသည် မဟာလိ၏ ရင်တွင်း၍ စတင်ဖြစ်ပေါ်လာခြင်း ဖြစ်၏။

မဟာလိသည် အဖန်ဖန် စဉ်းစား၏။ သူလည်း သိကြားမင်း ကို ကိုယ်တိုင်ကိုယ်ကျ မတွေ့ဖူးချေ။ အခြားသော လိုစ္စိမင်းသားများ သည်လည်း သိကြားမင်းကို ကိုယ်တိုင်ကိုယ်ကျ တွေ့ဖူးသည်ဟု မဟာလိ မကြားဖူးချေ။ အမှန်အားဖြင့် သူတို့သည် ဝေဒဘာသာတရား အရ သိကြားမင်းကို ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်သူများ ဖြစ်ကြ၏။ သို့ပါလျက် သူတို့သည် သိကြားမင်းကို ကိုယ်တိုင်ကိုယ်ကျ မမြင်ဖူးကြ။

ယခုမှ မြတ်စွာဘုရားက သိကြားမင်းနှင့် အမေးအဖြေ လုပ်သည်ဟု ဆို၏။ သိကြားမင်းက မေး၍ မြတ်စွာဘုရားက ဖြေကြားခြင်း ဖြစ်၏။ သို့ဖြစ်လျင် မြတ်စွာဘုရားသည် သိကြားမင်းကို ကိုယ်တိုင် ကိုယ်ကျမြင်၍ ဟောကြားခြင်း ဖြစ်လေသလား၊ သို့မဟုတ် သိကြားမင်းကို ကိုယ်တိုင်ကိုယ်ကျ မမြင်ဘဲ ဟောကြားခြင်း ဖြစ်လေသလား။

ဤပြဿနာသည် မဟာလိအတွက် လိပ်ခဲတည်းလည်း ဖြစ်သော ပြဿနာဖြစ်၏။ မြတ်စွာဘုရားသည် သိကြားမင်းကို မည်သည့်နည်းနှင့်မျှ မမြင်နိုင်ဟု မဟာလိက ယူဆထား၏။ အမှန်အားဖြင့် မဟာလိသည် လိုစ္စိမင်းသား ငါးရာတို့ကို အကတ်ပညာ သင်ကြားပေးနေသူ ဆရာဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် မဟာလိသည် နှိုင်းချိန် စဉ်းစားနိုင် စွမ်းရှိသူ ဖြစ်ပါ၏။ သို့ရာတွင် သူ၏ စဉ်းစားညာ၏သည် ရှိုးရာဘာသာတရားအရ သူ၏ အတွေအကြံ့ဖြောသာ အခြေခံပါ၏။

ရှိုးရာဘာသာတရားအရ အမှန်တရားအဖြစ် လက်ခံ ယုံကြည်ရသော ဓမ္မဓာသည် သုံးမျိုးရှိ၏။ ဖြစ်ရပ်တစ်ခုသည် ပျက်ခြင်ကိုယ်တွေ ဖြစ်ပါကလည်း ယင်းကို အမှန်တရားအဖြစ် လက်ခံရ၏။ ဤ

သည်မှာ ယုံကြည်မှနှင့်ပတ်သက်၍ လက်ခံရသော “ပထမ ဓမ္မတာ” ဖြစ်၏။

ဖြစ်ရပ်တစ်ခုသည် မျက်မြင်ကိုယ်တွေ မဖြစ်စေကာမူ ကြောင်းကျိုး ဆင်ခြင်၍ ရလျှင်လည်း ယင်းကို အမှန်တရားအဖြစ် လက်ခံရ၏။ ဤသည်မှာ ယုံကြည်မှနှင့် ပတ်သက်၍ လက်ခံရသော “ဒုတိယ ဓမ္မတာ” ဖြစ်၏။

ဖြစ်ရပ်တစ်ခုသည် မျက်မြင်ကိုယ်တွေလည်း မဟုတ်၊ ကြောင်းကျိုးဆင်ခြင်၍လည်း မရ၊ သို့ရာတွင် ပညာရပ်ဆိုင်ရာ ပါရဂူ များက အမှန်တရားအဖြစ် လက်ခံထား၏။ သို့ဖြစ်လျှင် ယင်းကိုလည်း အမှန်တရားအဖြစ် လက်ခံရ၏။ ဤသည်မှာ ယုံကြည်မှနှင့် ပတ်သက်၍ လက်ခံရသော “တတိယ ဓမ္မတာ” ဖြစ်၏။

ဤဓမ္မတာ သုံးမျိုးသည် ယုံကြည်မှု နယ်ပယ်၌ အမှန်တရားအဖြစ် လက်ခံရာတွင် အခြေခံ အကျေဆုံးသော ဓမ္မတာများ ဖြစ်ကြ၏။

မြတ်စွာဘုရားက သိကြားမင်းအား သဏ္ဌာန်သုတေသန ပေါ်လောက် ဖောက်ကြားတော်မူရာတွင် သိကြားမင်းအစစ်ကို ကိုယ်တိုင်မြင်၍ ဟောကြားခြင်း မဖြစ်နိုင်။ သိကြားမင်းကို ရည်ညွှန်းပြီး ဟောကြားခြင်းသာ ဖြစ်ရာ၏။ သိကြားမင်းအစစ်ကား မြင်ဖို့ခဲယဉ်း၏။ မြင်ဖို့ ခဲယဉ်းသော်လည်း “သိကြားမင်းအစစ်” ဟူသည် ရှိ၏-ဟူ၍ ကိုယ်တိုင်မြင်၍ တတိယဓမ္မတာအရ ဝေဒခေတ်မှစ၍ ခေတ်အဆက်ဆက်က လက်ခံပြီး ဖြစ်၏။ ယခု မြတ်စွာဘုရားက သိကြားမင်းကို မြင်သည်ဆိုရာ၌ ရေးခေတ် ဝေဒပညာရှိများလိုပင် တတိယဓမ္မတာအရ မြင်ခြင်းမျိုးသာ ဖြစ်ရာ၏။ ပထမဓမ္မတာအရ မြင်ခြင်းမျိုးတော့ မဖြစ်နိုင်။ ဤသို့ မဟာလိုက ယုံကြည်၏။

အမှန်အားဖြင့် မဟာလိုသည် သူ့ခေတ်သူအခါအရ အထက် တန်း ပညာရင်တစ်ဦး ဖြစ်သော်လည်း ပကတိ မျက်စိုကိုသာ သိသူဖြစ်

၏။ ဉာဏ်မျက်စိကို သိသူမဟုတ်။ ထို့ကြောင့် မြတ်စွာဘုရားလည်း သူ့လိုပင် ပကတိမျက်စိသာ ရှိသည်။ ပကတိမျက်စိဖြင့် သိကြားမင်းကို မဖြင့်နိုင်။ သိကြားမင်းအဖြစ် ရည်ညွှန်းထားသော သိကြားမင်းအတုကိုသာ ဖြင့်နိုင်သည်။ သဏ္ဌာန်သုတေသန ဖြင့်စွာဘုရားလည်း သိကြားမင်းအား မြတ်စွာဘုရားက ဟောကြားတော်မူရတွင် မြတ်စွာဘုရားသည် သိကြားမင်းကို တကယ် တွေ့ခြင်သည် ဟူ၍ ပြောဆို ယုံကြည်ကြသူများသည် “အကန်းပုံ” လူတန်းစား ပညာမဲ့များသာ ဖြစ်သည်ဟု မဟာလိုက သတ်မှတ်ထား၏။

သို့ရာတွင် သူ၏အယူ ခိုင်မာကြောင်း ပြသရန် မြတ်စွာဘုရားထံမှ ဝန်ခံချက်ရရှိဖို့ လိုသေး၏။ မြတ်စွာဘုရားကလည်း သူ မျှော်မှန်းထားသည့်အတိုင်း သိကြားမင်းကို မဖြင့်ကြောင်း ဝန်ခံ လိမ့်မည်ဟု ယုံကြည်ထား၏။ ထို့ကြောင့် သဏ္ဌာန်သုတေသန ဟောကြားတော်မူရနှုံး မြတ်စွာဘုရားသည် သိကြားမင်းကို တကယ်မြင် မမြင် မဟာလိုက မြတ်စွာဘုရားအား မေးမြန်းလျောက်ထားခြင်း ဖြစ်လေ၏။ အမှန်အားဖြင့် မဟာလိုသည် မြတ်စွာဘုရားအား ဝေဒပညာရှင်များ ထက် ပို၍ ဉာဏ်ပညာရှိသူအဖြစ် ခံယူမထားချေ။

မြတ်စွာဘုရားက လိစ္စရီမင်းသား မဟာလိုအား သိကြားမင်းကို ကိုယ်တိုင် မြင်ကြောင်း၊ သိကြားမင်း ဖြစ်စေတတ်သော ကျင့်ဝတ် (၇) ပါးကိုလည်း သိကြောင်း၊ ယခု သိကြားမင်း မဖြစ်စီ ရှေးဘဝကို လည်း သိကြောင်း မိန့်ကြားတော်မူသောအခါမှသာ မဟာလိုသည် မြတ်စွာဘုရား၌ သက်ဝင် ယုံကြည်လေ၏။ ခေတ်အဆက်ဆက်က ဤကမ္မာမြေအပြင်တွင် ပညာအရှိဆုံးအဖြစ် သတ်မှတ်ယုံကြည်ပြီး လက်ခံလာကြသော ဝေဒပညာရှိများထက် မြတ်စွာဘုရားက ပို၍ ပညာရှိသည်ဟု မဟာလိုက ယုံကြည်လာ၏။

ထို့ကြောင့် မဟာလိသည် မြတ်စွာဘရား၏ တရားတော်ကို ဆက်၍ နာကြားခြင်း ဖြစ်လေ၏။ မြတ်စွာဘရားသည် မဟာလိအား သိကြားမင်း၏ အတိတ်ဘဝကို ဟောကြားတော် မမူမီ သိကြားမင်း ဖြစ်အောင် အကျိုးပေးသော ကျင့်ဝတ်(၇)ပါးကို ရျေးဦးစွာ ဤကဲ့သို့ ဟောကြားတော်မူ၏။ ကျမ်းကန်များ၌ ဤကျင့်ဝတ် (၇)ပါးကို သိကြားမင်း ကျင့်ဝတ် (၇)ပါးဟု ဆို၏။

ကျင့်ဝတ်(၇)ပါးတွင် ပထမဗျားဆုံး ကျင့်ဝတ်မှာ မိဘနှစ်ပါးအား လုပ်ကျွေးမွေးမြှုပြုခြင်း ဖြစ်သည်။ ဤကျင့်ဝတ်ကို ကျော်စွာ ကျင့်သုံး ပါက ကွယ်လွန်ပြီးနောက် တမလွန်ဘဝတွင် သိကြားမင်း ဖြစ်ရ၏။ မိဘနှစ်ပါးအား လုပ်ကျွေးမွေးမြှုပြုခြင်းကို မင်္ဂလာတစ်ပါးအဖြစ် မင်္ဂလာသုတ္တု ဟောကြားထားသည်ကိုလည်း တွေ့ရ၏။

ဒေသကနိပါတ် မဟာဓမ္မပါလအော်တော်ကို ဟောကြားတော် မူပြီး ခမည်းတော် သူဖွေ့အန် မင်းကြီးအား အနာဂတ် တည်ဖော်ခြင်းအား ဖြင့် လည်းကောင်း၊ တာဝတီးသာ နတ်ပြည်၌ အဘိဓမ္မအေသနာကို ဟောကြားတော်မူပြီး မယ်တော် ဖြစ်ခဲ့ဖူးသော “သန္တာသိတ” နတ်သား အား သောတာပန် အရိယာအဖြစ်သို့ ရောက်ဖော်ခြင်းအားဖြင့် လည်း ကောင်း ဖြတ်စွာဘရားသည် မိဘနှစ်ပါးအား ကျေးဇူးဆပ်တော်မူခဲ့၏၏။ ရှင်သာရိပုဇွဲရာသည်လည်း ပရိနိဗ္ဗာန် စံခါနီးကာလ၌ မယ်တော် အား သောတာပန်တည်အောင် ဒေသနာတော်များကို ဟောကြားတော် မူခြင်းအားဖြင့် မိဘကျေးဇူးကို ဆပ်တော်မူခဲ့၏။

မဟာနေက မင်းသားသည်လည်း မိဘတို့အား ကျေးဇူးဆပ်သူပင် ဖြစ်၏။ သူဝဏ္ဏသာမသည်လည်း ထိုနည်းအတူပင် မိဘတို့အား ကျေးဇူးဆပ်ပါ၏။ ကျမ်းကန်စာပေများ၌ မိဘတို့အား ကျေးဇူးဆပ်သော အားဖြင့် လုပ်ကျွေးပြုစွာကြသော သမင်၊ မောက်၊ လင်းတ၊ ကျေး

ရာပြုမြတ်သူဗုံး

စသည်တို့ကို တွေ့ရ၏။ မိဘတို့ကို လုပ်ကျွေး မွေးမြှုကြသော ရဟန်း
တော်များကိုပင် မြတ်စွာဘူရာရားက သာဓာ ခေါ်တော်မူကြောင်းလည်း
တွေ့ရ၏။

မိဘတို့အား လုပ်ကျွေး မွေးမြှုမှန်င့် စပ်လျဉ်း၍ ပုံဖော်ပေး
ဆုံးမစား၍-

မိကို လက်ယာ၊ ဘမှာ လက်ဝ၊ အမြဲထမ်းလျက်၊
ပရုံးထက်တွင်၊ သို့ပင်နိစ္စ၊ လုပ်ကျွေးကြလည်း၊ ရှေးက ပြုဖူး၊
မွေးကျွေးဇူးကို၊ အထူးမြှုခိုင်၊ မဆပ်နိုင်တည့်း

ဟူ၍ စပ်ဆုံးသားသည်ကိုလည်း တွေ့ရ၏။ မိဘတို့အား
လုပ်ကျွေးမွေးမြှုရာတွင် အကျိုးကြီးမားပုံနှင့် ပတ်သက်၍ ဗြာဟွာက
စာပေများ၌လည်း “မဟာယည်” အမည်ဖြင့် ဖော်ပြထားသည်ကိုလည်း
တွေ့ရ၏။ မဟာယည်ဟူသည် ကြီးမြတ်သော ပူဇော်မူ—ဟူ၍
အမိဘာယ်ရ၏။

မိဘအပေါ် စောက်မှန်င့် ပတ်သက်၍ အထင်ရှားဆုံးသော
တော်ကြောင်းနှစ်ခုမှာ အဇာတသတ်မင်းနှင့် အရှင်မဟာမောဂ္ဂလာာန် တို့
ဖြစ်ကြ၏။ အဇာတသတ်မင်းသည် စခင် ဖိမ့်သာရမင်းကြီးကိုသာ
မသတ်မိပါက ထိုဘဝ္မ္မ်ပင် သစ္စာလေးပါးကို ထိုးထွင်း၍ သိနိုင်သော
သောတာပန် အရိယာပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်မည် ဖြစ်၏။ သို့ရာတွင် စခင်
ဖိမ့်သာရမင်းကြီးကို သတ်မိသည့် အကုသိုလ်ကံကြောင့် အပါယ်ကျ ရ၏။
အရှင်မဟာမောဂ္ဂလာာန်သည်လည်း နှစ်ဦးအပါက မယားမိုက်၏ ကုန်း
တိုက်မူကြောင့် မျက်မမြောင် မိဘနှစ်ပါးကို နီးသူယောင်ဆောင်၍ ရိုက်
သတ်ခဲ့ဖူး၏။

ထိုအကုသိုလ်ကံသည် နောက်ဆုံးဘဝ္မ္မ်ပင် ရှင်မဟာ မောဂ္ဂလာာန်
အား အကျိုးပေး၏။ အရှင်မဟာမောဂ္ဂလာာန်သည် မြတ်စွာဘူရာရား၏

သာသနဘတော်၌ မြတ်စွာဘုရားမှ လွှဲလျှင် တန်ခိုးအကြီးဆုံး ရဟန္တာ ဖြစ်၏။ နန္ဒာပန္န နဂါးမင်းကိုလည်း ဆုံးမနိုင်စွမ်းရှိ၏။ တာဝတီး သာ နတ်ပြည်ရှိ “ဝေယော်ပြာသွ်” ကို ခြေမဖြင့် ဆတ်ဆတ်ခါ အောင် တုန်လူပ်နိုင်စွမ်း ရှိ၏။

ထိမျှလောက် တန်ခိုးကြီးသူ ဖြစ်ပါလျက် ခိုးသားဝါးရာတို့၏ ရိုက်သတ်ခြင်းကို ခံရရှာ၏။ အကုသိုလ်ကံတို့၏ အကျိုးပေးမှုသည် ကြောက်မက်ဖွယ် ကောင်းပေွါး။

ကံတို့၏ အကျိုးပေးမှုနှင့် ပတ်သက်၍ “ခန္ဓဝါ” သံယုတ် ပါဉိတော် “ဝါသိဇ္ဈာ” သုတော် လက်သမား၏ ပဲခွပ်ရှိုးနှင့် ဥပမာပြု၍ ဟောကြားတော်မူထားသည်ကို တွေ့ရ၏။

လက်သမားသည် ပဲခွပ်ကို အရှိုးမှ ကိုင်၍ နေ့စဉ် အလုပ် လုပ်၏။ အစ ပထမ်း ပဲခွပ်ရှိုးတွင် လက်ရာ မထင်ချေ။ သို့ရာတွင် တဖြည်းဖြည်း လက်ရာ ထင်လာ၏။ သို့ရာတွင် မည်သည့်နောက မည်မျှလောက် လက်ရာထင်သည်ကို မသိချေ။ လက်ရာထင်သည် ကတော့ အမှန်ဖြစ်၏။

ထို့ပမာအတိုင်းပင် ကုသိုလ်ကံကို ဖြစ်စေ၊ အကုသိုလ်ကံကို ဖြစ်စေ မပြတ် ပြုလုပ်နေပါက လက်သမား၏ ပဲခွပ်ရှိုး၌ လက်ရာထင် သကဲ့သို့ ထိုကံသည် တစ်ခဏာတက် တစ်ခဏာ၊ တစ်နေ့တက် တစ်နေ့ ဆိုင်ရာဆိုင်ရာ အကျိုးကို ပေးဖို့ ပို၍ ပို၍ နီးကပ်လာသည်မှာ မချ ဖြစ်၏။

သို့ရာတွင် မည်ရွေ့မည်မျှ ပို၍နီးကပ်လာသည်ကိုမူ မသိချေ။ နီးကပ်လာသည်ကတော့ အမှန် ဖြစ်လေ၏။ ထို့ကြောင့် ကုသိုလ်ကံ ကိုပဲ လုပ်လုပ်၊ အကုသိုလ်ကံကိုပဲ လုပ်လုပ် ထိုကံသည် ဆိုင်ရာ အကျိုးကို တစ်နေ့တွင် မချပေးလိမ့်မည်။ ထို့ကြောင့် မိဘနှစ်ပါးကို

ရပြုနှစ်ခုပုံး

အမြဲ လုပ်ကျေးမွေးမြှုသော ကုသိုလ်ကံသည် သာသနာပ ကာလ၌
ဖြစ်စေ၊ သာသနာတွင်းကာလ၌ ဖြစ်စေ သိကြားမင်းဘဝကို အမှန်ပင်
ပေးပေလိမ့်မည်။

သာသနာပ ကာလဖြစ်လျှင် ရတနာသုံးပါးနှင့်စပ်သော အခြား
ကုသိုလ်ကံများ အထောက်အပံ့ နည်းသဖြင့် ဘုန်းတန်ခိုး အရှိန်အဝါ
နည်းသော သိကြားမင်း ဖြစ်မည်။ သာသနာတွင်း ကာလ ဖြစ်လျှင်
ရတနာသုံးပါးနှင့် စပ်သော အခြားကုသိုလ်ကံများ အထောက်အပံ့
အားရှိသဖြင့် ဘုန်းတန်ခိုး အရှိန်အဝါ ကြီးမားသော သိကြားမင်း
ဖြစ်မည်။ ဤမျှသာ ခြားနားမှ ရှိ၏။ သိကြားမင်းကတော့ အမှန်ပင်
ဖြစ်မည်။ လိစ္စီမင်းသား မဟာလိသည် ဤကျင့်ဝတ်ကို မြတ်စွာ ဘုရား
ထံတော်မှ နာကြားရသောအခါ များစွာ ကျေနပ်၏။ များစွာ ဝမ်း
မြောက်၏။

ထို့နောက် ဒုတိယ ကျင့်ဝတ်ကို မြတ်စွာဘုရားက မဟာလိ
မင်းသားအား ဆက်၍ ဟောကြားတော်မူပြန်၏။ ဒုတိယကျင့်ဝတ်မှာ
ကြီးသောသူတို့အား ရှိသေေးစားခြင်းဖြစ်၏။ အာဇာနားနှင့်ယပရိတ်
၌လည်း “မိမိထက် ကြီးသော သူတို့အား ရှိသေေးစားခြင်းသည်
အသက် ရှည်ခြင်း၊ အဆင်းလှခြင်း၊ ခွန်အား ဉာဏ်အားကြီးခြင်း၊
ချမ်းသာကြီးခြင်းတည်းဟူသော အကျိုးတရား လေးပါးကို ပေး၏” ဟူ၍
ဟောကြားတော်မူထားကြောင်း တွေ့ရ၏။

မဂ်လသုတိ၌လည်း “ဂါရဝ” မဂ်လာအနေဖြင့် လာရှိ၏။
သုစရိတ်တရား ဆယ်ပါးတွင်လည်း ရှိသောခြင်း “အပစာယန” သုစရိတ်
တရား အနေဖြင့် လာရှိပြန်၏။ ကြီးသူကိုလည်း ကြီးသူအလျောက်၊
ငယ်သူကိုလည်း ငယ်သူအလျောက် မိမိ၏ ပတ်ဝန်းကျင်ကို ရှိသော
ခြင်း၊ လေးစားခြင်း၊ မြတ်နီးခြင်း ရှိပါက လောလောဆယ် ပစ္စကွွဲပင်
ကိုယ်ရော စိတ်ပါ ချမ်းသာရကြောင်းကို မဟာလိမင်းသား သိ၏။

မြတ်စွာဘုရားသည် သဗ္ဗည်တောက်တော်ကို ရှုံး ပွဲမ သတ္တာဟ
့ အပေါ်လ ညောင်ပင်ရင်းတွင် စံနေတော်မူနေစဉ်ကပင် ‘ဤလောက
့ အရိုအသေ အလေးအမြတ် ပြုစရာ မထားဘဲ မိမိ ဘာသာ နေခြင်း
သည် မသင့်လျော်၊ ဆင်းရဲလှ၏’ ဟူ၍ သိပြင်တော် မူပြီးနောက် အရို
အသေ၊ အလေးအမြတ် ပြုစရာကို ရှာသောအခါ ပုဂ္ဂိုလ်အနေဖြင့် အခြား
တစ်ဦး တစ်ယောက်ကိုမျှ မတွေ့ရသည့်အတွက် ‘မိမိ သိထားပြီး
ဖြစ်သော တရားတော်များကိုသာ အရိုအသေ အလေး အမြတ် ပြု၍
နေတော့အေး’ ဟု ဆုံးဖြတ်တော်မူပြီး ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူ သည့် အချိန်
အထိ လေးဆယ့်ဝါးဝါတို့ ကာလပတ်လုံး တရားတော် များကိုသာ
အရိုအသေ အလေးအမြတ်ပြု၍ နေတော်မူခဲ့၏။

မြတ်စွာဘုရားသော်မှ ရိုသေလေးစားခြင်း၏ မြင့်မြတ်မူကို
သိတော်မူပြီး ရိုသေလေးစားခြင်းနှင့် ကင်း၍ မနေနိုင်လျင် အခြား
ပုဂ္ဂိုလ်များ အနေဖြင့်မူ အဘယ်သို့လျင် ရိုသေလေးစားခြင်းနှင့် ကင်း၍
နေသင့်ပါမည်နည်း။ အမှန်အားဖြင့် ရိုသေလေးစားခြင်းဟူသည် ဤ
လောက်၌ မရှိမဖြစ်သော တရားဖြစ်၏။ မြင့်မြတ်သော တရားဖြစ်၏။
လုပ်လိုမှ လုပ်ရသော တရားမဟုတ်။ နိမ့်ကျသော တရားမဟုတ်။

ထို့ကြောင့် ဤကျင့်ဝတ်ကို အမြေပြတ် လိုက်နာကျင့်သုံးပါက
တမလွန်ဘဝတွင် သိကြားမင်း ဖြစ်မည်မှာ ယုံမှားစရာ မရှိပါချေ။
မဟာလိမင်းသားသည် လက်တွေ့မျက်ပြင်အားဖြော်လည်း ပတ်ဝန်းကျင်
အပေါ် မိမိက တန်ပြန်သက်ရောက်အားအနေဖြင့် ရိုသေလေးစားသည်
ကို တွေ့ရ၏။ ထို့ကြောင့် ဤကျင့်ဝတ်အနေဖြင့်လည်း မြတ်စွာဘုရား
အပေါ် မဟာလိမင်းသားသည် များစွာ ကြည်ညိုမိမိလေ၏။

ထို့နောက် တတိယကျင့်ဝတ်ကို မြတ်စွာဘုရားက မဟာလိမင်း
သားအား ဟောကြားတော်မူပြန်၏။ တတိယ ကျင့်ဝတ်မှာ နှုံးညံ့သိမ်

မွဲ ပြပြစ်သောစကားကို ဆိုခြင်းဖြစ်၏။ အမှန်အားဖြင့် နူးညံ့သိမ်မွဲ စကား ဟူသည်မှာ ဤလောက်၌ လူတို့ ပြောဆိုကြသော စကား (၆) ခုနှင့်အနက် မှန်လည်းမှန်၊ အကျိုးလည်း ရှိ၊ နားဝင်လည်း ချို့ ဟူသော အကိုးသုံးရပ်နှင့် ပြည့်စုံသော စကားဖြစ်၏။ ယင်းစကား မျိုးကို “သူဘာ သိတဲ့” မင်္ဂလာနေဖြင့် မင်္ဂလာသုတေသန ဟောကြားတော်မူ ထား၏။

သုစရိက်တရား ဆယ်ပါးတွင်လည်း ကြမ်းတမ်းသော ဖရာသ ဝါစာ၏ ဆန့်ကျင်သက်အနေဖြင့် လာရှိ၏။ ကြမ်းတမ်းသော စကား သည် ဒုစရိက် ဖြစ်၏။ နူးညံ့သိမ်မွဲ ပြပြစ်သော စကားသည် သုစရိက် ဖြစ်၏။ ဒုစရိက်ဟူသည် အကုသုလ် ဖြစ်၏။ သုစရိက်ဟူသည် ကုသုလ် ဖြစ်၏။ ကုသုလ် ဖြစ်၍သာ သိကြားမင်းဘဝကို အကျိုးပေးနိုင် ခြင်း ဖြစ်၏။

မဟာလိသည် လိစ္စဝီမင်းသားကယ်တို့၏ ဆရာဖြစ်၏။ ထို အပြင် သစ္စာလေးပါးကို ထိုးတွင်း၍ သိနိုင်စွမ်းသော ပါရမီရှင်လည်း ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် သူသည် နူးညံ့သိမ်မွဲ ပြပြစ်သော စကား၏ တန်ဖိုးကို သိ၏။ စကားဟူသည် နှယ်နှယ်ရရှု မဟုတ်။ ပါရမီ ဆယ်ပါး တွင် သစ္စပါရမီအနေဖြင့် ဖော်ပြရလောက်အောင် အင်အား ကြီးမားပါ၏။ ထို့ကြောင့် နူးညံ့သိမ်မွဲ ပြပြစ်သော စကားသည် သစ္စပါရမီ ထိုက်လောက်အောင် အင်အားရှိလာပါက သိကြားမင်း ဘဝကိုသာမက အရိယာအဖြစ်သို့ ရောက်အောင်ပင် ဆောင်ရွက်နိုင်စွမ်း ရှိပါ၏။ သို့ ဖြစ်၍ ဤတတိယ ကျင့်ဝတ်သည်လည်း မဟာလိမင်းသားအတွက် သဘောကျ ကျေနပ်ဖွယ်သော ကျင့်ဝတ်ပင် ဖြစ်၏။

ထို့နောက် မြတ်စွာဘုရားက မဟာလိမင်းသားအား စတုတွေ ကျင့်ဝတ်ကို ဟောကြားတော်မူပြန်၏။ စတုတွေကျင့်ဝတ်မှာ ကုန်းတိုက် သောစကားကို မဆိုခြင်း ဖြစ်၏။ ကုန်းတိုက်သော စကားသည်

ဝစီဒုစရိတ်တွင် ပါဝင်၏။ ကုန်းတိုက်သော စကား၏ အပြစ်သည် ဤလောက်၏ လက်ထွေမျက်မြင်အားဖြင့်ပင် ထင်ရှား၏။ အကယ်ပင် ကုန်းတိုက်စကားကို မဆိုဦးတော့၊ ဟိုနားတိုးတိုး ဒီနားတိုးတိုး ပြောဆိုခြင်းပင်လျှင် “ပြည်” ပျက်စေနိုင်၏။

လိုစွဲပိတိုင်းပြည် ပျက်ရသည်မှာ ဝေသာကာရ၏ တိုးတိုး စကားကြောင့် ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် မြင့်မြတ်သူများသည် ကုန်းတိုက် စကားကို မပြောဆိုကြပေ။ ကုန်းတိုက်စကားကို မပြောဆိုခြင်းသည် ဝစီဒုစရိတ်မှ ရှောင်ခြင်းဖြစ်၏။ ဝစီဒုစရိတ်မှ ရှောင်လျင် ဝစီသုစရိတ် ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ဤကျင့်ဝတ်သည်လည်း အကျိုးတရားအနေဖြင့် သိကြားမင်းဘဝကို ပေးစွမ်းနိုင်ခြင်း ဖြစ်၏။ ဤကျင့်ဝတ်ကိုလည်း မဟာလိသည် ကျေနပ်ပါ၏။

ထို့နောက် မြတ်စွာဘုရားက မဟာလိမင်းသားအား ပဋိမ ကျင့် ဝတ်ကို ဟောကြားတော်မူပြန်၏။ **ပဋိမ ကျင့်ဝတ်မှာ ဝန်တို့မှ “မစွဲရိယ” မရှိခြင်း ဖြစ်၏** အမှန်အားဖြင့် ဝန်တို့မှ “မစွဲရိယ” သည် မနာလို့မှ “လူသာ”နှင့် တွဲ၍ ဆိုဖက်ဖြစ်၏။ မနာလိုခြင်းနှင့် ဝန်တို့ခြင်း သည် သူတ္တိတို့ ဆင်းရဲကြောင်း ဖြစ်သည်ဟု သူတ္တိပူဗ္ဗုတ်၌ မြတ်စွာ ဘုရားက သိကြားမင်းအား ဟောကြားတော်မူထား၏။

မနာလိုခြင်းနှင့် ဝန်တို့ခြင်းသည် ဤလောက်၏ ရှောင်နိုင်ခဲသော အကုသိုလ် အညွှန်အကြေး ဖြစ်၏။ သို့ဖြစ်၍လည်း ဤလောက်၏ လူတို့သည် ချမ်းသာအောင် မည်များကြ စေကာမူ မိမိတို့ကြီးပမ်းသည့်အတိုင်း ချမ်းသာမလာကြဘဲ ဤ မနာလိုမှာ၊ ဤဝန်တို့မှ တို့ကြောင့် မလွှဲသာ မရှောင်သာ ဆင်းရဲကြရ၏။ ထို့ကြောင့် မြတ်စွာ ဘုရားက မနာလိုမှုနှင့် ဝန်တို့မှုကို ဆင်းရဲခြင်း၏ အကြောင်းရင်းအဖြစ် သူတ္တိပူဗ္ဗုတ်၌ ဟောတော်မူခြင်း ဖြစ်၏။

ရုပြည့်စာသူပိုက်

ဤလောက၏ လူတို့သည် အချင်းချင်း ပြိုင်နေကြ၏။ ထိုသို့
ပြိုင်နေခြင်းကို “ပလာသ” ဟု ခေါ်၏။ အချင်းချင်း ပြိုင်ကြရာတွင်
ပေါ်ပေါ်လွင်လွင် ပြိုင်ခြင်းလည်း ရှိ၏။ ကျိုတ်၍ မသိမသာ ပြိုင်ခြင်း
လည်း ရှိ၏။

သို့ဖြစ်၍သာ အခြားသူ တစ်ဦးတစ်ယောက် လက်ရှိတည်ဆဲ
အခြေအနေမှ နိမ့်ပါးသွားလျှင် စိတ်ထဲက ကျိုတ်၍ ကျေနပ်နေခြင်း
ဖြစ်၏။ ပါးစပ်ကမူ စိတ်မကောင်းသည့်ဟန်ဖြင့် ပြောဆိုတတ်၏။
အကယ်၍ လက်ရှိ တည်ဆဲအခြေအနေထက် တိုးတက်သွားလျှင်မှ
ကျိုတ်၍ စိတ်မချမ်းမသာ ဖြစ်ရပြန်၏။ သူ့ဟာသူ တိုးတက်သွားသည်
ကိုပင် မတော်မတရား တိုးတက်သွားသယောင်ယောင်၊ မိစ္စာဒီဝနည်း
ဖြင့် ကြီးဗွားသယောင်ယောင် သွားပုဂ္ဂလေလွှင့် ပြောတတ်ကြ၏။
ဝါဒဖြန့်တတ်ကြ၏။ ဤသည်ကို မနာလို့မှ “လူသာ” ဟု ဆိုရ၏။
ဤသဘောကို မဟာလိသည် သိပါ၏။

မနာလို့မှ “လူသာ”သည် စီးပွားရေးနယ်ပယ်၌ သာမက
အပ်ချပ်ရေးနယ်ပယ်၌လည်း ရှိ၏။ ပညာရေးနယ်ပယ်၌လည်း ရှိ၏။
မည်သူ ရာထူးတက်သွားပြီဆိုလျှင် နားကြားပြင်းကတ်၏။ မည်သူ
ရာထူးကျသွားပြီဆိုမှ နားဝင်ချိ၏။ မည်သူ စာအသင်အပြု ကောင်း
သည်၊ အရေးအသား ကောင်းသည်ဟု ကျော်လာလျှင်လည်း နားကြား
ပြင်းကတ်သည်ပင် ဖြစ်၏။

စိတ်ဆွေ အရင်းအချာပင် ဖြစ်စေကောမှ စိတ်ထဲကတော့ မကျေ
နပ်။ ပြိုင်ဆိုင်မှု “ပလာသ” သဘောအရ မိမိသည်သာလျှင် ရာထူးကြီးကြီး
ရလို၏။ မိမိသည်သာလျှင် တော်သည်၊ တတ်သည်ဟု ကျော်
ကြားလို၏။ ဤသည်မှာ မိမိကိုယ်ကို အခိုင်အမာ ပြုခြင်းဖြစ်၏။

အခိုင်အမာပြခြင်းကို “ထဲမှ”ဟုဆို၏။ ဤသဘောကိုလည်း မဟာလိမင်းသားသည် နားလည်ပါ၏။ သဘောပေါက်ပါ၏။

ပုထိုးတို့သည် နှုတ်က ဘုရားလောင်းစကားကို ပြောကြသော လည်း စိတ်က ဒေဝဒတ်အကြီးကို ကြောကြ၏။

ဤသည်များမှာ ဝန်တိခြင်း “မစွဲရှိယ” ဖြစ်၏။ ဤသဘော ကို လည်း လိစွဲရီမင်းသား မဟာလိသည် သိပါ၏။ နားလည်း လည်ပါ၏။

ပုထိုးတို့သည် ဝန်တိခြင်း မစွဲရှိယကို ကျင့်သုံးနိုင်ရန် သူ ကျေးဇူးကို ချေဖျက်ရ၏။ သူ့ကျေးဇူးကို ချေဖျက်ခြင်းကို “မက္ခ”ဟု ခေါ်၏။ အပ်ချပ်ရေး နယ်ပယ်၌ ဖြစ်စေ၊ စီးပွားရေး နယ်ပယ်၌ ဖြစ်စေ၊ ပညာရေး နယ်ပယ်၌ ဖြစ်စေ ဆိုင်ရာဆိုင်ရာ ပုဂ္ဂိုလ်များ၏ ဂဏ်ကျေးဇူးကို ဖြုံးပြတ်ထားရ၏။ ကျေးဇူးမဲ့ကိုသာ ဆိုရ၏။ ဤသို့ ဆောင်ရွက်ပါမှလည်း ဝန်တိသူ “မစွဲရှိယ” သမား၏ ဆောင်ရွက်ချက် သည် မှန်ကန်သည်၊ တရားနည်းလမ်းကျသည်ဟု ပရီသတ်က မြင်လာ မည် ဖြစ်၏။ ယုံကြည်လာမည် ဖြစ်၏။

ဤကျင့်ဝတ်သည် လောကတွင် အရေးအကြီးဆုံး ဖြစ်၏။ သူတော်ဝါတို့ ဆင်းရဲခြင်း၏ မူရင်းအကြောင်း ဖြစ်သော မနာလိမှု “လူသာ” နှင့် ဝန်တိမှု “မစွဲရှိယ” ကိုသာ ပယ်ရှားနိုင်မည်ဆိုလျှင် ဤလောကသည် များစွာ နေချင့်စဖွယ် ကောင်းသော ဒေသမွန်တစ်ခု ဖြစ်ပေလိမ့်မည်။ သို့ဖြစ်၍သာ ဝန်တိမှု “မစွဲရှိယ” ကင်းပါက အလွန် မွေးပျော်ဖွယ်ကောင်းသော တာဝတိုးသာ နတ်ပြည်၌ သိကြားမင်း ဖြစ်ရသည်ဟု မြတ်စွာဘုရားက ဟောကြားတော်မူခြင်း ဖြစ်ရာ၏ – ဟူ၍ မဟာလိက တွေးမိလေ၏။

ထို့နောက် မြတ်စွာဘုရားက မဟာလိမင်းသားအား ဆဋ္ဌကျင့် ဝတ်ကို ဟောကြားတော်မူပြန်၏။ ဆဋ္ဌကျင့်ဝတ်မှာ သစ္စာနှင့်ယဉ်သော

စကားကို ပြောဆိုခြင်းဖြစ်၏။ အမှန်အားဖြင့် သံသရာတွင် သစ္စာနှင့် ယျဉ်သော စကားလောက် အင်အားပြည့်သော ဓမ္မဟူ၍ မရှိ။ ထို့ကြောင့် မြတ်စွာဘုရားက သစ္စာကို တစ်ခုတည်းသောတရား “စကဗီမ္မ”ဟူ၍ စိခိုးမာနကို အကြောင်းပြုကာ တော်ဝန်ကျောင်းတော်၌ ဟောကြားတော်မူခြင်းဖြစ်၏။

ယင်းသစ္စာကို ချိုးဖောက်ပြီး မှသားပြောရဲသူအတွက် ဤလောက်၌ မကျူးလွန်စုံသော မကောင်းမှုဟူသည် မရှိချေး ဟူ၍လည်း မြတ်စွာ ဘုရားက ဟောကြားတော်မူထားပြန်၏။ ထို့ကြောင့် မှသာဝါဒ “ကံ” သည် မကောင်းမှ အားလုံးတို့၏ အခြေခံ အတို့အတို့ဖြစ်ဖြစ်၏။ မြတ်စွာ ဘုရား အလောင်းတော်သည် အခြားမကောင်းမှုကံများကို ကျူးလွန်ချင် ကျူးလွန်နိုင်အောင်လည်း မှသာဝါဒကံကိုမူ မည်သည့် အခါမျှ မကျူးလွန်ခဲ့ချေး။

သစ္စာကို ပါရမီမြောက်အောင် ဖြည့်ကျင့်နိုင်ပါက မိမိ ဖြည့်ကျင့်သော ပါရမီအလျောက် ဘုရားဖြစ်လိုက ဘုရားဖြစ်နိုင်၏။ အဂ္ဂသာဝက ဖြစ်လိုက အဂ္ဂသာဝက ဖြစ်နိုင်၏။ မဟာသာဝက ဖြစ်လိုက မဟာသာဝက ဖြစ်နိုင်၏။ ပကတိသာဝက ဖြစ်လိုက ပကတိသာဝက ဖြစ်နိုင်၏။ အယုတ်ဆုံး သိကြားမင်းဖြစ်လိုက သိကြားမင်း ဖြစ်နိုင်၏။ သစ္စာနှင့် ယျဉ်သော စကားသည် ထိမျော်လောက် အာန်ဘော် ကြီးမားလေ၏။

သို့ရာတွင် မှသားသည်လည်း ကြားရသူ ပရီသတ်က သစ္စာ အဖြစ် လက်ခံလေသောအခါ မှသားပြောသူ ကိုယ်တိုင်က မိမိ၏ မှသားကိုပင် သစ္စာအဖြစ် ထင်တတ်ပြန်၏။ ဤသည်ကို ရည်၍ “အမှားကြာတော့ အမှန်ဖြစ်”ဟု ဆိုရိုးပြုခြင်း ဖြစ်တန်ရာ၏။ သို့ဖြစ်၍ မှသားသည်လည်း ဤမျော်လောက် အာန်ဘော် ကြီးမားပါ၏။ သို့ရာတွင် နောက်ဆုံးတော့ သစ္စာက မှသားကို နိုင်လေ၏။ ဤကျင့်ဝတ်ကို

လည်း မဟာလိသည် ကျေနပ်စွာ လက်ခံပါ၏။ ယုံလည်း ယုံကြည် ပါ၏။

ထို့နောက် မြတ်စွာဘုရားက မဟာလိမင်းသားအား သတ္တမ ကျင့်ဝတ်ကို ဆက်လက် ဟောကြားတော်မူ၏။ **သတ္တမကျင့်ဝတ်မှာ မိမိ၏ အမျက်ဒေါသကို နှိပ်ကျပ်ခြင်း ဖြစ်၏။** အမျက်ဒေါသကို နှိပ်ကွပ် ခြင်းဟူသည် သည်းခံခြင်းပင် ဖြစ်၏။ သည်းခံခြင်းသည် ပါရမီ (၁၀) ပါးတွင် တစ်ပါး အပါအဝင် ဖြစ်၏။ သည်းခံခြင်းထက် လွန်မြတ်သော တရား မည်သည် မရှိ-ဟူ၍ မြတ်စွာဘုရားက ဟောကြားတော်မူ၏။

လက်ထွေ မျက်ထွေအားဖြင့်လည်း ပတ်ဝန်းကျင့်နှင့် ဆက်ဆံရာတွင် ဖြစ်စေ၊ ခက်ခဲသော လုပ်ငန်းကို လုပ်ကိုင်ရာတွင် ဖြစ်စေ သည်းခံပြီး အဟန်အတား မှန်သမျှကို ကျော်လွှားနှိုင်သူများသာ အောင်ဖြင်ကြသည်ကို ထွေရ၏။ ထို့ကြောင့် သတ္တမကျင့်ဝတ်သည် လည်း သိကြားမင်း ဖြစ်လို သူများအတွက် လိုက်နာကျင့် သုံးအပ်သော ကျင့်ဝတ်ဖြစ်ကြောင်း မဟာလိမင်းသား နားလည်သွားလေ၏။

မဟာလိမင်းသားသည် မြတ်စွာဘုရားထံမှ သိကြားမင်းဖြစ်ရန် ကျင့်ဝတ် (၇) ပါးကို နာကြားရသော အခါမှုသာ မြတ်စွာဘုရားသည် သိကြားမင်းကို ကိုယ်တိုင်ဖြင့်ထွေပြီး တရားဟောခြင်း ဖြစ်ကြောင်း ယုံကြည်သွားလေ၏။ မြတ်စွာဘုရားခြံးလည်း အတိုင်းမသိ ကြည်ညို သွားလေ၏။ လူတို့၏ ပကတိမျက်စိထက် အမြင်သန်သော ဥက္ကာ မျက်စိဟူသည် ရှိသေး၏။ ယင်းဘာ၏မျက်စိဖြင့် ဒြပ်ရှိဝါးများကို သာမက ဒြပ်မဲ့ ရပ်နာမဲ့ခန္ဓာတို့၏ ဖြစ်ပျက်ကိုပင် မြင်နိုင်ကြောင်း ယခု မဟာလိ သိပြီ။

[စစ်ပြန်မဂ္ဂဇား၊ အမှတ် ၁၅၃၊ ဧရာဝတီလ ၁၉၉၁]

မယလူလင် (J)

ထိစ္စဝိမင်းသား မဟာလိသည် မြတ်စွာဘုရား၌ ယုံကြည်သွားလေ၏။ သူ၏ အတွေအကြံအားဖြင့် လူဟူသည် မြင့်သော၊ ပို၍ မြင့်သော ပုဂ္ဂိုလ်များအပေါ် ကရဏာသက်စရာ မဟုတ်ပါဘဲလျက် ကရဏာ သက်တတ်၏။ ချီးမြှောက်ရန် မလိုအပ်ပါဘဲလျက် ချီးမြှောက်တတ်၏။ နိမ့်သော၊ ပို၍ နိမ့်သော ပုဂ္ဂိုလ်များ အပေါ်၌မူ ကရဏာသက်စရာ ဖြစ်ပါလျက် ကရဏာ မသက်တတ်ကြ။ ချီးမြှောက်ရန် လိုအပ်ပါလျက် မချီးမြှောက်တတ်ကြ။ သမုဒ္ဒရာ၌သာ မိုးဆွာလိုကြ၏။ လွင်ထီးခေါင်၌ မိုးမဆွာလိုကြ။ ဤသည်မှာ လူတို့၏ ဓမ္မတာ ဖြစ်၏။

ဤဓမ္မတာကို မဟာလိ သိ၏။ မဟာလိ သိသော ဓမ္မတာ ကား ပုထုဇ္ဇာ လူညံ့တို့၏ ဓမ္မတာသာတည်း။ မဟာလိသည်လည်း ဤ ဓမ္မတာအတိုင်းပင် သူလည်း ကျင့်ကြုံ၏။ အမှန်အားဖြင့် လူသည် ဖြစ်နိုင်လျှင် မြနှင့်ကင်းလွတ်ရာ “အာကာသကို” ၌ ပွင့်သော ကုမ္ပါးကြာပန်းသာ ဖြစ်လို၏။ မြေပြင်ပေါ်က “ရေအိုင်” ၌ ပွင့်သော ကုမ္ပါးကြာပန်း မဖြစ်လိုပါဘူး။

မြတ်စွာဘုရားက ထိကဲ့သို့ မဟုတ်။ လူတို့၏ ဓမ္မတာကို လွန်သော “အနှစ်းမဲ့” လူသား ဖြစ်တော်မူ၏။ ပိုမ့်သော၊ ပို၍ နိမ့်သော

ရာပြုမြတ်စိုက်

ပုဂ္ဂိုလ်များ အားလုံးပေါ်၍ ကရာဏာ သက်တော်မူ၏။ ချီးမြောက်တော်မူ၏။ ချမ်းသာကို ဆောင်တော်မူ၏။ အမှန်အားဖြင့် လူ နတ် ပြဟွာ သတ္တဝါဟူသူ။ အားလုံးသည် မြတ်စွာဘုရားထက် နိမ့်သူများသာ ဖြစ်ကြ၏။ ထို့ကြောင့် မြတ်စွာဘုရားသည် မိမိထက် နိမ့်သော လူ နတ် ပြဟွာ သတ္တဝါအားလုံး အပေါ်၍ ကရာဏာ သက်တော်မူခြင်း ဖြစ်၏။ ချီးမြောက်တော်မူခြင်း ဖြစ်၏။ ချမ်းသာကို ဆောင်တော်မူခြင်း ဖြစ်၏။

သို့ရာတွင် မြတ်စွာဘုရားသည် မြန်င့် ကင်းလွတ်ရာ အာကာ သ ဂံ့၌ ပွင့်သော ကုမ္ပြာ ကြာပန်းအနေဖြင့် ဆောင်ရွက်ခြင်းမျိုး တော့ မဟုတ်။ မြပြင်ပေါ်က ရေအိုင်၌ ပွင့်သော ကုမ္ပြာကြာပန်း အနေဖြင့်သာ ဆောင်ရွက်ခြင်းမျိုး ဖြစ်ပါ၏။

ချုံညွှန် အညစ်အကြေး အထပ်ထပ်တွေ ကြားထဲက အညစ် အကြေး မတင်၊ သန့်စင်သော ကြာပန်းပမာ ကာမဂ္ဂက် အညစ်အကြေး တွေ ကြားထဲ၌နေရင်း ကာမဂ္ဂက် အညစ်အကြေးဟူ၍ လုံးဝရှိတဲ့၊ ကာမဂ္ဂက် အညစ်အကြေးကင်းစွာ ဆောင်ရွက်တော်မူခဲ့၏။ နိမ့်ကျ သော၊ ပို၍ နိမ့်ကျသော ပုဂ္ဂိုလ်များ၏ အကြား၌ နေတော်မူရင်း အမြင့်မြတ်ဆုံး ပုဂ္ဂိုလ်အဖြစ်ဖြင့် ဆောင်ရွက်တော်မူခဲ့၏။

မြတ်စွာဘုရားသည် ကရာဏာသက်စရာ ကောင်းလှသော နိမ့် သော၊ ပို၍နိမ့်သော လူ နတ် ပြဟွာ သတ္တဝါများကို ကယ်တင်နိုင် ရေး အတွက် လူဘဝဖြင့် အမြင့်ဆုံး နေရာကို ရရှိနိုင်ရန် ဤကမ္ဘာမေ ဤလူပြည်၌သာ ပဋိသန္ဓာ နေတော်မူခြင်း ဖြစ်၏။ အမှန်အားဖြင့် မြတ်စွာဘုရားသည် ပတ်ဝန်းကျင်၏ လွမ်းမိုးခြင်းမှ လွတ်မြောက်ပြီး မိမိကသာ ပတ်ဝန်းကျင်ကို လွမ်းမိုးနိုင်တော်မူခဲ့ပြီ ဖြစ်၏။ ဤသည် ကိုပင် ဥပါဒါန်၏ ချုပ်ခြင်းဟူ၍ ဆိုရ၏။

ထို့ကြောင့် မဟာလိသည် မြတ်စွာဘုရား၏ အကြွင်းမဲ့ ယုံကြည်၏။ မြတ်စွာဘုရား၏ ဆောင်ရွက်မှု မှန်သမျှ၌ စိတ်ဝင်စား၏။ သို့ဖြစ်၍ ချုသာ မဟာလိသည် မြတ်စွာဘုရားအား သိကြားမင်း၏ ရျေးဘဝ မယလုလင် အကြောင်းကို ဟောကြားတော်မူပါရန် လျောက်ထားခြင်း ဖြစ်၏။ မဟာလိ လျောက်ထားသည့် အတိုင်းလည်း မြတ်စွာဘုရားက ဤသို့ ဟောကြားတော်မူ၏။

မြတ်စွာဘုရား ပုဂ္ဂိုလ်မမူမီ တစ်ခုသော အချိန်က မကရရှိ တိုင်း၌ မစလွှာသည် ရှိခဲ့၏။ ထို့အား မယလုလင်တို့ မိသားစု နေထိုင်ကြ၏။ မယလုလင်သည် ထိုခေတ်၏ စလေ့အစဉ်အလာ အတိုင်း နေးးလေးယောက်ကို လက်ထပ်ခွင့်ရှိသဖြင့် နေးးလေးယောက် ကို လက်ထပ်ခဲ့၏။ မယလုလင်၏ နေးးလေးယောက်အနက် နေးးတစ်ယောက်မှာ သုဓမ္မာ ဖြစ်၏။ အခြားတစ်ယောက်မှာ သုစီတ္တာ ဖြစ်၏။ နောက်တစ်ယောက်မှာ သုနှစ်သုတ္တာ ဖြစ်၏။ နောက်တစ်ယောက်မှာ သုဇာတာ ဖြစ်၏။ မယလုလင်သည် မိမိနေဖြင့် နေးးလေးယောက်ကို ယူခြင်းမှာ ကာမဂ္ဂ၏ ခံစားရန် မဟုတ်။ သားကောင်း သမီးကောင်းများ ဖြင့် လောက၏ အစီးအမွားကို အင်တိက်အားတိုက် ဆောင်ရွက်ရန် ဖြစ်၏။

မယလုလင်သည် ဤလောက၌ အမြတ်စေ ပူဇော်ရမည့် အရာ ငါးမျိုးရှိကြောင်းကို သိ၏။ ထိုငါးမျိုးတို့ အနက် ပထမအမျိုးမှာ ရှိုးရာ ယဉ်ကျေးမှု ဖြစ်၏။ ရှိုးရာ ယဉ်ကျေးမှုကိုသာ မထိန်းသိမ်းပါက မယလုလင်တို့၏ မျိုးနှစ်သည် ဤကမ္မာမြေ အပြင်၌ ရှိနိုင်လိမ့်မည် မဟုတ်။ ထိုကြောင့် ရှိုးရာ ယဉ်ကျေးမှုသည် လူသားတိုင်းအတွက် အမြတ်စေ ပူဇော်မည့် အရာဖြစ်၏။ အမြတ်စေ ပူဇော် ခြင်းဟူသည်မှာ အလေးအမြတ်ပြု၍ ထိန်းသိမ်းခြင်း ဖြစ်၏။

ခုတိယအမျိုးမှာ ဆရာသခင် ကျေးဇူးရှင်များဖြစ်၏။ အကယ်၍သာ ဆရာသခင် ကျေးဇူးရှင်များက ဤလော၌ လူပိုပို နေထိုင်ရေး အတွက် သွေးနှင့် ပြသ ဆိုဆုံးမခြင်း မရှိခဲ့ပါဘူင် မယလုလင်သည် တောရိုင်း တိရှေ့စွာနှင့် ဘာများ ခြားနားလိမ့်မည် မဟုတ်။ ထိုကြောင့် ဆရာသခင် ကျေးဇူးရှင်များသည် လူသားတိုင်းအတွက် အမြိတဖော်ရမည့် အရာဖြစ်၏။ ဤအစဉ်အလာသည် မြတ်စွာဘုရား ပွင့်တော်မူသော အခါ်ဗြိပင် အဘစရိယရှုကော အနန္တအန္တဖြင့် တည်ရှိ နိုင်ခြင်း ဖြစ်၏။

တတိယအမျိုးမှာ မိဘများ ဖြစ်ကြ၏။ အကယ်၍သာ မိဘဟု ၍ မရှိဘူးဆိုပါဘူင် ဤကဲ့မြေအပြင်၌ မယလုလင်ဟူ၍ပင် မရှိနိုင် ကြောင်းမှာ အထူးပင် ဖြောစရာ မလိုသော အချက်ဖြစ်၏။ ထိုကြောင့် လူသားတိုင်းအတွက် မိဘသည် အမြိတဖော်ရမည့် အရာဖြစ်၏။ အမှန်အားဖြင့် မိဘဟူသည် ပစာန ကျေးဇူးရှင်ဖြစ်၍၊ ကျွန်ုပ်ဖော်ရမည့် အရာလေးမျိုးမှာ အပစာန ကျေးဇူးရှင်များ ဖြစ်ကြ၏။

စတုတွေအမျိုးမှာ မိဘမှ တစ်ပါးသော အခြားလူသားများ ဖြစ်ကြ၏။ လူဟူသည် မိမိတစ်ယောက်တည်း အထီးကျွန်ုပ် နေနိုင်သော သတ္တဝါ မဟုတ်ချေ။ လူသမိုင်းတွင် လူယဉ်ကျေးမှုဟူ၍ မပေါ်ပေါက်မီ ကာလကပင်စ၍ လူတို့သည် အသင်းအစွဲနှင့် နေကြသူများ ဖြစ်က လေရာ၊ မိမိမှ တစ်ပါးသော အခြားလူသား များသည်လည်း လူတိုင်း လူတိုင်းအတွက် ပုံဖော်ရမည့် အရာများပင် ဖြစ်၏။

အမှန်အားဖြင့် မြင့်မြတ်သော နေခြင်း ပြဟွှန်စိတရားဟူသည် မှာ မိမိမှ တစ်ပါးသော အခြား လူသားများအား အလေးအမြတ် ပြ၍ ပုံဖော်ရာမှပင် စ လေ၏။ မိမိထက် မြတ်သူများအား ပုံဖော်ခြင်းကို “ပုံဖော်ခြင်း” ဟူ၍ပင် ဆို၏။ မိမိနှင့် အဆင့်တူများအား ပုံဖော်ခြင်းကို

“ကူညီခြင်း” ဟူ၍ ဆို၏။ မိမိအောက် နိမ့်သူများအား ပူဇော်ခြင်းကို “ခါးမြောက်ခြင်း” ဟူ၍ ဆို၏။ ထိုကြောင့် မိမိထက် မြင့်သူ ဖြစ်စေ၊ မိမိနှင့် အဆင့်တူသူ ဖြစ်စေ၊ မိမိအောက် နိမ့်သူဖြစ်စေ လူသားမှန်သမျှ အားလုံးသည် ဤအမျိုးအစား၌ ပါဝင်၏။

သို့ဖြစ်၍သာ မြင်မြင် နိမ့်နိမ့် လူဟုသမျှအပေါ် ခွဲခြားမှ မရှိဘဲ မိမိနှင့် ထပ်တူ တစ်သားတည်း ထား၍ ပူဇော်နိုင်မည်ဆိုလျှင် လုစင်စစ်က ဗြဟ္မာဖြစ်နေသူဟူ၍ ဆိုအပ်ပါ၏။ ထိုကြောင့်ပင် ထိုကဲ သို့သော ပုဂ္ဂိုလ်များကို ဗြဟ္မာလိုနေခြင်း ဗြဟ္မာဝိဟာရဖြင့် နေသူများဟူ၍ ဆိုကြခြင်း ဖြစ်၏။ အမှန်အားဖြင့်လည်း ဤလောက၌ မြှင့်မားချမ်းနိုင်ကြခြင်းမှာ လူသားဟုသမျှကို အမြဲတစေ အလေးအမြတ် ထား၍ ပူဇော်ထိုက် သူများအဖြစ် မခံယူနိုင်သောကြောင့်သာ ဖြစ်ပါ၏။

ပဉာဏ်မျိုးမှာ ကျေးငှက်တိရှစ်နှစ်များ အပါအဝင် ပတ်ဝန်းကျင် ရပ်လောကဖြစ်၏။ ကျေးငှက် တိရှစ်နှစ်များ အပါအဝင် ပတ်ဝန်းကျင် ရပ်လောကသည်လည်း လူသားများအတွက် အသက်ရှင် နေထိုင် နိုင်ရန် ကျေးဇူးများပါ၏။ ထိုကြောင့် ကျေးငှက် တိရှစ်နှစ်များ အပါ အဝင် ပတ်ဝန်းကျင် ရပ်လောကသည်လည်း အလေးအမြတ်ပြု၍ ပူဇော်စရာ ပင် ဖြစ်၏။ ရပ်လောကအား အလေးအမြတ်ပြု၍ ပူဇော်ခြင်း ဟူသည်မှာ သစ်ပင် ပန်းမန်များ စိုက်ပျိုးခြင်း၊ ရေဘက်နှင့် များ တူးခြင်း၊ လမ်းများ ဖောက်ခြင်း၊ တည်းဆိုရပ်များ ဆောက်လုပ်ခြင်းတို့ ဖြစ်ကြ၏။

မယလုလင်တို့ စောင်သည် မြတ်စွာဘုရား ပွင့်တော်မမူမိက ဖြစ်၏။ မြတ်စွာဘုရား ပွင့်တော်မမူမိကဆိုလျှင် ဗြာဟ္မာကာဝါဒသည် မယလုလင်တို့ဒေသ၌ ထွန်းကား၏။ ထိုကြောင့် မယလုလင်သည် ဗြာဟ္မာကာဝါဒအတိုင်း လောက၏ ပူဇော်စရာ ငါးမျိုးကို အမြဲတစေ

အလေးအမြတ် ဖြစ် ပူဇော်လေ၏။ ဗြာဟ္မာကျမ်းများတွင် ဤပူဇော်
မှ ငါးမျိုးကို “မဟာယဉ်” ငါးမျိုးဟု ဆိုပါ၏။ မဟာယဉ်၏ အနက်
မှာ ကြီးမြတ်သော ပူဇော်ခြင်းဟူ၍ ဖြစ်၏။ ဗြာဟ္မာကျဝါဒအရ လူတိုင်း
လူတိုင်းသည် လူကျင့်ဝတ်အနေဖြင့် ဤပူဇော်မှ ငါးမျိုးကို နေ့စဉ် နေ့တိုင်း
ပူဇော်ရ၏။

မယလုလင်သည် သိကြားမင်း ကျင့်ဝတ် ခုနစ်ပါးကို ဤပူဇော်မှ
ငါးမျိုး၌ အသုံးချ၏။ ဤပူဇော်မှ ငါးမျိုးကို သိကြားမင်း ကျင့်ဝတ်
ခုနစ်ပါးတို့ အသုံးပြုရာ “နယ်မြေ” ဖြဖစ် မယလုလင်က သတ်မှတ်ပြီး
ပူဇော်ခြင်း ဖြစ်၏။ ထိုသို့ ပူဇော်ရာတွင် အားထုတ်နည်း လေးမျိုးဖြင့်
အားထုတ်ပြီး ပူဇော်ခြင်း ဖြစ်၏။

မယလုလင်သည် ဤပူဇော်မှ ငါးမျိုးကို ပူဇော်ရာတွင် စွမ်းနိုင်
သမျှ အားစိုက်ခွန်စိုက်လည်း ပူဇော်၏။ ဤပူဇော်မှကို “နိရဝင်သေသ
ပူဇော်” ဟူ၍ ဆိုရ၏။ မခိုမကပ် အမြဲမပြတ် ပူဇော်၏။ ဤပူဇော်မှကို
“နိရွှေရပူဇော်” ဟူ၍ ဆိုရ၏။ ပူဇော်မှလပ်ငန်း မပြီးဆုံးမချင်းလည်း
ပူဇော်၏။ ဤပူဇော်မှကို “စိရိကာလပူဇော်” ဟူ၍ ဆိုရ၏။ ရှိသေ
လေးစားစွာလည်း ပူဇော်၏။ ဤပူဇော်မှကို “သဏ္ဌာန်ပူဇော်” ဟူ၍
ဆိုရ၏။

မယလုလင်သည် လမ်းများကို ဖောက်၏။ ဒေသတစ်ခုနှင့်
တစ်ခု ဆက်သွယ်ရာတွင် လမ်းပန်း ကောင်းမွန်မှုသည် အရေးကြီး၏။
ထိုကြောင့် မယလုလင်က လမ်းဖောက်ခြင်း ဖြစ်၏။ ထိုသို့ လမ်းဖောက်
ရာတွင် အခကြားငွေ ရခြင်း လမ်းဖောက်ခြင်း မဟုတ်။ ရပ်လောကအား
ကျေးဇူးဆပ်သည့်အနေဖြင့် လည်းကောင်း၊ ပူဇော်သည့် အနေဖြင့် လည်း
ကောင်း လမ်းဖောက်ခြင်း ဖြစ်၏။ ရပ်လောကအား ပူဇော်ခြင်းကို
“ဘုတာယဉ်” ဟူ၍ ဗြာဟ္မာက ကျမ်းများက ဆို၏။ အမှန်အားဖြင့်

ရုပ်လောကအား ပူဇော်လျင်လည်း လောကတစ်ခုလုံး အား ပူဇော်ရာ ရောက်ပါ၏။ ဤသဘောကို မယ်လုလင် သိ၏။

အရာရာတိုင်း၌ စွဲမက်စရာ “ရသ” သည် ရှိ၏။ လယ်ထွန် ခြင်း၌လည်း “ရသ” သည် ရှိ၏။ ရောင်းဝယ်ခြင်း၌လည်း “ရသ” သည် ရှိပါ၏။ အမှန်အားဖြင့် အရာရာတိုင်း၌ စွဲမက်စရာ “ရသ” သည် ရှိပါ၏။ မည်သည့် လုပ်ငန်းကို လုပ်သည်ဖြစ်စေ၊ ထိုလုပ်ငန်း၌ စွဲမက်စရာ “ရသ”ကို မြင်အောင် ကြည့်တတ်ပါက ထိုလုပ်ငန်း၌ စွဲမက်စရာကို ခံစားတတ်ပါက ထိုလုပ်ငန်းကို လုပ်ခြင်း၌ ပျင်ရီခြင်း မရှိဘဲ အမြဲတစေ ပျော်မွေ့၏။ အမြဲတစေ ပျော်မွေ့လေသောအခါ အားစိုက် ခွန်စိုက်လည်း လုပ်လာ၏။ မခုံမကပ် အမြဲမပြတ် လည်း လုပ်လာ၏။ အချိန်ကာလ ကြာချင်သလောက် ကြာပါစေ၊ လုပ်ငန်း ပြီးဆုံးသည် အထိ လုပ်လာ၏။ လေးလေးစားစားလည်း လုပ်လာ၏။

ဤသဘောကို မယ်လုလင်သည် သိ၏။ ထိုကြောင့် မယ် လုလင်သည် ပူဇော်မှုလုပ်ငန်းများကို လုပ်ရှု၌ စွဲမက်စရာ ရသကို မြင်အောင်ကြည့်၏။ စွဲမက်စရာ ရသကို ခံစားနိုင်အောင် အားထုတ် ၏။ ထိုအခါ မယ်လုလင်သည် မစလွှာ၌ ထင်ပေါကျော်ကြားလာ ၏။ သေတိက္ခမ ရှိလာ၏။ ကြည်ညိုသူ များလာ၏။ အခြေအရုံ ပြည့်လာ၏။ ဤသည်မှာ စေတနာ၏ ဒိဋ္ဌဓမ္မ ပစ္စာန်အကျိုး ဖြစ်၏။ မယ်လုလင်သည် သူ့ကို ကြည်ညိုသူ ပရီသတ်အတွင်းမှ ရဲဘော် ရဲဘာက်အဖြစ် စိတ်သူ သဘောတူ လူကောင်း (၃၃) ယောက်ကို လက်ခံပြီး လမ်းဖောက်ခြင်း လုပ်ငန်းကို ဆောင်ရွက်ကြ၏။

လမ်းခရီးမည်သည်ကား များစွာသော သူ့တို့အားလည်း နှလုံး ကို ပွားစေတတ်၏။ ခမ်းသာသူလည်း များလှ၏။ ဤသို့ မယ်လုလင်

တို့ အပ်စက သူတို့၏ စိတ်တွေ့ ယုံမှတ်ထား၏။ မယလုလင်တို့ အပ်စသည် လမ်းဖောက်ခြင်းလုပ်ငန်းကို တစ်ယူနောဖြီး တစ်ယူနော၊ တစ်လမ်းပြီး တစ်လမ်း ပြီးအောင်ဖောက်လုပ်ကြ၏။ ထိုအခါ မယလုလင်တို့ အပ်စ၏ အရှိန်အဝါသည် ပို၍ ပို၍ ကြီးမားလာလေ၏။

မစလရွာစားသည် အဓမ္မဝါဒ ဖြစ်၏။ အဓမ္မလုပ်ငန်း၌ မြေ
လျှောက်၏။ ဓမ္မလုပ်ငန်းကြောင့် အရှိန်အဝါ ကြီးမားလာသော မဟ
လူလင်တို့အပေါ် စိုးရှစ်လာ၏။ ထိုအခါ မစလရွာစားသည် မဟ
လူလင်တို့ အပ်စုအား သူ၏ ဘက်တော်သားအဖြစ်သို့ ရောက်လာ အောင်
စည်းရုံး၏။ သူ၏ စည်းရုံးနည်းကား အဓမ္မဝါဒဖြင့် စည်းရုံးသော
နည်းတည်း။ မှုဆိုးလုပ်ရန် စည်းရုံး၏။ အရက်သေစာ သောက်စား
ပျော်ပါးရန် သွေးဆောင်၏။ သို့မဟုတ် အခြားဒစရိုက် လုပ်ငန်း တစ်ခုခုကို
လုပ်ဆောင်ရွှေး ပိုးပြေားသွားရန် တိုက်တွန်း၏။

ထိကဲသို့သာ မဟလုလင်တို့ အပ်စက ဆောင်ရွက်ပါလျှင်
စီးပွားရေးအရလည်း မဟလုလင်တို့ အပ်စထုမှ ထိက်တန်သော
အကောက်ခွန်ကို ရသဖြင့် မိမိ အကျိုးရှိမည်။ စည်းရုံးရေးအရလည်း
မဟလုလင်တို့ အပ်စသည် မိမိဘက်တော်သားများ ဖြစ်လာသဖြင့် မိမိ
အကျိုးရှိမည်။ အပ်ချုပ်ရေးအရလည်း မဟလုလင်တို့ အပ်စသည်
ဒုစရိက်လုပ်ငန်းများကို မိမိ၏ ခွင့်ပြုချက်ဖြင့် လုပ်ကိုင်ရလေသာ
ကြောင့် မိမိ၏ သွေအောက်၌ အလိုအလျောက် ကျရောက်လာမည်
ဖြစ်သဖြင့် မိမိ အကျိုးရှိမည်။ ဤသို့ မစလွှာစားက စဉ်းစား၏။
စဉ်းစားသည့်အတိုင်းလည်း မဟလုလင်တို့ အပ်စအား အကြပြု၏။
သို့ရာတွင် မဟလုလင်တို့ အပ်စက မစလွှာစား၏ အကြပြုချက်ကို
လက်မခံပါခြား။

ထိအခါ မစလရာစားသည် နှစ်းတော်သို့ သွားရှိ ဘုရင်မင်းမြတ်

ଟାପ୍ରିନ୍ଟିଂ

အား ‘မစလွှာ၍ မဟလူလင်တို့သည် ခိုးသားဓားပြများအဖြစ် ထက္ကသောင်းကျန်းလျက် ရှိပါသည်’ဟု လျောက်တင်၏။ မင်းကြီးက လည်း မစလွှာစား၏ လျောက်တင်ချက်ကို ယုံကြည်၏။ အမှန်အား ဖြင့် မစလွှာစားသည် မင်းကြီး၏ ကျွန်ုပ်တော် ဖြစ်၏။ ပိမိ၏ ကျွန်ုပ်တော်သည် မိမိအပေါ် သစ္စာရှိ၏။ မဟုတ်မမှန် လုပ်ကြပြီး မည်သိမှု ပြောဆိုလိမည်မဟုတ်။ ဤသည်မှာ မင်းကြီး၏ ယုံကြည် ချက် ဖြစ်၏။

မင်းကြီး၏ ယုံကြည်ချက်သည် ပုဂ္ဂိုလ်အပေါ်၌ အားပြုသော ယုံကြည်ချက် ဖြစ်၏။ ယုံကြည်မှန်ယာမအရ မိမိ၏ အတွေ့အကြား အပေါ်၌ အားပြုသော ယုံကြည်ချက်၊ အကြောင်းအကျိုး ဆင်ခြင်နှင့် မှ အပေါ် အားပြုသော ယုံကြည်ချက်၊ ပုဂ္ဂိုလ်အပေါ် အားပြုသော ယုံကြည်ချက် ဟူ၍ ယုံကြည်ချက် အမျိုးအစား (၃) မျိုး ရှိလေရာ၊ ထိ (၃) မျိုးတွင် ပုဂ္ဂိုလ်အပေါ် အားပြုသော ယုံကြည်ချက်သည် ခိုင်ခံမှ အားအနည်းဆုံး ဖြစ်၏။

သို့ဖြစ်ပါသော်လည်း မဂ်ဓရာဇ်မင်းကြီးသည် ပုဂ္ဂိုလ်အပေါ် အားပြုသော ယုံကြည်ချက်အရ မစလွှာစား လျောက်တင်ပြသည့် အတိုင်း လက်ခံယုံကြည်ပြီး၊ မာယလူလင်တို့ အုပ်စုအား ဖမ်းဆီး၍ ဆင်နင်း၍ သတ်စေရန် အမိန့်ချမှတ်လိုက်လေရာ၊ မင်းကြီး၏ အမိန့်အတိုင်း ဆောင်ရွက်ကြ၏။

မဟလူလင်တို့ အုပ်စုအား ဆင်ဖြင့် နင်းသတ်ရန် စီစဉ်လေ ပြီ။ တစ်ဖက်တွင် မင်းကြီး၊ မစလွှာစားနှင့် နင်းသတ်မည့် ဆင် ရှိ၏။ အခြားတစ်ဖက်တွင် မဟလူလင် အမျိုးပြုသော လူတော် လူကောင်း (၃၃) ယောက်တို့ ရှိကြ၏။ ပုဂ္ဂိုလ်အနေဖြင့် ကြည့်လျင် တစ်ဖက်က မင်း၊ အခြားတစ်ဖက်ကား အကျဉ်းစံး။ ဓမ္မအနေဖြင့် ကြည့်လျင်

တစ်ဖက်ကား “မွဲ”၊ အခြားတစ်ဖက်ကား “အဓမ္မ”။ ဤသို့ တွေရ ၏။ ရုပ်ပိုင်းအမြင်ဖြင့် ကြည့်လျင် သက်ရောက်အားနှင့် တန်ပြန် သက်ရောက်အား။

ဤလောက် အားချင်းပြိုင်ရာတွင် “အဓမ္မ” က နိုင်သည့် အခါ လည်း ရှိ၏။ “ဓမ္မ” က နိုင်သည့်အခါလည်း ရှိ၏။ “အဓမ္မ” က “ဓမ္မ” အပေါ် အနိုင်ရခြင်းသည် ယာယိအနိုင်ရခြင်းသာ ဖြစ်၏။ ထာဝစဉ် အနိုင်ရခြင်းမဟုတ်။ “အဓမ္မ” က “ဓမ္မ” အပေါ် ထာဝစဉ် အနိုင်ရရှိုး ဓမ္မတာလည်း မရှိ။ “ဓမ္မ” က “အဓမ္မ” အပေါ် အနိုင်ရခြင်း သည်သာ ထာဝစဉ် အနိုင်ရခြင်းဖြစ်၏။ “ဓမ္မ” ကသာ “အဓမ္မ” အပေါ် ထာဝစဉ် အနိုင်ရရှိုး ဓမ္မတာရှိ၏။

ဤဓမ္မတာကို မယလူလင်သာ သိ၏။ မစလွှာစားလည်း မသိုံး မဂောဓာဇ်မင်းကြီးလည်း မသိ။ မသိချင်းတူသော်လည်း မစလ ရွှာစားကား ကောက်ကျွစ်စဉ်းလုံ၏။ သူတော်ကောင်း မဟုတ်။ သို့ဖြစ် ၍သာ မစလရွှာစားသည် မိမိ၏အမှားကို အမှားမှန်း မသိခြင်း ဖြစ်လေ၏။ မင်းကြီးကား အဆင်ခြင်ဗျား နည်းပါးသော်လည်း ရှိုးဖြောင့်၏။ သူတော်ကောင်း ဖြစ်၏။ ထိုကြောင့် မင်းကြီးသည် မိမိအမှားကို တွေ့လေသောအခါ အမှားမှန်း ချက်ချင်းသိ၏။ သိသည့် အတိုင်းလည်း ချက်ချင်းပင် ပြင်ဆင်လေ၏။

ဓမ္မပဒဂါထာ အမှတ် (၆၃)၌လည်း မြတ်စွာဘုရားက ဤသို့ ဟောကြားတော်မူထားသည်ကို တွေရ၏။

အကြောင်လူမို့က်သည်
မိမိ၏ အမှားကို မြင်သောအခါ
မှားမှန်းသိ၏။
ထို လူမို့က်ကို

ရာပြုမြတ်စွာဗုံး

ထိသို့ သိခြင်းကြောင့်ပင်
 ပညာရှိ ဟူ၍ ဆိုရ၏။
 အကြောင်လူမိုက်ကား
 ဂိမိ၏ အမှားကို ဖြင်သော်လည်း
 အမှားမှန်း မသိ၊ အမှန် ဟူ၍ပင် သိ၏။
 ထိလူမိုက်ကို
 ထိသို့ သိခြင်းကြောင့်ပင်
 လူမိုက်စစ်စစ် ဟူ၍ ဆိုရ၏။

မယလုလင်သည် မိမိတို့အပ်စအား ဆင်ဖြင့် နင်းသတ်တော့
 မည်ကို သိ၏။ ထိအခါ မယလုလင်သည် “အား” ကို ချိန်၏။ မင်းကြီး၏
 “အား” သည် လည်းကောင်း၊ မစလွှာစား၏ “အား” သည် လည်း
 ကောင်း၊ ဆင်၏ “အား”သည် လည်းကောင်း ဒေါသ “အား”ဖြစ်၏။
 အမှန်အားဖြင့် ဒေါသ “အား” ဟူသည် စွမ်းအင်ထက် မြက်လှသော
 “အား” မဟုတ်။

ထိုကြောင့် ဒေါသ “အား” ကို နှိမ်နှင်းနိုင်ရန် စွမ်းအင်ထက်မြက်
 သော “အား” တစ်ရပ်ရှိဖို့ လို၏။ ထိ “အား” ကို မယလုလင် သိ၏။
 ထိ “အား” ကား “မေတ္တာအား” ပေတည်း။ အကယ်၍ မေတ္တာစစ်စစ်
 “အား” ကိုသာ ပိုင်ဆိုင်နိုင်မည်ဆိုလျှင် ဒေါသ “အား” ကို အလွယ်တကူ
 အပြတ် ရှင်းနိုင်မည် ဖြစ်၏။ ထိုကြောင့် မေတ္တာ စစ်စစ် “အား” ကိုသာ
 မွေးမြှုနိုင်ရန် ကြိုးပမ်းရန် ဆုံးဖြတ်လိုက်၏။ “အား” ချင်း ပြုင်ရာ၌
 ဒေါသကို ဒေါသဖြင့် တုံ့ပြန်၍ မရ။ ဒေါသ သည် သက်ရောက် “အား”
 ဖြစ်ခဲ့သော်လည်း ပဋိဒေါသသည် တန်ပြန် သက်ရောက်အားသာ ဖြစ်
 ပေလိမ့်မည်။

ထိအခါ ဒေါသသည်လည်း အကုသိုလ်ဖြစ်၏။ ပဋိဒေါသသည်

လည်း အကုသိလ်ပင် ဖြစ်၏။ အကုသိလ်က ကောင်းကျိုးချမ်းသာ ပေးနိုင်ရှိုးမရှိ။ အကယ်၍ အကုသိလ်က ကောင်းကျိုးချမ်းသာ ပေးသည် ဟု ဆိုလျှင် ထိုကောင်းကျိုးချမ်းသာသည် အကုသိလ်၌ ယဉ်သော ပိတိနှင့် သုခသာတည်း။ ကုသိလ်၌ ယဉ်သော ပိတိနှင့် သုခ မဟုတ်။

ဗုဒ္ဓအဘိဓမ္မအရ ပိတိနှင့် သုခသည် အကုသိလ်၌လည်း ယဉ်နိုင်၏။ ကုသိလ်၌လည်း ယဉ်နိုင်၏။ အကုသိလ်၌ ယဉ်လျှင် အပြစ်ရှိသော ပိတိနှင့် သုခဖြစ်၏။ ကုသိလ်၌ ယဉ်မှသာ အပြစ်မဲသော ပိတိနှင့် သုခဖြစ်၏။ အကယ်၍ ဒေါသကို ဒေါသဖြင့်ပင် နိုင်သည်ဆို စော်း၊ ရရှိခံစားရသော ပိတိနှင့် သုခသည် အပြစ်ရှိသော ပိတိနှင့် သုခဖြစ်သဖြင့် တစ်ခုသောနေ့တွင် ခုံက္ခက္ခုံ မလွှဲမသွေ့ ခံစားရပေလိမ့်မည်။

ထို့ကြောင့် မယလူလင်သည် ခုံက္ခက္ခုံ မည်သည့်အခါတွင်မှ မခံစားလိုသောကြောင့် ဒေါသ “အား” ကို တုံ့ပြန်ဒေါသ “အား” ဖြင့် မခုခံဘဲ မေတ္တာ “အား” ဖြင့် ခုခံရန် ကြိုးပမ်းခြင်း ဖြစ်၏။

ဒေါသကို ဒေါသဖြင့် မြိမ်းနိုင်ဘဲ မေတ္တာဖြင့် ြိမ်းနိုင်အောင် ထိုထိကျမ်းများ၌ ဆိုကြပါ၏။ ထိုအဆိုအရ လက်တွေ ကျင့်သုံးရာ တွင် မအောင်မြင်သူများ ရှိနိုင်ပါ၏။

ထိုသို့ ရှိခြင်းမှာ ကျမ်းများအဆို မှားယွင်းခြင်းကြောင့် မဟုတ်ဘဲ၊ မိမိတို့ အသုံးပြုသော မေတ္တာစွမ်းအား မပြည့်သောကြောင့်သာ ဖြစ်၏။ ဘီစီ(ရ)ရာရာက ပေါ်ပေါက်ခဲ့သော “ယာသက” ဆရာက လည်း “ကျမ်းများ၏ အဆိုအမိန့်ကို အသုံးချရာတွင် အသုံးမကျ ကြောင်း တွေရှိရပါက ထိုသို့ အသုံးမကျခြင်းမှာ ကျမ်းများ၏ အပြစ်မရှိဘဲ အသုံးကျအောင် အသုံးမချကတ်သူ၌သာ အပြစ်ရှိလေ၏” ဟူ၍ မိန့်ကြားခဲ့ဖူး၏။

မယလူလင်သည် မိမိနှင့်တက္က မိမိ၏ အပေါင်းအသင်းများ

ဆင်နင်းသတ်ခံရန် မင်းကြီး အမိန့်ချမှတ်ချိန်မှ စ၍ မင်းကြီးအပေါ်၌
လည်းကောင်း၊ မစလ ရွာစားအပေါ်၌ လည်းကောင်း၊ ဆင်အပေါ်၌
လည်းကောင်း တစ်စုံတစ်ရာ အမျက်အောင် မထွက်ဘဲ မိမိကိုယ်ကို
ဖိမိ မေတ္တာထားသက္ကာသို့ မေတ္တာထားရန် မိမိ၏ အပေါင်းအသင်းများ
အား ညွှန်ကြား၏။ ဗြဟ္မာတဝဟာရ မြောက်အောင် မေတ္တာဘာဝနာကို
ပွားများရန် တိုက်တွန်း၏။ မဟုလုလင်နှင့်အကွ သူ၏ လုပ်ဖောကိုင်
ဖက် များသည် မေတ္တာဘာဝနာကို စင်စင်ကြယ်ကြယ် ဗြဟ္မာတဝဟာရ
မြောက်အောင် ပွားများလေ၏။ ထိုသို့ ပွားများရှုံး အမျက်အောင် ဟူ၍
မြှော်ပင် ကြားမဝင်လာအောင် သတိထား၏။ စိတ်ကို ထိန်းချုပ်၏။

လုပ်ငန်းတစ်ခုကို ဆောင်ရွက်ရာတွင် တကယ်တမ်း ဖြစ်လို
သော ဆန္ဒလည်း ရှိ၏။ ခိုင်မာသော စိတ်ဓာတ်လည်း ရှိ၏။ မလျှော့
သော ခွဲ လုံလည်း ရှိ၏။ ရူးစမ်းဆင်ခြင်နိုင်သော အသိဉာဏ်ပညာ
လည်း ရှိ၏။

ဤအကိုလေးလပ်နှင့် ပြည့်စုံလျင် လောကီဖြစ်စေ၊ လောကုအူ
ရာဖြစ်စေ မည်သည့်လုပ်ငန်းမဆို အောင်မြှင့်၏။ ထိုကြောင့် ဤအကို
လေးရပ်ကို “လူခွဲပါဒ်” ဟူ၍ ဆို၏။ လူခွဲပါဒ်ဟူသည် တန်ခိုးပေ
တည်း။ မဟုလုလင်သည် ဤတန်ခိုးလူခွဲပါဒ်ကို အသုံးပြု၍ မေတ္တာ
ဘာဝနာကို ပွားများလေ၏။ ထိုနည်းအတူ သူ၏ လုပ်ဖောကိုင်ဖက်
များကလည်း ပွား၏။

မဟုလုလင်တို့ အပ်စအား ဆင်ဖြင့် နင်းသတ်ချေဖြီ။ သို့ရာ တွင်
မဟုလုလင်တို့ အပ်စ၏ မေတ္တာဘာဝနာ အာနာော်ကြောင့် ဆင်သည်
မနင်းဘဲသာ နေလေ၏။ ဆင်ကို အကြိမ်ကြိမ် နင်းစေသော် လည်း ဆင်သည်
မနင်းဘဲသာ နေလေ၏။ ထိုအကြောင်းကို မင်းကြီးအား လျောက်
တင်လေရာ ‘လူများကို ဆင်မြင်သဖြင့် နင်းခြင်းနှာ မချုပ်းကပ်စုံသဖြင့်’

မန်းဘဲ နေခြင်းဖြစ်မည်။ လူများကို မမြင်ရလေအောင် ဖျာဖြင့်ဖုံးအပ်
စေပြီး ဆင်ကို နင်းခိုင်းလေ 'ဟူ၍ အမိန့်ချမှတ် ပြန်၏။

မင်းကြီး၏ အမိန့်အတိုင်း မယလုလင်တို့ အုပ်စုအား ဖျာဖြင့်
ဖုံးအပ်ပြီး ဆင်ကို နင်းခိုင်းပါသော်လည်း ဆင်သည် မယလုလင်တို့
အုပ်စုအား မန်းရုံသာမက အဝေးသို့ ဖယ်စွာသွားလေ၏။

ထိုအခါမှ မဂ်ဓရမှော်းကြီးသည် နှစ်ဦးနှစ်ဖက်ကို ရှုံးတော်
သို့ သွင်းစေ၍ စစ်ဆေး မေးမြန်းတော်မူ၏။ ထိုအခါ ဖြစ်ရပ်မှန်များကို
သိုံးတော်မူ၏။ “မင်းပင် ကောင်းလျက် မင်းမြောင်ဖျက်”သဖြင့် နိုင်ငံ
တော် မတည်မလိမ့် ဖြစ်ရသည့်သဘောကို မင်းကြီးသည် ကိုယ်တွေ
ကြံ့ရ၏။

မိမိကိုယ်တိုင် သူကောင်းပြု၍ မြို့စားရွာစား ခန့်ထားသူများ
တွင် အချို့သည် သူတစ်ပါးက မိမိထက် ပစ္စည်းဥစ္စာအားဖြင့် သာလွန်
နေသည်ကို လည်းကောင်း၊ ရာထူးအားဖြင့် မြင့်မားနေသည်ကို လည်း
ကောင်း၊ လုပ်ရည်ကိုင်ရည်အားဖြင့် ထက်မြက်နေသည်ကို လည်း
ကောင်း၊ ပညာအရည်အချင်းအားဖြင့် ထူးချွန်နေသည်ကို လည်းကောင်း၊
ကိုယ်ကျင့်သိကွာအားဖြင့် ဖြေစင်မြင့်မြတ်သဖြင့် ပရိသတ်က ကြည်ညို
အားကိုးနေသည်ကို လည်းကောင်း မနာလိုသဖြင့် မင်းကြီးအား
မဟုတ်မမှန် လုပ်ကြုံကုန်းတိုက်တတ်သော “ကြသာ” သမားများကို
မင်းကြီးသည် ကိုယ်တွေ ကြံ့ရပြီ။

ထို့အပြင် အရာရာ၌ မိမိကချည်းသာ “အသာ” ယူလိုသဖြင့်
မဟုတ်မမှန် လုပ်ကြုံကုန်းတိုက်တတ်သော “မစ္စရိယ” သမားများကို
လည်း မင်းကြီးကိုယ်တိုင် တွေ့ကြံ့ရပြီ။ ထို့ကြောင့် ယုံကြည်မှန့်
ပတ်သက်၍ ပုဂ္ဂိုလ်အပေါ်အခြေပြုသော ယုံကြည်မှုထက် ကျိုးကြောင်း
ဆင်ခြင်နိုင်မှုအပေါ် အားပြုသော ယုံကြည်မှုက ပို၍ အားကောင်း

ကြောင်း၊ သို့ရာတွင် ကိုယ်တွေအပေါ် အားပြုသော ယုံကြည်မှုသည် သာလျှင် ယုံကြည်မှု သုံးဖိုးတွင် အားအကောင်းဆုံး ဖြစ်ကြောင်း ယခုတော့ မင်းကြီး သို့လေပြီ။

မင်းမှထပ်း၏ ဂုဏ်အကို နိုင်ငံဝန်ထမ်း၏ ဂုဏ်အကိုတို့နှင့် မညီညွှတ်တဲ့ မယလုလင်တို့ အပ်စုအပေါ် မနာလိုမှု ဣသာ့၊ ဝန်တို့မှူ မစွဲရှိယတို့ဖြင့် မဟုတ်မမှန် လုပ်ကြပြီး မင်းကြီးအား တိုင်ကြားခဲ့သော မစလရွာစား၏ တိုင်ကြားချက်ကို ပုဂ္ဂိုလ်အပေါ် အားပြုသော ယုံကြည်နည်းဖြင့် မင်းကြီးသည် ယုံကြည်ခဲ့၏။ ယုံကြည်သည့်အတိုင်း မယလုလင်တို့အဖွဲ့အား မင်းကြီးသည် ပြစ်ခက် စီရင်ခဲ့၏။ ထိုပြစ်ခက် စီရင်ချက် မှားယွင်းကြောင်း မင်းကြီး သို့လေပြီ။

‘အမောင်တို့၊ ဤဆင်သည် တိရှိဘန်ဖြစ်ပါလျက် သင်တို့၏ ဂုဏ်ကျေးဇူးကို သိသေး၏။ ငါတစ်မူကား လူဖြစ်ပါလျက် သင်တို့၏ ကျေးဇူးကို မသိခဲ့။ ငါ၏ အပြစ်ကို သည်းခံကုန်လေ့။’

ဟု မင်းကြီးက တောင်းပန်၏။ အမှားကို အမှားမှန်း သိခြင်းကြောင့် မင်းကြီးကို “ပညာရှိ” ဟု ဆိုရ၏။ မှားမှန်းသိသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် အမှန်သို့ရောက်အောင် ပြင်ဆင်နိုင်စွမ်း ရှိသောကြောင့် မင်းကြီးကို “သူတော်ကောင်း” ဟု ဆိုရ၏။

ယုတေသာ ဟူသမျှသည် အမှားကို လုပ်သည့်အခါလည်း လုပ်မိ၏။ အမှန်ကို လုပ်သည့်အခါလည်း လုပ်မိ၏။ အမှားကို လုပ်မိလျင်လည်း မှားမှန်းသိပါက ယထာဘူတ ကျကျ သိသူမည်၏။ အမှန်ကို လုပ်မိလျင်လည်း မှန်မှန်းသိပါက ယထာဘူတကျကျ သိသူပင် မည်၏။ ဤသို့ စိတ္တာနုပသာနာ သတိပဋိနှင့် အေသနာတော် ၌ လာရှိပါ၏။

မဂ်ဓရာမင်းကြီးသည် သူ၏ အမှားကို ပြင်ဆင်သောအား ဖြင့် မယလုလင်တို့ အပ်စုအား “မစလရွာစား” ခန့်၏။ မူလ မစလ

ရွာစားအား မဟလုလင်တို့ အပ်စား "ကျွန်"အဖြစ် ပေး၏။ ဆင်ရတနာကိုလည်း မဟလုလင်တို့ အပ်စားပင် ပေး၏။

ပထမ ဒေါသသည် အမှားတစ်ခု ဖြစ်၏။ တုံပြန်ဒေါသသည်လည်း အမှားတစ်ခုပင် ဖြစ်၏။ အမှားနှစ်ခု ပေါင်းလိုက်သောအခါအမှန်တစ်ခု ဖြစ်မလာဘဲ အမှားသံသရာကိုသာ ဖြစ်ပေါ်စေတတ်ပါ ၏။

ဤနည်းကို အစ ပထမ၌ မင်းကြီးသည် လိုက်၏။ နောက်မှ ပြင်ဆင်ခြင်း ဖြစ်၏။ မဟလုလင်တို့ အပ်စား ဒေါသအမှားကို မေတ္တာအမှန်ဖြင့် ချေဖျက်ပြီး အမှန်သံသရာကို ဖြစ်ပေါ်စေခဲ့၏။ အမှားဟူသမျှသည် တစ်ခုသောနေ့တွင် မိမိ၏ နိဂုံးသို့ ရောက်မြို့ ဖြစ်၏။ ထိုတစ်ခုသောနေ့ကား ယနေ့ ဖြစ်ချင်ဖြစ်မည်၊ မနက်ဖြန် ဖြစ်ချင်ဖြစ်မည်၊ နောင်ဘဝ ဖြစ်ချင် ဖြစ်မည်၊ ရောက်မည်ကတော့ ကေန်။

အမှန်ဟူသမျှလည်း ထိုနည်းပမာ အလားတူသာတည်း။ အပွဲ့မာဒတရားဖြင့် ပြည့်စုံအောင် ဆင်ခြင်ဖွယ် ကောင်းပေစွဲ။

[စစ်ပြန်မဂ္ဂဇင်း၊ အမှတ် ၁၅၄၊ စက်တင်ဘာလ ၁၉၉၁]

မယလလင် (၃)

ဤလောက် မိဘကောင်းပါလျက် သားသမီးကောင်းများကို ရချင်မှ
ရတတ်၏။ မကောင်းသော သားသမီးများကိုလည်း ရတတ်၏။
ထိနည်းအတူပင် အပ်ချုပ်သူ မင်းကောင်းဖြစ်ပါလျက် အမှုထမ်းကောင်း
များကို ရချင်မှ ရတတ်သည်။ မကောင်းသော အမှုထမ်းများကိုလည်း
ရတတ်သည်။ ဤသဘောကို မယလလင်နှင့် အဖွဲ့သည် မဂ္ဂဓရာဇ်
မင်းကြီးအား အခိုင်အမာ သက်သေပြုခဲ့၏။ မဂ္ဂဓရာဇ်မင်းကြီး ကောင်းစွာ
သဘောပါက်လေ၏။ ထိုကြောင့် မင်းကြီးက မယ လုလင်နှင့် အဖွဲ့အား
ရွာစား ခန့်ခွဲခြင်း ဖြစ်၏။

မယလလင်နှင့် အဖွဲ့သည် မစလရွာစား ဖြစ်ကြသောအပါ
ကောင်းမှုကို ရေးကထက် တိုးချုပ် လုပ်ဆောင်ကြရန် ဆုံးဖြတ်လိုက်ကြ
၏။ ကောင်းမှုဟူသည် ကမွန်ယာမအရ တစ်ခုသောနေ့တွင် မလွှဲမသွေ့
မှချ အကျိုးပေးမည် ဖြစ်၏။ မည်သည့်နေ့ဟူ၍ မပြော တတ်ခြင်းသာ
ရှိ၏။ အကျိုးပေးမည်ကတော့ မှချဖြစ်၏။ ယုံမှားစို့ မရှိ။ အဟန့်အတား
ရှိနေလျှင်လည်း ထိုအဟန့်အတားသည် တစ်ခု သောနေ့တွင် မှချ
ပျောက်ပျက်သွားရမည် ဖြစ်၏။ ကွယ်ပ သွားရမည် ဖြစ်၏။
ဤသဘောကို မယလလင်နှင့် အဖွဲ့သည် ယုံကြည်ကြ၏။ ထိုကြောင့်

ကောင်းမှုကို ရျေးကထက် တိုး၍ လုပ်ဆောင်ကြရန် ဆုံးဖြတ်ကြခြင်း
ဖြစ်၏။

မယလူလင်နှင့် အဖွဲ့သည် လမ်းဆုံး ရေပုံကြီး တစ်ဆောင်ကို
ဆောက်လုပ်ကြရန် အားလုံး သဘောတူကြ၏။ ထိုရေပုံတွင် အခန်းကြီး
သုံးခန်း ပါဝင်ဖြစ်၏။ အခန်းကြီးတစ်ခုမှာ မင်းစိုးရာဇာ များ တည်းခိုရန်
အတွက် ဖြစ်၏။ အခြား အခန်းကြီးတစ်ခုမှာ သာမန် ဧည့်သည်များ
တည်းခိုရန် ဖြစ်၏။ နောက်ဆုံး အခန်းမှာ ကိုးကွယ်ရာမဲ့များ တည်းခိုရန်
ဖြစ်၏။ ဤသုံးလျင် အခန်းကြီးသုံးခန်း ပါဝင်သော ရေပုံကို
ဆောက်လုပ်ကြရန် သဘောတူကြပြီးနောက် လက်သမားတို့အား
အပ်နဲ့လိုက်ကြ၏။

သူတို့သည် မိမိတို့ ဆောက်လုပ်သော ရေပုံ၌ အိမ်သူသက်ထား
နေးများအနေဖြင့် တစ်စုံတစ်ရာ ဝင်ရောက် ခြယ်လှယ်၍ သွေပေး
မည် စိုးသောကြောင့် မိမိတို့၏ အိမ်သူများအား ပါဝင်ခွင့်မပြုရန်
ကတိကဝတ် ထားကြကုန်၏။ မိမိတို့ ယောက်ဥားချည်း ဆောင်ရွက်
ပါမှ အချင်းချင်းညီနှင့်ပြီး ဆောင်ရွက်နိုင်မည်ဟု သူတို့က ယုံကြည်
ကြ၏။

များသောအားဖြင့် အမျိုးသမီးများ နောက်ပိုင်းမှ ပါဝင်
ပတ်သက်လာပါက ယောက်ဥားများသည် ကိုယ်ကျင့်တရား ပျက်စီးလာ
တတ်ကြ၏။ အချင်းချင်း သဘောထား ကဲတတ်ကြ၏။ ညီနှင့်ရ
ခဲယဉ်းတတ်ကြ၏။

ထိုကြောင့် မယလူလင်နှင့် အဖွဲ့သည် မိမိတို့၏ ရေပုံဆောက်
လုပ်ခြင်း လုပ်ငန်း၌ မိမိတို့၏ အမျိုးသမီးများအား ပါဝင်ပတ်သက်ခွင့်
မပြုရန် အချင်းချင်း ကတိကဝတ် ပြကြခြင်းဖြစ်၏။ ထိုသို့ ကတိ ကဝတ်
ပြထားကြသော်လည်း သူတို့သည်-

ရုပြန္တစုဒုပ်စိုက်

မထေ့မဲ့ကင်း၊ အပ်နှင်းညစ္စ^၁
 အိမ်ရာမများ၊ ဝတ်စားဆင်ယင်
မြတ်နိုးကျင်
ငါးအင် လင့်ဝန်တာ-

ဟူသော ကျင့်ဝတ်ငါးပါးနှင့်အညီ လိုက်နာ ကျင့်သုံးသူများသာ ဖြစ်က
ပါ၏။

ထိုခေတ် စလေ့ထုံးတမ်းများအရ အမျိုးသမီးတို့သည် အမျိုး
 သားများနှင့် ရင်ပေါင်တန်း လိုက်နိုင်သော အခွင့်အရေးများကို ရရှိကြ
 သော်လည်း၊ အမျိုးသမီးများသည် ပင်ကို အရည်အချင်းအားဖြင့် ညွှား
 များ မဟုတ်ကြ။ လင်ယောက်ဗျားများအပေါ် မြတ်နိုးသူများလည်း
 ရှိကြ၏။ လင်ယောက်ဗျားများ၏ ဂုဏ်သိက္ခာကို ကျဆင်းမသွားအောင်
 စောင့်ထိန်းတတ်သူများလည်း ရှိကြ၏။

ထို့အပြင် အရေးအကြီးဆုံးများ မိမိတို့၏ လင်ယောက်ဗျားများ၏
 ကိုယ်ကျင့်သိလ ပျက်စီးမှ အကုသိုလ်များ သံသရာ တစ်လျောက်လုံး
 လိုက်ပါ မသွားရလေအောင် ဆင်ခြင်နိုင်သူများလည်း ရှိကြ၏။ မိမိတို့
 ခင်ပွန်းသည်များ အပေါ် သစ္စာစောင့်သိသူများလည်း ရှိကြ၏။ ထို
 အရည်အချင်းများ အားလုံးကို သုဓမ္မာ၌ တွေ့ရ၏။

သုဓမ္မာ ဟူသည်ကား မယလူလင်၏ နေးတစ်ယောက် ဖြစ်၏။
 ထိုခေတ် စလေ့ထုံးတမ်းအရ အမျိုးသား တစ်ယောက်သည် နေးသည်
 လေးယောက်ကို တရားဝင် လက်ထပ်ခွင့် ရှိ၏။ ထိုကြောင့် မယလူလင်
 သည် နေးသည် လေးယောက်တို့ကို လက်ထပ်ထား၏။ ထိုနေးတို့မှာ
 သုနှစ်ဗျား၊ သုစီတ္ထား၊ သုဓမ္မာနှင့် သုဇာတာတို့ ဖြစ်ကြ၏။

သုဓမ္မာသည် ခင်ပွန်းသည် မယလူလင်ကို မြတ်နိုး၏။ ခင်ပွန်း
 သည်၏ ဂုဏ်သိက္ခာကို ကျဆင်းမသွားရအောင် စောင့်ထိန်း၏။ မိမိ

ကြောင့် ခင်ပွန်းသည်၏ ကိုယ်ကျင့်သီလ ပျက်စီးမသားရအောင် ဆင် ခြင်၏။ ခင်ပွန်းသည်အပေါ် သွားလည်း ရှိ၏။ ပင်ကို မူလ ပဋိသန္တ ညောင်းကောင်း၏။ ထို့အပြင် သုဓမ္မာသည်-

အိမ်တွင်းမှုလုပ်၊ သီတ်ထုပ်သေချာ
မိန္ဒာကြောင်းရှောင်၊ မျှအောင် ဝေဘိ
ပျင်းရိမမူ၊ ဝတ်ငါးဆူ
အိမ်သူ ကျင့်အပ်စွာ-

ဟူသော နေ့းသည်တို့၏ ကျင့်ဝတ်ငါးပါးနှင့် ပြည့်စုံသူလည်းဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် သုဓမ္မာသည် ခင်ပွန်းသည်တို့ ထားသော “ကတိ ကဝတ်” ကို မိမိ၏ ခင်ပွန်းသည် မယလုလင်အနေဖြင့် ချိုးဖောက်ရာ မရောက်ရလေအောင် မိမိ၏ ခင်ပွန်းသည် မယလုလင်အား ဘာမျှ မပြောဘဲ၊ မိမိဘာသာ မိမိ ဟိသုကာကြီးနှင့် တိုင်ပင်၍ ထို့ရပ်၍ မိမိ၏ ကု သို့ လု အဖို့။ ပါဝင် ခွင့် ရအောင် စီမံ၏။ စီသုကာကြီး၏ အကြိုပြချက်အတိုင်း သုဓမ္မာသည် အကောင်းဆုံး သစ်သားဖြင့် ထုပိကာ ပြုလုပ်စေ၍ “သုဓမ္မာ” ဟူသော စာတန်းကို ထွင်းထု ဖော်ပြုနောက် မည်သူမျှ မဖြင့်ရအောင် သီမ်းထား၏။

အခါကောင်း အချိန်ကောင်းကို အခါပေး ဆရာများထံမှ ရပြီ။ ရေပို့ဖွင့်ပဲ ကျင်းပရန်သာ ရှိတော့၏။ ထိုအခါမှ ဟိသုကာကြီးက ‘အရပ် တွင် ထုံးတမ်းအစဉ် အလာအရ ရေပ်အမည်ပါသော ထုပိကာကို တပ်ဆင်ရကြောင်း၊ ယခု ဤရေပ်တွင် ထုပိကာ တပ်ဆင်ရန် မေ့လျော့ သွားပါကြောင်း၊ ယခုအချိန်ရောက်မှ သစ်သားကို ရှာဖွေ၍ ထုပိကာ လုပ်လျင်လည်း အချိန်မရနိုင်တော့ကြောင်း၊ ထိုကြောင့် လုပ်ပြီးသား ထုပိကာကို ဤမစလ ရွာတွင်း၌သာ အမြန် ရှာဖွေသင့်ပါကြောင်း’ ဖြင့် တင်ပြလေ၏။

ရုပြန္တစာအုပ်စိုက်

ဗိသက္ကကြီးအား အပြစ်တင်နေရုံမျှဖြင့် လုပ်ငန်း မပြီးမောက် နိုင်သဖြင့် မယ်လူလင်တို့အဖွဲ့သည် ရေပ်အတွက် အသင့်လုပ်ထားသော ထုပိကာကို အပူကပ်း ရှာကြော်၏။ ထိုအခါ သုဓမ္မာ၏ အိမ်၌ အသင့် လုပ်ပြီးသား ထုပိကာကို တွေ့ကြော်။ ထိုထုပိကာကား အကောင်းဆုံး ထုပိကာ ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် မယ်လူလင်တို့ အဖွဲ့က အသပြာ တစ်ထောင်ဖြင့် ထိုထုပိကာကို သုဓမ္မာထံမှ ဝယ်ကြော်။ ထိုအခါ သုဓမ္မာက ‘ထုပိကာကို အသပြာငွေ မည်မျှ ပေးပေး ရောင်းမည် မဟုတ်ကြောင်း၊ ရေပ်အတွက် မိမိ၏ အလူဒါန အနေဖြင့် ပါဝင်ခွင့် ရလျှင် လူဗျာမည်ဖြစ်ကြော်’ဖြင့် မယ်လူလင်တို့ အဖွဲ့အား ပြန်ကြား၏။

“ဤရေပ်တွင် အမျိုးသမီးများ၏ ကောင်းမှုများ မပါဝင်စေရ”ဟူသော မူလ ကတိကဝတ်ကို ဖျက်ရုံမှတစ်ပါး အခြား ဆောင်ရွက် စရာ နည်းလမ်း မရှိတော့သည်ကို မယ်လူလင်တို့ အဖွဲ့က တွေ့ကြော်။ ဗိသက္ကကြီးကလည်း လုပ်ငန်းဟူသမျှသည် ဖြဟ္မာ့ပြည်မှ လွှဲ၍ အခြားမည်သည့် “ဘု”၌မျှ အမျိုးသမီးများနှင့် ကင်း၍ မဖြစ်နိုင်သဖြင့် သုဓမ္မာ၏ တင်ပြချက်အတိုင်း လက်ခံ၍ ထုပိကာ ယဉ်သင့်ကြောင်း အကြီးပြုပြန်၏။ မယ်လူလင်တို့အဖွဲ့သည် နောက်ဆုံး၌ သုဓမ္မာအား ကုသိလ်ပါဝင်ခွင့်ပြုကာ သုဓမ္မာထံမှ ထုပိကာကို လက်ခံပြီး ရေပ်၌ တပ်ဆင်လိုက်ရ၏။ ထိုကြောင့် ထိုရေပ်ကို သုဓမ္မာရေပ် ဟူ၍သာ ခေါ်တွင်ကြရလေ၏။

“ရေပ်ဆောက်လုပ်ရာ၌ အမျိုးသမီးများ မပါဝင်စေရ”ဟူ သော ကတိကဝတ်သည် သုဓမ္မာကြောင့် ပျက်သွားရ၏။ ထိုအခါ သုနားက ရေပ်နှင့် ပန်ရလေအောင် ရေကန်ကို တူး၍ ကုသိလ်ပြု၏။ သုစီးတွေက ဥယျာဉ်ကို စိုက်ပျိုး၍ ကုသိလ်ပြု၏။ မယ်လူလင်က လည်း ရေပ်၏ အနီး၌ ပင်လယ် ကသစ်ပင်ကို စိုက်၍ ကသစ်ပင်၏ ခြေရင်း၌ ကျောက်

ဖျာကို ခင်း၏။ သုတေသနမူ ဘာမျှ မလုပ်ဘဲ အလှပြင်၍သာ အချိန်ကို ကုန်စေ၏။ အမှန်အားဖြင့် သုတေသနသည် မဟလုလင်၏ ဦးရီးသမီးဖြစ်၏။ လင် ပြသမျှသော ကောင်းမှုသည် နေးအတွက်လည်း ပါဝင်၏။ ခင်ဗုဏ်းသည် ပြပြင်ခြင်းနှင့် နေးသည် ပြခြင်းသည် အတူတူပင် ဖြစ်သည်ဟု အယူရှိ၏။ ထိုကြောင့် သုတေသနသည် သီးခြားကောင်းမှုကို မပြခြင်းဖြစ်၏။

ရေပံ့ကြီး ဖွင့်ပြီးသောအခါ ရေပံ့ ဒါယကာ (၃၃) ယောက်တို့ သည် ရေပံ့ကို (၃၃) ပိုင်း ပိုင်းထား၏။ မိမိတို့ အပိုင်း၌ ဝင်ရောက် တည်းခိုသူများအတွက် ဆိုင်ရာ ပုဂ္ဂိုလ်က တာဝန်ယူ၍ ပြစ်ရ၏။ ရေချိုးရန်၊ စားသောက်ရန်၊ အိပ်ရန် စသည်တို့ကို စိစဉ်ပေးရ၏။ ထိုတာဝန်ကို အဖွဲ့ပိုင် “ဆင်” ကြီးအား ပေးထား၏။ ဆင်ကြီးသည် လည်း ဆင်လိမ္မာပင် ဖြစ်၏။ ထိုကြောင့် ပေးထားသော တာဝန်ကို ကျေပွန်အောင် ထမ်းဆောင်၏။ ရောက်လာတိုင်းသော ဧည့်သည်ကို ဆိုင်ရာ ကောင်းမှုရှင်၏ အိမ်သို့ အကြိုအပို့ လုပ်၏။

လူပြည့်၌ သက်တမ်းအတိုင်း နေပြီးနောက် ကွယ်လွန်ကြသော အခါ မဟလုလင်က တာဝတီးသာ နှစ်ပြည့်၌ သိကြားမင်း ဖြစ်လာ၏။ ကျွန်အဖော်များလည်း တာဝတီးသာ နှစ်ပြည့်၌ပင် သိကြားမင်း၏ အဖော် နှစ်သားများ ဖြစ်လာကြ၏။ ဗိသုကာကမူ ဝိသကြိုနှစ် သား ဖြစ်လာ၏။ ဆင်ကလည်း ရောဝက် နှစ်သား ဖြစ်လာ၏။ သုန္တန္တာ၊ သုစို့တ္ထာ၊ သုဓမ္မာတို့သည်လည်း သိကြားမင်း၏ နှစ်မိဖုရားများ ဖြစ်လာကြ၏။ သုတေသနမှာ တစ်ခုသော တောင်ချောက်ကြား၌ ဗျိုင်းမ ဖြစ်၍ နေလေ၏။

“သဒီသ ပါက ဒေါကိ – ကံဟူသည် မိမိနှင့် တူသော အကျိုးကို ပေး၏” ဟူသော ကမ္မနိယာမအတိုင်း လူပြည်က သုဓမ္မာရပ်သည်

တာဝတီသာ နတ်ပြည်၌ သူမွှာ နတ်သဘင် ဖြစ်လာ၏။ ယူဇော်
ကိုးရာ ရှိ၏။ လူပြည်၌ သုန္နာ တူးခဲ့သော ရေကန်သည် တာဝတီသာ
၌ သုန္နာမည်သော ရေကန် ဖြစ်လာ၏။ ယူဇော် ငါးရာ ကျယ်၏။
လူပြည်၌ သုစီတွာ စိုက်ပျိုးခဲ့သော ဥယျာဉ်သည် တာဝတီး သာ၌
စိုက်တွာ မည်သော ဥယျာဉ် ဖြစ်လာ၏။ ယူဇော် ငါးရာပင် ကျယ်
၏။ မဟလူလင် စိုက်ပျိုးခဲ့သော ပင်လယ်ကသစ်ပင်သည် တာဝတီသာ
နတ်ပြည်၌ ပင်လယ်ကသစ်ပင် ဖြစ်လာ၏။ ပင်စည် အဝန်း ယူဇော်
သုံးရာ ရှိ၏။

ကျောက်ဖျာသည်ကားတာဝတီသာနတ်ပြည်၌ ပဏ္ဍာကမွှဲလာ
မည်သော ကျောက်ဖျာဖြစ်လာ၏။ ထိုကျောက်ဖျာသည် အလျားအား
ဖြင့် ယူဇော်ခြောက်ဆယ်၊ အနံအားဖြင့် ယူဇော် ငါးဆယ်၊ အထူအား
ဖြင့် ယူဇော် တစ်ဆယ့်ပါး ရှိ၏။ ထိုကဲ့သို့ ဖြစ်ပေါ်လာခြင်းမှာ မိမိတို့
ပြုခဲ့သော “ကံ”၏ အဘန်ဘာ့ကြောင့် ဖြစ်၏။ ကံ၏ အကျိုးတရားတို့သည်
ဆန်းကြယ်ပေစွာ။

မဟလူလင်တို့အုပ်စု တာဝတီသာ၌ ဖြစ်လာသောအခါ မူလ
ရှိရင်းစွဲ အသူရာတို့သည် “နတ်ယမကာ” သောက်ပွဲကို ကျင်းပကြ၏။
သိကြားမင်းသည် အသူရာတို့ ကျင်းပသော “နတ်ယမကာ” သောက်ပွဲ
၌ ပါဝင်ပြီး မသောက်ကြရန် မိမိ၏ ပရိသတ်အား မှာထား၏။ ထို
စားသောက်ပွဲ၌ အသူရာတို့သည် မူးယစ်ကြသောအခါ သိကြားမင်း နှင့်
အဖွဲ့သည် အသူရာတို့အား သမုဒ္ဒရာအောက်သို့ ပစ်ချက်ကုန်၏။
အသူရာတို့၏ ဘုန်းကံကြောင့် မြင်းမိုရ်တောင်၏ အောက်၌ အသူရာ
ပြည် ဖြစ်ပေါ်လာ၏။ အသူရာပြည်၌ ဝေပစ်တို့ အသူရာသည် မင်းပြု
၏။

အခါတစ်ပါး၌ သိကြားမင်းသည် မိမိ၏ ခင်ပွန်းသည်မဟောင်း

ရာပြည့်စားသုပ္ပန်

သုဇေတာကို ကြည့်သောအခါ တောင်ချောက်ကြား၌ ဖျိုင်းမ ဖြစ်နေသည်ကို တွေ့ရ၏။ ထိုအခါ သိကြားမင်းသည် သုဇေတာ ဖျိုင်းမအား သူ၏ နတ်မိမိရား ဖြစ်လာရောင်း အားထုတ်၏။ ပထမဦးစွာ သုဇေတာ ဖျိုင်းမကို တာဝတီသာ နတ်ပြည့်သို့ ဆောင်ယူ သွား၏။ ထိုနောက် သုန္နနွာ၊ သုစိတ္တာ၊ သုဓမ္မတိနှင့် နန္ဒာကန်တော်၌ တွေ့ခံပေး၏။

ထိုနောက် သိကြားမင်းသည် သုဇေတာ ဖျိုင်းမကို မူရင်းနေရာ တောင်ချောက်ကြားသို့ ပြန်ပို့၏။ ငါးပါးသီလကို စောင့်ထိန်းရန် တိုက်တွန်း၏။

သုဇေတာ ဖျိုင်းမသည်လည်း သိကြားမင်း တိုက်တွန်းသည် အတိုင်း ငါးပါးသီလကို စောင့်ထိန်း၏။ ထိုနောက် ဗာရာဏသီပြည် တွင် အိုးထိန်းသည်၏ သမီး ဖြစ်လာပြန်၏။ ထိုအခါ၌လည်း သိကြား မင်းသည် သစ္စားသီးသည် အယောင်ဆောင်၍ အိုးထိန်းသည် အိမ်သို့ သွားပြီးလျှင် နတ်ဥစ္စာ ရတနာများကို အိုးထိန်းသည်သမီးအား ပေးအပ်၏။ မိမိ သိကြားမင်းဖြစ်ကြောင်းလည်း ပြော၏။ ငါးပါးသီလကို ခါးဝတ်ပုဆိုးကဲ့သို့ စောင့်ရန် မှာကြား၏။ အိုးထိန်းသည် သမီး သုဇေတာသည် ထိုဘဝမှ စုတေသောအခါ အသူရာမင်းကြီး၏ သမီးဖြစ်လာ၏။ အလွန် အဆင်းလှ၏။ ရွှေအဆင်းနှင့် တူ၏။ ငါးပါးသီလ၏ အာန်သော်ပေတည်း။

ရာမ မင်းသားသည် သီတာအေးအပေါ် “စံ” ပြုလောက်အောင် မြတ်နိုးသကဲ့သို့ သိကြားမင်းသည်လည်း သူ၏ မိမိရားများ အပေါ် “စံ” ပြုလောက်အောင်ပင် မြတ်နိုးပါ၏။ ထိုမြတ်နိုးခြင်းကား “တဏ္ဍာ ပေမ” အပေါ် တည်ဆောက်ထားသော မြတ်နိုးခြင်းမျိုး မဟုတ်။ “မေတ္တာ” အပေါ် တည်ဆောက်ထားသော မြတ်နိုးခြင်း ဖြစ်၏။ ထို မြတ်နိုးခြင်းမျိုးကို ကောင်းမှုပြုဘက် “သဟပူလကာရိနိ” အဖြစ်ဖြင့်

ရာပြုနှစ်စဉ်ပို့

လည်းကောင်း၊ တရားကျင့်ဘက် “သဟဓမ္မစာရိနိ” အဖြစ်ဖြင့် လည်းကောင်း၊ မှတ်နိုးခြင်းဖြစ်သည်ဟုဆိုရ၏။ လောက၏ အကျိုး စီးပွား အတွက် ဆောင်ရွက်ရာတွင် စိတ်တူ သဘောတူ ဖြစ်ပါက တစ်ယောက် အားထက် နှစ်ယောက်အားက ပို၍ စွမ်းအင် တိုးမား၏။

သုဇေတာ အရွယ်ရောက်လာသောအခါ ပေါစိတ္တာ အသူရာ မင်းကြီးသည် သမီးတော်အတွက် ပန်းကုံးစွင့်ပွဲ ကျင်းပပေး၏။ ပန်းကုံးစွင့်ပွဲဟူသည် ငင်ပွန်းရွေးချယ်ပွဲပင် ဖြစ်၏။ ထိုပွဲမြှု သိကြားမင်းသည် အသူရာ အဘိုးအိုးယောင်ဆောင်၍ ဝင်ရောက် ယဉ်ပြီး၏။ ထိုပွဲမြှု အသူရာအဘိုးအိုး ပန်းကုံးစွင့်ခြင်း ခံရ၏။ ထိုအခါ အသူရာ လုလင် ပျိုတို့က “ငင်ပွန်းရွေး ကောင်းလေခြင်း” ဟု ပြောင်ကြ၏။ လျောင်ကြ၏။

ချစ်ခြင်းမေတ္တာ ဖြစ်ပေါ်လာရေးနှင့် ပတ်သက်၍ အတိတ် ဘဝ များမြှု ရေစက်ပါခဲ့ခြင်း၊ ပစ္စာ့ပွန်ဘဝ္မာလည်း အချင်းချင်း အကျိုး စီးပွား ကို ဆောင်ရွက်ခြင်းဟု၍ အကြောင်းနှစ်မျိုး ရှိ၏။ ထိုအကြောင်း နှစ်မျိုး အနက် အတိတ်ဘဝက ရေစက်ပါခဲ့ခြင်း အကြောင်းကြောင့်သာ အသူ ရာမင်းကြီး၏သမီး သုဇေတာက အသူရာ အဘိုးအိုး သိကြားမင်း အား ပန်းကုံးစွင့်ခြင်း ဖြစ်၏။ ထိုအခါ အသူရာ လုလင်ပျိုတို့ ပြောင်လျောင် နေစဉ် အသူရာ အဘိုးအိုးက ‘ငါ သိကြားမင်း’ ဟူ၍ ဟစ်ကြွေးပြီး သုဇေတာကို လက်ခွဲကာ တာဝတိသာသို့ ပြန်လေ၏။ အလိမ်ခံရပြီ ဟု သိ၍ နောက်က အသူရာတို့ တပ်ချိ၍ လိုက်ကြ သော်လည်း မမိ လိုက်တော့။ အကယ်၍ မိစေကောမူ ဘုန်းကံချင်း မတူသဖြင့် အသူရာတို့ ဘက်မှ အောင်နိုင်စရာ အကြောင်းမရှိချေ။

သိကြားမင်းသည် တာဝတိသာ နတ်ပြည်သို့ ရောက်သော အခါ သုဇေတာကို နှစ်ကုမ္ပဏီ ငါးသုန်းကုန်သော နတ်သမီးတို့၏ အကြီးအမှား

ရာထူး၌ ထား၍ မြောက်စား၏။ ထိအခါမှ စ၍ အသူရာပြည့်၌ သခွတ်ပင် ပွင့်တိုင်း အသူရာတို့သည် မိမိတို့၏ မူလ ဘတိ ပင်လယ်ကသစ်ပင် ပွင့်ရာ တာဝတိသာသို့ တက်၍ စစ်ထိုးကြ၏။ စစ်ထိုးတိုင်းလည်းရုံးကြလေ၏။

သိကြားမင်းသည် အသူရာတို့ ရန်မှ ကာကွယ်ရေးအတွက် အာလိန်းငါးဆင့် ထား၍ တာဝတိသာကို စောင့်ရှုသောက်၏။ ပထမ အာလိန်တွင် နဂါးတို့ကို အစောင့်ထား၏။ ဒုတိယ အာလိန်တွင် ဂျော်နှင့်၊ တတိယ အာလိန်တွင် ကူမ္မာ၏။ စတုတွေ အာလိန်တွင် ဘီလူး၊ ပွဲမ အာလိန်တွင် စတုမဟာရာဇ် နတ်မင်းကြီး လေးယောက်၊ နောက်ဆုံးမြှုံး ဝရိန်း လက်နက် စွဲကိုင်ထားသော သိကြားမင်း၏ ရပ်ထုကို ထား၏။ အသူရာတို့သည် သိကြားမင်းနှင့် စစ်ထိုးတိုင်း အာလိန်းငါးဆင့်ကို အောင်နိုင်သောလည်း၊ နောက်ဆုံးအဆင့် သိကြားမင်း ရပ်ထုကို တွေ့မြင်သောအခါ တပ်လန်၍ ပြေးခဲ့ရသည် ချည်းဖြစ်၏။

မြတ်စွာဘူးသည် လိုစွဲမင်းသား မဟာလိအား သိကြားမင်းဘဝကို ဤသို့ ဟောတော်မူပြီးနောက် အောက်ပါအတိုင်း ဂါထာဒေသနာကို ဟောတော်မူ၏။

မယလုလင်သည် “အပွားအေ” တရားနှင့် ပြည့်စုံသဖြင့်
သိကြားမင်း အဖြစ်ကို ရ၏။
ပညာရှိတို့သည် “အပွားအေ” တရားကို ချီးမွမ်းကြ၏။
“ပေးအေ” တရားကိုမှ ကဲ့ရဲ့ကြ၏။

လူတို့သည် မိမိ၏ အသက်ရှင်ရေးအတွက် ကာယကံကို လည်းလုပ်ကြရ၏။ ဝစီကံကိုလည်း လုပ်ကြရ၏။ မနောကံကိုလည်း လုပ်ကရ၏။ ထိသို့ လုပ်တိုင်း လုပ်တိုင်း ကုသိလ်က ဖြစ်ဖို့ လို၏။ ကုသိလ်က မဖြစ်လျှင် အကုသိလ်က ဖြစ်မည် မချုပ်တည်း။ ထိန့်မျိုးတွင်

တစ်မျိုးမဟုတ် တစ်မျိုးသည် ဖြစ်နေရ၏။ အခြား တတိယ “က” ဟူ၍ မရှိ။ သို့ဖြစ်လေရာ ကုသိုလ်ကံ ဖြစ်ပါမှ ကောင်းသော အကျိုးကို ပေး၏။ အကုသိုလ်ကံ ဖြစ်ပါမှ မကောင်းသော အကျိုးကို ပေး၏။

ကောင်းသောအကျိုး ဟူရန် ကာမကုသိုလ်ကံ ဖြစ်ပါက လူ မင်းစည်းစိမ်၊ နတ်မင်းစည်းစိမ်ကို ရအေ၏။ စူာန်ကုသိုလ် ဖြစ်ပါက ပြဟွာစည်းစိမ်ကို ရ၏။ မဂ်ကုသိုလ် ဖြစ်ပါက နိဗ္ဗာန်ကို ရ၏။ ဤ အကျိုးများမှာ ကုသိုလ်အမျိုးအစားအလိုက် ရသော အကျိုးများ ဖြစ်ကြ၏။ အကယ်၍ ကုသိုလ်ကံ မဖြစ်ခဲ့သော် အကုသိုလ်ကံ ဖြစ်မည် ဖြစ်၏။ အကုသိုလ်ကံ ဖြစ်သည်ဆိုလျှင်ပင် အပါယ်ဘုံးဖြစ်စေတတ်၏။ မကောင်းသော အကျိုးကို ပေးတတ်၏။ ဤသည်မှာ ရှုရှင်လွှဲ မရကောင်းသော ကမ္မနီယာမ ဖြစ်၏။

ကုသိုလ်ကံ၏ အကြောင်းရင်းမှာ နှလုံးသွင်း ကောင်းမှုဖြစ်၍ အကုသိုလ်ကံ၏ အကြောင်းရင်းမှာ နှလုံးသွင်း မကောင်းမှ ဖြစ်၏။ နှလုံးသွင်း ကောင်းမှုကို “ယောနိသော မန်သိကာရ” ဟု ခေါ်၍၊ နှလုံးသွင်း မကောင်းမှုကို “အယောနိသော မန်သိကာရ” ဟု ခေါ်၏။ နှလုံးသွင်း ကောင်းဝေရန် “အပွဲမာဒ” တရားရှိနိုင် လို၏။

“အပွဲမာဒ” တရားဟူသည်မှာ ကုသိုလ်ကောင်းမှုပြုရန် မမေ့ မလျော့ခြင်း ဖြစ်၏။ အဘိဓမ္မာအရ တရားကိုယ်မှာ သတိစေတသိက် ဖြစ်၏။ သတိစေတသိက်သည် မိမိဖြစ်သည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် ကုသိုလ် ကောင်းမှု ပြုရေးအတွက် အမြဲတမ်း အမှတ်ရအေ၏။ ထိုသို့ အမှတ်ရ ပေါ့မှလည်း မမေ့မလျော့ခြင်း “အပွဲမာဒ” အမည်ကို ရ၏။ မေ့လျော့ပါက “ပမာဒ” အမည်ကို ရ၏။ ကုသိုလ်ကောင်းမှု ပြုရေး၌ မေ့လျော့နေလျှင် အကုသိုလ်သာ ဖြစ်မည်။ အကျိုးပေး အနေဖြင့် ဆိုရလျှင် မကောင်းသော အကျိုးကို ပေးမည်။

“အပွဲမာဒ” အရ ကုသိလ်ကောင်းမှုပြရန် နှလုံးသွင်းရာ၌ တောင့်တမူ မကီးစိအလိုက် အကျိုးပေးခြင်း ဖြစ်၏။ လောကချမ်းသာ ကို တောင့်တလျှင် လူမင်း၊ နတ်မင်း၊ ဗြဟ္မာမင်းတို့ ဖြစ်မည်။ လူမင်း ချမ်းသာ၊ နတ်မင်းချမ်းသာ၊ ဗြဟ္မာမင်း ချမ်းသာများကိုလည်း ချမ်းသာ ဟူ၍ပင် ဆိုရ၏။

သို့ရာတွင် ထိချမ်းသာမျိုးကား ပဋိစ္စသမ္ပါဒ်အရ သောက ပရီဒေဝ ဒုက္ခဒေါမနသာ ဥပါယသ-တည်းဟူသော ဒုက္ခစက်ဝန်းမှ မလွတ်သော ချမ်းသာဖြစ်သဖြင့် စစ်မှန်သော ချမ်းသာဟူ၍ မဆိုကြ။ ထိချမ်းသာမျိုးသည် “c” ကောင်းစားရေးသို့သာ ဦးတည်တတ်၏။ လူမင်း ဖြစ်ချင်သည်၊ နတ်မင်း ဖြစ်ချင်သည်၊ ဗြဟ္မာမင်း ဖြစ်ချင်သည် ဆိုကတည်းက မိမိအနေဖြင့် သိမ်းပိုက်ရေးသို့ ဦးတည်ကြောင်း ပေါ်လွင်၏။

နို့ဗုံးချမ်းသာကို တောင့်တ၍ ကုသိလ်ကောင်းမှု ပြုလုပ်ရာ၌ မူ တောင့်တမူသည် ဘဝမှ လွတ်မြောက်ရန်အတွက် ဖြစ်၏။ ဘဝမှ လွတ်မြောက်ရန်ဆိုလျှင် ဘဝကို အကျိုးပေးတတ်သော ကုသိလ်ဖြစ်စေ၊ အကုသိလ်ဖြစ်စေ “ကံ” မရှိမှ ဖြစ်မည်။ “ကံ” မရှိရန် ဆိုလျှင် ကိုလေ သာ မရှိမှ ဖြစ်မည်။ ကိုလေသာ မရှိရန်ဆိုလျှင် ဖြစ်ခြင်း၊ ပျက်ခြင်း မရှိသော နို့ဗုံးချမ်းကို မြင်မှ ဖြစ်မည်။ နို့ဗုံးချမ်းကို မြင်ရန်ဆိုလျှင် ဖြစ်ခြင်း၊ ပျက်ခြင်း၏ ြီးငွေမှ ဖြစ်မည်။ ဖြစ်ခြင်း၊ ပျက်ခြင်း၏ ြီးငွေရန်ဆိုလျှင် ဦးစွာပထမ ဖြစ်ခြင်း၊ ပျက်ခြင်းကို မြင်မှဖြစ်မည်။ ဖြစ်ခြင်း၊ ပျက်ခြင်း ကို မြင်ရန်ဆိုလျှင် ဖြစ်တတ်၊ ပျက်တတ်သော ရပ်နာမ်နှင့် ယင်းတို့၏ အကြောင်းအကျိုး ဆက်သွယ်မှုကို မြင်မှ ဖြစ်မည်။

ရပ်နာမ်နှင့် ယင်းတို့၏ ကြောင်းကျိုးဆက်သွယ်မှုကို မြင်ရန် ဆိုလျှင် သမာဓိအားကောင်းမှ ဖြစ်မည်။ သမာဓိအားကောင်းလျှင်

စိတ်စင်ကြယ်၏။ ထိုကြောင့် သမာဓိအားကောင်းရန်ဆိုလျှင် သတိအားကောင်းမှ ဖြစ်မည်။ သတိအားကောင်းပါမှ ဗောဓိပက္ခိယသို့ ဦးတည်သော သမ္မာသတိ ဖြစ်မည်။ သမ္မာသတိ ဖြစ်ရန်ဆိုလျှင် မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးတွင် ပါဝင်သော မဂ်၏ အစိတ်အပိုင်း အဖြစ်ဖြောင့် ပိုပသနာ၏ အာရုံဖြစ်သော ရပ် နာမ် ခန္ဓာတို့ကို ရူမှတ်ရာ၌ နီဝရဏတရားများ အနေဖြင့် အကြား အကြား၌ မဝင်ရောက် နိုင်လောက်အောင် စောင့်ကြည့်နိုင်မှ ဖြစ်မည်။ ထိုအခါမှ သတိသည် အပွဲမာဒ အမည်ကို ရလေ၏။

ဤသို့လျှင် အပွဲမာဒ အမည်ရသော သတိတရားဖြင့် ပိုပသနာ၏ အာရုံဖြစ်သော ရပ် နာမ် ခန္ဓာတို့ကို ရူမှတ်ရာ၌ နီဝရဏတရားများ အနေဖြင့် အကြား အကြား မဝင်နိုင်လောက်အောင် စောင့်ကြည့်ရာမှ နောက်ဆုံး နိုဗာန်ကို ပျက်မောက်ပြုလာနိုင်သည်အထိ ဖြစ်လာမည် ဖြစ်၏။ အရဟတ္တုမဂ်ကို ရသောအခါ၌မှ ကိုလေသာတို့ကို အကြွင်းမဲ့ ပယ်သတ်ပြီး “ကံ” ကိုလည်း “ကံ” အဖြစ်မှ ရွှေလျော့စောကာ၊ ကြိယာ အဖြစ်သို့ ရောက်သွားအောင် ဆောင်ရွက် နိုင်စွမ်း ရှိလာမည် ဖြစ်၏။

ထိုအခါ တစ်ဖန် ပဋိသန္ဓနနေရခြင်း ဗေတိသည် ကုန်လေပြီ။ တကယ်တမ်း စစ်မှန်သော နိုဗာန်ချမ်းသာကို ရပြီ။ ထိုကြောင့် နိုဗာန်ချမ်းသာအထိ သွားနိုင်သော အပွဲမာဒတရားကို ရင့်သည်ထက် ရင့်အောင်၊ နောက်ဆုံး မဂ္ဂင်ထိုက်အောင် ပွားများသင့်ပါ၏။ အပွဲမာဒတရား၏ ဆန့်ကျင်ဘက် ပမာဒ တရားကို ကဲ့ရဲ့အပ်၏။ နှစ်မာဏ်းအပ်၏။

ဤသို့လျှင် အဆင့်ဆင့် ပွားများ အားထုတ်ခြင်းအားဖြင့် မိမိတို့ ကိုယ်တိုင် နိုဗာန်ကို ပျက်မောက်ပြုပြီးသောအခါ မိမိတို့အတွက် လိုအပ်သော အကျိုးကို ရရှိပြီး ဖြစ်သဖြင့် “နောက်ဆံ” မတင်းတော့ဘဲ

ကုသိပ်နှင့် အကုသိပ်

၄၁

လောကအတွက်သာ လုံးပန်းနိုင်မည် ဖြစ်ကြောင်း၊ ထိသို့ လုံးပန်းနိုင် အောင် လူလောက၌ လူလာဖြစ်ရခြင်းဖြစ်ကြောင်း မြတ်စွာဘုရားက ဤဂါထာဖြင့် ညွှန်ကြား ပြသတော်မူခြင်း ဖြစ်၏။

ဤဒေသနာတော်၏ အဆုံးဖွဲ့ လိုစွဲစိမ်းသား မဟာလိုသည် သောတာပတ္တိမဂ်ကို ရှုံး သောတာပန် အရိယာ ဖြစ်သွားလေ၏။ အခြားတရားနာ ပရီသတ်သည်လည်း မိမိတို့၏ ပါရမီအားလျော်စွာ မဂ်ဖိုလ်ကို မျက်မှာ်က်ပြနိုင်သူများက မဂ်ဖိုလ်ကို မျက်မှာ်က်ပြကြ၏။ ရုံးရုံး ကာမဝဝရ ကုသိုလ်ကို ရနိုင်သူများက ကာမဝဝရ ကုသိုလ်ကို ကြလေ၏။

[စစ်ပြန်မဂ္ဂစ်း၊ အမှတ် ၁၅၅၊ အောက်တိဘာလ ၁၉၉၁]

သုမနအစိ

မြတ်စွာဘုရားလက်ထက်တော်အခါက သာဝဆီပြည်တွင် အလှူဒါန ပြုကြရာ၌ အမြတ်ဆုံး ဓာတ်ဒုက္ခာ ပုဂ္ဂိုလ်နှစ်ဦး ရှိ၏။ တစ်ဦးမှာ ကောဝန်ကျောင်းဒါယကာ အနာထပ်၏ သူ့ဇွဲးဖြစ်၏။ အခြားတစ်ဦးမှာ ပုံဗွာရုံကျောင်း ဒါယိကာမ ဝိသာခါ ဖြစ်၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်နှစ်ဦးသည် ရဟန်းသာမဏေများ၏ အလိုဆန္ဒကို သိ၏။ အကြိုက်ကို သိ၏။ အနာထပ်၏နှင့် ဝိသာခါတို့သည် မြတ်စွာဘုရားနှင့်လည်း ရင်းနှီး၏။ ရှင်သာရိပုဇွဲရာ၊ ရှင်မောဂ္ဂလာန်မှုစဉ်၍ သာမဏေကယ်များအထိ သံဟာ တော်များ အားပုံးနှင့် အကျွမ်းတဝ် ရှိ၏။ လျှောက်ထားစရာ ရှိလျှင် လည်း ပွင့်ပွင့်လင်းလင်း လျှောက်ထားနိုင်ကြ၏။

အနာထပ်၏နှင့် ဝိသာခါတို့၏ နေအိမ်၌ နေ့စဉ် ရဟန်း သံဟာ အပေါင်း နှစ်ထောင်ခန့် ဆွမ်းဘုံးပေးကြ၏။ အနာထပ်၏နှင့် ဝိသာ ခါတို့သည် အနည်းဆုံး တစ်နေ့လျှင် တစ်ခေါက် မြတ်စွာဘုရားထံ သွားရောက် ဖူးမြောက်၏။ တရားတော်ကို နာယူကြ၏။ ရှင်သာရိ ပုဇွဲရာ၊ ရှင်မောဂ္ဂလာန်၊ ရှင်အာနန္ဒမှုစဉ် ရဟန်းသာမဏေများကို လည်း ဖူးမြောက်၏။ ပစ္စည်းလေးပါးဖြင့် လည်း ဖိတ်ကြားကြ၏။ ကျောင်းတော်သို့ သွားတိုင်းလည်း လူဗျွဲ့ယ်ဝ္ဗ္ဗာ မပါဘဲ လက်ချည်း သက်သက် သွားသည်ဟူ၍ မရှိ။ လူဗျွဲ့ယ်ဝ္ဗ္ဗာ တစ်မျိုး မဟုတ် တစ်မျိုး

ကို ယူဆောင်သွားကြသည်ချည်း ဖြစ်၏။ မတတ်သာ သည့်အဆုံး သဲနှစ်ကိုပင် ယူဆောင်ကာ ဂန္ဓိကုပ္ပရီဂါဏ်အတွင်း၌ ခင်းကြ၏။

အနာထပိက်နှင့် ဝိသာခါတို့သည် သောတာပန်လည်း ဖြစ်က၏။ ထိုကြောင့် ဒါန၊ သီလ၊ ဘာဝနာ လုပ်ငန်းများ၌ သစ္စည်းကြောက် မျက်စိဖြင့် ကြည့်တတ်ကြ၏။ သစ္စည်းကြောက်စိဖြင့် ကြည့်သောအခါ ခန္ဓာဝါးပါး ချုပ်ခြင်းသည် တကယ် မှန်ကန်သော ချမ်းသာစစ်၊ ချမ်းသာမှန်ဖြစ်၏။

လူဘဝ၊ နတ်ဘဝ၊ ပြဟ္မာဘဝ စသည်ဖြင့် ဘဝသမ္မတ္မား၊ ဘောဂသမ္မတ္မားတို့ကို ရရှိနိုင်အောင် လူဗြာ့နှင့်ခြင်း၊ သီလဆောက်တည်ခြင်း၊ သမထဘဝနာ ပွားများခြင်းသည် အန္တပုထော်တို့၏ ဆောင်ရွက်နည်း ဖြစ်၏။ အန္တပုထော်တို့၏ ဆောင်ရွက်နည်းအရ ဆောင်ရွက်ခြင်းသည် ခန္ဓာဝါးပါးချုပ်ရန် မဟုတ်ဘဲ ခန္ဓာဝါးပါး ပွားစီးရန်သာ ဖြစ်၏။ ခန္ဓာဝါးပါးသည် အမှန်အားဖြင့် ဒုက္ခ အစုအဝေးသာ ဖြစ်၏။

ထို့ကြောင့် လူဘဝ လူ့စည်းစိမ်၊ နတ်ဘဝ နတ်စည်းစိမ်၊ ပြဟ္မာဘဝ ပြဟ္မာစည်းစိမ်တို့ကို ရရှိအောင် အားထုတ်ခြင်း ဟူသမျှ သည် စစ်မှန်သော သုခကို ရှာရာ မရောက်ဘဲ ဒုက္ခကို ရှာရာသာ ရောက်၏။ သာသနာတွင်း၌ နေပြီး သာသနာပ၏ ကျင့်စဉ်အတိုင်း ကျင့်ရာ ရောက်၏။ သို့ရာတွင် ဤအမြင်မျိုးကို လူတိုင်း မြင်နိုင်သည် မဟုတ်။ အရိယသစ္စာတရားကို ကိုယ်တိုင်ကြားနာပြီး အရိယသစ္စာ တရားကို ကိုယ်တိုင် နှလုံးသွင်းနိုင်သူများသာ မြင်နိုင်၏။

သို့ဖြစ်၍ ထိုစဉ်က ဒါန၊ သီလ၊ ဘာဝနာများကို ပြုလုပ်သူများ သည် အနာထပိက်နှင့် ဝိသာခါတို့ကို ချုပ်းကပ်ရ၏။ ရဟန်းသံလာတော်များအတွက် နေရာထိုင်ခင်းမှစ၍ အစစအရာရာ အဆင်ပြုအောင် စီမံဆောင်ရွက်ပေးပါရန် ဖိတ်ကြားရ၏။ အရိယသစ္စာနှင့် လျှော်သော

သစ္စာနဲ့လောမိက ဉာဏ်မျိုးဖြင့် အလှူကို လူ၍တတ်အောင်၊ သီလကို
ဆောက်တည်တတ်အောင်၊ ဘာဝနာကို ပွားတတ်အောင် စီစဉ်ညွှန်ကြား
ပေးပါရန် အနူးအညွတ် တောင်းပန်ရ၏။

အနာထပိက်နှင့် ဝိသာခါတိုကား နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မောက်ပြုပြီး
သူများ ဖြစ်ကြသည့်အားလျော်စွာ မိမိတို့ စွမ်းအားရှိသလောက် လူ
အပေါင်းအား သံသရာဝင့်ဆင်းရမှ ထွက်မြောက်အောင် ဆောင်ရွက်
ပေးရန် စိတ်အားထက်သန်ကြ၏။ စိတ်အားထက်သန်သည့် အလျောက်
လည်း အနာထပိက်နှင့် ဝိသာခါတို့က မိမိတို့ကို လာရောက်စိတ်ကြား
သည့် ကောင်းမှုရှင်တိုးအား ကုညီကြ၏။

အမှန်အားဖြင့် ကောင်းမှု ပြုလုပ်ရာ၌ ကျင့်စဉ်နှစ်မျိုး ရှိ၏။
ကျင့်စဉ်တစ်မျိုးမှာ မှားယွင်းသော ကျင့်စဉ် “မိစွာပဋိပဒါ” ဖြစ်၏။
နောက်တစ်မျိုးမှာ မှန်ကန်သော ကျင့်စဉ် “သမွာပဋိပဒါ” ဖြစ်၏။
ထိုကျင့်စဉ် နှစ်မျိုးအနက် ကောင်းမှုရှင်တို့အနေဖြင့် မှန်ကန်သော
ကျင့်စဉ် “သမွာပဋိပဒါ” အရ ကျင့်စိန်ရန် အနာထပိက်နှင့် ဝိသာခါတို့
က ပုံပိုးပေးကြ၏။ ထို့ကြောင့် ကောင်းမှုရှင်တို့ကလည်း အနာထပိက်
နှင့် ဝိသာခါတိုးအား စိတ်ကြားကြခြင်း ဖြစ်၏။ ကောင်းမှုဟူသည်
ပြုတတ်မှ အကျိုးကို ထိုက်ထိုက်တန်တန် ရ၏။

ကောင်းမှုကိုပြုရာ၌ မှားသောကျင့်စဉ် “မိစွာပဋိပဒါ” ဟူသည်
ဂုဏ်ပကာသနကိုမက်မော၍ ကောင်းမှုပြုခြင်းနှင့် လူစည်းစီမံ
နှုတ်စည်းစီမံ၊ ဖြေဟွာစည်းစီမံတို့ကို မက်မော၍ ကောင်းမှုပြုခြင်း
ဖြစ်၏။

ထိုကဲ့သို့ ကောင်းမှုပြုခြင်းမျိုးကို ဘုရားအစရှိသော သူတော်
ကောင်းတို့က မချိုးမွမ်း။ ဂုဏ်ပကာသနကိုလည်း မမက်မော၊ လူစည်း
စီမံ၊ နှုတ်စည်းစီမံ၊ ဖြေဟွာစည်းစီမံတို့ကိုလည်း မတပ်မက်ဘဲ ဘဝထိုတိ

မ လွတ်မြောက်ရေးအတွက် လူဘဝနှင့် လူတာဝန်အရ ကောင်းမှုပြုခြင်းမျိုးသာ မှန်ကန်သော ကျင့်စဉ် “သမ္မာပဋိပဒါ” မည်၏။ မှားသော ကျင့်စဉ်သည် မိမိကောင်းစားရေးအတွက် ရယူပိုင်ဆိုင်ခြင်း “လောဘ” ၌ ဗဟိုပြု၏။ မှန်ကန်သော ကျင့်စဉ်သည် လောက ြိမ်းချမ်းသာယာ ရေးအတွက် စွန့်စွတ်ပေးကမ်းခြင်း “အလောဘ” ၌ ဗဟိုပြု၏။

ကောင်းမှုပြုခြင်းနှင့် ပတ်သက်၍ မရှိမပဏ္ဍာသ ပါ၌တော်ကုလွှဲရဝတိကသုတိ၌ ဤသို့ ဟောကြားတော်မူထားသည်ကို တွေ့ရ၏။ မိမိတို့ ပြုထားသော “ကံ” ဟူသမျှသည် အပ်စု လေးခုတွင် တစ်ခုခု၌ ပါဝင်ရသည်သာ ဖြစ်၏။ အပ်စုလေးခု ဟူသည်မှာ-

- (က) အမည်းအကျိုးကို ပေးသော အမည်း “ကံ”၊
- (ဂ) အဖြူအကျိုးကို ပေးသော အဖြူ “ကံ”၊
- (ဃ) အမည်းနှင့် အဖြူ ရော၍ အကျိုးပေးသော အမည်းနှင့် အဖြူ ရောသော “ကံ”၊
- (င) အမည်းနှင့်အဖြူ ရော၍ အကျိုးမပေးသော အမည်း အဖြူ မဟုတ်သော “ကံ” တို့ ဖြစ်ကြ၏။

ထို “ကံ” လေးမျိုးတို့တွင် အမည်း “ကံ” ဟူသည် ဒုစရိက် “ကံ” သက်သက် ဖြစ်၏။ မကောင်းကျိုးသက်သက်ကိုသာ ပေး၏။ အဖြူ “ကံ” ဟူသည် သုစရိက် “ကံ” သက်သက်ဖြစ်၏။ ထို “ကံ” သည် ကောင်းကျိုးသက်သက်ကိုသာ ပေး၏။

အမည်းနှင့်အဖြူ ရောသော “ကံ” ဟူသည် မကောင်းကျိုးနှင့် ကောင်းကျိုးကို ရော၍ ပေးသော “ကံ” ဖြစ်၏။ ယင်း “ကံ” သည် ဒုစရိက်နှင့် သုစရိက် ရောသော ကံဖြစ်၏။

အမည်းအဖြူ မဟုတ်သော “ကံ” ဟူသည် “ဝိပသာနာကံ” နှင့် မဂ်ကံ”တို့ ဖြစ်ကြ၏။ “ဝိပသာနာကံ” နှင့် “မဂ်ကံ” တို့သည် အစ

မထင် သံသရာမှစ၍ မိမိတို့၏ သန္တနှစ်၌ ကိန်းနေသာ ဒုစရိတ် ဖြစ်စေ၊ သုစရိတ်ဖြစ်စေ “ကံ” ဟူသမျှ အားလုံးကို နောင်တစ်ဖန် ပဋိသန္တ အကျိုးမပေးနိုင်အောင်၊ “အဟောသိကံ” ဖြစ်သွားအောင် ဆောင်ရွက် နိုင်သော “ကံ” ဖြစ်၏။ ယင်း “ကံ” ဖြင့် သံသရာ၌ မကျင်လည်ရ အောင်၊ သံသရာမှ ထွက်မြောက်အောင် ဆောင်ရွက်နိုင်၏။

ကိုလေသဝါး၊ ကမ္မဝါး၊ ဝိပါကဝါး ဟူ၍ “ဝါး” သုံးပါး လည် လျက်ရှိရာ၊ နောင်တစ်ဖန် ပဋိသန္တ မနေရခြင်းသည် ဝိပါကဝါး ချုပ်သည် မည်၏။ ဝိပါကဝါး ချုပ်သွားအောင် ကမ္မဝါးကို ချုပ်အောင် လုပ်ဖို့ လို၏။ တစ်ဖန် ကမ္မဝါးကို ချုပ်သွားအောင် ကိုလေသဝါးကို ချုပ်အောင် လုပ်ဖို့လို၏။ ဝါးသုံးပါးချုပ်အောင် လုပ်ရာ၌ ရပ် နာမ် ခန္ဓာတိ၏ ဖြစ်ပျက်ကို မျက်ဝါးထင်ထင် ဝိပဿနာညာဏ်မျက်စီဖြင့် မြင်အောင် ရှုရန်မှ တစ်ပါး အခြားနည်း မရှိ။ ခန္ဓာတိ၏ ဖြစ်ပျက်ကို မြင်ဖန်များလာသောအခါ ခန္ဓာဝါးပါးတို့၌ ြိုးငွေ၏။ ြိုးငွေသောအခါ မဂ်ညာဏ်လာ၏။ ထို့နောက် ဖိုလ်ညာဏ်လာ၏။ ထို့နောက် ပစ္စဝက္ခ ကာ ညာဏ် လာ၏။ ဤသည်ကိုပင် အမည်းအဖြူ။ မဟုတ်သော “ကံ” ဟု ဆိုရ၏။

အနာထပိက်နှင့် ဝိသာခါတို့က ဆိုင်ရာဆိုင်ရာ ကောင်းမှုရှင် တို့အား ဤသို့လျင် ဝါးဆင်းရဲမှ ထွက်မြောက်ရာ နည်းလမ်းကို ပြ၏။ ဆိုင်ရာဆိုင်ရာ ကောင်းမှုရှင်တို့ကလည်း အနာထပိက်နှင့် ဝိသာခါ တို့၏ ညွှန်ကြားချက်အတိုင်း လိုက်နာဆောင်ရွက်ကြ၏။ ထိုအခါ ကောင်းမှု၏ ထိုက်တန်သောအကျိုးကို ရ၏။

ထိုက်တန်သောအကျိုး ဟူသည်မှာ တပ်မက်မှ တဏ္ဍာ ပါး၍ ပါး၍ လာခြင်း ဖြစ်၏။ တဏ္ဍာ ပါး၍ ပါး၍ လာခြင်းသည် နိုဗ္ဗန်နှင့် နီး၍ နီး၍ လာခြင်းဖြစ်၏။ နိုဗ္ဗန်နှင့် နီး၍ နီး၍ လာခြင်းသည်

စစ်မှန်သော ချမ်းသာကို ပို၍ ပို၍ ရခင်း မည်၏။ ဤအမြင်ပျီးကို လူတိုင်း မြင်ကြသည်တော့ မဟုတ်။ အရိယသစ္ာ တရားကို နာကြား ရပြီး အရိယသစ္ာကို ကိုယ်တိုင် နှလုံးသွင်းနိုင်ကြသူများသာ ဖြင့်နိုင်သောအဖြင့် ဖြစ်၏။ အနာထပ်ကုန် ဝိသာခါတို့၏ ညွှန်ကြားချက် အတိုင်း လိုက်နာဆောင်ရွက်ကြသော ကောင်းမှုရှင်တို့ကား ဤအမြင်ပျီးကို မြင်နိုင်ကြပါ၏။

အနာထပ်ကုန် ဝိသာခါတို့၏ အိမ်ဗြဲလည်း နေ့စဉ် ရဟန်း သံယာတော်ပေါင်း နှစ်ထောင်ခန့်အတွက် ဆွမ်းဝတ်ကို ပြုလျက်ရှိလေရာ၊ အနာထပ်ကုန် ဝိသာခါတို့သည် မိမိတို့၏ အိမ်သုံးကြောက်တော်မူလာကြသော ရဟန်းသံယာတော်များအတွက် ဆွမ်းဝတ်ပြုခြင်းကို ကိုယ်တိုင် မဆောင်ရွက်နိုင်တော့ဘဲ ကိုယ်စားလှယ်ထား၍ ဆောင်ရွက်ကြရ၏။ ဝိသာခါကမူ မိမိ၏ မြေးမကို မိမိ၏ ကိုယ်စား ဆောင်ရွက်စေ၏။ အနာထပ်ကုန် မိမိ၏ သမီးကြီး မဟာသုဘဒ္ဒါကို မိမိ၏ ကိုယ်စား ဆောင်ရွက်စေ၏။

မဟာသုဘဒ္ဒါသည် ဖခင်အနာထပ်ကုန် ကိုယ်စား ရဟန်း သံယာတော်များ၏ ဆွမ်းကွမ်းဝေယျာဝစ္စကို ဆောင်ရွက်ပြုစုံလျက်တရားတော်များကို ပပြတ်နာကြားရ၏။ မိမိ နာကြားရသော တရားတော်အတိုင်း ကျင့်ကြီးအားထုတ်၏။ ထိုအခါ မဟာသုဘဒ္ဒါသည် သောတာပန် ဖြစ်သွားလေ၏။ သောတာပန် ဖြစ်ပြီးနောက် မိဘများ၏ စီမံချက်အရ အမျိုးကောင်းသား တစ်ဦးနှင့် အိမ်ထောင်ပြုရ၏။ အိမ်ထောင်ပြုပြီးသောအခါ ထိုခေတ်စလေ့အတိုင်း ခင်ပွန်းသည်၏ အိမ်သုံး လိုက်သွားရ၏။

အနာထပ်ကုန်သူငွေးကြီးသည် မဟာသုဘဒ္ဒါ မရှိတော့သော အခါ ရဟန်းသံယာတော်များ၏ ဆွမ်းကွမ်းဝေယျာဝစ္စကို ဆောင်ရွက်

ရန် သမီးလတ် စူွှေသုဘဒ္ဒါကို တာဝန်ပေးပြန်၏။ စူွှေသုဘဒ္ဒါလည်း မဟာသုဘဒ္ဒါနည်းတူ ဆွမ်းကွမ်း ဝေယျာဝစ္စများကို ပြန့်လုပ်ကျေးရင်း၊ ရဟန်းသံယာတော်များထံမှ တရားတော်များကို မပြတ် နာကြားရပြီး တရားတော်အတိုင်း ကျွဲ့ကြံး အားထုတ်လေရာ သောတာပန် ဖြစ်သွား၏။ ထို့နောက် မိဘများ၏ စီမံချက်အရ အမျိုးကောင်းသား တစ်ဦးနှင့် အိမ်ထောင်ပြုပြီးသောအခါ ထိုခေတ် စလေ့အတိုင်း ခင်ပွန်းသည်၏ အိမ်သို့ လိုက်သွားရ၏။

ထို့နောက် သမီးအင်ယ် သုမနေဒေဝိကို မိမိ၏ ကိုယ်စား အိမ်သို့ ကြောက်ကြသော ရဟန်းသံယာတော်များ၏ ဆွမ်းကွမ်း ဝေယျာဝစ္စကို ဆောင်ရွက်ရန် တာဝန်ပေးပြန်၏။ သုမနေဒေဝိသည် ဖခင်၏ တာဝန်ပေးချက်အရ ရဟန်းသံယာတော်များ၏ ဆွမ်းကွမ်း ဝေယျာဝစ္စကို လည်း မလစ်ဟင်းရလေအောင် ဆောင်ရွက်၏။ ရဟန်းသံယာတော်များထံမှ တရားဓမ္မများကိုလည်း နာယူရုံး သက်သက်သာ မဟုတ်။ တရားဓမ္မလာအတိုင်း ကျွဲ့စဉ်များကိုလည်း ကျွဲ့၏။ ထို့ကြောင့် သုမနေဒေဝိသည် သကဒါဂါမ် ဖြစ်သွား၏။

သုမနေဒေဝိသည် မိမိက သကဒါဂါမ်ဖြစ်၍ ဖခင်ကြီးမှာမူ သောတာပန်များသာ ဖြစ်နေသေးသည်ကို သိ၏။ ဖခင်ကြီးအား တရားဓမ္မများကို ဆက်လက်အားထုတ်၍ အရဟတ္တဖိုလ်တိုင်အောင် ရောက်စေလို၏။ သို့ရာတွင် မိမိအနေဖြင့် တစ်စုံတစ်ရာကို ဖခင်ကြီးအား တိုက်တွန်းပြောဆိုရန် မသင့်ဟု ယူဆထား၏။ ဖခင်ကြီးကား အလျော့ဒါန္တု အထုဝါသနာကြီးသူ ဖြစ်၏။ အထက်မင်၊ အထက်ဖိုလ် များကို ရရှိရေးအတွက် ကြောင့်ကြုံကိုမူ သိပ်မရှိလှု။

တော်ဝန်ကျောင်းတိုက်သို့ ရောက်ပါသော်လည်း သူငွေးကြီး၏ အထုဝါသနာအလျောက် ဒါနအကြောင်းကိုသာ မြတ်စွာဘုရားက

လည်း ဟောကြားတော်မူ၏ ရှင်သာရိပုတ္တရာကလည်း ဒါန အကြောင်း
ကိုပင် ဟောကြားတော်မူ၏ အနာထပိက်သူငွေးကြီးသည် မြတ်စွာ
ဘုရားနှင့် လည်းကောင်း၊ ရှင်သာရိပုတ္တရာနှင့် လည်းကောင်း (၂၄)နှစ်
တိုင်တိုင် ရင်းနှီးစွာ ဆက်ဆံခွင့် ရပါသော်လည်း အရဟုတ္တဖိုလ်တိုင်
အောင် မျက်မောက်ပြနိုင်သော တရားဒေသနာများကို ဟောကြား
ချီးမြှင့်တော်မူပါရန် မြတ်စွာဘုရားအား လည်းကောင်း၊ ရှင်သာရိပုတ္တ^၁
ရာအား လည်းကောင်း တောင်းပန် လျှောက်ထားခြင်း မရှိခဲ့ဖူးချေ။

သုမနေဒေဝိကမူ မိမိ၏ ဖခ်ကြီးအား အထက်မဂ်၊ အထက်ဖိုလ်
ကို ရနိုင်ရေးအတွက် ကြောင့်ကြုံဖိုက်လာအောင် အရိပ်အမြှက်သဘော
ဖြင့် တင်ပြနိုင်မည့် အခွင့်အလမ်းကိုသာ မျှော်လင့်စောင့်စားလျက်
ရှိ၏။ ဖခ်ကြီး၏ အထုဝါသနာအတိုင်း အခြားကောင်းမှုရှင် တို့အား
ကိုယ်တိုင် ကိုယ်ကြပ် သွားရောက်၍ ချီးမြှောက်သည်ကိုလည်း သုမနေ
ဒေဝိက ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ရှိပါ၏။

ထိုအပြင် ဖခ်ကြီး နေ့စဉ်နေ့တိုင်း တောဝန်ကျောင်းတော်သို့
ရောက်လျက်ရှိရာ မြတ်စွာဘုရားထံတော်မှ ဖြစ်စေ၊ ရှင်သာရိပုတ္တရာ
ထံတော်မှ ဖြစ်စေ အရဟုတ္တဖိုလ်သို့ မျက်မောက်ပြနိုင်သော တရားဓမ္မ^၂
များကို နာယျ၍ ကျင့်လည်း ကျင့်ကြုံစေချင်၏။

သုမနေဒေဝိသည် မကျွန်းမမာ ဖြစ်လာ၏။ မကျွန်းမမာ ဖြစ်လာ
သော်လည်း မိမိ၏ တာဝန်အရ ရဟန်းသံယာတော်များအပေါ် ပြုရမည့်
ဆွမ်းကွမ်းဝေယျဝါးများကို မလစ်ဟင်းရလေအောင် ဆောင်ရွက်၏။
ဖခ်ကြီးမှာမူ တောဝန်ကျောင်းတော်သို့ သွားလိုက်၊ လာရောက် ဖိတ်မံ
ထားသော ကောင်းမှုရှင်များထံသို့ သွားရောက်၍ ချီးမြှောက်လိုက်ဖြင့်
“မောသည် ပန်းသည်” ဟူ၍ မရှိဘဲ စိတ်အား တက်ကြလျက် ရှိလေ
၏။ အနာထပ်က်သည် သောတာပန် ဖြစ်သော်လည်း အထက်မဂ်၊

အထက်ဖိုလ်များအတွက် အားထုတ် ရန်ထက် သူတစ်ပါး၏ အကျိုး စီးပွားကို ဆောင်ရွက်ရန် စိတ်အား ပို၍ ထက်သန်၏။

ထို့ကြောင့် အနာထပ်၏သူငွေးကြီးအား ‘ဘုရားလောင်း သဖယ် ဖြစ်၏’ဟု ဖြတ်စွာဘုရားက ဖြောက်ကြားတော်မူခြင်း ဖြစ်၏။ သူငွေးကြီး သည် တောဝန်ကျောင်းတော်သို့ ရောက်တိုင်း ဒါနပြု၏။ သီလ ဆောက်တည်၏။ ထို့နောက် ပြန်လေ၏။ ဝိပဿနာ ပွားသည် ဟူ၍ မရှိ။

သို့ရာတွင် အနာထပ်၏သူငွေးကြီး ကွယ်လွန်ခါနီး ကာလုံ ရှင်သာရိပုတ္တရာနဲ့ ရှင်အာနန္ဒာတို့ ကြွလာတော်မူကြပြီး အရဟတ္ထ ဖိုလ်ကို မျက်မှာက်ပြနိုင်သော “အနာထပ်အုပ္ပါယ်ကောဝါဒသုတ်” ကို ရှင်သာရိပုတ္တရာက ဟောကြားတော်မူသောအခါ။ ထိုကဲ့သို့သော တရား ပျီးကို သူ မနာကြားခဲ့ရသဖြင့် “အရဟတ္ထဖိုလ်” မှ ရုံးလေပြီဟု သံဝေဂ ရကာ သည်းစွာ ငိုကြွားလေ၏။

အမှန်အားဖြင့် ထိုတရားပျီးကို သူငွေးကြီး ကျွန်းမာစဉ် ကာလ ကသာ နာကြားခွင့် ရဲ့ပါလျှင် သုမနာဒေဝိ မျှော်လင့်ထားသည့် အတိုင်း သူငွေးကြီးသည် အထက်မင်၊ အထက်ဖိုလ်ကို မျက်မှာက် ပြကောင်း ပြနိုင်ပေလိမ့်မည်။ ယခုတော့ အချိန်က လွန်သွားလေပြီ။ အခွင့်အရေး ဟူသည်ကား အတောင်ပါသော ငှက်ပမာဏည်း။ ရှတ်တရာက် ရောက် လာပြီး ရှတ်တရာက်ပင် ပြန်ထွက်သွားတတ်သည်။ ဖမ်းနိုင်သော သတိ သမ္မတရှိရှိမှ ရ၏။

သုမနာဒေဝိ မမာမကျွန်း ဖြစ်နေသည်မှာ ကြာပေပြီ။ သို့ရာတွင် စိတ်ဆောင်ပြီး ရဟန်းသံပူးတော်များ၏ ဝေယျာဝစ္စကို မလစ်ဟင်း လေအောင် ကြီးစားပြီး ဆောင်ရွက်နေသည့်ကြားမှ အစာအာဟာရ ပြတ်ကာ ရှတ်တရာက် ဝေအနာ ပြင်းထန်စွာ ဖြစ်ပေါ်လာ၏။ ထိုအခါ

အလှူမလျှပ်တစ်ခု၌ စီစဉ်ပေးနေသော ဖခင် သူငြေးကြီး ကြား၍ အမိမိ
အမြန် ပြန်လာ၏။

သမီးအနီးသို့ ကပ်၍–
‘ဘယ်လိုနေသလဲ သမီး’
‘ဘာကို မေးတာလဲ မောင်လေး’
‘သမီး ယောင်ယမ်း ပြောနေတာလား’
‘ယောင်ယမ်းပြောနေတာ မဟုတ်ပါဘူး မောင်လေး’
‘သမီး သေရမှာ ကြောက်သလား’
‘သေရမှာ မကြောက်ပါဘူး မောင်လေး’

သုမနေဒေဝါသည် ဖခင် အနာထပ်သူငြေးကြီးအား အထက်
မဂ်၊ အထက်ဖိုလ်အတွက် ဆက်လက်အားထုတ်ပါရန် သတိပေးလို
သည်မှာ ကြာဖြိုး အခွင့်အရေး မရရဲ့။ ယခုမှပင် အခွင့်အရေးကို ရ၏။
ရသည့် အခွင့်အရေးကို လက်လွတ်မခံဘဲ အသုံးကျအောင် အသုံးချ
သွား၏။ ဖခင်သူငြေးကြီးအား “သံဝေ” ရုအောင် ပြောကြားပြီးသည်
နှင့် တစ်ပြီးနက် ကွယ်လွန်၍ တုသိတာနတ်ပြည်သို့ ရောက်သွား
လေ၏။

အနာထပ်သူငြေးကြီးသည် သောတာပန် ဖြစ်သော်လည်း
သမီးအတွက် များစွာ သောကရောက်ရ၏။ သမီး၏ အလောင်းကို
သြို့ဟုပြီးနောက် ငါကြွေးလျက် မြတ်စွာဘူးရားအား သွားရောက်
လျောက်ထား၏။

‘ဒါယကာ သူငြေးကြီး၊ သမီးကယ်အတွက် အဘယ်ကြောင့်
ဤမျှ သောကရောက်ရပါသနည်း။ သတ္တိပါဟူသမျှ တစ်နေ့တွင် မလဲ
စကန် အမှန်ပင် သေကြရမည် မဟုတ်လား’ ဟု မြတ်စွာဘူးက
အနာထပ်သူငြေးကြီးအား တရားဟောတော်မူ၏။

ရပြည့်စားပိုက်

‘သတ္တဝါဟူသမျှ တစ်နေ့တွင် မလဲဇကန် အမှန်သေရမည်ကို
တပည့်တော် သိပါ၏။ သို့ရာတွင် သမီးကယ် သုမန်ဒေဝိသည် နေ့စဉ်
နေ့တိုင်း ရဟန်းသံယာတော် နှစ်ထောင်ခန့်၏ ဆွမ်းကွမ်း ပေယာဝစ္စကို
ပြုစလုပ်ကျေးနေသူ ဖြစ်ပါလျက် သေခါနီးကာလုံ “သတိလွတ်” က
ကယောင်ကတမ်း ပြောဆိုလျက် ကွယ်လွန်သွားသည့်အတွက် တပည့်
တော် “သောက” ရောက်ခြင်း ဖြစ်ရပါသည် ဘုရားဟု အနာထပ်က်
သူငွေးကြီးက မြတ်စွာဘုရားအား လျောက်၏။

‘မည်ကဲ့သို့သော ကယောင်ကတမ်းများကို ပြောဆိုလျက် ကွယ်
လွန်သွားပါသနည်း’ ဟု မြတ်စွာဘုရားက အနာထပ်သူငွေးကြီးအား
မေးမြန်းရာ ‘တပည့်တော်ကို “မောင်လေး၊ မောင်လေး” ဟု ယောင်
ယမ်းပြောဆိုပြီးနောက် ကွယ်လွန်ခြင်းဖြစ်ပါသည် ဘုရား’ ဟု သူငွေး
ကြီးက မြတ်စွာဘုရားအား ပြန်လည်လျောက်ထား၏။

‘ဒါယကာ သူငွေးကြီး၊ ဒါယကာ သူငွေးကြီး၏ သမီးကယ်သည်
ယောင်ယမ်း ပြောဆိုခြင်း မဟုတ်၊ အရိယာအဆင့်အားဖြင့် ဒါယကာ
ကြီးက သောတာပန်၊ သမီးကယ် သုမန်ဒေဝိက သကဒါဂါမ်။ သို့ဖြစ်၍
ဒါယကာကြီးထက် သမီးကယ်က အဆင့်ဖြင့်သောကြောင့် ဒါယကာကြီး
ကို “မောင်လေး၊ မောင်လေး” ဟု ခေါ်ခြင်းဖြစ်၏။ ယခုအခါ သမီး
ကယ် သုမန်ဒေဝိသည် တုသိတာ နတ်ပြည်၌ ဖြစ်၏’ ဟု မြတ်စွာဘုရား
က အနာထပ်သူငွေးကြီးအား ရှင်းပြ၏။

ထိအခါမှ အနာထပ်သူငွေးကြီး၏ သန္တာန်း၌ “သောက”
ပျောက်၍ “မှုဒိတာ” ရောက်တော့၏။ သိကွာသုံးပါး၏ အကျိုးကား
အံဖွယ်ရှိပေစွာ။ ထိအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် တရားနာပရီသတ်အား
အောက်ပါ ဂါထာကို ဟောတော်မူ၏။

ကုသိုလ်ကောင်းမှုပြုသူသည် ဤဘဝ္ဗုဏ်လည်း ဆွင်လန်းရ၏။

တမလွန် ဘဝ္မာလည်း ချင်လန်းရ၏။ ဝစ္စဖွန်း၊ တမလွန်
နှစ်ဘဝလုံး၌ ချင်လန်းရ၏။

ဤပစ္စဖွန်ဘဝ္မာ ကောင်းမှုကို ပြုပြီးပြီဟု ဝမ်းမြောက်ရ၏။
တမလွန်ဘဝ္မာကား ဤပစ္စဖွန်းကုသိလ်ကြောင့် သူဂတ္တဘဝ်
ကို ရရှိသောအခါ ပို၍ လွန်စွာ ဝမ်းမြောက်ရ၏။

ဤလောကွဲ ကုသိလ်ကောင်းမှုများကို ပြုကြရာတွင် “သာ
သနာပ” ပြုနည်းနှင့် “သာသနာတွဲး” ပြုနည်းဟူ၍ နှစ်မျိုးရှိ၏။
သာသနာပ ပြုနည်းမှာ ပကာသနကို မက်မော၍ ပြုသောနည်းနှင့်
ကောင်းမှု အကျိုးကို ခံစားလို၍ ပြုသောနည်းတို့ ဖြစ်ကြ၏။
ထိနည်းများအရ ကောင်းမှုကို ပြုသောအခါ “ငါ”၊ “ငါဟာ”၊ “ငါ
ဥစ္စာ” ဟူသော ခံယူချက်ဖြင့် ပြုကြ၏။ ကောင်းမှုကို ပွားစီးသည်ထက်
ပွားစီးအောင် အားထုတ်၏။ ကောင်းမှု ပွားစီးလေလေ ဘဝသမ္မတိ
နှင့် ဘောကသမ္မတိတို့ ပွားစီးလေလေ ဖြစ်၏။

ဤကောင်းမှုပြုနည်းကို “သာသနာပ” ကောင်းမှုပြုနည်း ဟူ၍
ဆိုရ၏။ ဤနည်းအရ ကောင်းမှုပြုပါက “ဝန်ပါတသေး”မှ မလွတ်။
ကွယ်လွန်သောအခါ မိမိပြုခဲ့သော ကောင်းမှုများက မကယ်တင်နိုင်
ဘဲ အပါယ်လေးဘုံးပုံးပတာ ကျချင်သလို ကျသွားနိုင်၏။

အသဒီသ အလူ၍ရှင် မလွှဲကာ မိဖုရားကြီးသည် သေခါနီး ကာလို
၌ နှလုံးသွင်းမှုး၍ ငရဲသို့ ကျ၏။ တတိယ သာ်ကိုယနာတင် ဒါယကာ
အသောကမင်းကြီးမှာလည်း သေခါနီးကာလို နှလုံးသွင်းမှုး၍ စပါး
ကြီး မြဲ ဖြစ်သွားရ၏။

အတ္ထနှင့် အတ္ထနိယကို အခြစ်ပြုသော ကောင်းမှုဟူသမျှသည်
အပါယ်မျိုးစောက် ရင်ဝယ်ပိုက်ထားသော ကမ္မာသကတာ သမ္မာဒိဋ္ဌီမျိုး
သာ ဖြစ်၏။ ထိုအမြင်မျိုးမျှလောက်ဖြင့် ပြုသော ကောင်းမှုမျိုးဖြစ်ပါ

က ဤပစ္စပွန်ဘဝ၌ ချွန်လန်းရသည် မှန်၏။ ဝမ်းမြောက်ရသည် မှန်၏။ သို့ရာတွင် တမလွန်ဘဝတွင်မူ ချင်လန်း ချင်မှ ချင်လန်းရ၏။ ဝမ်းမြောက်ချင်မှ ဝမ်းမြောက်ရ၏။

မထိကာ မဖဗျားကြီးနှင့် အသောကမင်းကြီးတို့ကို ထောက်ထား လျင် တမလွန်၌ ချင်လန်းရမှုနှင့် ဝမ်းမြောက်ရမှု မရှိခြင်းကို တွေ့ရ၏။ ထို့ကြောင့် ကောင်းမှုများကို ပြုလုပ်ရာ၌ ကမ္မာသကတာ သမ္မာဒိဋ္ဌာသည် အတ္ထနှင့် အတ္ထနိယကို မပယ်နိုင်သောကြောင့် ယင်း ကမ္မာသကတာ သမ္မာဒိဋ္ဌာသည် အားကိုးလောက်သော သမ္မာဒိဋ္ဌာမဟုတ်။ ထို့ကြောင့် “သာသနာပ” ကောင်းမှုပြုနည်း ဟူ၍သာ ဆိုရ၏။

“သာသနာတွင်း” ကောင်းမှုပြုနည်း ဟူသည် ကောင်းမှု “ကံ” ဟူသမျှကို ပါးသည်ထက် ပါးအောင်၊ ထိုထက် စွမ်းနိုင်လျင် “ကံ” ဟူသမျှကို လုံးဝချုပ်ပြုမှုများအောင် ပြရသော ကောင်းမှုပြုနည်း ဖြစ်၏။

ယင်းပြုနည်းကို ဝိပသာနာ သမ္မာဒိဋ္ဌာဖြင့် ပြရ၏။ ဗုဒ္ဓဘာသာ ဝင်တို့၏ အမြင့်ဆုံးပန်းတိုင်သည် နိဗ္ဗာန်ဖြစ်၏။ နိဗ္ဗာန်ဟူ၍ ဆိုက တည်းက ဇာတိပြတ်၏။ ဇာတိပြတ်အောင် “ကံ” ကို ဖြတ်ရ၏။ “ကံ” ကို ပြတ်သွားအောင် “ဥပါဒါန်” ကို ဖြတ်ရ၏။ “ဥပါဒါန်” ကို ပြတ်သွားအောင် အဝိဇ္ဇာနှင့် တဏ္ဍာကို ဖြတ်ရ၏။

ထိုသို့ အဆင့်ဆင့် ပြတ်သွားအောင်လုပ်ရာ၌ “ငါ”၊ “ငါဟာ”၊ “ငါ့ဗွဲ့” ဟူသော သိမ်းပိုက်မှု ဟူသမျှကို ဖယ်ခွာရ၏။ ထိုသို့ ဖယ်ခွာနိုင်အောင် ဝိပသာနာ သမ္မာဒိဋ္ဌာသည် မရှိမဖြစ်သော သာသနာ တွင်း အမြင် ဖြစ်၏။

အမှန်အားဖြင့် ဝိပသာနာ သမ္မာဒိဋ္ဌာသည် မြတ်စွာဘုရား ပွင့်တော်မူမှ သိရသော တရားထူး တရားမြတ် ဖြစ်၏။ မကွာသကတာ သမ္မာဒိဋ္ဌာမှာမူ မြတ်စွာဘုရား ပွင့်တော်မူသည် ဖြစ်စေ၊ ပွင့်တော်မူ

သည် ဖြစ်စေ သိရသော တရားဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် လည်း ကမ္မာသကတာ သမ္မာဒီဋီဌီဖြင့် ပြုသော ကောင်းမှုရှင်များသည် ဤဘဝ္မာ ဆွင်လန်းရသည် မှန်၏။ ဝမ်းမြောက်ရသည် မှန်၏။ သို့ရာတွင် တမလွန်ဘဝ္မာ ဆွင် လန်းချင်မှ ဆွင်လန်းရ၏။ ဝမ်းမြောက်ရ၏မှ ဝမ်းမြောက်ရ၏။

ဝိပဿနာ သမ္မာဒီဋီဌီဖြင့် ပြုသောကောင်းမှုရှင်များသည်ကား ဤဘဝ္မာ ဆွင်လန်းရသည် မှန်၏။ ဝမ်းမြောက်ရ၏။ တမလွန်ဘဝ္မာ အံ့ဩဖွယ်ကောင်းလောက်အောင်ပင် ဝမ်းမြောက်ရ၏။

ထို့ကြောင့် တမလွန်ဘဝ္မာ ဝမ်းမြောက်ရ၏၊ ဆွင်လန်းရ၏ မသေ ချာသော ကမ္မာသကတာ သမ္မာဒီဋီဌီ မျှလောက်ဖြင့် ကောင်းမှုများကို မပြုဘဲ၊ တမလွန်ဘဝ္မာပါ ဆွင်လန်းရ၏၊ ဝမ်းမြောက်ရ၏ သေချာသော ဝိပဿနာ သမ္မာဒီဋီဌီဖြင့် ကောင်းမှုများကို ပြုလုပ်ကြရေးအတွက် မြတ်စွာဘူးက ဤဒေသနာတော်ကို ဟောကြားတော်မူခြင်း ဖြစ်ပါ၏။

ဤဒေသနာတော်အရ ကမ္မာသကတာ သမ္မာဒီဋီဌီသည် “ငါ”၊ “ငါဟာ”၊ “ငါဥစ္စာ” ဟူသော အတ္ထနှင့် အတ္ထနိယအမြင်ကို မပယ်သတ် နိုင်ဘဲ၊ ဝိပဿနာ အမ္မာဒီဋီဌီကသာ “ငါ”၊ “ငါဟာ”၊ “ငါဥစ္စာ” ဟူသော အတ္ထနှင့် အတ္ထနိယ အမြင်ကို ပါး၍ ပါး၍ သွားအောင် လုပ်ရာမှ နောက်ဆုံး လောကုတ္ထရာအဆင့်သို့ ရောက်ပြီး မြစ်ပြတ် ပယ်သတ်နိုင် သည်အထိ စွမ်းနိုင်၏။ ဗုဒ္ဓဒေသနာတော်အရ “ငါ” ပျောက်မှ “နီဗွာန်” ကို မျက်မောက်ပြနိုင်မည် ဖြစ်၏–ဟူ၍ ဆိုလိုရင်း ဖြစ်ပါ၏။

[စစ်ပြန်မဂ္ဂဇော်း၊ အမှတ် ၁၄၄၊ နိုဝင်ဘာလ ၁၉၉၀]

မာတိက မာတာ (၁)

ဤဝယ္ယသည် မြတ်စွာဘုရား သာဝတ္ထိပြည် ဇွဲတော် ကျောင်းတော် ၌ သီတင်းသုံးနေတော်မူစဉ်က မြတ်စွာဘုရားကိုယ်တော်တိုင် ဟော ကြားတော်မူသောဝယ္ယဖြစ်သဖြင့် ဤကမ္မာမြေအပြင်၌ တကယ်ပင် ဖြစ်ခဲ့သော ဝယ္ယဖြစ်ပါ၏။

မြတ်စွာဘုရား ပွင့်တော်မမူမီ ကာလကပင် မရှိမ ဒေသ၌ (၁) ကာသီ၊ (၂) ကောသလ၊ (၃) အင်၊ (၄) မဂ္ဂ၊ (၅) ဝန္တီ၊ (၆) မလ္လ၊ (၇) စော်ယာ၊ (၈) ဝံသ၊ (၉) ကုရာ၊ (၁၀) ပဋိသလ၊ (၁၁) မစ္စ၊ (၁၂) သူရသန၊ (၁၃) အသက၊ (၁၄) အဝန္တီ၊ (၁၅) ဂန္ဓာရ၊ (၁၆) ကမ္မာဟော၍ တိုင်းကြီး ၁၆ တိုင်း ရှိခဲ့၏။ တိုင်းကြီး ၁၆ တိုင်း အနက် ကောသလတိုင်းတွင် မာတိက ဟူ၍ ရွာကြီးတစ်ရွာ ရှိ၏။ ထိုရွာကြီး၏ ရွာစားကိုလည်း မတိက ဟူ၍ပင် ခေါ်ကြ၏။ ရွာစား၏ မိခင်ကိုမူ ပါ၌ဝါဟာရအားဖြင့် မာတိကမာတာ ဟူ၍ ခေါ်ကြ၏။

မာတိကရွာသည် တောင်ခြေ၌ ရှိ၏။ အလွန်လည်း စည်ကား ၏။ သာယာလည်း သာယာ၏။ အိမ်ခြေလည်း ထူထပ်၏။ ထိုအချိန် တွင် ရဟန်းတော်ပေါင်း (၆၀)သည် သာဝတ္ထိပြည် ဇွဲတော်ကျောင်းတော်မူ ကြွလာတော်မူကြရာ ဆွမ်းခံချိန်၌ မာတိကရွာသို့ ဆွမ်းခံဝင် ရောက်ကြ၏။

ထိရဟန်းတော်ပေါင်း (၆၀) သည် ဒေသစာရီ သဘောဖြင့် တရားဟောရန် လူညွှန်လည်ခရီး ဤချိခြင်းမျိုး မဟုတ်။ သူတို့သည် ပုထိုံးမျှသာ ဖြစ်ကြသေး၏။ တော်ဝါ ကျောင်းတော်၌ တရားအား ထုတ်လျှင် မဂ်ဖိုလ်ကို ရနိုင်ရန် အခွင့်အလမ်းမရှိဟု ဆင်ခြင်ပြီး မြတ် စွာဘုရားထံမှ ကမ္မဋ္ဌာန်းတရားကို တောင်းကာ သင့်လျော်သော နေရာ ၌ ရဟန်းတရားကို ပွားများအားထုတ်ရန် စိတ်သဘောတူ တိုင်ပင်ပြီး သူတို့ ထွက်လာကြခြင်း ဖြစ်၏။ မြတ်စွာဘုရားကလည်း ခွင့်ပြုတော် မူလိုက်၏။ ကမ္မဏ္ဍာန်းတရားကိုလည်း ပေးလိုက်၏။

မြတ်စွာဘုရားသည် ထိရဟန်း (၆၀) တို့၏ မဂ်ဖိုလ် ရနိုင်ရန် ဥပနီသယယကို မြင်တော်မူပြီး ဖြစ်၏။ ထိရဟန်း (၆၀) တို့၏ ပါရမီ နှင့် ဗျာနှင့် အနုအရှင့်ကိုလည်း သိပြီးဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် မြတ်စွာ ဘုရားသည် ထိရဟန်း (၆၀) တို့အား အရဟတ္တဖိုလ်တိုင်အောင် ဆိုက်နိုင်သော ကမ္မဏ္ဍာန်းတရားကို ဟောကြားတော်မူပြီး လွှတ်လိုက်ခြင်း ဖြစ်၏။

ရဟန်း (၆၀) တို့သည် မာတိကရွာ၌ ဆွမ်းခံဝင်လာသောအခါ ရွာစားမိခင် မာတိက မာတာသည် ထိရဟန်းများကို ဖူးမြင်ရလေ၏။ မာတိကမာတာသည် မြတ်စွာဘုရား၏ တပည့်သား ရဟန်းတော်များ နှင့် ပတ်သက်၍ အစဉ်အလာ ဓလေ့များကို အထိုက်အလောက် ကြား ဖူး၏။ ရဟန်းတော်များသည် ဝါရီးကာလ၌ တရားအားထုတ်ရန် အတွက် တော်ဝါကျောင်းမှ ထွက်ခွာကာ မိမိတို့နှင့် သပ္ပါယ် ဖြစ်နိုင် မည့် ကျောင်းသခံများကို ရှာတတ်ကြ၏။ သပ္ပါယ်ဖြစ်မည့် ကျောင်း သခံများတွေလျှင် ထိကျောင်းသခံများ၌ ဝါကပ်ပြီး သီတင်းသုံးက ၏။ ရဟန်းတရားများကိုလည်း ကြိုးစားပမ်းစား ပွားများ အားထုတ်ကြ၏။

ထိုသို့ အားထုတ်ခြင်းဖြင့် ရဟန္တာ ဖြစ်သွားကြသူများလည်း ရှိ၏။ အောက်မင် အောက်ဖို့လ် အဆင့်မျှသာ ရကြသူများလည်း ရှိ၏။ သစ္စာလေးပါးကို ထိုးထွင်း၍ မသိမြင်ဘဲ သာမန် ပုထိုံး ဘဝဖြင့်ပင် ကာမာဝစရ ကုသို့လ်ကောင်းမှုများကိုသာ ရကြသူများလည်း ရှိ၏။

ရဟန်းတော် (၆၀) တို့ မာတိကရွာသို့ ဆွမ်းခံဝင်လာသောအခါ မာတိကမာတာက ရဟန်းတော်အားလုံးကို မိမိ၏ အိမ်သို့ ပင့်၍ ဆွမ်း ကျေးလေ၏။ ထို့နောက် ‘အရှင်ဘုရားတို့၊ မည်သည့်အေသသို့ ဤတော် မူကြမည်နည်း’ ဟု လျောက်ထားလျှင် ရဟန်းတော်များကလည်း ‘မိမိ တို့သည် ချမ်းသာစွာ နေရအုံသော ထိုထို အရပ်အရပ်သို့ ဤကြမည် ဖြစ်ပါသည်’ ဟု မာတိက မာတာအား ပြန်လည်၍ ပြောကြားကြ၏။ ထိုအခါ မာတိက မာတာက “ဤရဟန်းတို့သည် ဝါဆိုရန် ဝါဆို ကျောင်းကို ရှာကြသည်” ဟု ရိပ်စားမိပြီးလျှင် ဤသို့ ပြန်လည် လျောက်ထားလိုက်၏။

‘အရှင်ကောင်းတို့သည် ဤအရပ်၌ ဤဝါတွင်းသုံးလပတ်လုံး နေကြသည် ဖြစ်ပါအောင်။ တပည့်တော်မသည်လည်း သရဏရုံး သုံးပါး၊ ငါးပါးသီလတို့ကို ယူ၍ ဥပုသွေးနောင့်သုံးခြင်းကို ပြပါမည် ဘုရား’

ရဟန်းတော် အရှင်မြတ်တို့ကလည်း “ငါတို့သည် ဤ ဒါယိကာ မကြီးကို အမြို့ပြု၍ ဆွမ်းမပင်ပန်းဘဲ သံသရာဝဋ္ဌ ဘဝညွတ်မှ လွတ် ထွက်အောင်ပြခြင်းနှာ စွမ်းနိုင်ပေလိမ့်မည်” ဟု သိမြင်တော်မူကြပြီး မာတိက မာတာ လျောက်ထားသည့် အတိုင်း ဤချော့၌ ဝါကပ်ရန် သဘောတူကြ၏။ ထိုအခါ မာတိက မာတာသည် ရဟန်းတော် (၆၀) တို့အတွက် ဝါကပ်ရန် ဝါဆိုကျောင်းကို ဆောက်လုပ်လှုံ့ဒါန်း၏။

မာတိကမာတာသည် မြတ်စွာဘုရားနှင့် တပည့်သား ရဟန်း တော်များအား များစွာ ကျေးဇူးတင်တတ်သူ ဖြစ်၏။ မြတ်စွာဘုရားနှင့်

တပည့်သား ရဟန်းတော်များကြောင့် သာ မာတိကမာတာသည် သံသရာ ဝံဂယက်၌ နစ်မြှုပ်ခြင်း အန္တရာယ်မှ လွတ်မြောက်နိုင်ခဲ့၏။ ရှေးယခင်ကဆိုလျှင် မာတိကမာတာသည် ကုသိလ်နှင့် အကုသိလ်ကို ဗြာဟွာကာဝါအရ အန်က်အဓိပ္ပာယ်အနေဖြင့် တစ်မျိုး သိခဲ့၏။ တစ်မျိုး အဓိပ္ပာယ် ပေါက်ခဲ့၏။ အခြားသော ဝါဒများအရလည်း ကုသိလ်နှင့် အကုသိလ် တစ်မျိုး သိခဲ့၏။ တစ်မျိုး အဓိပ္ပာယ် ပေါက်ခဲ့၏။

ထိုသို့ ကုသိလ်နှင့် အကုသိလ်ကို တစ်မျိုးသိခြင်း၊ တစ်မျိုး အဓိပ္ပာယ်ပေါက်ခြင်းမှာ ထိုထိပါအရှင်များ၏ သွန်သင်ချက်အရ ဖြစ်ပါ၏။ သူတို့၏ ဝါဒအရသာ လိုက်နာယုံကြည်ပြီး ကုသိလ်နှင့် အကုသိလ်ကို သတ်မှတ်ခဲ့ပါလျှင် မာတိကမာတာသည် သံသရာဝှက်အတွင်း မှ လွတ်ကင်းရန် မဖြစ်နိုင်တော့။

ဗြာဟွာကာဝါအရ ယမ်းပူဇော်လျှင် ကုသိလ်ဖြစ်၏။ အယုတ်ဆုံး အားဖြင့် သူတစ်ပါးအသက်ကိုပင် သတ်၍ စေတနာသဒ္ဓါတရား ထက်ထက်ဖြင့် ယမ်းပူဇော်ခြင်း ဖြစ်လျှင် သူတစ်ပါးအသက်ကို သတ်ခြင်း အတွက် အကုသိလ်မဖြစ် ကုသိလ်သာ ဖြစ်သည်။ ယမ်းပူဇော်ခြင်း အတွက် မဟုတ်ဘဲ အခြားအတွက် သတ်မှသာ အကုသိလ်ဖြစ်သည်ဟု ဆိုပါ၏။ ထိုအဆိုကို လိုက်နာယုံကြည်ပြီး မာတိကမာတာသည် ယမ်းပူဇော်ခြင်းအတွက် သူတစ်ပါးအသက်ကို သတ်ခဲ့ပါလျှင် အမှန်တကယ် အားဖြင့် ကုသိလ်မရဘဲ အကုသိလ်သာ ရပေမည်။

ထိုအခါ ကောင်းရာမွန်ရာ သုကိတ္တဘဝကို မရဘဲ ဆိုးရာယုတ်ရာ ဒုဂ္ဂတိဘဝကိုသာ ရပေမည်။ ဘတံ သရဏတော့ ဘယံ-ဟူ သည်နှင့် အညီ ကိုးကွယ်ရာမှ ဘေးဖြစ်ပေတော့မည်။ ဤအန္တရာယ်မှ မာတိကမာတာသည် သိသိကလေး လွတ်မြောက်ခဲ့၏။ ထိုသို့ လွတ်မြောက်ခြင်းမှာ မြတ်စွာဘုရားနှင့် တပည့်သား ရဟန်းတော်များကြောင့် ဖြစ်၏။

အမှန်အားဖြင့် ဤကျေးဇူးသည် မာတိကမာတာအတွက် အလွန်ကြီးမားသော ကျေးဇူးဖြစ်၏။ ထိုကြောင့် မာတိကမာတာသည် ဤကျေးဇူးကိုဆပ်ရန် အမြဲတမ်း အာရုံပြုလျက်ရှိရာ မြတ်စွာဘုရား၏။ ၈၁၁ တပည့်သား ရဟန်းတော် (၆၀) ကို ဖူးမြင်ရလျှင် ဖူးမြင်ရချင်း မိမိ၏ အိမ်သို့ ပင့်၍ ဆွမ်းကပ်၏။ ဝါဆိုကျောင်းများကို ဆောက်၍ လူဗျာ့န်း၏။ ဤသည်မှာ မာတိကမာတာ အနေဖြင့် တတ်နိုင်သလောက် ကျေးဇူးဆပ်ခြင်း ဖြစ်၏။

ထို့အပြင် တိတ္ထိများ၏ ဝါဒအရ တပအကျင့်ကို ပြင်းထန်စွာ ကျင့်ကြသော တိတ္ထိတို့အား လူဗျာ့န်းလျှင် လည်းကောင်း၊ တိတ္ထိတို့ ဟောကြားသည့်အတိုင်း တပအကျင့်ကို ကျင့်ကြလျှင် လည်းကောင်း ကောင်းမှုကုသိုလ် ဖြစ်၏။ ဤသို့လည်း ဆိုကြပြန်၏။ ဤအဆို အတိုင်း ဒါနပြုလျှင် ဖြစ်စေ၊ တပကို ကျင့်လျှင် ဖြစ်စေ ကောင်းမှု ကုသိုလ် ဖြစ်ချင်မှဖြစ်၏။ သတဲ့ရေသွား သဘောမျိုးလည်း ဖြစ်နိုင်၏။

အကယ်၍ မိစ္စာဒိဋ္ဌာမြင် လွမ်းမိုးနေပါက ကုသိုလ်ကောင်းမှ မဖြစ်သည့်အပြင် မနောက် မိစ္စာဒိဋ္ဌာရ အကုသိုလ်ပင် ဖြစ်သေး၏။ အကုသိုလ်ဖြစ်လျှင် မကောင်းသော အကျိုးကို ရမည်မှာ သေချာ၏။ မာတိကမာတာသည် မြတ်စွာဘုရားနှင့် တပည့်သား ရဟန်းတော်များ ကြောင့် ဤတိတ္ထိဝါဒ အန္တရာယ်မှ လွတ်မြောက်ခဲ့၏။

မာတိကမာတာတို့ ခေတ်က ဝါဒများသည် များပြားလှ၏။ ဝါဒရှင်များ အားလုံးကပင် သူတို့၏ ဝါဒအတိုင်း လိုက်နာကျင့်သုံးပါက နတ်ချွာသုကတိသုံး ရောက်၏။ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာကို ရ၏ –ဟူ၍ ဆိုကြ သည်ချည်း ဖြစ်၏။ မာတိကမာတာတို့သည်လည်း အထိက် အ လျောက် ကြွယ်ဝသူများ ဖြစ်ကြ၏။ စေတနာနှင့် သဒ္ဓါတရား ထက်သန်ကြသူများလည်း ဖြစ်ကြ၏။

ထို့ကြောင့် မာတိကမာတာသည် သူတော်ကောင်းဟူ၍ သတ်မှတ်ခြင်း ခံရသူများအား လူ၍လိုက်၏။ သူတို့ ဟောကြားသည့်အတိုင်း တရားဓမ္မများကို ကျင့်ကြံလိုက်။ ဤသည်မှာ မာတိကမာတာ၏ ပင်ကို စရိတ် ဖြစ်၏။ ပဋိသန္တော် ဖြစ်၏။

ဤလောက၌ မြတ်စွာဘုရား ပွင့်တော်မူလာသောအခါ ရောက် မှသာ ဒါနဆိုတိုင်း ကောင်းသည် မဟုတ်၊ ဒါနတွင်လည်း တူရနှင့် ဖက် ရှိ၏။ မှားသော တူရနှင့် မှန်သော တူရ။ သီလဆိုတိုင်းလည်း ကောင်းသည် မဟုတ်၊ သီလတွင်လည်း တူရနှစ်ဖက် ရှိ၏။ မှားသော တူရနှင့် မှန်သော တူရ။ ဘာဝနာဆိုတိုင်းလည်း ကောင်းသည် မဟုတ်၊ ဘာဝနာတွင်လည်း တူရနှစ်ဖက် ရှိ၏။ မှားသောတူရနှင့် မှန်သော တူရ။

မှားသော တူရကို မိဇ္ဇာပဋိပဒါ ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ ဝဋ္ဌသီသ ဟူ၍ လည်းကောင်း နိဒါနဝါရီ သံယုတ္တအငွေကထာ ပဋိပဒါသုတိ၌ ဆို၏။ မှန်သောတူရကိုမှ သမွာပဏိပဒါဟူ၍ လည်းကောင်း၊ ဝဝဋ္ဌသီသ ဟူ၍ လည်းကောင်း ထိုသုတိ၌ပင် ဆို၏။

မိဇ္ဇာပဏိပဒါကို မှားသောအကျင့်ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ သမွာပဏိ ပဒါကို မှန်သောအကျင့် ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ ဝဝဋ္ဌသီသကို ဝဋ္ဌ ဆင်းရဲ သို့ ဦးလှည့်ခြင်း ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ ဝဝဋ္ဌသီသကို ဝဋ္ဌဆင်းရဲမှ လွတ် မြောက်ရာ နိဗ္ဗာန်သို့ ဦးလှည့်ခြင်းဟူ၍ လည်းကောင်း အကြမ်းအားဖြင့် မြန်မာပြန်ဆိုနိုင်၏။ ဤသော့များကို မာတိက မာတာသည် မြတ်စွာ ဘုရားနှင့် တပည့်သား ရဟန်းတော်များကြောင့် သီလာရ၏။

ပုထိုး ဟူသည် ပုထိုးလွှဲစိတ်ပင် ရှိ၏။ ပုထိုးလွှဲစိတ် ဟူသည် မှာလည်း ကုသိလ်နှင့် အကုသိလ်ပင် ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ပုထိုးများ အနေဖြင့် အကုသိလ်ကိုလည်း လုပ်မိ၏။

ဤသို့ လုပ်မိခြင်းမှာ ပုထုဇွဲတို့၏ သဘဝအတိုင်း ရှောင်လွှဲ မရနိုင်၍ လုပ်မိခြင်းလည်း ဖြစ်နိုင်၏။ တမင်တကာ လုပ်ခြင်းလည်း ဖြစ်နိုင်၏။ သို့ရာတွင် မြတ်စွာဘုရားနှင့် တပည့်သား ရဟန်းတော်များ ၏ အဆုံးအမကို ရယူနာကြားရသော အချိန်မှစ၍ အကုသိုလ်ကို လည်း အကုသိုလ်မှန်း သိ၏။ အကုသိုလ်တွင်လည်း တူရနှစ်ဖက် ရှိမှန်းကို သိ၏။ ကုသိုလ်ကိုလည်း ကုသိုလ်မှန်း သိ၏။ ကုသိုလ်တွင် လည်း တူရနှစ်ဖက်ရှိမှန်း သိ၏။

ဤသို့ သိခြင်းကို စီတွာနပသုနာအရ ယထာဘူတာဉ် ဟူ၍ ဆိုရ၏။ ယထာဘူတာဉ်ဟူသည် သမ္မာဒီဇိုင် ဖြစ်၏။ ဤသဘောကို မာတိကမာတာသည် သိလာလေ၏။ မြတ်စွာဘုရား ၏ တရားတော်ကို မနာကြားရမီ ရွေးယခင်က ဆိုလျှင် မာတိက မာတာသည် အကု သိုလ်ကိုလည်း ကုသိုလ် ထင်ခဲ့၏။ ကုသိုလ် ကိုလည်း အကုသိုလ် ထင်ခဲ့၏။

ဤသို့ ထင်မိခြင်းမှာ ဗြာဟွာများနှင့် တိုးများ၏ မှားယွင်း သော သွန်သင်ချက်ကြောင့် ဖြစ်၏။ အမှန်အားဖြင့် ဤသို့ ထင်မိခြင်း၊ ဤသို့ မှတ်ယူမိခြင်းကို မိဇ္ဈာဒို့ဟူ၍ ဆိုရ၏။

ကုသိုလ်ကို လုပ်သည်ဖြစ်စေ၊ အကုသိုလ်ကို လုပ်သည် ဖြစ်စေ ကံသက်သက်ကိုချည်း တွက်၍ မရ။ ယင်းကံ၏ တူရကိုပါ ထည့်၍ တွက်ရ၏။ မိမိ၏ အတ္ထအကျိုးစီးပွားအတွက် လုပ်လျှင် မှားသော တူရ ဟူ၍ ဆိုရ၏။ လောက၏ အကျိုးစီးပွားအတွက် ဖြစ်စေ၊ ဤလောက၌ အဓမ္မဝါဒ မလွှမ်းမိုးဘဲ ဓမ္မဝါဒ လွှမ်းမိုးနိုင်စေရန် အတွက် ဖြစ်စေ လုပ်ပါက မှန်သော တူရဟူ၍ ဆိုရ၏။ မှန်သော တူရသည် ပါရမိသဘောကို ဆောင်၏။ ေတာ်တော်များ၌ ပါရမိဖြည့်

နေကြသော ထိတိအလောင်းတော်များသည် တိရှိစွာနှင့်များ ဖြစ်ကြသည်ကို
တွေ့ရ၏။

တိရှိစွာနှင့် ဖြစ်သည်ဆိုကတည်းက ထိတိအလောင်းတော်များ
သည် အကုသိပ်ကို လုပ်ခဲ့ကြ၍ ဖြစ်ကြောင်း ထင်ရှား၏။ သို့ရာတွင်
ထိတိ အလောင်းတော်ကြီးများသည် ဖြစ်လေရာ ဘဝတိုင်း ဘဝတိုင်း၌
အောက်တန်းစား အနေဖြင့် ဖြစ်ကြသည် မဟုတ်။ ငုက်ဖြစ်လျင်လည်း
ငုက်မင်း၊ မောက်ဖြစ်လျင်လည်း မောက်မင်း စသည်ဖြင့် အထက်တန်း
စား အနေဖြင့် သာ ဖြစ်ကြရ၏။ ထိုသို့ ဖြစ်ခြင်းမှာ ပါရမီသော
ကြောင့် ဖြစ်ကြရခြင်းဖြစ်၏။ အထက်တန်းစားအနေဖြင့် သာ ဖြစ်ကြ
ရ၏။

ဤသဘောကိုလည်း မာတိကမာတာ သိ၏။

ဤလောက်၏ ကုသိပ်ကို လုပ်သည်ပင် ဆိုစော်း၊ ‘ဒါ ငါလုပ်
တာ’ဟူသော နှလုံးသွင်းဖြင့် လုပ်လျင် မာနဖြင့် စွဲသော အတွေ အတွက်
လုပ်ရာ ရောက်၏။ ‘ဒါ ငါကောင်းစားဖို့အတွက် လုပ်တာ’ ဟူသော
နှလုံးသွင်းဖြင့် လုပ်လျင် တဏ္ဍာဖြင့်စွဲသော အတွေအတွက် လုပ်ရာ
ရောက်၏။

‘ငါ အလုပ်သည်သာ သစ္စာ၊ အခြားသူများ၏ အလုပ်သည်
မိစ္စာ၊ ငါ အယူသည်သာ အမှန်၊ အခြားသူများ၏ အယူသည် အမှား၊
ဟူသော နှလုံးသွင်းဖြင့် လုပ်လျင် ဒီဇိုဖြင့်စွဲသော အတွေအတွက် လုပ်ရာ
ရောက်၏။’

အမှန်အားဖြင့် အတွေသည် တဏ္ဍာဖြင့် စွဲသော အတွေ၊ မာန
ဖြင့်စွဲသော အတွေ၊ ဒီဇိုဖြင့် စွဲသော အတွေဟူ၍ (၃) မျိုးရှိရာ မည်သည့်
အတွေဖြင့် လုပ်လုပ် အတွေအတွက် လုပ်ခြင်းမှန်သမျှသည် တူရှုအနေ
ဖြင့် မကောင်း၊ ယင်းတူရှုမျိုးကို မိစ္စာပဋိပဒါ ဟူ၍ လည်းကောင်း၊

ဝဋ္ဌသီသဟူ၍ လည်းကောင်း ဆိုရ၏။ အကယ်၍ အကုသိုလ်ကို အတွေ
အတွက် လုပ်လျှင်မူ အထူးပြောစရာ မလိုတော့။ ကံအနေဖြင့်လည်း
မကောင်း၊ ဘူရာအနေဖြင့်လည်း မကောင်း။ ထို့ကြောင့် ‘ဘူး လေးရာ
ဖရံဆင့်’ ဆိုဘိသကဲ့သို့ နှစ်မျိုးလုံး မကောင်းလျှင် ခုဂ္ဂတိ အကျိုးစစ်စစ်
သာ ဖြစ်လေ၏။

အကယ်၍ မိမိ၏ အမျိုးသားများအတွက် ဖြစ်စေ၊ နိုင်ငံတော်
အတွက် ဖြစ်စေ၊ လောကြွေ ဓမ္မဝါဒ ထွန်းကားရေးအတွက် ဖြစ်စေ
မလွှဲသာ မရှေ့သာ မရှေ့သာ မရှေ့သာ မရှေ့သာ မရှေ့သာ မရှေ့သာ မရှေ့သာ
သည့် သဘောဖြင့် အကုသိုလ်ကို လုပ်သည်ဆိုပါက ကံအနေဖြင့်
မကောင်းသော်လည်း နှစ်ဦးသွင်းအနေဖြင့် အတွက်ကို စွန့်ရာ ရောက်သာ
ကြောင့် ဘူရာအနေဖြင့် ကောင်း၏။ ထို့ကြောင့် ထို့ဘူရာမျိုးကို သမ္မာပဋိ
ပဒါဟူ၍ လည်းကောင်း၊ ဝိဝဋ္ဌသီသ ဟူ၍ လည်းကောင်း ဆိုရ၏။

အမှန်အားဖြင့် ထိုဘူရာမျိုးကား အလောင်းတော်ကြီးများ ကျင့်
သုံးသည့် ဘူရာဖြစ်၏။ ယင်းဘူရာသည် ပါရမီမြောက်သာ ဘူရာ
ဖြစ်၏။ ဤသဘောကိုလည်း မာတိကမာတာ သိ၏။ ထိုသို့ သိခြင်းမှာ
မြတ်စွာဘူးရားနှင့် တပည့်သား ရဟန်းတော်များကြောင့် ဖြစ်၏။
ထို့ကြောင့် မာတိကမာတာသည် မြတ်စွာဘူးရားနှင့် တပည့်သား ရဟန်း
တော်များအား ကျေးဇူးတင်မဆုံး ဖြစ်ရခြင်း ဖြစ်လေ၏။

ရဟန်းတော် (၆၀) သည် မာတိကမာတာ ဆောက်လုပ် လူ။ဒါန်း
သာ ဝါဆိုကျောင်း၌ ထိုနှစ်အတွက် ဝါကပ်၏။ ရဟန်းတရားကို
ကြိုးစားပမ်းစား အားထုတ်၏။ ထိုသို့ တရားအားထုတ်ခြင်းသည်
လောက လူအပေါင်းအား သံသရာဝိုင်္ခုကွဲမှ စွမ်းနိုင်သမျှ ကယ်တင်
ရန် အားထုတ်ခြင်း ဖြစ်၏။ မိမိတို့၏ အကျိုးစီးပွား အတွက်သာ ရည်
ရွယ်၍ တရားအားထုတ်ခြင်း မဟုတ်။

ရေနစ်သူများအား ကယ်တင်နိုင်ရန် ရျေးဦးစွာ မိမိတို့ ကိုယ်တိုင် ရေကူးအတတ်ကို တတ်မြောက်အောင် သင်ယူသည့် သဘောမျိုးဖြစ်၏။ ဤသည်ကိုပင် ပါရမီဟူ၍ ဆိုရ၏။ ပါရမီဟူသည်မှာ မည်သည့်လုပ်ငန်းကို လုပ်လုပ် အများ၏ အကျိုးစီးပွားအတက် ရည်သန်၍ လုပ်ခြင်း ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ထိုသို့သော နှလုံးသွင်းဖြင့် လုပ်ခြင်းကို မြင့်မြတ်သူတို့၏ လုပ်ခြင်း ဟူ၍ ဆိုရ၏။

ရဟန်းတော်ပေါင်း (၆၀) တို့သည် တရားအားထုတ်ကြသော အခါ တစ်စုတစ်ပေါင်းတည်း အားထုတ်ကြသည် မဟုတ်။ တစ်ပါးစီ တစ်ပါးစီ ဆိတ်ပြိမ်ရာသို့ ကပ်၍ အားထုတ်ကြခြင်း ဖြစ်၏။ သို့ရာတွင် ကိစ္စရှိသောအခါ စုဝေးနိုင်ရန် ကျောင်း၏ အလယ်ဗဟို၌ ခေါင်းလောင်းကို ထား၏။ တစ်စုတစ်ခုသော ကိစ္စရှိလျှင် ဖြစ်စေ၊ နာမကျွန်းရှိလျှင် ဖြစ်စေ ခေါင်းလောင်းကို ထိုးရ၏။

ခေါင်းလောင်းသံ ကြားလျှင် ရဟန်းတော်များ အားလုံး မိမိတို့၏ နေရာမှ လာရောက်စုဝေး၍ တိုင်ပင်အွေးနွေးပြီး ဖြစ်ပေါ်လာသော ပြဿနာကို ဖြေရှင်း၏။ ထိုအခါ ရဟန်းတော်များအားလုံး စုဝေးမိ၏။ ထို့အပြင် ညျဉ်ချမ်းအခါ မထောရ်ကြီး၏ ထြုပါဒကို ခံယူ သည့်အခါ ဖြစ်စေ၊ နံနက်ပိုင်း ဆွမ်းခံကြသောအခါဖြစ်စေ ရဟန်းတော်(၆၀) တို့သည် တပေါင်းတည်း ရှိကြ၏။ အခြား အချိန်များမှာ ကိုယ့်တရားကို ကိုယ်အားထုတ်ကာ တစ်ပါးစီသာ ရှိကြ၏။

တစ်နေ့တွင် မာတိကမာတာသည် ဆီ၊ ထောပတ်၊ တင်လဲ စသည်တို့ကို ယူ၍ ညျဉ်ချမ်းအခါ ကျောင်းသို့ သွား၏။ ကျောင်း၌ ရဟန်းတစ်ပါးကိမ္ဗျ မတွေ့။ ထိုအခါ ကျောင်း၏ အလယ်၌ ရှိသော ခေါင်းလောင်းကို ထိုးလိုက်၏။ ခေါင်းလောင်းသံကြားမှသာ ရဟန်းများသည် တစ်ခုတစ်ခုသော အရပ်မှ တစ်ပါးစီ တစ်ပါးစီသာ ကြွလာ

ကြ၏။ နှစ်ဦးသော ရဟန်းသည် တစ်ကြောင်းတည်းသော ခရီးဖြင့်
ကြလာခြင်း ဟူ၍ မရှိ။

ဤသည်ကို ဖြင့်လျင် မာတိကမာတာက ‘အရှင်ကောင်းတို့
သည် အချင်းချင်း ခိုက်ရန်ဖြစ်ပွား ငြင်းခံနဲ့ ပြတေပါသလော’ ဟု
မေးလေ၏။ ထိုအခါ ရဟန်းတို့ကလည်း ‘ညွှန်ချမ်းအခါ မထောရ်ကြီး
၏ ဉာဝါဒကို ခံယူသောအခါ၊ နံနက်ဆွမ်းခံ သွားသောအခါ
အကြောင်းကိစ္စရှိ၍ တစ်ဦးတစ်ယောက်က ခေါင်းလောင်းထိုးသဖြင့်
ခေါင်းလောင်းသံ ကြားသောအခါတို့၏သာ အားလုံး တစ်ပါတော်ပါင်း တည်း
ရှိကြ၏။ ကျို့အချိန်များခြားမှ တစ်ခု တစ်ခုသော အရပ်၌ တစ်ပါးစီသာရှိ၍
တရားအားထုတ်ကြ၏။ နှစ်ပါးအတူနေ၍ တရား အားထုတ်ခြင်းပင် မရှိ။
ဟူ၍ ပြန်ကြား ပြောဆို၏။

ထိုအခါ မာတိကမာတာသည် ရဟန်းတရားကို လူပုဂ္ဂိုလ် များ
အနေဖြင့်လည်း အားထုတ်၍ ရနိုင် မရနိုင် မေးလျောက်ရာ ရနိုင်ကြောင်း
သိရသဖြင့် ရဟန်းတော်များ သင်ကြား ပြသပေးသည့် အတိုင်း (၃၂)
ကောဇ္ဈာသ ကမ္မဇ္ဈာန်းကို အားထုတ်လေ၏။ မာတိက မာတာသည်
အနာဂတ်မင်းကို ရ၏။ ပဋိသို့၏ လေးပါးကိုလည်း ရ၏။ အဘိညာဉ်
(၅) ပါးကိုလည်း ရ၏။ ထိုအခါ မာတိကမာတာ သည် ရဟန်းတော်
(၆၀) တို့၏ အခြေအနေကို ကြည့်လေရာ၊ ရဟန်း (၆၀)လုံးပင် ပုထိုံး
အဆင့်၏သာ ရှိသေးကြောင်း သိရှိရ၏။

မာတိကမာတာသည် ရဟန်း (၆၀) တို့အား အရဟတ္ထဖိုလ်
ရောက်နိုင်ရန် ဥပန်သုယ် ရှိ မရှိကို ကြည့်ပြန်ရာ၊ ရဟန်း (၆၀) လုံး
ရဟန္း ဖြစ်နိုင်ကြောင်း တွေ့ရှိရပြန်၏။ သို့ရာတွင် ထိုရဟန်းတော်
ပေါင်း (၆၀) တို့အတွက် ရဟန္းဖြစ်နိုင်ရန် ဥပန်သုယ်ပစ္စည်းနှင့်
ပတ်သက်၍ ကျောင်းသခံမ်းလည်း သွားယူ ဖြစ်၏။ ရာသီဥတုလည်း

သပ္ပါယ ဖြစ်၏။ ပုဂ္ဂိုလ်အချင်းချင်းလည်း သပ္ပါယ ဖြစ်၏။ အစာ
အာဟာရအနေဖြင့် မူ သပ္ပါယ မဖြစ်ချေ။ ထို့ကြောင့် ရဟန်းတော်
(၆၀) တို့သည် အရဟတ္တဖိလ်ကို မရခြင်း ဖြစ်၏။ ဤချွတ်ယွင်းချက်
ကို မာတိကမာတာသည် ဖြင့်လေ၏။

ထို့နောက် မာတိကမာတာသည် ရဟန်းတော် (၆၀) တို့နှင့်
လျောက်ပတ်သော ဆွမ်းဘောဇ် အာဟာရများကို စီစဉ်၏။ အိမ်သို့
ဆွမ်းစားပင့်၏။ ရဟန်းတော်များ အားလုံးသည် မိမိတို့နှင့် လျောက်
ပတ်သော ဆွမ်းဘောဇ်ကို သုံးဆောင်ရလေလျှင် တည်ကြည်သော
စိတ်သည်ဖြစ်၏။ တည်ကြည်သော စိတ်ဖြင့် ပိပသနာကို ဖွားလေ သော်
ရဟန်းတော် (၆၀) လုံးပင် ပဋိသမ္မာဒါ လေးပါးနှင့်တကွ အရဟတ္တဖိလ်ကို
မျက်မောက်ပြု၍ ရဟနာ ဖြစ်ကြလေ၏။

ဝါကျွတ်သောအခါ ရဟနာ (၆၀) တို့သည် မာတိကမာတာ
အား ပန်ကြား၍ သာဝါးပြည် တောဝန်ကျောင်းတော်သို့ မြတ်စွာ
ဘုရားကို ဖူးမြင်ရန် သုံးကြလေ၏။ မြတ်စွာဘုရားထံတော်သို့ ရောက်
သောအခါ မြတ်စွာဘုရား၏ မေးမြန်းချက်အရ မာတိကမာတာ၏
လျောက်ပတ်သော ဆွမ်းဘောဇ် အာဟာရကို မှိုးဝဲရသဖြင့် အားလုံး
ပင် ပဋိသမ္မာဒါ လေးပါးနှင့်တကွ အရဟတ္တဖိလ်ကို မျက်မောက် ပြနိုင်
ခဲ့ကြပါကြောင်းဖြင့် မာတိကမာတာ၏ ကျေးဇူးများကို ဖော်ပြ၍ ရဟနာ
(၆၀)တို့က မြတ်စွာဘုရားအား လျောက်ထားကြလေ၏။

[စစ်ပြန်မဂ္ဂဓင်း၊ အမှတ် ၁၆၀၊ မတ်လ ၁၉၉၂]

မာတိက မာတာ (၂)

ရဟန္တာ (၆၀) တို့သည် မာတိကမာတာ၏ ဂုဏ်ကျေးဇူးနှင့် ပတ်သက်၍ မြတ်စွာဘုရားအား လျောက်ထားကြသော အခိုန်တွင် ဒေတဝန် ကျောင်းတော်၌ ပုထုဇွဲ ရဟန်းတစ်ပါးသည် သင့်လျော် လျောက်ပတ် ရာ နေရာ၌ ရှိ၏။ ထိုရဟန်းသည်လည်း ရဟန္တာ (၆၀) တို့နည်းတူ မာတိကမာတာကို အမိုပြု၍ ရဟန္တာဖြစ်အောင် တရားအားထုတ်လို၏။ ထိုရဟန်းသည်လည်း ရဟန္တာတို့ နည်းတူ အညတရ အနေဖြင့်ပင် သာသနာတော် မှတ်တမ်း၌ မှတ်တမ်းတင်ခံရသူ ဖြစ်၏။ အညတရ အနေဖြင့် မှတ်တမ်းတင်ခံရသော်လည်း ထိုရဟန်း သည် အဘိညာဉ် (၆)ပါးနှင့် သမာပတ် (၈) ပါးတို့ဖြင့် အရဟတ္ထဖိုလ် ကို မျက်မှာက်ပြု သွားတော်မူသော ရဟန္တာတစ်ပါး ဖြစ်သည်။

ထို့ကြောင့် ထိုရဟန်းသည် သာသနာတော်၏ အကျိုးစီးပွား အတွက် ဆောင်ရွက်ရာ၌ လုပ်ငန်းအနေဖြင့် ဆိုရလျှင် အညတရမဟုတ်။ သို့ရာတွင် ထင်ပေါ်ကျော်ကြားမှုအနေဖြင့် ဆိုရလျှင်မူ အညတရမှ တကယ့်ကို အညတရ ဖြစ်၏။ သာသနာတော်သမိုင်း၌ အစဉ် အဆက် ကြည်ညိုခွင့် ရလေအောင် မိမိ၏ အမည်ကိုမျှပင် ထုတ်ဖော်၍ မပြောပြသဖြစ်ပါ၏။ ဤသည်ကိုပင် “အပိုစ္စ” ဟူ၍ ဆိုရ၏။ “အပိုစ္စ” ၏ အနက်မှာ အလိုနည်းခြင်း ဖြစ်၏။

ရပြည့်စားပိုက်

အမှန်အားဖြင့် အလိုနည်းလေလေ၊ မိမိ၏ လုပ်ငန်းကို ဆောင်ရွက်ရာ၌ လေဘာကို သတ်နိုင်လေလေ ဖြစ်ပါ၏။ လေဘာကို အောင်နိုင်သည်နှင့်အမျှ လေဘက်ကို အောင်နိုင်၏။ လေဘာကို အောင်နိုင်ခြင်းဟူသည့်အာ သမုဒယသစွာဘို့ ပယ်သတ်နိုင်ခြင်း ဖြစ်၏။ သမုဒယသစွာဘို့ ပယ်သတ်နိုင်ခြင်းသည် နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှာက်ပြခြင်း ဖြစ်၏။ နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှာက်ပြခြင်းသည် လေဘက်ကို အောင်နိုင်ခြင်း ဖြစ်၏။

အမှန်အားဖြင့် အညတရ၏ “အရသာ” သည် နှစ်သက်ဖွယ်ဖြစ်၏။ နှစ်သက်ဖွယ်ဖြစ်သော်လည်း နှစ်သက်ဖွယ်ဖြစ်ကြောင်း အသိအမှတ်ပြုသူ နည်းပါးလု၏။ ထိုကြောင့် လုပ်ငန်းတစ်ခုကို ဆောင်ရွက်ရာတွင် ထင်ပေါ်ချင်သူက များကြခြင်း ဖြစ်၏။ သို့ရာတွင် လုပ်ငန်းတစ်ခုကို ဆောင်ရွက်ရာ၌ မိမိ၏ ဆောင်ရွက်ချက်ကို အသိမပေးဘဲ နောက်ကွယ်မှ နေပြီး ကျိုတ်၍ တိတ်တိတ်ပုန်း ဆောင်ရွက်လိုသူများ သည်နှင့်အမျှ ထိုလုပ်ငန်းသည် အောင်မြင်မှ ကြီးမားပါ၏။

အမှန်အတိုင်း ဆိုရရှုပ် ယနေ့တိုင်အောင် သာသနာတော်သန်ရှင်းတည်တန်း ပြန်ပွားနေခြင်းသည် အညတရ ရဟန်များနှင့် အညတရဖြစ်တော်မူသော သီလဝန္တ ပုထုဇ္ဇာ ရဟန်းတော်များ၏ ဂဏ်ကျေးဇူးတော်တို့ အပေါ်၌ များစွာပင် အမှုပြုလေ၏။

“နည်းနည်း အမည်ခံ၊ များများ အလုပ်လုပ်” ဟူသော ခံယူချက်ကို ထိုရဟန်းသည် ကျေနပ်သူဖြစ်သည်။ ထိုကြောင့် သာသနာတော်သမိုင်း၌ မိမိ၏ အမည်ကိုမျှပင် လုံးဝ ခံယူခြင်းမရှိဘဲ “ဆဋ္ဌာဘိညာရဟန်း” အဖြစ်သို့ ရောက်အောင် အညတရအမည်ဖြင့် အလုပ်ကို လုပ်ခဲ့သူ ဖြစ်၏။ ထိုကဲ့သို့ အလုပ်ကို လုပ်ခဲ့ခြင်းမှာ သာသနာတော်၏ အကျိုးစီးပွား အတွက် ဖြစ်၏။ သာသနာတော်၏ အကျိုးစီးပွားအတွက် ဟူသည်မှာလည်း လေဘက်၏ အကျိုးစီးပွား အတွက်ပင် ဖြစ်၏။

အမှန်အားဖြင့် ကိုလေသာ အည်စာကြား ကုန်ခန်းပြီးသော ရဟန္တာတို့၏ သက်ဆုံးတိုင် ဆောင်ရွက်မှု မှန်သမျှတို့သည် လောက၏ အစီးအပွားအတွက်သာ ဖြစ်၏။ သူ၏ အစီးအပွားအတွက် မဟုတ်။ သူ၏ အစီးအပွားသည် ကိုလေသာ အာသဝါ ကုန်ခန်းစဉ် ကပင် ပြီးစီးခဲ့ပြီး ဖြစ်၏။ ပြည့်စုံခဲ့ပြီး ဖြစ်လေ၏။

ထိုအပြင် အညတရ ရဟန်းသည် လောက၏ အကျိုးစီးပွားကို အချိန်မဆွဲဘဲ ကျေရာနေရာမှ ကျေရာတာဝန်ဖြင့် မြန်မြန် ဆန်ဆန် ဆောင်ရွက်လိုပါက ထင်ပေါ် ကျော်ကြားမှုမြှုပ် မတွယ်တာကြရန် မိမိ အနေဖြင့် လောကအား စံနမူနာပြလိုသော ဆန္ဒလည်း ရှိ၏။ ထင်ပေါ် ကျော်ကြားခြင်း ဟူသည်မှာ တကယ်တော့ မာရ်နတ်၏ ပထမ တပ်မကြီးနှင့် တိုက်ရခင်း ဖြစ်၏။ အန္တရာယ် ကြီး၏။ ထိုသို့ တိုက်ရာတွင် မိမိက အနိုင်ရချင်တိုင်း ရနိုင်သည် မဟုတ်။ လောကက အကူအပံ့ ပေးမှသာ ရနိုင်ခြင်း ဖြစ်၏။

ထိုအပြင် လောကက အကူအပံ့ပေးနိုင်အောင် ရွှေးခုံတောင်း ကောင်းမှုရှိဖို့လည်း လို၏။ ပစ္စက္ခကြီးစားမှုလည်း လို၏။ မှိုခိုရာ ဥပန်သုကောင်း ရှိဖို့လည်းလို၏။ ဆောင်ရွက်ပိုင်ခွင့် ရှိရာ နေရာ ဖြစ်ဖို့ လည်းလို၏။ ဤအကိုလေးရပ်နှင့် ပြည့်စုံမှ ဖြစ်၏။ ဤအကိုလေးရပ် ပြည့်စုံမှုကို စတုစက္ကသမ္မတိစက် လေးပါးနှင့် ပြည့်စုံမှုဟူ၍ ဆို၏။

အညတရ ရဟန်းသည် လောက၏ အကျိုးစီးပွားကို ဖြစ်နိုင်သမျှ အမြန်ဆုံး ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်အတွက် ထင်ပေါ်ကျော်ကြားမှုမြှုပ် ဆန္ဒမပြုဘဲ အညတရ အနေဖြင့်ပင် ကျေနပ်ပြီး၊ အညတရ အနေဖြင့် ပင် တရားထူးရကာ၊ အညတရ အနေဖြင့် ပရိနိဗ္ဗာန် ပြတော်မူသွားခြင်း ဖြစ်၏။ အမှန်အားဖြင့် လူဘဝ တစ်သက်လျာဟူသည်မှာ သံသရာ

သက်တမ်းနှင့် နှိုင်းစာလိုက်လျှင် သမ္ပဒရာ ရေမျက်နှာထက် ခကာတက် သည့် ရေဖွက်ပမာဏျသာ ရှိပါ၏။ တိတိကျကျ ဆိုရလျှင် လူဘဝ သက်တမ်းသည့် ရေဖွက်ပမာဏျလောက်ပင် ကြောလိုက်သည် မဟုတ်။
ဤသဘောကို အညတရ ရဟန်းသည် ကောင်းစွာ သဘော ပေါက်၏။

ထို့ကြောင့် မာတိကရွာကို မာတိကမာတာကို အမြို့ပြု၍ တရားအားထုတ်လိုခြင်း ဖြစ်၏။ မြန်မြန် ရဟန်းကိစ္စပြီးမှ မိမိ၏ အကျိုး မပါဝင်တော့ဘဲ မြန်မြန် လောက၏ အစီးအမွား သက်သက်ကို သာ ဆောင်ရွက်နိုင်မည် မဟုတ်ပါလား။ ထို့ကြောင့် အညတရ ရဟန်းသည် မြတ်စွာဘုရားအား လျှောက်ထားပြီး မြတ်စွာဘုရား၏ ခွင့်ပြုချက်ဖြင့် မာတိကရွာသို့ သွားရန် ဆုံးဖြတ်လိုက်၏။

ထိုနောက် အညတရ ရဟန်းသည် မြတ်စွာဘုရားအား အကျိုး အကြောင်းကို သွားရောက် လျှောက်ထား၏။ မြတ်စွာဘုရားသည် အညတရ ရဟန်း၏ ကဗျာနှင့်အရင့်ကို ကြည့်ပြီး အညတရ ရဟန်း၏ စရိတ်နှင့် လျှော်ညီသော ကမ္မဋ္ဌာန်းကို ပေး၍ ခွင့်ပြုလိုက်၏။ အညတရ ရဟန်းသည် မာတိကရွာသို့ တရားအားထုတ်ရန် သွားလေ၏။

အညတရ ရဟန်းသည် မာတိကရွာသို့ ရောက်၏။ မိမိ သီတင်း သုံးမည့် ကမ္မဋ္ဌာန်းကျောင်းကို ကြည့်၏။ ကမ္မဋ္ဌာန်းကျောင်း၏ သီတင်း သုံးသည့် ရဟန်းမရှိသဖြင့် အမှိုက်သရိုက်များသည် စုပုံလျက် ရှိ၏။ အညတရ ရဟန်းကလည်း ခရီးပန်းလာသဖြင့် ကျောင်းကို သုတေသန နိုင်ခြင်း မရှိဘဲ ဖြစ်သလို သီတင်းသုံးရ၏။ ထိုနောက် ကျောင်းကို သုတေသနမည့်သူကို မာတိကမာတာ လွှတ် ပေးလျှင် ကောင်းလေစွဟူ၍ အညတရ ရဟန်းက စိတ်ဖြင့် တောင့်တ လိုက်၏။ ထိုတောင့်တချက်

ကို မာတိကမာတာက သိသဖြင့် လူ တစ်ယောက်ကို စေလွှတ်ပြီး ကမ္မန္ဒန်းကျောင်းကို သုတ်သင်ခိုင်း လိုက်၏။

ထို့နောက် အညာရ ရဟန်းက မာတိကမာတာသည် သကာ အဖျော်ကို လူလွှတ်၍ ကျောင်းသို့ ပိုလျှော့လိုက်လျှင် ကောင်းလေစ ဟူ၍ စိတ်ဖြင့် တောင့်တလိုက်ပြန်၏။ မာတိကမာတာကလည်း သကာ အဖျော်ကို စီရင်၍ ကျောင်းသို့ လူလွှတ်ပြီး အလှုခိုင်းလိုက်ပြန်၏။

ထို့နောက် အညာရ ရဟန်းက နက်ဖြန် နံနက် စောစော် မာတိကမာတာသည် ယာဂုန်င့် ဟင်းလျာကို စီစဉ်၍ ကျောင်းသို့ အပိုခိုင်းပါမှ ကောင်းလေစဟူ၍ စိတ်ဖြင့် တောင့်တပြန်၏။ မာတိက မာတာကလည်း အညာရ ရဟန်း တောင့်တသည့်အတိုင်း ခဲ့ဖွယ ဘောဇ်ကို စီစဉ်၍ လူလွှတ်ပြီး ကျောင်းသို့ အပိုခိုင်းလိုက်ပြန်၏။

မာတိကမာတာသည် ငါ တောင့်တတိုင်း တောင့်တတိုင်း အလုံး စုံကို လူလွှတ်ပြီး ပေးပို့လျှော့ခိုန်းသည်ချည်းဖြစ်၏။ သို့ရာတွင် မာတိက မာတာ ကိုယ်တိုင်လာ၍ ဆွမ်းကပ်ပါမှ ကောင်းလေစဟူ၍ စိတ်ဖြင့် တောင့်တလိုက်၏။ မာတိကမာတာသည်လည်း အညာရ ရဟန်း တောင့်တသည့်အတိုင်း ကျောင်းသို့ ကိုယ်တိုင်လာပြီး ဆွမ်းကပ်လေ၏။

အညာရ ရဟန်းသည် ဆွမ်းဘုံးပေးပြီးနောက် မာတိကမာတာ အား ဤသို့ မေးမြန်းလေ၏။

‘မာတိကမာတာဆိုတာ ဒါယိကာမကြီးလား’

ထိုအခါ မာတိကမာတာကလည်း ဟုတ်မှန်ကြောင်း ပြန်လည် ရွှေ့က်ထားလျှင်၊ အညာရ ရဟန်းက–

‘ဒါယိကာမကြီးသည် သူတစ်ပါး၏ စိတ်အကြံကို သိပါ သလား’ ဟူ၍ မေးမြန်းပြန်ရာ၊ မာတိကမာတာက–

‘ဘာကြောင့် ဒီလို မေးပါသလဲ ဘုရား’

ဟူ၍ ပြန်လည် လျောက်ထားလေ၏။ ထိအခါ အညတရ ရဟန်းက ‘ဘာကိုပဲ စိတ်ထဲက တောင့်တ တောင့်တ၊ တောင့်တသည့် အတိုင်း ဒါယိကာမကြီးသည် ဆောင်ရွက်ပေးသည်၌ ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် မေးမြန်းခြင်း ဖြစ်သည်’ ဟူ၍ ပြန်ပြောလျှင်၊ မာတိက မာတာကလည်း ‘အရှင်ဘုရား၊ သူတစ်ပါး၏ စိတ်အကြံကို သိသူများ သည် ဤလောက်၌ များစွာပင် ရှိပါ၏’ ဟူ၍ ပြန်ကြားလျောက်ထား လေ၏။

ထိအခါ အညတရ ရဟန်းကလည်း ‘ဒါယိကာမကြီး၊ သူ တစ်ပါးကို မေးခြင်း မဟုတ်၊ ဒါယိကာမကြီးကိုသာ မေးခြင်း ဖြစ်သည်’ ဟူ၍ အတင်းအကျပ် မေးသော်လည်း မာတိကမာတာက “တပည့်တော် သူတစ်ပါး၏ စိတ်အကြံကိုသိပါသည်”ဟူ၍ တိုက်ရှိက် ဖြေဆိုခြင်း မရှိဘဲ ‘သူတစ်ပါး၏ စိတ်အကြံကို သိသူများသည် ဤသို့ဖြေတတ်ကြ ပါသည် ဘုရား’ ဟူ၍ သွယ်စိုက်ပြီးသာ ဖြေကြားလေ၏။

အမှန်အားဖြင့် သူတော်ကောင်းတို့ မည်သည် မိမိတို့၏ ဂုဏ်ကို ထုတ်ဖော်ပြောဆိုခြင်း မပြုကြ။ အနာဂတ်ဖြစ်သော မာတိကမာတာ အနေဖြင့် “မိမိသည် သူတစ်ပါး၏ စိတ်အကြံကို သိပါသည်” ဟူ၍ အဘယ်သို့လျှင် ထုတ်ဖော် ပြောဆိုပါလေမည်နည်း။ ထို့ကြောင့် ပင် လောကနိတ်ဆရာက “အတွက် ပကာသနံနာမ ဟီန လက္ခဏာ – မိမိ၏ ဂုဏ်ကို ထုတ်ဖော်ပြောဆိုခြင်း မည်သည် သူယုတ်မာ၏ လက္ခဏာ ဖြစ်သည်” ဟု ဆိုခြင်း ဖြစ်ပါ၏။

ထိအခါ အညတရ ရဟန်း များစွာ ထိတ်လန့်သွား၏။ မိမိ ကိုယ်ကိုလည်း မိမိ မယုံ။ မာတိကမာတာသည် တိုက်ရှိက် ထုတ်ဖော် ဝန်မခံသော်လည်း သူတစ်ပါး၏ စိတ်အကြံကို သိသည်ကား အမှန်။

မိမိအနေဖြင့်၊ ပုထိုးတို့အနေဖြင့် မွေတာအရ မိမိတို့ စိတ်ကို မိမိတို့ နိုင်ကြသည် မဟုတ်။ သင့်လျှော်သည်ကိုလည်း တွေးတတ်၏။ မသင့်လျှော်သည်ကိုလည်း တွေးတတ်၏။ အကယ်၍ မသင့်လျှော်သည်ကို တွေးပါက ရှက်စရာ မကောင်းပါလော။ ထို့ကြောင့် ဤ ကျောင်းမှ ထွက်ခွာခြင်းသည်ပင်လျင် မိမိအတွက် အကောင်းဆုံး ဖြစ် ချေမည်ဟု ဆုံးဖြတ်ပြီး၊ မာတိကမာတာအား မိမိသည် ဤကမ္မဋ္ဌာန်း ကျောင်း၌ မနေတော့ဘဲ သာဝတ္ထိပြည် တော်ဝန်ကျောင်း ဖြတ်စွာဘူရား ထံသို့ ပြန်တော့မည် ဟူ၍ ပြောဆိုသည်။

မာတိကမာတာက တားသော်လည်း အညတရ ရဟန်းသည် မာတိရွာ၊ မာတိကမာတာကို အမှီပြု၍ မနေရဲတော့။ အညတရ ရဟန်းသည် ပုထိုးဖြစ်သော်လည်း သီလ စင်ကြယ်၏။ ပါရမိ ရင့်၏။ ထို့ကြောင့် ရှက်၏။ ကြောက်၏။ ရှက်ခြင်းဟူသည်မှာ မိမိ၏ ပုထိုးသိက္ခာကို အကြောင်းပြု၍ ရှက်ခြင်း ဖြစ်၏။ ယင်းကို “ဟိရိ” ဟူ၍ ဆိုရ၏။ ကြောက်ခြင်း ဟူသည်မှာ မာတိကမာတာ၏ သူတစ်ပါး စိတ်အကြိုက် သိနိုင်မှုကို အကြောင်းပြု ကြောက်ခြင်း ဖြစ်၏။ ယင်းကို “ဉာဏ်” ဟူ၍ ဆိုရ၏။

အမှန်အားဖြင့် ရှက်ခြင်းနှင့် ကြောက်ခြင်းသည် ကုသိုလ်သော ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ရှက်တတ်သူ၊ ကြောက်တတ်သူများကို “သူတော်ကောင်းများ”ဟူ၍ ဆိုရလေ၏။ ဤနေရာ၌ ရှက်ခြင်းနှင့် ကြောက်ခြင်းဟူသည်မှာ မကောင်းမှုမ ရှက်ခြင်းနှင့် ကြောက်ခြင်းဖြစ်၏။ အခြားသော ရှက်ခြင်းနှင့် ကြောက်ခြင်းမျိုး မဟုတ်။

ထို့နောက် အညတရ ရဟန်းသည် မာတိကရွာမှ သာဝတ္ထိပြည် တော်ဝန်ကျောင်းတော်သို့ ပြန်လာ၏။ တော်ဝန်ကျောင်းတော်သို့

ရောက်လျင် မြတ်စွာဘူရားအား အကျိုးအကြောင်း အပြည့်အစုံကို
လျောက်ထား၏။

ထိအခါ မြတ်စွာဘူရားက အညတရ ရဟန်းအား မာတိကရွာ
ကမ္မားကြောင်းသို့သာ ပြန်သွားရန် ဆုံးမည်၏၃ ပေးတော်မူ၏။
အမှန်အားဖြင့် အညတရ ရဟန်းအား မာတိကရွာ၊ မာတိကမာတာကို
ဥပန်သယယပြု၍ အားထုတ်မှသာ ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်မည်ဖြစ်
ကြောင်း မြတ်စွာဘူရားက သိတော်မူသဖြင့် အညတရ ရဟန်းအား
မာတိကရွာသို့ ပြန်သွားရန် ညွှန်ကြားခြင်း ဖြစ်၏။

ထို့နောက် မြတ်စွာဘူရားက အညတရ ရဟန်းအား အမြား
ပြင်ပ မည်သည့်အာရုံကိုမျှ အာရုံမပြုဘဲ မိမိ၏ စိတ်ကိုသာ အာရုံပြု၍
ဝိပသနာ ရူမှတ်ပွားများနေလျင် မာတိကမာတာကို ကြောက်စရာ
မလိုကြောင်း မိန့်ကြားပြီး၊ ထိုကဲ့သို့ ပွားရန် အောက်ပါ ဂါထာဖြင့်
စိတ္တန်ပသနာ သတိပဋိဌာန် ဒေသနာတော်ကို ဟောကြားတော်မူလိုက်
၏။

စိတ်သည် ဆုံးမရ အလွန်ခက်၏။ အလွန် လျင်မြန်၏။
ရောက် ချင်ရာသို့ ရောက်တတ်၏။

ထိုစိတ်ကို ယဉ်ကျေးလာအောင် ဆုံးမနိုင်လျင် ကောင်း၏။
ယဉ်ကျေးသော စိတ်သည် ချမ်းသာကို အောင်နိုင်၏။

ထိုဒေသနာကို နာကြားရသော ပရီသတ်တို့တွင် အခါးက
ဥပါသကာအဖြစ်သို့ ရောက်ကြ၏။ ထို့ကြောင့် ထိုဒေသနာတော်သည်
တရားနာ ပရီသတ်အတွက် များစွာ အကျိုးရှိသော ဒေသနာတော်
ဖြစ်ပါ၏။

စိတ်ဟူသည် ယဉ်ကျေးအောင် ဆုံးမရအလွန်ခက်၏။ စိတ်ကို
သူ့အလိုအတိုင်း အထိန်းအကွပ် မရှိဘဲ လွတ်ပေးခြင်းအားဖြင့်လည်း

ဆုံးမရန် မသင့်။ ထိုသို့ ဆုံးမသော နည်းသည်လည်း မှန်ကန်သော နည်းမဟုတ်။ ထို့ကြောင့် ထိုနည်းဖြင့် စိတ်ကို ယဉ်ကျေးအောင် ဆုံးမပါ ကလည်း ထိုသို့ ဆုံးမခြင်းအားဖြင့် စိတ်သည် ယဉ်ကျေး၍ မလာဘဲ ပို၍ရိုင်းသွားမည် ဖြစ်၏။ ပို၍ ရိုင်းသည်နှင့်အမျှ ပို၍လည်း ထူး သောင်းကျွန်းလာမည် ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ထိုဆုံးမနည်းသည် “အစွန်း” ရောက်သော ဆုံးမနည်းဖြစ်၏။ ထိုသို့သော အစွန်းရောက် ဆုံးမနည်း ကို ကာမသုခလ္လိုကာ နယောကန်လှုံး၌ အတွင်းဝင်၏ ဟူ၍ ဆိုရ၏။

စိတ်ကို ယဉ်ကျေးလာအောင် အတင်းအဓမ္မ ဖိန့်ပံ့ချုပ်ချုပ်ဖြီး ဆုံးမ၍လည်း မရ။ ထိုသို့ အတင်းအဓမ္မ ဖိန့်ပံ့ချုပ်ချုပ် ဆုံးမလိုက်ပါ ကလည်း ထိုသို့ ဆုံးမခြင်းသည် စိတ်၏ သဘာဝကို တိုက်ခိုက်ရာ ရောက်၏။ အမှန်အားဖြင့် သဘာဝသည် အတိုင်းမသိ ကြီးမားသော စွမ်းအင်ရှိ၏။ ထို့ကြောင့် သဘာဝကို တိုက်ခိုက်လျင် တန်ပြန်သက် ရောက် “အား” ၏ နိယာမအရ သဘာဝကလည်း ပြန်လည် တိုက်ခိုက် လာမည် ဖြစ်၏။

ထိုအခါ စိတ်သည် ယဉ်ကျေးမလာသည့်အပြင် ကသောင်း ကန်င်း ဖြစ်လာမည် ဖြစ်၏။ ကသောင်းကန်င်း ဖြစ်ခြင်း ဟူသည်မှာ စိတ်၌ ရောဂါရခြင်းပင် ဖြစ်၏။ စိတ်၌ ရောဂါရလျင် စိတ္တဒေဝဒနာရှင် စာရင်းသို့ ရောက်သွားနိုင်၏။ ထို့ကြောင့် မိမိ၏ စိတ်ကို ယဉ်ကျေးလာ စေရန် အတင်းအဓမ္မ ဖိန့်ပံ့ချုပ်ချုပ်၍ ဆုံးမသော နည်းသည်လည်း မှန်ကန်သော နည်းမဟုတ်၊ အစွန်းရောက်သော နည်းသာလျင် ဖြစ်၏။ ထိုနည်းသည် အတ္ထကိုလ မထာနယောက်၌ အတွင်းဝင်၏။

ထို့ကြောင့် စိတ်သည် ဆုံးမရ အလွန်ခက်သော စိတ်ဆိုသော စိတ် ဖြစ်ပါ၏။ သို့ဖြစ်လေရာ စိတ်ကို ယဉ်ကျေးအောင် ဆုံးမရ၌ မရှိမ ပဋိပဒါကျို့ လို၏။ မရှိမပဋိပဒါကျို့မှလည်း ဆုံးမနည်း

မှန်ကန်ပြီး စိတ်သည် ယဉ်ကျေးလာမည် ဖြစ်၏။ မရှိမပဋိပဒါကျသာ ဆုံးမနည်း ဟူသည်မှာ စိတ္တာနုပသာနာ သတိပဋိသာနည်း ဖြစ်၏။

စိတ္တာနုပသာနာအရ စိတ်ကို ဆုံးမသောအခါ စိတ်၏ သဘာ ဝကို သိထားဖို့ လို၏။ စိတ်၏ သဘာဝကို သိထားလျှင် စိတ်ကို မရှိမ ပဋိပဒါဖြင့် ယဉ်ကျေးအောင် ဆုံးမနိုင်၏။ စိတ်၏ သဘာဝမှာ ဒေသနာ တော် အရရွှေလျှင် စိတ်သည် အလွန်လျှင်မြန်၏။ တစ်ခုသော ခကာ အတွင်းမြှုပင် စိတ်သည် ကုဇ္ဇာတစ်သိန်းခနဲ့ ဖြစ်နိုင်၏။ ချုပ်နိုင်၏။ စိတ်သည် ထိမျှလောက် မြန်ပါ၏။

ထိုအပြင် စိတ်သည် သွားချင်ရာ သွားတတ်၏။ ‘ဒီအာရုံ မကောင်းဘူး၊ မသွားနဲ့’ ဟူ၍လည်း တားဆီး၍ မရာ လှစ်ခနဲ ပြေးသွား တတ်၏။ ‘ဒီအာရုံက ကောင်းတယ်၊ ဒီအာရုံမှာ နေ’ ဟူ၍လည်း တိုက် တွန်း၍ မရာ မိမိထားရာ အာရုံမှု ဖြေန်းခနဲ ထွက်ပြေးသွားတတ်၏။ တစ်ခါတစ်ရုံ မိမိစိတ်သည် ဘယ်ရောက်သွားမှန်းပင် မသိလိုက်။

အမှန်အားဖြင့် စိတ်သည် ထားရာမှာ နေချင်လည်း နေ၏။ မနေချင်လည်း မနေ။ မထားရာမှာ မနေချင်လည်း မနေ၊ နေချင်လည်း နေ၏။ ထိုအပြင် မိမိက ထားထား မထားထား၊ စိတ်သည် သူ နေချင်သလို နေ၏။ သူ သွားချင်သလို သွား၏။ သူသော့၊ သူ ဆန္ဒ၊ သူ ဓကရာ၏။ ဤသည်မှာ စိတ်၏ သဘာဝ ဖြစ်၏။

မသိလျှင် ခက်၏။ သိလျှင် လွယ်၏။ မသိခြင်းသည် အဝိဇ္ဇာ ဖြစ်၏။ သိခြင်းသည် ဝိဇ္ဇာ ဖြစ်၏။ ထိုကြောင့် မိမိ၏ စိတ်ကို မိမိ က သိအောင် သတိဖြင့် အမြဲတမ်း စောင့်ကြည့်အပ်၏။ သွားချင်ရာ သွားပါစေ၊ ကိစ္စ မရှိ။ သွားမှန်း သိဖို့သာ လို၏။

လောဘအာရုံသို့ သွားလျှင်လည်း လောဘအာရုံသို့ သွားမှန်း သိအောင်၊ ဒေါသအာရုံသို့ သွားလျှင်လည်း ဒေါသအာရုံသို့ သွားမှန်း

သိအောင်၊ မောဟအာရုံသို့ သွားလျှင်လည်း မောဟအာရုံသို့ သွားမှန်း သိအောင်၊ ထို့ပြင် ကုသိုလ်အာရုံ တစ်ခုခုသို့ သွားလျှင်လည်း ကုသိုလ် အာရုံ တစ်ခုခုသို့ သွားမှန်းသိအောင်၊ အယုတ်ဆုံးအားဖြင့် မိမိ၏ စိတ် ဘယ်ရောက်သွားမှန်း မသိလျှင်တောင့်မှ ဘယ်ရောက်သွား မှန်း မသိသည့် သဘောကိုပင် သိအောင် သတိဖြင့် စိုက်၍ အားထူတ် အင်၏။

ထိုအခါ မိမိ၏ စိတ်သည့် မိမိကို လှည့်ပတ်၍ မရတော့။ မိမိ၏ လောဘစိတ် ဖြစ်လျှင်လည်း လောဘစိတ် ဖြစ်မှန်းကို သိလာ၏။ ဒေါသစိတ် ဖြစ်လျှင်လည်း ဒေါသစိတ် ဖြစ်မှန်းကို သိလာ၏။ မောဟစိတ် ဖြစ်လျှင်လည်း မောဟစိတ် ဖြစ်မှန်းကို သိလာ၏။ ကုသိုလ်စိတ် တစ်ခုခု ဖြစ်မှန်းကို သိလာ၏။ အယုတ်ဆုံးအားဖြင့် ဘာစိတ် ဖြစ်နေမှန်း မသိလျှင်လည်း ဘာစိတ် ဖြစ်နေမှန်း မသိ၊ မသိစေကာမူ ထိုအတိအကျ မပြောနိုင်သော အာရုံ တစ်ခုခုကို သိနေသောစိတ် ဖြစ်နေမှန်း သိလာ၏။

စိတ္တာန်ပသော သတိပဋိဌာန် ဟူသည်မှာ မိမိစိတ်က သိနေ သော သိစရာ အာရုံပိုင်းကို ပဓာနထား၍ အာရုံမပြုဘဲ၊ ထိုသိစရာ အာရုံတစ်ခုခုကို သိတတ်သော အာရမွှောက်က ဖြစ်သော မိမိ၏ စိတ်ကို သာ ပဓာနထား၍ အာရုံပြုပြီး သိနေခြင်း ဖြစ်၏။ အာရမွှောက်က ဖြစ်သော စိတ်က အာရုံပြန်ဖြစ်နေခြင်း ဖြစ်၏။

ထိုအခါ သူ၏ အာရုံသည့် စိတ်သာ ဖြစ်တော့၏။ အမှန်အား ဖြင့် အာရုံပိုင်းနှင့် အာရမွှောက်ပိုင်းတွင် အာရမွှောက်ပိုင်းကို ပဓာန ထား၍ ရှုမှတ်လျှင် ယင်း၏ အာရုံပိုင်းလည်း အလိုလို ပါဝင်ပြီးသား ဖြစ်လာ၏။ အာရမွှောက်ပိုင်း ဟူသည်မှာ စိတ်ပင် ဖြစ်၏။ စိတ် ဟူသည် အာရုံနှင့် ကင်း၍ မဖြစ်ကောင်းသောကြောင့် စိတ်ဖြစ်သည်

ဆိုကတည်းက ယင်းအနေဖြင့် အဘရုံပြရာ အဘရုံ တစ်ခုခုသည် မလွှဲသာ မရှောင်သာ ပါဝင်ပြီးသား ဖြစ်၏။

ထို့ကြောင့် စိတ်ကို ပဓနထား၍ သတိဖြင့် ရူမှတ်ပါက ထိုစိတ်၏ အဘရုံကိုလည်း အလိုအလျောက် အပဓနအားဖြင့် ရူမှတ်ပြီးသား ဖြစ်လေ၏။ ထိုသို့ ရူမှတ်ရာတွင် “သတိ၊ ရိရိယ၊ သမာဓိ”ဟူသာ သမာဓိ မဂ္ဂင်သုံးပါး “အား” မကောင်းမီ “အသိ” ကျေသော်လည်း ယင်း မဂ္ဂင်သုံးပါး “အား” ကောင်းလာသည်နှင့်အမျှ “အသိ” သည် စိပ်စိပ် လာမည် ဖြစ်၏။

ယင်းမဂ္ဂင်သုံးပါးတွင် သတိပဋိဌာန် ဆိုသည့်အတိုင်း “သတိ” သည် ပြဋ္ဌာန်း၏။ “သတိ” ပြဋ္ဌာန်းသည်နှင့်အမျှ ရိရိယသည်လည်း သမ္မပ္မာန်ထိက်အောင် ပြဋ္ဌာန်းဖို့ လို၏။ သတိနှင့် ရိရိယ အားကောင်း လာလျှင် သမာဓိဝင်လာမည်။ သမာဓိ ဝင်လာလျှင် ပညာ ဝင်လာ မည်။ ပညာ ဝင်လာလျှင် အသိ စိပ်၍ စိပ်၍ လာမည်။ ထိုအခါ မိမိ၏ ရှေးစိတ်သည် ဘယ်ကိုပင် ပြေးပြေး၊ ဘယ်ကိုပြေးမှန်း မိမိ၏ နောက်စိတ်က သိလာ၏။

ထိုအခါ မိမိ၏အရှုခံ“ရှေးစိတ်”နှင့် ရူတတ်သော “နောက် စိတ်” နှစ်မျိုးလုံး အမြဲတစေ ဖြစ်နေ ပျက်နေသည်ကိုပါ သိလာ၏။ ဤသို့ သိလာသည်ကိုပင် ယထာဘူတ္တက္ကာ ရခြင်းမည်၏ ဟူ၍ ဆိုရ၏။

ဖြစ်ပျက်ကို မြင်လာသည်အထိ ယထာဘူတ္တက္ကာ ရသော အခါ သခါရတရားတို့၌ ြီးငွေးသော နိမ့်ဒါဉာဏ်သည် ဖြစ်ပေါ် လာလေ၏။ နိမ့်ဒါဉာဏ် ဖြစ်ပေါ်လာသည်နှင့်အမျှ စိတ်သည် ယဉ်ကျေး လာ၏။ ထို့နောက် ဖြစ်ပျက်တို့ ဆုံးရာ နိမ့်ဌာန်ကို မျက်မောက် ပြုး တက္ကာခေါ်သော သမုဒ္ဒသ သစ္စာကို ပယ်နိုင်သော စိရာဂ ဉာဏ်သည်

ဖြစ်ပေါ်လာ၏။ ထိအခါ စိတ်သည် အလုံးစုံ ယဉ်ကျေး လေပြီ။ မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ် နိုဗ္ဗာန်ချမ်းသာကို ရလေပြီ။

ဤအသနာဆတ်သည် စိတ္တာန်ပသနာ သတိပဋိနှင့် ယထာ ဘူတာဉာဏ်၊ နိုဗ္ဗာဉာဏ်၊ ဝိရာဂုဏ်၊ ပေါင်း ဉာဏ်သုံးပါးကို ရချု အရဟတ္တုဖိုလ်ကို မျက်မှာက်ပြုနိုင်ကြောင်း ဖော်ပြသော ဒေသနာ တော် ဖြစ်ပါ၏။

အညတရ ရဟန်းသည် မြတ်စွာဘုရားထံတော်မှ ဤ ဒေသနာ တော်ကို ကြားနာပြီးနောက် မာတိကရွာ ကမ္မဋ္ဌာန်းကျောင်းသို့ ပြန်ကြ လာလေ၏။ ယခု အညတရ ရဟန်းသည် မာတိကမာတာကို မကြောက် တော့။ သူ၏ လက်နက်ကောင်း ရှိပြီ။ ထိုလက်နက်ကောင်းကား မြတ် စွာဘုရား ပေးလိုက်သော စိတ္တာန်ပသနာ သတိပဋိနှင့် ဖြစ်၏။ အည တရ ရဟန်းသည် ကမ္မဋ္ဌာန်းကျောင်း၏ တရားအားထုတ်ရင်း မာတိက မာတာ လူၢဒါန်းသော ဘောဇ်ကို မိုးဝဲကာ နှစ်ရက်၊ သုံးရက်အတွင်း ၅၂ပင် ကိုလေသာ အာသဝေါ ကုန်ခန်းသော ရဟန္တာမြတ် ဖြစ်သွား လေ၏။

ထိုနောက် အညတရ ရဟန္တာသည် ‘ယခု မာတိကမာတာကို အားကိုးပြု၍ ရဟန္တာ ဖြစ်ခဲ့ရပြီ၊ သံသရှုံးကော မာတိကမာတာသည် ငါ၏ အားကိုးရာ ဖြစ်ခဲ့ဖူးလေသလော’ ဟု စူးစမ်းဆင်ခြင်လေသော်၊ မာတိကမာတာသည် (၉၉) ဘဝတိုင်တိုင် သူ၏ နောက်ခြင်း၊ အခြား ယောက်ဗျားတစ်ပါး၏ တပ်မက်သော စိတ်ကြောင့် သူ့ကို သတ်ခဲ့သည် ကို တွေ့ရ၏။ ထိုအခါ “ဓမ္မသံဝေါ” ဖြစ်လေ၏။

ထိုအချိန်တွင် မာတိကမာတာကလည်း အညတရ ရဟန်း၏ အခြားနောက် မိမိအိမ်မှ နေ၍ စူးစမ်းဆင်ခြင်သောအခါ အညတရ ရဟန်းအနေဖြင့် ရဟန္တာဖြစ်သွားသည်ကို လည်းကောင်း၊ အတိက

ကာလ (၉၉) ဘဝက မိမိက ထိရဟန်းအား သတ်ခဲ့ဖူးသည်ကို သိမြင်၍
“ဓမ္မသံဝေး”ဖြစ်နေသည်ကို လည်းကောင်း သိမြင်လေ၏။

ထို့နောက် မာတိကမာတာက ဆက်၍ ဆင်ခြင်မိသောအခါ
(၁၀၀) မြောက် ဘဝ၌ ဤအညတရ ရဟန်းသည် ဓိမိ၏ ခင်ပွန်းဖြစ်၍၊
အညတရ ရဟန်းအတွက် မာတိကမာတာက အသက်စွန်းခဲ့ရပုံကို
မြင်ပြန်၏။ ထိုအခါ မာတိကမာတာက အညတရ ရဟန္တအား အိမ်မှ
ပင် နေ၍ ရှေ့ဆက်ပြီး ဆင်ခြင်တော်မူပါရန် လျှောက်ထားသောအခါ၊
အညတရ ရဟန်းသည် ဒီဇ္ဈသောတ အဘိညာဉ်ဖြင့် မာတိကမာတာ၏
လျှောက်ထားသံကို ကြားရသဖြင့် ရှေ့ဆက်ပြီး ဆင်ခြင်သောအခါ၊
(၁၀၀)မြောက် ဘဝ၌ မာတိကမာတာသည် ဓိမိ၏ နေးအနေဖြင့်
မိမိအတွက် အသက်စွန်းသွား သည်ကို မြင်ရပြန်၏။

ထိုအခါ အညတရ ရဟန္တသည် မာတိကမာတာနှင့် ပတ်သက်
၍ ‘မာတိကမာတာသည် ငါအပေါ် ကျေးဇူးပြခြင်းကား အံ့ဖွယ် ရှိပေ
စံ’ ဟူ၍ ဝမ်းမြောက်သဖြင့် မာတိကမာတာ၏ ကမ္မဋ္ဌာန်းကျောင်း ၌
ပင် မာတိကမာတာအား မဂ်လေးပါး၊ ဖိုလ်လေးပါးနှင့် ပတ်သက်၍
ပြသနာ အရှင်ရပ်တို့ကို ဟောကြားတော်မူပြီး ပရီနိုဇ္ဇာန် ပြတော်မူ၏။

ဤဘတ်လမ်းကား အလွန်ပင် ထူးဆန်းပါ၏။ ထို့ကြောင့် ပင်
ကဝိလက္ခဏာ သတ်ပုံကျမ်း၌ “ကိုးဆယ့်ကိုးဘတ်၊ ယောက်ဥားသတ်၊
အကျွတ် မဂ်ဖိုလ်ဝင်” ဟူ၍ ဖော်ပြခြင်း ဖြစ်လေ၏။

[စစ်ပြန်မထွင်း၊ အမှတ် ၁၆၁၊ ဧပြီလ ၁၉၉၂]

စုနှင့် ဝက်ကူန်သည်

စုနှင့်သည် ရာဒြီဟ် မြို့ကြီးသား ဖြစ်၏။ သူ၏အိမ်သည် မြတ်စွာ ဘုရား သီတင်းသုံးရာ ဝေါ်ဝန်ကျောင်းတော်နှင့် သိပ်မဝေးလှ။ သို့ရာ တွင် စုနှင့်သည် မြတ်စွာဘုရား ကျောင်းတော်သို့ တစ်ခါမျှ မသွား။ မြတ်စွာဘုရား၏ တပည့်သား ရဟန်း သံယာတော်များသည် သူ၏ အိမ်ကို မကြာခဏ ဖြတ်သန်းသွားလာလေ့ ရှိကြပါ၏။

ထိုသို့ ရဟန်းသံယာတော်များ မကြာခဏ ဖြတ်သန်း သွားက သည်ကိုလည်း စုနှင့်သည်တွေပါ၏။ သို့ရာတွင် စုနှင့်သည် ထိုရဟန်း သံယာတော်များကို နှုတ်ခွန်းဆက်ခြင်းပင် မပြ။ လူ။ဒါန်းရမည်ကို စိုးရိမ်၍ နှုတ်ခွန်းမဆက်ခြင်းလည်း ဖြစ်နိုင်၏။ အမြင်ကတ်၍ နှုတ်ခွန်း မဆက်ခြင်းလည်း ဖြစ်နိုင်၏။

မြတ်စွာဘုရား ကျောင်းတော်ကိုသာ မသွားသည် မဟုတ်။ အခြားသော တို့များ အရုံသို့လည်း စုနှင့်သည် မသွား။ ပရို့မြို့များနှင့် လည်း အကျွမ်းတဝ် မဆက်ဆံ။ အမှန်အားဖြင့် စုနှင့်သည် အလှုံခံ ပုဂ္ဂိုလ်မှန်လျင် မည်သည့် အလှုံခံပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်စေ မသိကျိုးကျွန်းပြု၍ နေ၏။ စုနှင့်သည် သူ၏ ဘဝသက်တမ်းတစ်လျောက်လုံး ပန်းတစ်ပွင့်၊ ရေတစ်ခွက်မျှကိုပင် မည်သည့် အလှုံခံပုဂ္ဂိုလ်အား မဆုံး လူ။ဒါန်းဖူး သည် ဟူ၍ မရှိ။ သီလဆောက်တည်ခြင်း၊ တရားဘာဝနာ ဗွားများခြင်း ကား ဝေးလေစွာ။

ရပြည့်စာအုပ်စိုက်

စန္တတို့ခေတ် ဘီစီ ၆ ရာစွဲတွင် လောက၏ အမှန်တရားနှင့် ပတ်သက်၍ ရှာဖွေကြသော ဘာသာရေးဂိဏ်းများ ရှိကြပါ၏။ အချို့ ဂိဏ်းက ဗြာဟွာကာဝါဒအရ ယဉ်ယူပေါ်မှုဖြင့် လောက၏ အမှန်တရား ကို တွေ့ရန် ကြိုးပစ်ကြ၏။ ထိုဂိဏ်းတွင်လည်း သူဝါဒအလျောက် ကြိုက်သူများ ရှိကြ၏။ ကိုးကွယ် ဆည်းကပ်သူများ ရှိကြ၏။ စန္တက တော့ ထိုဝါဒကိုလည်း မကြိုက်။

ယဉ်ယူပေါ်မှုကို မကြိုက်သဖြင့် “တပ” ခေါ်ခြီးခြီးသော အကျင့် ဖြင့် လောက၏ အမှန်တရားကို ရှာဖွေသော ဂိဏ်းများလည်း ရှိကြပါ၏။ ထိုဂိဏ်းများတွင် ပုရဏာကသုပ စသော တိထွေ့ဂိဏ်း ကြောက်ဂိဏ်း တို့သည် ထင်ရှုးကြ၏။ အစေတသတ်မင်း လက်ထက်တိုင်အောင် ကိုးကွယ်သူများသည် အရေအတွက်အားဖြင့် များစွာ ရှိပါ၏။ အစေတသတ်မင်း၏ ဝန်ထမ်းများအနက် မူးကြီးမတ်ကြီးများ အချို့ပင် ကိုးကွယ် ဆည်းကပ်ကြ၏။ သို့ရာတွင် စန္တကတော့ ယင်း ဂိဏ်းများ၏ အယူဝါဒ၌ စီတ်ဝင်စားခြင်း မရှိ။

မင်းနှင့်တကွေသော မူးမတ်များ၊ တိုင်းသူပြည်သားများသည် မြတ်စွာဘုရား၏ သာသနာတော်၌ သက်ဝင်ယုံကြည်ကြ၏။ နေ့တိုင်း ပင် ပန်းနံသာ လက်ခွဲလျက် ပေါ်ပေါ်ကျောင်းတော်သို့ တရားနာ သွားကြ၏။ စန္တလည်း မြင်၏။ သို့ရာတွင် သူသည် လောက၏ အမှန် တရား ရှာဖွေရေးကိစ္စနှင့် ပတ်သက်၍ သူနှင့် ဆိုင်သည်ဟု ခံယူချက် လုံးဝ မရှိ။

ထို့ကြောင့် စန္တသည် မည်သည့် ဘာသာရေးဂိဏ်း၏ ဝါဒ၌မျှ သက်ဝင်ယုံကြည်ခြင်း မရှိသဖြင့် သူ့ကို ဘာသာမဲ့ဟု ဆိုရ၏။ ထို ခေတ်၌ စန္တလို ဘာသာမဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ပေါင်းများစွာ ရှိနိုင်ပါ၏။ သို့ရာတွင်

ပိဋကဓာပော် စုန္တလို မှတ်တမ်းတင်ခံရလောက်အောင် မိုက်မဲ၍ ရက်စက်
ကြမ်းကြော်သူ ရှား၏။

စုန္တ၏ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း လုပ်ငန်းသည် ဝက်သားပေ၍၍
ရောင်းဝယ်သော လုပ်ငန်းဖြစ်၏။ စုန္တသည် ဝက်ပေါက်စများကို ဝယ်
၍၊ သူ့အိမ်၏ နောက်ဖေးဘက်၌ ဝက်ခြီးကြီးတစ်ခုကို ဆောက်၍
မွေးမြှုထား၏။ ဝက်ပေါက်စများကို ဝယ်သည် ဆိုသော်လည်း ငွေဖြင့်
ဝယ်သည် မဟုတ်။ စပါးဖြင့် ဝယ်ခြင်း ဖြစ်၏။ စပါးဖြင့် ဝယ်သည်ဆို
သော်လည်း တစ်ရာတန်ကြား ပေး၍ ဝယ်သူမဟုတ်။ များစွာ ဈေးနှစ်များ
၍ ဝယ်ခြင်း ဖြစ်၏။ စုန္တသည် ဝက်ကုန်သည် လောက်၌ သူနည်း
သူ့ဟန်အရ ကျမ်းကျင်သူ ဖြစ်၏။

စပါးများ ပေါ်ချိန်တွင် စပါးများကို ဝယ်ယူ စဆောင်း၏။
စပါးရှားချိန်သို့ ရောက်သောအခါ စုန္တသည် တစ်ရွာဝင် တစ်ရွာထွက်
ဖြင့် ဝက်ပေါက်စများကို ငွေသားမပေးဘဲ စပါးပေးကာ ဝယ်ယူ၏။
ထိုထိဒေသရှိ ဝက်မွေးမြှုရေးသမားများကလည်း စုန္တပေးသည့် ဈေး
အတိုင်းပင် ရောင်းလိုက်ရ၏။ စုန္တသည် ဝက်မွေးမြှုရေးသမားများ၏
အခြေအနေကို သိ၏။ မရောင်းလျှင် မဖြစ်နိုင်သော အခြေအနေသို့
ရောက်နေသော ဝက်မွေးမြှုရေးသမားများထံမှသာ ဝက်ပေါက်စများ
ကို သူပေးချင်သည့် ဈေးအတိုင်းပေး၍ ဝယ်ယူ၏။ နောက သူကပင်
ကရုဏာရှေ့ထား၍ ဝယ်လိုက်သည့် သဏ္ဌာန်ကို ဆောင်လိုက်သေး၏။
ဝက်မွေးမြှုရေးသမားများက စုန္တကိုပင် ကျေးဇူးတင်လိုက်ရသေး၏။
ထို့ကြောင့် ဝက်ကုန်သည်လောက်၌ စုန္တကို အရောင်းအဝယ် ကျမ်းကျင်
သူအဖြစ် အသိအမှတ် ပြုခြင်းဖြစ်၏။ ဝက်ရောင်းဝယ်ရေး လုပ်ငန်း၌
အလွန်တော်သော စုန္တ။

ဘဝဟုသည် ထာဝစဉ် တည်ပြုမြတ်နေသည် မဟုတ်။ ခဏတိုင်း

ခဏတိုင်း ပြောင်းလဲနေ၏။ မြစ်ရေအလျှင်ကဲသို့ လည်းကောင်း၊ ဆီမံးအလျှောကဲသို့လည်းကောင်း အစဉ်တစိုက် အဆက်မပြတ် ဖြစ်နေခြင်း ဖြစ်၏။ နောက် ပျက်နေခြင်း ဖြစ်၏။ ယင်းကဲသို့ ဘဝ၏ အစဉ်တစိုက် ပျက်နေခြင်းကို ဂိုးရိုးသာမန်ပျက်စီဖြင့် မပြင်။ ဝိပဿနာ ဉာဏ်ပျက်စီဖြင့်သာ မြင်နိုင်၏။ ဤသို့ ပဋိစ္စသမ္မာ့၏ ဒေသနာတော်က ဆို၏။

ဘဝသည် ထာဝစဉ် ပြောင်းလဲနေသော်လည်း ယင်းဘဝတွင် သာယာဖွယ်အပိုင်း၊ မသာယာဖွယ် အပိုင်း၊ ထွက်မြောက်ရာ အပိုင်း ဟူ၍ အပိုင်းသုံးပိုင်း ပါဝင်၏။ ပါဋ္ဌာ ဝေါဘာရအားဖြင့် သာယာဖွယ် အပိုင်းကို “အသာဒ” ဟုခေါ်၏။ မသာယာဖွယ် အပိုင်းကို “အာဒ နှု” ဟုခေါ်၏။ ထွက်မြောက်ရာအပိုင်းကို “နိသာရဏ” ဟု ခေါ်၏။ ဤသို့ နေ့တိကျမ်းက ဆို၏။

ဘဝ၏ သာယာဖွယ်အပိုင်း၊ မသာယာဖွယ် အပိုင်း၊ ထွက်မြောက်ရာအပိုင်းတို့၏ မျက်နှာပြင် နှစ်ခုစီ ရှိ၏။ မျက်နှာပြင်တစ်ခုမှာ အတ္ထရှုထောင့်မှ မြင်ရသော မျက်နှာပြင် ဖြစ်၏။ အခြား မျက်နှာပြင် တစ်ခုမှာ အနတ္ထရှုထောင့်မှ မြင်ရသော မျက်နှာပြင် ဖြစ်၏။ အတ္ထရှုထောင့်မှ ကြည့်ယျင် “အသာစံ” ခြင်း သဘောကို တွေ့ရ၏။ အနတ္ထရှုထောင့်မှ ကြည့်ယျင် “အနာခံ” ခြင်း သဘောကို တွေ့ရ၏။

စုနှံသည် ဘဝကို အတ္ထရှုထောင့်မှ ကြည့်သူဖြစ်၏။ အတ္ထရှုထောင့်မှ ကြည့်လေသောအခါ သူ၏ ဘဝအတွက် အရာရာတိုင်း၏ “အသာစံ” ခြင်း သဘောကိုသာ တွေ့ရ၏။ သူ့၏ တရားသည်၊ မတရား သည် ဟူ၍ ပုံသေ သတ်မှတ်ချက် မရှိ။ သူ့ဘဝအတွက် ရလျှင် တရား၏။ မရလျှင် မတရား။ လူယူ၍ပဲ ရရာ၊ လိမ်လည်၍ပဲ ရရာ၊ ရလျှင် တရားသည်သာဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် သူသည် ကုသိလ်၏လည်း မယုံကြည်၊ အကုသိလ်၏လည်း မယုံကြည်။ စုနှံသည် အတ္ထရှုထောင့်မှ

သာ ဘဝကို ကြည့်သူဖြစ်သောကြောင့် သူ့ကိုယ်သူသာ သူယုံ၏။ အခြား မည်သူကိုရှာ မယုံကြည်။ ဘာသာတရားများ၏ သွန်သင် ချက်ချို့လည်း သူ မယုံ။

ပတ်ဝန်းကျင့်ချို့လည်း သူ မယုံ။ စုနှစ်သည် သူ၏ ဘဝအတွက် အရာရာတိုင်းကို “သာယာဖွယ်” အဖြစ်သာ မြင်၏။ အကယ်၍ သူ၏ ဘဝအတွက် “မသာယာဖွယ်” ဖြစ်သော အဟန့်အတား တစ်ခုခုကို တွေ့ရပါက ယင်း အဟန့်အတားမှ “ထွက်မြောက်ရာ”ကို အကြမ်း နည်းဖြင့် ဖြစ်စေ၊ အနုနည်းဖြင့် ဖြစ်စေ ဖြစ်သည့်နည်းဖြင့် ထို မသာယာဖွယ်ဖြစ်သော အဟန့်အတားကို ဖယ်ရှားပြီး ထွက် မြောက်ရာကို ရအောင် ယူမည် ဖြစ်၏။

စုနှစ်သည် သူ့ဘဝအတွက် သာယာဖွယ်ကို ရှာရှုံးချို့လည်း ကောင်း၊ မသာယာဖွယ် အဟန့်အတားကို ဖယ်ရှားရှုံး လည်းကောင်း၊ ထွက်မြောက်ရာကို ရအောင် ယူရှုံး လည်းကောင်း ဓမ္မနှင့် အဓမ္မ၊ ကုသိုလ်နှင့် အကုသိုလ်တို့နှင့် ပတ်သက်၍ ပုံသေသတ်မှတ်ချက် မရှိ။ အသာရလျှင် ပြီးရောဟူသော ခံယူချက်ဖြင့် လုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်သူဖြစ်၏။

ဘဝကို အန္တာရှာထောင့်မှ ကြည့်လျှင်မှ တစ်မျိုးမြင်၏။ အန္တာရှာ ဆရာ၏ ဉာဏ် (၁) မြင့်မြတ်သော စိတ်နေစိတ်ထား ရှိခြင်း၊ (၂) စဉ်းစဉ်းစားစား လုပ်တတ်ခြင်း၊ (၃) လုပ်နည်းလုပ်ဟန် မှန်ကန် ခြင်း ဟူသော အဂ်ဂါသုံးရပ်နှင့် ပြည့်စုံသော လုပ်ငန်းမှ ပေါ် ထွက်လာသော အကျိုးတရားသည်သာလျှင် သာယာဖွယ် ဖြစ်၏။

အရိယသွာအမြင်ဖြင့် ဘဝကို မမြင်နိုင်သေးသရွှေ့ ကာလပတ်လုံး ပုတုဇ်တို့၏ အမြင်သည် ဆင်ကို စမ်းသော မျက်မမြင် ပုံဏှားခြောက်ယောက်တို့၏ အမြင်များကဲ့သို့ မပြည့်စုံသော အမြင်၊

သို့မဟုတ် မှားယွင်းသော အမြင်ချည်း ဖြစ်၏။ ယင်းအမြင်မျိုးကို
ပါဉ္စဝါဟာရဖြင့် ဝိပ္ပလ္ာသဟု ခေါ်၏။

ထို့ကြောင့် ပုထိဇ်ဟူသမျှသည် မည်မျာပင် ပညာရှိသည်
ဖြစ်စေ သူ၏ အမြင်၌ တစ်နည်းတစ်ဖုံးဖြင့် မသာယာဖွယ်ပါမည်
သာ ဖြစ်၏။ ထို့မသာယာဖွယ်ကိုလည်း အနှစ်ကာ ဆရာ၏ ဝါဒ
အတိုင်း ဖယ်ရှား၍ ယင်းမှ ထွက်မြောက်ရာကို ရအောင် ယူရ၏။
ယင်း၏ အဖြောင်းမှ ထွက်ပေါက်ကို ရှာ၍ ထွက်ရ၏။

မသာယာဖွယ် သို့မဟုတ် အဟန့်အတားကို ဖယ်ရှားရှုံး
ပထမ အခြေခံအနေဖြင့် မြင့်မြတ်သော စိတ်ထားရှိဖို့လို၏။ ထို့နောက်
ဖြစ်ပေါ်လာသော အဟန့်အတားကို အဘက်ဘက်မှ စူးစမ်းဆင်ခြင်
နိုင်ဖို့ လို၏။ နောက်ဆုံးအချက် အနေဖြင့် ဖယ်ရှားနည်း ဖယ်ရှားဟန်
မှန်ဖို့ လို၏။ သို့မှသာ မသာယာဖွယ်တည်း ဟူသော အဟန့်အတားမှ
ထွက်မြောက်ရာကို ကျေကျေနှင့် ရရှိနိုင်မည် ဖြစ်ပါ၏။ သို့မဟုတ်
ပါက နောက်ကြောင်းမအေးဘဲ စိတ်တထုင့်ထင့် ဝေဒနာကို ခံစားနေရ
ပေလိမ့်မည်။

စုန္တကား ထိုနည်းကို မသုံး၊ ဘာပဲဖြစ်ဖြစ် သူ့ဘက်မှ အသာ
ရသော နည်းကိုသာ သုံး၏။ အနာခံရသော နည်းကို မသုံး။ ပြဿနာ
တစ်ရပ်ကို ဖြေရှင်းရှုံး အလျော့အတင်း သဘောတရားကို လိုက်နာရ၏။
ယင်း သဘောတရားကို ပါဉ္စဝါဟာရအားဖြင့် “ဟာနောပါဒါန”
ဟု ခေါ်၏။ ဟာန့်-ဟူသည် အလျော့ပေးခြင်း ဖြစ်၏။ ဥပါဒါန-
ဟူသည် တင်းခံခြင်း ဖြစ်၏။

သို့ရာတွင် စုန္တသည် ထိုသဘောတရားကိုမသုံး။ သူ အသာစီး
ရသော သဘောတရားကိုသာ သုံး၏။ စုန္တသည် သူ့ဘဝအတွက်
အမြိတ်များ သာယာဖွယ်ကိုချည်း ရှာသူဖြစ်၏။

စန္ဒသည် မတန်တဆပျေးဖြင့် အနယ်နယ် အရပ်ရပ်မှ ဝယ်ယူလာသော ဝက်ပေါက်စများကို သူ့အိမ်နောက်ဘက်ရှိ ဝက်ခြို့ထဲ၌ လျှောင်ထား၏။ သတ်ဖြတ်လောက်သော အချယ်သို့မရောက်မချင်းစန္ဒသည် ဝက်များကို ကောင်းမွန်စွာ ကျေး၏။ ဝက်များ ဝဖြိုး အသားတိုးမှ အရောင်းအဝယ် လုပ်ရှု၍ အမြတ်များများ ရသည်ကို စန္ဒသိ၏။ ထို့ကြောင့် စန္ဒသည် ဝက်များကို အစာကျေးရှု၍ ဖွယ်ဖွယ်ရာ ဖြစ်အောင် ပြုလုပ်၍ ကျေးပါ၏။

စန္ဒသည် ဝက်မွေးမြှုပေးလုပ်ငန်းဖြင့် အသက်မွေးသော်လည်း စန္ဒ တစ်အိမ်တည်း လွင်တီးခေါင်၌ နေသည် မဟုတ်။ ရွာထဲ ရပ်ထဲ၌ ပင် နေ၏။ ရွာထဲရပ်ထဲ၌ နေသည် ဆိုကတည်းက စန္ဒသည် လူ့အစွဲအစည်းတွင် အဖွဲ့ဝင်တစ်ဦး အနေဖြင့် မလွှဲမသွေ့ ပါဝင်လာရ၏။ ထိုအခါ လူ့အဖွဲ့အစည်းတွင် ရှိသော လူမှုရေး၊ နိုင်ငံရေး၊ စီးပွားရေး၊ အပ်ချုပ်ရေး၊ ဘာသာရေး စသော ရေးရာ အဖြာဖြာတို့နှင့် မလွှဲမသွေ့ကြိုကြိုက်ရ၏။

ထိုသို့ ကြိုကြိုက်ရာတွင် လူမှုရေးအရလည်း လူသားအချင်းချင်းဆက်ဆံရ၏။ နိုင်ငံရေးအရလည်း လူသားအချင်းချင်း ဆက်ဆံရ၏။ စီးပွားရေးအရလည်း ရောင်းသူနှင့် ဝယ်သူ အချင်းချင်း ဆက်ဆံရ၏။ အပ်ချုပ်ရေးအရလည်း အပ်ချုပ်သူနှင့် အပ်ချုပ်ခံရသူ အချင်းချင်း ဆက်ဆံရ၏။ ဘာသာရေးဦးကား ထိုကဲသို့ မဟုတ်၊ တစ်ဦးတည်း တစ်ယောက်တည်း လုပ်ရ၏။ တစ်ဦးတည်း တစ်ယောက်တည်း လုပ်မှ လည်း ဆိတ်ဖြမ်ရာကို ရ၏။ ဆိတ်ဖြမ်ရာကို ရမှုလည်း ပို၍ ထိရောက်၏။

ဘာသာရေးသည် အခြားတစ်ဖက်ကို မနဲ့သော၊ ဆက်ဆံရေးနှင့် မပတ်သက်သော ပုဂ္ဂလိက လုပ်ငန်းသဘောမျိုး သက်ရောက်သဖြင့်

အခြားသော နိုင်ငံရေး၊ စီးပွားရေး စသော ရေးရာများလောက် အရေး မကြီးဟု ထင်မှားတတ်ကြ၏။ အမှန်အားဖြင့် ဘာသာရေးသည် လူ တစ်ဦးချင်းစီ၏ ကိုယ်ကျင့်တရားကို တည်ဆောင်ရာ၌ ပေါ်ကျ၏။ ကိုယ်ကျင့်တရားကောင်းသော လူတစ်ဦးချင်းစီ ပါဝင်ဖွဲ့စည်းထား သော လူ၊ အဖွဲ့အစည်းသည်သာ လူ၊ လောက အေးချမ်းသာယာရေး အတွက် ဆောင်ရွက်နိုင်မည် ဖြစ်၏။

စုနှုန်း ကိုယ်ကျင့်တရား တည်ဆောက်ရေးအတွက် ဘာသာ ရေး ဟူသမျှ၌ စိတ်ဝင်စားခြင်း မရှိသဖြင့် သူ၏ ကောင်းသော ကိုယ်ကျင့်တရား မရှိ။ ထို့ကြောင့် စုနှုန်းသည် ရပ်ထဲရွာထဲ၌ နေသော လည်း သူ၏ အိမ်နား ပတ်ဝန်းကျင်အပေါ် င့်ညှာထောက်ထားရမှန်း မသိ။ အားနာရမှန်း မသိ။ သူ လုပ်ချင်သည့် လုပ်ငန်းကို စွဲတ်တရွတ် လုပ်၏။ အမှန်အားဖြင့် စုနှုန်းသည် လူမဟုတ်သော လူဖြစ်၏။

စုနှုန်းသတ်ဖြတ်သုတေသနသော အခြေအနေသို့ ရောက်သော ဝက်များကို သတ်ဖြတ်၍ ရောင်း၏။ သို့ရာတွင် စုနှုန်းကောင်း ယခုခေတ် ဝက်သတ်နည်းနှင့် မတူ။ စုနှုန်းသည် ဝက်များကို တိုင်းချည်နှောင်၏။ မရှိနိုင်အောင် လုပ်၏။ ထိုနောက် တင်းပုတ် နှင့် ထုတ်၏။ အသားများ ဖူးဖူးရောင်လာအောင် ပြုလုပ်ခြင်း ဖြစ်၏။ ထိုအခါ ဝက်များသည် အလွန်ဝလာဟန် ရှိလာ၏။ ထို့နောက် စုနှုန်းသည် ဝက်များ၏ အာခေါင်ကို တုတ်နှင့် ထောက်ထား၏။ ဝက်များ၏ ပါးစပ်သည် ပွင့်ဟ၍ နေ၏။

စုနှုန်းသည် ဝက်များ၏ ပါးစပ်ထဲသို့ ကျိုက်ကျိုက်ဆူနေသော ရေနေ့ကို လောင်းထည့်၏။ ဝက်များ၏ ဓန္တာတွင်းမှ မစင်များကို အရည်ပျော်၍ ထွက်သွားအောင် လုပ်၏။ ဤသို့ ရေနေ့ ကျိုက်ကျိုက် ဆူကို အကြိမ်များစွာ လောင်းထည့်၏။ ဝက်များ၏ အူအတွင်းမှ

ကျဆင်းလာသော အရည်သည် ဖြူလာသောအခါမှ ရေနွေးလောင်း
ထည့်ခြင်းကို ရပ်၏။

စုနှံ၏ ဝက်သတ်နည်းသည် တွေးကြည့်လျင် ကြက်သီးမွေးညင်း
ထွေယ် ကောင်းလောက်အောင် ရက်စက်လှသည်။ စုနှံ၏ အိမ်နီးနား
ချင်းနေ လူများအဖို့တော့ မည်သို့ ခံစားရမည် မသိ။

စုနှံသည် မည်သူကိုမျှ အရေးထားသည်မဟုတ်။ သူ လုပ်ချင်
သည့်အတိုင်း လုပ်သူ ဖြစ်၏။ စုနှံ၏ အိမ်နားတွင် မနေလိုပါက
ပြောင်းရွှေသွားရုံသာ ရှိ၏။ မမြင်လိုပါက မျက်စိကို ပိတ်ထားရုံသာ
ရှိ၏။ မကြားလိုပါကလည်း နားကို ပိတ်ထားရုံသာ ရှိ၏။ စုနှံကတော့
မည်သူကိုမျှ အလေးထား၍ စဉ်းစားမည် မဟုတ်။ စုနှံ၏ အိမ်နားမှ
ပြောင်းရွှေမသွားနိုင်ကြသူများသည် စုနှံကို လျှစ်လျှော့ရုံမှတစ်ပါး
အမြားနည်းလမ်းများ မရှိတော့။

ဤနည်းအတိုင်း စုနှံသည် ၅၅ နှစ်တိုင်တိုင် ဝက်လုပ်ငန်းဖြင့်
အသက်မွေးမြှုံး၏။ ထိုကာလအတွင်း စုနှံသည် ဝက်များကို သတ်ရာ၌
အလွန်ပျော်၏။ ဝက်များကို တင်းပုတ်ဖြင့် ထူးသောအခါ ဝက်များ
အော်ဟာစ်ကြသည်ကို ကြားရလျင်လည်း စောင်းသံကို ကြားရသည့်
နယ် အလွန်ပို့ပို့ဖြစ်၏။ ကျိုက်ကျိုက်ဆူနေသော ရေနွေးများကို ဝက်
များ၏ ပါးစပ်ထဲသို့ လောင်းချုပ်လိုက်သောအခါ ဝက်များ စူးစူးဝါးဝါး
အော်ဟာစ်ကြသည်ကို ကြားရသော အခါလည်း စုနှံသည် အလွန်
နားထောင် ကောင်းသည်ဟု ထင်၏။

စုနှံသည် လောကကို အသီမှား (စိတ္တဝိပွဲလွှာသ)၊ အမှတ်မှား
(သညာဝိပွဲလွှာသ)၊ အမြင်မှား (ဒိုဒိုဝိပွဲလွှာသ) တို့ဖြင့် ကြည့်သောအခါ
လောကသည် အလွန် ပျော်စရာကောင်းသော ကစားကွင်းသဖွယ်
ဖြစ်သည်ဟု မြင်ရ၏။ ဤအမြင်ကို ရေးခေတ်က လောကာယတ
အမြင်ဟု ခေါ်၏။

အိန္ဒိယ ဒသနကျမ်းများမှာ ယင်းအမြင်မျိုးကို စာရိဝက အမြင် ဟု ဆို၏။ ယင်းအမြင်သည် သံသရာကို မယံကြည်သော အမြင် ဖြစ်၏။ စာရိဝက၏ ဆောင်ပုဒ်မှာ “ကြွေးယဉ် ထောပတ်ကို သောက် ပါ” ဟူ၍ ဖြစ်၏။ ဤအယူကိုမှ စုနှုန်းသည် နှစ်သက်ပုံရ၏။ ထိုကြောင့် စုနှုန်းသည် မည်သူ့ကိုမျှ အလေးမထားဘဲ သူကြိုက်သလို နေခြင်း ဖြစ်၏။

သို့ရာတွင် ဤလောက်၏ မည်သူကြိုက်ကြိုက် မကြိုက်ကြိုက် မဓာသည် အစိပတ်အနေဖြင့် နောက်ဆုံး အပ်စီးသည်သာ ဖြစ်၏။ အဓမ္မ၏ လွမ်းမိုးမှာကား ယာယီမျှသာ ဖြစ်၏။ အဆုံးတစ်နေ့တွင် ဓမ္မသည်သာ အဓမ္မအပေါ် အောင်ပွဲခံရ၏။ ထိုကြောင့် စုနှုန်းသည်လည်း ဓမ္မ၏ အပြစ်ပေးမှုကို မလွှဲမသွေ့ ခံရမည် ဖြစ်၏။

ဝိပုလွှာသ ပျက်မှန်တပ်ပြီး မိမိ၏ ဘဝကို သာယာဖွယ်အဖြစ် မြင်ကြသော အတွဲလွန် ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ သွားရာလမ်းကား အပါယ လေးဘုံသာ ဖြစ်၏။

တစ်နေ့တွင် စုနှုန်းသည် မမာမကျန်း ဖြစ်၏။ လောကအပေါ် အနိုင်ယူခဲ့သမျှ ယခုတော့ စုနှုန်းသည် ဓမ္မ၏ ဒဏ်ခတ်ခြင်းကို ခံရလေ ပြီ။ ဤနှစ်လုံးလုံး ဝက်များအပေါ် စုနှုန်းပြုခဲ့သည့်အတိုင်း အရိစိင်ရဲ မီးလွှာသည် စုနှုန်းဆီသို့ ရောက်လာ၏။ စုနှုန်းသည် ပူလောင်သော ဝေဒနာ ကို ပြင်းပြစာ ခံစားရ၏။ ဝက်များ သွားသည့်အတိုင်း လေးဖက်ထောက် ၍ သွားရ၏။ ဝက်များ အော်ဟစ်သည့်အတိုင်း ဆူညံစွာ ဝက်သံဖြင့် အော်ဟစ်ရ၏။

အကုသိုလ်ဟူသည် ဓမ္မနိယာမအတိုင်း တူသောအကျိုးကို ပေး၏။ ကုသိုလ်လည်း ထိုနည်းတူပင် တူသော အကျိုးကို ပေး၏။ ဤနေရာ၏ကား စုနှုန်းသည် သူ၏ ဘဝသက်တမ်းတစ်လျှောက်လုံး

ရပြည့်စားပိုက်

ကုသိလ်ကောင်းမှုဟူ၍ ဘာမျှ မပြုလုပ်ခဲ့သည့်အတွက် ကုသိလ်နှင့် ပတ်သက်၍ တူသော အကျိုးပေးစရာ ဘာမျှမရှိ။ အကုသိလ်ကသာ တူသောအကျိုး ပေးစရာ ရှိလေသည်။

စုန္တ၏ ကိုယ်၌ အနာတို့သည် ဖူးဖူးရောင်ထ ကြောန်၏။ အဝိစိ ငရဲမီးလျံသည် စုန္တကိုယ်ပေါ် လွမ်းခြေထား၏။ စုန္တသည် သတိလွတ် ကင်း၍ အိမ်၏ အတွင်း၌ ဟိမှုသည်မှ လှည့်လည်ပြေးသွား၏။ အိမ်သူ အိမ်သားတို့ကလည်း စုန္တ အဝေးသို့ ထွက်မပြေးနိုင် စိမ့်သောင့် အိမ် တံခါးကို လုံခြုံစွာ ပိတ်ထားကြ၏။ လုံခြုံစွာ ပိတ်၍ထားသော အိမ် အတွင်း၌ စုန္တသည် ဝက်ခြားအတွင်း၌ အသတ်ခံရမည့် ဝက်များ ထွက်ပေါက် ရှာ၏။

စုန္တသည် ဝက်၏ အောင်သံဖြင့် ဆူညံစွာ အောင်ဟစ်လျက် နေ၏။ စုန္တသည် အရှင်လတ်လတ် ပူပြင်းလှသော အဝိစိငရဲမီးဒဏ်ကို ပြင်းထန် စွာ ခံစားရ၏။ အိမ်နီးပါးချင်းတို့သည် စုန္တ၏ အောင်သံကြောင့် အိပ်၍ မရဘဲ ရီကြ၏။ စုန္တသည် ခုနစ်ရက်ပတ်လုံး ဝက်များကို သူသတ်စဉ်က ဝက်များ ခံစားရသည့်အတိုင်း ခံစားရ၏။ ဝက်များ ပြေးပေါက်ရှာသည့် အတိုင်း သူလည်းပြေးပေါက်ကို ရှာရ၏။ ဝက်များ နာကျင်စွာ ခံစား ရသော ဝေဒနာကြောင့် အောင်ဟစ်ရသာ့သို့ စုန္တသည် အောင်ဟစ်ရ၏။

ခုနစ်ရက်တိုင်တိုင် စုန္တသည် အရှင်လတ်လတ် လူ၏ ခန္ဓာဖြင့် အဝိစိငရဲ၏ ဒဏ်ကို ခံစားရပြီးနောက် သေဆုံး၍ အဝိစိငရဲ၏ ကျရောက် လေ၏။ စုန္တ၏ အိမ်နီးပါးချင်းတို့သည် များစွာ ထိတ်လန်းကြ၏။

စုန္တ၏ အိမ်အနီးမှ ဖြတ်၍သွားကြသော ရဟန်းတို့က မြှတ်စွာ ဘုရားအား လျောက်ထားကြ၏။ ‘စုန္တ၏ အိမ်၌ ခုနစ်ရက်ပတ်လုံး ဝက်များ သတ်နေသည့် အသံကိုကြားရပါသည်။ စုန္တသည် အလွန် ရက်စက်ကြမ်းကြုတ်သောသူ ဖြစ်ပါသည်။’ ဤမျော်လောက် ရက်စက်

ကြမ်းကြော်သောသူ တစ်စုံတစ်ယောက်ကိုမျှ တပည့်တော်တို့ မတွေ့ဖူးပါ' ဟု လျောက်ထားကြ၏။

ထိအခါ မြတ်စွာဘုရားက 'ချုစ်သား ရဟန်းတို့၊ စုနှုန်းသည် ခုနစ်ရက်ပတ်လုံး ဝက်တို့တို့ သတ်နေသည် မဟုတ်၊ ၅၅ နှစ်တို့ ကာလပတ်လုံး သူပြုခဲ့သော မကောင်းမှု အကုသိုလ်ကံသည် ဤပစ္စာ့ဖွံ့ဖြိုး ဘဝ္မာပင် စုနှုန်းအား တူသော အကျိုးကို ပေးခြင်း ဖြစ်၏။ ယနေ့တွင်မှ စုနှုန်းသည် ကွယ်လွန်၍ အဝိစိုင်ရဲသို့ ကျသွားခြင်း ဖြစ်သည်' ဟု မိန့်တော်မူကာ အောက်ပါ ဂါထာကို ဟောတော်မူ၏။

- မကောင်းမှုကို ပြုသောသည် ဤပစ္စာ့ဖွံ့ဖြိုးဘဝ္မာပင်လည်း စိုးရိမ် ပုပ်ရ၏။ အောင်တမလွန် ဘဝ္မာပင်လည်း စိုးရိမ်ပုပ်ရ၏။ ပစ္စာ့ဖွံ့ဖြိုးတမလွန် နှစ်ဘဝ္မာလုံး၌ စိုးရိမ်ပုပ်ရ၏။
- ထိသုသည် မိမိ၏ ညွစ်ညူးသော အကုသိုလ် ကံကြမှာကို မြင်၍ စိုးရိမ်ပုပ်ရ၏။ စိုးရိမ် ပုပ်ရသည်နှင့်အမျှ ပင်ပန်းရ၏။

ဤလောကွြဲ လူဟန်၍ ဖြစ်လာပြီး အရွယ်ရောက်လာသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် အလုပ်များကို တစ်ခုမဟုတ် တစ်ခု လုပ်ရတော့မည် ဖြစ်၏။ အလုပ်ကို လုပ်သောအခါ နှလုံးသွင်းသည်လည်း မလွှဲမသွေ့ပါလာရ၏။ ထိုတွင် အလုပ်ပြီးမြောက်မှုသည် ပစာနမဟုတ်၊ နှလုံးသွင်းကောင်းမှုသည်သာ ပစာန ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် နှလုံးသွင်းသည် မိမိလုပ်သော အလုပ်နှင့် ပတ်သက်၍ ကောင်းသော နှလုံးသွင်းလည်း ရှိ၏။ မကောင်းသော နှလုံးသွင်းလည်း ရှိ၏။

ကောင်းသော နှလုံးသွင်းဟူသည် မိမိ၏ ဘဝကို လောက အတွက် အသုံးချခြင်း ဖြစ်၏။ မကောင်းသော နှလုံးသွင်းဟူသည် လောကကို မိမိဘဝအတွက် အသုံးချခြင်း ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် လောက

ကို မိမိဘဝအတွက် အသုံးချရန် ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် လုပ်ငန်းများကို လုပ်ပါက ထိလုပ်ငန်းမြှုံးငါးအတွက်ဟူသော နှလုံးသွင်းသည် အမြဲတမ်း လွမ်းမိုး၏။ “ငါ” ဟူသော ခံယူချက် လွမ်းမိုးသည်နှင့်အမျှ လောက အပေါ် လေးစားသော စိတ်များ မရှိတော့။ “မှုစရာလား” ဟူ၍သာ ခံယူထားတော့၏။

ထိုကြောင့် သူဘဝအတွက် အကျိုးရှိမည်ဆိုလျှင် ဘာမဆို လုပ်ရ၏။ တရားသည်၊ မတရားသည်ကို သူ မမှု၊ သူ မှုသည်ကား သူဘဝအတွက် သူ ရည်မှန်းထားသော ရည်မှန်းချက် ပြည့်စုံရေးပင် ဖြစ်၏။ ထိုရည်မှန်းချက်သာ ပြည့်စုံမည်ဆိုလျှင် လောကပါလအော် လောကကို ဖရိုဖရဲဖြစ်မသွားအောင် စောင့်ရှောက်တတ်သော ဟိရီနှင့် ထူးစွာ တရားနှစ်ပါးကိုလည်း အလေးမထားတော့ဘဲ သူလုပ်ချင်ရာကို စွဲတော်အတင်းလုပ်မည် ဖြစ်၏။

လုပ်ငန်းများကို လုပ်ရာတွင် ထားရှိရမည့် သဘောထား သုံးမျိုးကို မြတ်စွာဘုရားသခင်က ဟောတော်မူထား၏။ ပထမ သဘောထားမှာ မိမိ၏ သိက္ခာကို မိမိက လေးစားရခြင်း ဖြစ်၏။ “တစ်သက်လုံး ဖုံးသမျှ ကုန်းခါမှပေါ်” ဟူသော အဖြစ်မျိုး မရောက်ရလေအောင် မိမိ၏ ဘဝတစ်လျောက်လုံး ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်လာသော ဂုဏ် သိက္ခာများ၊ မိမိ၏ မျိုးရှိးစဉ်ဆက် ဂုဏ်သိက္ခာများကို လေးစားသော သဘောထားဖြင့် လုပ်ငန်းများကို လုပ်ရ၏။ ဤသဘောထားကို အတွေ့ မိပတိ ဟု ခေါ်၏။

ဒုတိယထားရှိရမည့် သဘောထားမှာ လောကာမိပတိ ဖြစ်၏။ လောကာမိပတိ ဟူသည် ပတ်ဝန်းကျင်လောကကို လေးစားခြင်း ဖြစ်၏။ ပတ်ဝန်းကျင်လောကတွင် အစဉ်အတိုင်း မိမိ၏ မိသားစု၊ မိမိ၏ ရပ်စွာ၊ မိမိ၏ မြှုန်ယ်၊ မိမိ၏ နိုင်ငံနှင့် ကမ္ဘာတစ်ခု လုံး ပါဝင်၏။ တစ်နည်းအားဖြင့် ဆိုရလျှင် လူသားအားလုံး ပါဝင်၏။

အမှန်အားဖြင့် လူတစ်ယောက်သည် လူသားအားလုံး ပါဝင် သော လူအဖွဲ့အစည်း၏ အဖွဲ့ဝင်တစ်ဦး ဖြစ်လေရာ၊ တစ်ဦးချင်း ကောင်းပါမှ လူအဖွဲ့အစည်း တစ်ခုလုံး ကောင်းပေမည်။ ယာဉ်တစ်စီး ချောမောစာ လူပ်ရှား ပြေးသွားနိုင်ရေးသည် ယာဉ်၏ အစိတ်အပိုင်း ဖြစ်သော ခွေးသွားစိတ်တစ်ခု၏ ကောင်းမွန်မှုမြှု တည်ပါ၏။

ထို့ကြောင့် လူတစ်ဦးတစ်ယောက်သည် ပတ်ဝန်းကျင် လောက်၏ ငြိမ်းချမ်းသာယာရေးအတွက် တာဝန်ရှိပါ၏။ သို့ဖြစ်၍ မိမိနှင့် ပတ်သက်ပြီး ပတ်ဝန်းကျင် လောက်၌ နစ်နာမူ မရှိရလေအောင် ပတ်ဝန်းကျင်ကို လေးစားခြင်း ဖြစ်ပါ၏။

တတိယ ထားရှိရမည့် သဘောထားသည် ဓမ္မာဓိပတီ ဖြစ်၏။
 ဤ ဓမ္မသည် အရာကျယ်၏။ သံသရာတွင်းနှင့်လည်းပတ်သက်၏။ သံသရာလွန်နှင့်လည်း ပတ်သက်၏။ လောက်နှင့်လည်း ပတ်သက်၏။ လောက်တွေရာနှင့်လည်း ပတ်သက်၏။ တစ်ဦးချင်းနှင့်လည်း ပတ်သက်၏။ လောက်တစ်ခုလုံးနှင့်လည်း ပတ်သက်၏။

ထို့ကြောင့် ဆိုင်ရာဆိုင်ရာ သတ်မှတ်ထားသော ယဉ်ကျေးမှု များ၊ စလေ့ထုံးစံများ၊ စည်းမျဉ်းဥပဒေများနှင့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ ကို ဤလောက်၌ ပစ္စက္ ငြိမ်းချမ်းသာယာရေးအတွက် စိတ်ရင်း စေတနာမှန်နှင့် လေးစားအပ်၏။ တမလွန် ငြိမ်းချမ်းသာယာရေး အတွက် ဆိုင်ရာဆိုင်ရာ သတ်မှတ်ထားသော ကိုယ်ကျင့်သိက္ခာများ၊ ကုသိလ်ကောင်းမှုများ၊ တရားစမ္ပါ ကျင့်စဉ်များကိုလည်း လေးစား အပ်၏။

အနက်အဓိပ္ပာယ်အားဖြင့် ဓမ္မဟူသည် ကောင်းသော သဘော ကို ဆောင်ပါမှ ဓမ္မမည်၏။ မိမိတို့၏ အယူအရ ကောင်းသည်ဟု သတ်မှတ်ထားရှိမှုနှင့်တော့ ဓမ္မမဟုတ်။ ဓမ္မဟူသည် တက္ကာ၊ မာနာ၊

ရပြည့်စားပို့ကို

ဒိဋ္ဌတို့ကို ပါးသည်ထက်ပါးအောင် လုပ်နိုင်သော သဘောရှိမှသာ စစ်မှန်သော ဓမ္မမည်၏။ ထို့ကြောင့် ဓမ္မခိုပ်တိအရ တရားကို လေး စားခြင်း ဟူသည်မှာ လုပ်ငန်းများကို လုပ်ရှု၍ မိမိ၏ တဏ္ဍာ၊ မိမိ၏ မာန၊ မိမိ၏ ဒိဋ္ဌတို့ကို ပါးနိုင်သမျှ ပါးအောင် ဆောင်ရွက်ခြင်း ဖြစ်၏။

တစ်နည်းအားဖြင့် ဆိုရသူင် မိမိ၏ အတွက် ပါးနိုင်သမျှ ပါးအောင် လုပ်ခြင်းပင် ဖြစ်၏။ အဘယ့်ကြောင့်ဆိုသော် အတွက်ဟူသည် တဏ္ဍာဖြင့် စွဲသော အတွက်လည်းရှိ၏။ မာနဖြင့်စွဲသော အတွက်လည်း ရှိ၏။ ဒိဋ္ဌဖြင့် စွဲသော အတွက်လည်း ရှိ၏။ သိဖြစ်၍ အတွက်ပါးလျှင် တဏ္ဍာ၊ မာန၊ ဒိဋ္ဌတို့လည်း အထိက်အလျောက် ပါးသောကြောင့် ဓမ္မခိုပ်တိအရ အတွက်ပါးအောင် လုပ်ခြင်းသည် တရားကို လေးစားခြင်း မည်၏ဟု ဆိုခြင်း ဖြစ်၏။

မိမိ၏ ဘဝသက်တမ်းတစ်လျောက် လုပ်ငန်းများကို လုပ်ရာ တွင် ဓမ္မခိုပ်တိသော ပါဝင်မှ ရှိ မရှိကို သေခါနီးကာလ၍ ပြ၏။ သေခါနီးကာလတွင် ကံနိမိတ်၊ ကမ္မနိမိတ်၊ ဂတိနိမိတ် တည်းဟူသော နိမိတ်သုံးပါးတို့တွင် တစ်ပါးပါးသည် မလွှဲမသွေ ထင်ရ၏။ ကံသည် ဓမ္မနိယာမအရ မိမိနှင့်တူသော အကျိုးကို ပေး၏။ ကံကို လိမ်၍ ညာ၍ မရ။ မိမိအနေဖြင့် မိမိလုပ်သော အမှုကို ပုထိုံတို့၏ ဓမ္မတာ အရ အကောင်းဟူ၍ချုပ်၍ ထင်လေရာ၊ မိမိ၏အထင် မှန် မမှန်ကို သေခါနီး ကာလ၍ သိရ၏။

စုနှုန်းတွေ၏ စုနှုန်းလုပ်ခဲ့သော ကံများက ဂတိနိမိတ်အနေဖြင့် စုနှုန်း အား ပြ၏။ စုနှုန်းသည် ဝက်ကဲ့သို့ အော်ရ၏။ ဝက်ကဲ့သို့ ပြေးသွားရ၏။ ကျိုက်ကျိုက်ဆူနေသော ရေနွေးပူလောင်ခြင်း၏ ဒဏ်ကို ဝက်များ ခံစားရသကဲ့သို့ စုနှုန်းသည် လူဘဝ၍ပင် အရှင်လတ်လတ် ခုနှစ်ရက်

တိုင်တိုင် အဝိစိ ငရဲမီးလောင်ခြင်းကို ခံရ၏။ ဤမျှလောက် ခံစားရရံနှင့် မပြီးသေး၊ သေတွေ့လည်း အဝိစိ ငရဲသို့ပင် ကျရလေ၏။

မိမိပြုခဲ့သော ကံသည် မိမိအနေဖြင့် ကောင်းသည်ဟု ထင်၍ လုပ်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်စေကာမူ သေခါနီး ကာလုံး သူ့သဘော သူ့ဆောင်ကာ ကံနိမိတ်၊ ကမ္မနိမိတ်၊ ဂတိနိမိတ် သုံးပါးတို့တွင် တစ်ပါးပါးသော နိမိတ်ဖြင့် တူသောအကျိုးပေးသည့် သဘောကို မလွှဲမသွေ ပြမည် ဖြစ်၏။ ဝရမဲးပြေး လူဆိုးသည် ရာဝေတ်ဘေးမှ ပြေး၍ လွတ်ချင် လွတ်ဦးမည်။ အကုသိုလ်ကို ပြုလုပ်ခဲ့ပါက ထိအကုသိုလ်ကို မဂ်ညာ၍ ဖြင့် မပယ်သတ်နိုင်လျှင် ၃၁ ဘုံး ဘယ်နေရာ ပြေးပြေး၊ ယင်း အကုသိုလ်၏ ပြစ်ဒဏ်မှ မလွတ်နိုင်။ ပုထိုံးဖြစ်လျှင် အပါယ် လေးပါးသို့ပင် ကျနိုင်၏။ ထိုကြောင့် “ပြောပြည်မှာ တဝင်းဝင်း၊ ဝက်စား ကျင်းမှာ တရှုပ်ရှုပ်” ဆိုခြင်း ဖြစ်၏။

အကယ်၍ ရဟန္တဖြစ်ပြီး နောက်ဘဝ မရှိလျင်သော်မှ ရှင် မောဂ္ဂာန်လို ခိုးသားလူဆိုးများ၏ ရိုက်နှက်ခြင်းကို ခံရတတ်ပါ၏။ ထိုကြောင့် ဤလောကတွင် မည်သည့်လုပ်ငန်းကို လုပ်လုပ် အကုသိုလ် လုပ်ငန်းများကို မလုပ်မိအောင်၊ အတွေ့စိတ် နည်းပါးအောင်၊ လောကကို မိမိဘဝအတွက် အသုံးမချာဘ မိမိဘဝကိုသာ လောကအတွက် အသုံးချ တတ်အောင် ဤဂါထာဖြင့် မြတ်စွာဘ၍ ရားက တရားနာ ပရီသတ်အား ဟောကြားတော်မူခြင်း ဖြစ်ပါ၏။ အလွန်သံစေ ယူဖွယ်ကောင်းသော ဝတ္ထုဖြစ်သဖြင့် ပိဋကတ်တော်၌ မှတ်တမ်းအဖြစ် ပါဝင်ခြင်းဖြစ် ကြောင်း တင်ပြအပ်ပါသည်။

[စစ်ပြန်မဂ္ဂဇား၊ အမှတ် ၁၄၂၊ စက်တင်ဘာလ ၁၉၉၀]

ဝိဇ္ဇာ (၁)

မြတ်စွာဘုရားသည် သာဝတ္ထီပြည် တောဝန်ကျောင်းတော်၏ သီတင်းသုံး
တော်မှုစဉ် ကာလက ဖြစ်ခဲ့သော ဖြစ်ရပ်ဖြစ်၏။

ထိစဉ်က ပညာသင်ကြားရေးနှင့် ပတ်သက်လျှင် ငွေကြေး
တတ်နိုင်သောသူများသည် တဗ္ဗာသိုလ်ပြည် ဒီသာပါမောက္ခဆရာကြီး
ထံသို့သာ သွားရောက်၍ ပညာ သင်ကြားကြရ၏။ ငွေကြေးတတ်နိုင်
သူများတွင် မင်းသားများလည်းပါ၏။ ဗြဟ္မာဏ လုလင်များလည်း
ပါ၏။ သူငွေးသူကြယ်သားများလည်းပါ၏။ ငွေကြေးမတတ်နိုင်သူ
များကား တဗ္ဗာသိုလ်ပြည်ပြန် ပညာသင်များမှတစ်ဆင့် မိမိတို့ အေသုံး
သာ သင်ယူကြရ၏။

ထိခေတ် ပညာရေးမှာလည်း(၁၈)ရပ်သော အတတ်ပညာ
ရပ်များဖြစ်ကြ၏။ (၁၈) ရပ်သော အတတ်ပညာရပ်များတွင် ဝိဇ္ဇာ ပညာရပ်
ကို သင်ယူသည်ဖြစ်စေ၊ သိပ္ပါပညာရပ်ကို သင်ယူသည်ဖြစ်စေ မည်သည့်
ပညာရပ်ကိုပင် သင်ယူ သင်ယူ ကျောင်းသားတိုင်း မသင် မနေရ ပညာ
ရပ် တစ်ခု ရှိ၏။ ယင်းပညာရပ်ကား အေဒီနိုင်ရာ ပညာရပ် ဖြစ်၏။

ကျောင်းသားတစ်ယောက်သည် အေဒီနိုင်ရာ ပညာရပ်ကို မသင်
ယူခဲ့လျှင် သူ၏ ဘဝသည် မပြည့်စုံ ဟူ၍ ထိခေတ်က အစွဲအလမ်း
ရှိ၏။ ထိုကြောင့် ကျောင်းသားတိုင်းသည် အေဒီနိုင်ရာ ပညာရပ်ကို
တတ်မြောက်ရခြင်း ဖြစ်၏။ အေဒီနိုင်ရာ ပညာရပ်ကို တတ်မြောက်ပါမှ

ရပြည့်စာချုပ်စိုက်

လည်း လူသည် လောကတွင် နေထိုင်တတ်၏။ ဤသည်မှာ ထိခေါ်
တဗ္ဗာသို့လ်ပညာရေး၏ အခြေခံ အတ်မြစ် ဖြစ်၏။

သွေ့ဝါတိ၏ ပင်ကိုပီဇာရာ လူသည် ကောင်းကောင်း စားချင်
၏။ ကောင်းကောင်း ဝတ်ချင်၏။ ကောင်းကောင်း နေချင်၏။ ကျော်း
ကျော်း မာမာလည်း ရှိချင်၏။ အမှန်အားဖြင့် ကောင်းကောင်း စားလို
ခြင်း၊ ကောင်းကောင်း ဝတ်လိုခြင်း၊ ကောင်းကောင်း နေလိုခြင်း၊
ကျော်းကျော်းမာမာ ရှိလိုခြင်းသည် ဘဝတွင် အခြေခံ အကျခုံးသော
လိုအပ်ချက် ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် လူဟူသမျှသည် ထိုအခြေခံ အကျခုံး
သော လိုအပ်ချက်ကို ဖြည့်ဆည်းနိုင်ရန်အတွက် နေယူမရောင် မိုးရွာ
မရောင် ကြိုးပမ်းနေခြင်း ဖြစ်၏။ ထိုသဘောကို တဗ္ဗာသို့လ်ပြည်က
ဒီသာပါမောက္ခ ဆရာကြီးသည် သိပါ၏။ ထို့ကြောင့် ဒီသာပါမောက္ခ
ဆရာကြီးသည် မိမိ၏ တပည့်များအား စား ဝတ် နေ ကျော်းမာမှု
ဤလေးခုနှင့် ပတ်သက်၍ ကြိုးပမ်းရာတွင် ကြိုးပမ်းနည်းကို အမျိုး
၁၅၈ အလိုက် သင်ကြားပေးလိုက်ပါ၏။

သို့ရာတွင် စား ဝတ် နေ ကျော်းမာမှု ဤလေးခုသည် ဘဝ
အတွက် အခြေခံအကျခုံးသော လိုအပ်ချက်ဖြစ်သည်မှာ မှန်ပါ၏။
ထို့ကြောင့် ဤအခြေခံအကျခုံးသော လိုအပ်ချက် လေးခုအတွက်
မနားမနေ ကြိုးပမ်းအပ်သည်မှာလည်း မှန်ပါ၏။ သို့ရာတွင် ဘဝတွင်
ပန်းထိုင်ဟူသည်ရှိ၏။ ဘဝတွင် အဓိပ္ပာယ်ဟူသည် ရှိ၏။ ဘဝတွင်
အနှစ်သာရဟူသည် ရှိ၏။ ဘဝ၏ ပန်းတိုင်၊ ဘဝ၏ အဓိပ္ပာယ်၊
ဘဝ၏ အနှစ်သာရ အရဆိုလျှင် စား ဝတ် နေ ကျော်းမာမှု ဤလေးခု
သည် ဘဝတွင် အနိမ့်ဆုံးသော လိုအပ်ချက်သာ ဖြစ်၏။

ဤလိုအပ်ချက် လေးခုကို တိရှိဘန်များသည်ပင် လိုအပ်လျက်
ရှိလေရာ၊ ဤလိုအပ်ချက်လေးခု ပြည့်စုံခြင်းသည် တိရှိဘန်ဘဝနှင့်

လူဘဝကို ခြားနားအောင် ပြလုပ်ပေးနိုင်သော နယ်ခြားမျဉ်း မဟုတ်ချေ။

ထို့ကြောင့် ဤလိုအပ်ချက် လေးခုကို လူဘဝတွင် အနိမ့်ဆုံး သော၊ အညွှန်ဆုံး သော၊ အမိုက်မဲဆုံး သော လိုအပ်ချက် ဟူ၍ လည်း ကောင်း၊ ယင်းလေးမျိုးကိုသာ ဘဝ၏ ပန်းတိုင်၊ ဘဝ၏ အမို့ပွာယ်၊ ဘဝ၏ အနှစ်သာရအဖြစ် မှတ်ယူနေပါလျှင် ထိုကဲသို့ သော မှတ်ယူ ချက်သည် မှန်ကန်သော မှတ်ယူချက် မဟုတ် ဟူ၍ လည်းကောင်း ဒီသာပါမောက္ခ ဆရာကြီးက သူ၏ တပည့်များအား သင်ကြားပေးပါ၏။

အမှန်အားဖြင့် လည်း စား ဝတ် နေ ကျွန်းမာမှု ဤလေးခုသည် ဘဝတွင် ရပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ တောင့်တချက်များသာ ဖြစ်၏။ ဘဝတွင် ရပ်ပိုင်းသည် ခန္ဓာဖွဲ့စည်းမှုအရ အပြင်ပိုင်း အကျဆုံး သော၊ အကြမ်းဆုံး သောအပိုင်းဖြစ်၏။ ထိုကြောင့် ရပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ လိုအပ်ချက်ကို ဒီသာပါမောက္ခ ဆရာကြီးက ဘဝတွင် အနိမ့်ဆုံး သော၊ အညွှန်ဆုံး သော၊ အမိုက်မဲဆုံး သော တောင့်တချက်ဟူ၍ ဆိုခြင်း ဖြစ်ပါ၏။ အမှန်အား ဖြင့် ရပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ လိုအပ်ချက်သည် ဘဝတွင် လမ်းစဉ်သာ ဖြစ်၏။ ပန်းတိုင် မဟုတ်။

ရပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ လိုအပ်ချက်များ ပြည့်စုံသောအခါ ဘဝတွင် ကာယသုခ ရှိသည် မှန်ပါ၏။ ကာယသုခ ဟူသည်ကား စိတ္တသုခ မရှိလျှင် သုခဟူ၍ပင် ပြောဖို့ခက်သော သုခမျိုး ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် စိတ္တသုခသည် ကာယသုခထက် ပို၍ တန်ဖိုးအားဖြင့် မြင့်မားလေ၏။ ထို့ကြောင့် လူအဖြစ် အသက်ရှင်နေရသရွှေ့ ကာလပတ်လုံး စိတ္တသုခ အရ ဘဝတွင် ပျော်ဆွင်ချမ်းမြောဖို့လည်း လိုအပ်ပါ၏။

ထို့ကြောင့် ဒီသာပါမောက္ခ ဆရာကြီးက အဋ္ဌာရသ (၁၈) ရပ်

သော ပညာရပ်များကို မိမိ၏ တပည့်များအား သင်ကြားပေးရာတွင် ခံစားမှုဝေဒနာဆိုင်ရာ အနုပညာရပ်များကိုပါ ထည့်သွင်းသင်ကြားပေးလိုက်ခြင်း ဖြစ်၏။ အနုပညာရပ်များဖြင့် လေကကို ကြည့်သော အခါ အလှကို တွေ့မည် ဖြစ်၏။

အကြမ်းအားဖြင့် အလှသည် “ပခံး” ဦးလည်း ရှိ၏။ ပခံး၏ ရှိသောအလှကို “ပခံးအလှ” ဟူ၍ ဆိုရ၏။ ပခံးအလှ၏ တရားကိုယ်မှာ ဝိရိယာ ဖြစ်၏။ ထိုကြောင့် ဝိရိယာခိုက ဘုရားလောင်းများသည် လေကကို အလှဆင်သော ရတနာများအနေဖြင့် ချစ်စရာ ကောင်းခြင်း ဖြစ်၏။ ချစ်စရာကောင်းသည်ဆိုလျှင် လျှော့သာ ဖြစ်၏။

ထိုအပြင် အလှသည် “အသုံး” ဦးလည်း ရှိ၏။ အရာဝါဘူတ်ခုကို အသုံးကျအောင် အသုံးချတတ်ခြင်းသည် အလှပင်ဖြစ်၏။ သို့ဖြစ်လေရာ အသုံးကျအောင် အသုံးချတတ်ခြင်းကို အလှဟူ၍ပင် ဆိုရ၏။ အမှန်အားဖြင့် “အသုံးအလှ”၏ တရားကိုယ်မှာ ဉာဏ်ပညာ ဖြစ်၏။ ထိုကြောင့် ပညာခိုက ဘုရားလောင်းများသည် လေက အတွက် အလှရတနာများအနေဖြင့် ချစ်စရာကောင်းကြခြင်း ဖြစ်၏။ ချစ်စရာကောင်းသည်ဆိုလျှင် လျှော့သာ ဖြစ်လေ၏။

ဤလေက၌ အလှရှိသည်ဟု ဆိုပါလျှင် ဖြစ်စေ၊ အလှကို မြင်တတ်သူများက လေကသည် လှသည်ဟု ဆိုပါလျှင် ဖြစ်စေ၊ လေကသည် သူ၏ ကိုယ်ပိုင် ပင်ကိုအလှဖြင့် လှသည် မဟုတ်။ ဝိရိယာသွေါနှင့် ပညာတို့၏ အလှကို ခေတ္တား၍ “အငားအလှ” ဖြင့်သာ လှခြင်းဖြစ်ပါ၏။ သို့ရာတွင် ဤအလှသည်လည်း ဘဝ၏ ပန်းတိုင် မဟုတ်၊ ဘဝ၏ လမ်းစဉ်များသာ ဖြစ်ပါ၏။ သို့ရာတွင် ထိုလမ်းစဉ်ကား ခံစားမှု ဝေဒနှင့်သာ ပတ်သက်လေ၏။ အမှန်အားဖြင့် လေကအလှဟူသည် သဘယ်ဖွယ်ပင် ဖြစ်၏။

အလှနှင့် ပတ်သက်၍ ခံစားမှုဝေဒနာဟူသည် ခန္ဓာဖွဲ့စည်းမှ တွင် အတွင်းပိုင်း အကျဆုံး မဟုတ်။ ရပ်ပိုင်းထက် ပို၍ အတွင်းပိုင်း ကျသည်သာ ရှိ၏။ ထို့ကြောင့် လောက၌ အလှကို မြင်အောင် ကြည့် တတ်ရုံမှုနှင့် ဘဝ၏ ပန်းတိုင်၊ ဘဝ၏ အဓိပ္ပာယ်၊ ဘဝ၏ အနစ်သာရ ကို မြင်ပြီဟူ၍ မဆိုနိုင်ခြင်း ဖြစ်၏။

အမှန်အားဖြင့် လောက၏ အလှသည်လည်း ဘဝ၏ ပန်းတိုင် အတွက် လမ်းစဉ်အဖြစ် အသုံးကျလေသောကြောင့် ဒီသာပါမောက္ခ ဆရာကြီးက သူ၏ တပည့်များအား အဋ္ဌာရသ (၁၈) ရပ်သော ပညာရပ် များကို သင်ကြားပေးရာတွင် အလှသဘောကိုလည်း ထည့်သွင်း သင်ကြား ပေးခြင်းဖြစ်၏။ အမှန်အားဖြင့်လည်း အလှနှင့် ပတ်သက်၍ ခံစားမှု ဝေဒနာသည် ခန္ဓာဖွဲ့စည်းမှု သဘောအရရုံးလျင် ဒုတိယမြောက် အဆင့် ဝေဒနာကွန်ဘသာ ဖြစ်ပါ၏။

ထို့ကြောင့် ဤလောကတွင် ပျော်ဆွင်စရာများနှင့် ပြည့်စုံရုံး ဖြင့်လည်း ဘဝ၏ ပန်းတိုင်ကို ရောက်ပြီဟူ၍ လည်းကောင်း၊ ဘဝ၏ အဓိပ္ပာယ်ကို သိပြီဟူ၍ လည်းကောင်း၊ ဘဝ၏ အနစ်သာရကို ရှိပြီဟူ၍ လည်းကောင်း မဆိုနိုင်ခြင်း ဖြစ်၏။ ဤသဘောကို ဒီသာပါမောက္ခ ဆရာကြီးသည် သိပါ၏။

တဗ္ဗာသို့လ်ပြည့်၌ ဒီသာပါမောက္ခ ဆရာကြီးသည် သူ၏ တပည့် များအား အဋ္ဌာရသ (၁၈) ရပ်သော အတတ်ပညာရပ်များကို သင်ကြား ပေးရာတွင်၊ လောက၌ အလှကြည့်နည်းအပြင် ကျိုးကြောင်း ဆင်ခြင် နည်းကိုလည်း ထည့်သွင်း သင်ပေးလေ၏။ ကျိုးကြောင်း ဆင်ခြင် နည်းကား ပညာနှင့် ပတ်သက်၏။ လောကဖြစ်စဉ်များကို ကြည့်ရာတွင် ကျိုးကြောင်း ဆင်ခြင်နည်းဖြင့် ကြည့်တတ်ပါမှ ဘဝ၏ ပန်းတိုင် သို့ ဦးတည်နိုင်မည် ဖြစ်၏။ သို့ မဟုတ်ပါက ဘဝပန်းတိုင်နှင့် ပြောင်း

ပြန် သွားမိတတ်၏။ ထို့ကြောင့် ကျိုးကြောင်း ဆင်ခြင်နည်းကိုပါ သိဖို့လိုခြင်း ဖြစ်၏။

သို့ရာတွင် ကျိုးကြောင်း ဆင်ခြင်နည်းသည်လည်း ဘဝ၏ ပန်းတိုင်းမဟုတ်၊ ဘဝ၏ အဓိပ္ပာယ်မဟုတ်။ ကျိုးကြောင်း ဆင်ခြင် တတ်ရုံမျှနှင့် ဘဝ၏ အဓိပ္ပာယ်သည် ပြီးပြည့်စုံခြင်း ရှိသည် မဟုတ်။ ခန္ဓာဖွဲ့စည်းမှုအရ ဆိုရလျှင် ကြောင်းကျိုး ဆင်ခြင်နိုင်မှုသည် တတိယ အဆင့်ခြားသွားရှိ၏။ ယင်းကို သည့်ကွဲနွား၏ သဘောဟူ၍ ဆိုရ၏။ ထိုကြောင့် ကြောင်းကျိုး ဆင်ခြင်နိုင်မှုသည် ဘဝတွင် ပန်းတိုင် မဟုတ် သေးဘဲ လမ်းစဉ်များသာ ဖြစ်ပါ၏။ အမှန်အားဖြင့် ကြောင်းကျိုးဆင်ခြင် နိုင်မှုကို မှန်မှန်ကန်ကန် အသုံးချုနိုင်မှုသာ ဘဝ၏ အဓိပ္ပာယ်ကို နား လည်လာမည် ဖြစ်၏။ ဘဝ၏ ပန်းတိုင်ကို ရောက်လာမည် ဖြစ်၏။ ဘဝ၏ အနှစ်သာရကို ရလာမည် ဖြစ်ပါ၏။

လူ့ဘဝတွင် ကြောင်းကျိုး ဆင်ခြင်တတ်ရုံး၊ အသိပညာရှင်၊ အတတ်ပညာရှင် ဖြစ်ရုံမျှနှင့်လည်း လူ့ဘဝ၏ အနက်၊ လူ့ဘဝ၏ အဓိပ္ပာယ်သည် ပြီးပြည့်စုံသည် မဟုတ်၊ လူ့ဘဝ၏ ပန်းတိုင်သို့ ရောက် သည် မဟုတ်။ ဘဝ၌ တိုးတက်လာသည်ထက် တိုးတက်အောင်၊ မြင့်မားသည်ထက် မြင့်မားအောင် တို့ထွင်ဖို့ လိုသေး၏။ ဖန်တီးဖို့ လိုသေး၏။

အမှန်အားဖြင့် ဘဝ၌ တိုးတက်သည်ထက် တိုးတက်အောင်၊ မြင့်မားသည်ထက် မြင့်မားအောင် တို့ထွင်ခြင်းသည် လည်းကောင်း၊ ကြံးဆခြင်းသည် လည်းကောင်း ခန္ဓာဖွဲ့စည်းမှုအရဆိုလျှင် စတုဇ္ဈ အဆင့်သွားရှိ၏။ ပါဋ္ဌာန်အားဖြင့် ဆိုပါက သံ့ရကွဲနွားသွား ဖြစ်၏။

ထို့ကြောင့် ဘဝနှင့် ပတ်သက်၍ တို့ထွင်ကြံးဆမှု ဟူသမျှသည်

ရပြည့်စာအုပ်စိုက်

လည်းကောင်း၊ ဖန်တီးမှု ဟူသမျှသည် လည်းကောင်း ဘဝအတွက် လိုအပ်သည် မှန်သော်လည်း ယင်းတို့သည် ဘဝအတွက် နောက်ဆုံး လိုအပ်ချက် မဟုတ်သေး။ စတုတွေအဆင့် လိုအပ်ချက်မျှ သာ ဖြစ်ပါ၏။ ထိုကြောင့် ဒီသာပါမောက္ခ ဆရာတွေးသည် သူ၏ တပည့်များအား အဋ္ဌာရသ (၁၈) ရပ်သော ပညာရပ်များကို သင်ကြားပေးရာ၌ တိတွင် ကြံဆနိုင်မှု သဘောကို ဘဝတွင် စတုတွေအဆင့် အနေဖြင့်သာ သင်ကြားပေးလိုက်ခြင်း ဖြစ်၏။ နောက်ဆုံး အပြီးသတ် အနေဖြင့် သင်ကြားပေးခြင်း မဟုတ်ပါချေ။

ဘဝတွင် နောက်ဆုံး အရေးတကြီးအနေဖြင့် အပြီးသတ် သင်ကြားပေးရမည့် သဘောသည် ရှိ၏။ ယင်းကား **ကိုယ်ကျင့်သိက္ခာ ဖြူစင် မြင့်မြတ်မှုပင် ဖြစ်၏။** ခန္ဓာဖွဲ့စည်းမှု သဘောအရဆိုလျင် နောက်ဆုံး ပဋိမအဆင့် ဖြစ်၏။ ယင်းကို ဝိယာက္ခန္ဓာဟူ၍ ဆိုရ၏။ အမှန်အားဖြင့် ကိုယ်ကျင့်သိက္ခာ ဖြူစင်မြင့်မြတ်ပါမှ ဘဝ၏ အနက် သည် လည်းကောင်း၊ ဘဝ၏ အမိဘ္ဗယ်သည် လည်းကောင်း ပြီးပြည့်စုံမည် ဖြစ်၏။ ဘဝ၏ ပန်းတိုင်ကိုလည်း ရရှိမည် ဖြစ်၏။ ထိုကြောင့် ဒီသာပါမောက္ခ ဆရာတွေးသည် သူ၏ တပည့်များအား အဋ္ဌာရသ (၁၈) ရပ်သော အတတ်ပညာများကို သင်ကြားပေးရာ၌ ကိုယ်ကျင့်သိက္ခာ ဖြူစင်မှုကို အလေးအနက်ထား၍ သင်ကြားပေးခြင်း ဖြစ်လေ၏။

အမှန်အားဖြင့် ကိုယ်ကျင့်သိက္ခာ ဖြူစင်မြင့်မြတ်မှု ဟူသည်မှာ မိမိ၏ သန္တာန်းမြှင့် အဝိဇ္ဇာတဏာ မကပ်ရောက်ရေးပင် ဖြစ်၏။ လောကတွင် မည်သည့်လုပ်ငန်းကို လုပ်သည်ဖြစ်စေ မှားယွင်းမှု အဝိဇ္ဇာနှင့် တပ်မက်မှု တဏားတို့ မပါဝင်အောင် ဆောင်ရွက်နိုင်မှသာ ဘဝ၏

အမိဘယ် ပြည့်စုသည် မည်ပါ၏။ ဘဝ၏ ပန်းတိုင်ကို ရောက်သည် မည်ပါ၏။

အမှန်အားဖြင့် ဘဝ၏ ပန်းတိုင်ကို ရောက်ခြင်း ဟူသည်မှာ များယွင်းမှု အပိဋ္ဌာနှင့် တပ်မက်မှ တဏောကို ပယ်သတ်နိုင်ခြင်းပင် ဖြစ်၏။ ထိသို့ ပယ်သတ်နိုင်ခြင်းကိုပင် ကိုယ်ကျင့်သိက္ခာ မြင့်မြတ် ဖြူစင်ခြင်းဟူ၍ ဆိုရ၏။ ဤသဘောကို ဒီသာပါမောက္ခ ဆရာကြီး သည် သိပါ၏။ သိရှိလည်း သူ၏ တပည့်များအား ကိုယ်ကျင့်သိက္ခာ ဖြူစင် မြင့်မြတ်အောင် သင်ကြားပေးခြင်း ဖြစ်ပါ၏။

သို့ရာတွင် ထိစဉ်ကာလက တက္ကသိုလ်ပြည့်၌ ကိုယ်ကျင့်သိက္ခာ ဖြူစင်မြင့်မြတ်ရေးနှင့် ပတ်သက်၍ သင်ကြားပေးသော ဘာသာရပ် ကား ဝေဒဘာသာရပ် ဖြစ်လေ၏။ အမှန်အားဖြင့် သစ္စာလေးပါး မြတ်တရားသည် ထိစဉ်ကာလက မဏီမဒေသ၌ ပြန့်ပွားခြင်း မရှိသေး ဘ ဝေဒသာလျှင် ပြန့်ပွားခြင်း ရှိပါ၏။

ထို့ကြောင့် များသောအားဖြင့် ပညာသင်ကြားရာ ဒေသများ၏ ကိုယ်ကျင့်သိက္ခာ ဖြူစင် မြင့်မြတ်ရေးနှင့် ပတ်သက်၍ သင်ကြား ရမည်ဆိုပါလျှင် ဝေဒကျမ်းစာများကိုသာ သင်ကြားပေးခြင်း ဖြစ်လေ ၏။ ဝေဒကျမ်းစာများသည်လည်း အပိဋ္ဌာနှင့်တဏော၏ အပြစ်များကို သိသည်ပင် ဖြစ်၏။ ထိသို့ သိပါသော်လည်း အပိဋ္ဌာနှင့် တဏောကို ပယ်သတ်နိုင်သော မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး ပွားများနည်းကို မသိသောကြောင့် ဝေ၏ သွန်သင်ချက်များဖြင့် အပိဋ္ဌာနှင့် တဏောကို မပယ်သတ်နိုင်ခြင်း ဖြစ်၏။

အပိဋ္ဌာနှင့် တဏောကို မပယ်သတ်နိုင်သော်လည်း ဘဝ၏ ပန်းတိုင် ဟူသည်မှာ အပိဋ္ဌာနှင့် တဏောကို ပယ်သတ်ခြင်းပင် ဖြစ်သည်ဟူ၍ တော့ သူတို့သည် သိကြပါ၏။ အပိဋ္ဌာနှင့် တဏောတွင် အပိဋ္ဌာကို

သေအောင် အားထုတ်ရသည်ထက် တဏ္ဍာကို သေအောင် အားထုတ်ရသည်က ပို၍ ပေါ်လွင်၏။ ထိုကြောင့် ကျမ်းကန်များ၌ တဏ္ဍာကို သေအောင် အားထုတ်ခြင်း “နိုဗာန်” ကိုသာ အလေးအနက် ထား၍ ဆိုခြင်း ဖြစ်ပါ၏။

အမှန်အားဖြင့်လည်း တဏ္ဍာသေလျှင် အဝိဇ္ဇာလည်း သေသည် ပင်ဖြစ်ပါ၏။ သဘောအရ တဏ္ဍာသေခြင်းသည်ပင် ကိုယ်ကျင့်သိက္ခာ ဖြူစင်မြင့်မြတ်ခြင်း ဖြစ်၏။ သို့ဖြစ်၍သာ ဒီသာပါမောက္ခ ဆရာကြီး သည် သူ၏ တပည့်များအား အဋ္ဌာရသာ (၁၈) ရပ်သော ပညာရပ်များကို သင်ကြားပေးရာတွင် ကိုယ်ကျင့်သိက္ခာ ဖြူစင်မှုကို ဘဝ၏ ပန်းတိုင် အနေဖြင့် သင်ကြားပေးလိုက်ခြင်း ဖြစ်၏။

ဒီသာပါမောက္ခ ဆရာကြီး၏ တပည့်များထဲတွင် ပသေနဒီ ကောသလမင်းသား၊ လိုစ္စရီ မင်းသား မဟာလိန္ဒံ မလ္လာမင်းသား ဗျားလတို့ ပါဝင်၏။ ပသေနဒီ ကောသလမင်းသားသည် ကောသလ တိုင်းနှင့် ကာသိတိုင်းတို့ကို အစိုးရသော မဟာကောသလမင်းကြီး၏ သားတော် ဖြစ်၏။ မဟာလိသည် ဝေသာလိပြည့် လိုစ္စရီမင်း၏ သား တော် ဖြစ်၏။ ဗျားလသည် မလ္လာမင်း၏ သားတော်ဖြစ်၏။ မဟာကောသလမင်းသည် သက်ဦးဆံပိုင် ဘုရင်ဖြစ်၍၊ လိုစ္စရီမင်းနှင့် မလ္လာမင်းတို့ ကား ဂဏာရာဇာ ခေါ် ဒီမိုကရေစီ မင်းများ ဖြစ်ကြ၏။ မင်းသားသုံး ယောက်တို့သည် တက္ကသိလ်ပြည့် အဝင်ဝ တည်းခိုရပ်၌ တွေ့ဆုံးကြရာမှ ရင်းနှီးသော မိတ်ဆွေများ ဖြစ်သွားကြ၏။ မင်းသား သုံးယောက်တို့သည် ဒီသာပါမောက္ခ ဆရာကြီးထံ၌ ပညာသင်နေစဉ် ကာလတစ်လျောက်လုံးလည်း အရင်းနှီးဆုံး အဆွေခင်ပွန်းများ ဖြစ်ကြ၏။

ဆိုး တိုင်ပင်ဖက်၊ ကောင်း တိုင်ပင်ဖက် အနေဖြင့် မင်းသားသုံး ယောက်တို့သည် စိတ်တူ သဘောတူဖြင့် မိမိတို့ ဂါသနာပါရာ ပညာရပ်

များကို သင်ယူကြရ၏။ ဒီသာပါမောက္ခဆရာကြီးကလည်း အဋ္ဌာရသ (၁၈) ရပ်သော ပညာရပ်များအပြင် ရုပက္ခန္တ၏ သဘောအရ စား ဝတ် နေ ကျွန်းမာရ့ ဤလေးခနှင့် ပတ်သက်၍ လည်းကောင်း၊ ဝေဒနာက္ခန္တ၏ သဘောအရ လောကတွင် အလှကို မြင်အောင် ကြည့်မှန့် ပတ် သက်၍ လည်းကောင်း၊ သည်က္ခန္တ၏ သဘောအရ လောကတွင် ကြောင်းကျိုးဆင်ခြင်နိုင်မှန့် ပတ်သက်၍ လည်းကောင်း ဝိယာ ဏက္ခန္တ၏ သဘောအရ လောကတွင် ကိုယ်ကျင့်သိက္ခာ ဖြူစင်အောင် အားထူတ်မှန့် ပတ်သက်၍ လည်းကောင်း ဝေဒဆိုင်ရာ အကိုးအကား အထောက်အထားများဖြင့် သင်ကြားပေးလိုက်၏။

သင်တန်းကာလလည်း ပြီးဆုံးလေပြီ။ မိမိတို့ သင်ယူခဲ့သော ဘာသာရပ်များကို ကျွမ်းကွျင်းကျင့်ကျင်လည်း တတ်မြောက်ကြလေပြီ။ ထို့ကြောင့် မင်းသားသုံးယောက်တို့သည် မိမိတို့၏ တိုင်းပြည်သို့ ပြန်ကြ၏။ မိမိတို့ပေါ် တိုင်းပြည်သို့ မပြန်မဲ့ လိုအပ်သော အကူအညီ များ ရှိပါက အချင်းချင်း ရင်းနှီးစွာ ဖွင့်ဟ တောင်းခံကြရန်လည်း ကတိ ကဝတ် ပြုကြ၏။ အမှန်အားဖြင့် ကတိကဝတ်ပြုစဉ်က တကယ်ပင် လိုက်လိုက်လဲလဲ စိတ်ပါလက်ပါ ပြုကြခြင်း ဖြစ်ပါ၏။

သို့ရာတွင် “ငါ” ကို ဗဟိုပြုသော အတွေသည် မိမိနှင့် ဆန့်ကျင် လာလျှင် မည်သို့သော ကတိကဝတ်ကိုမဆို ချေဖျက်နိုင်ကြောင်း မင်းသားသုံးယောက်တို့ မသိကြ။ သူတို့ သင်ယူခဲ့သော ကိုယ်ကျင့် သိက္ခာမှု့သည်း ဝေဒကျမ်းဂန်လာ ကိုယ်ကျင့်သိက္ခာများသာ ဖြစ်၏။ ဝေဒကျမ်းလာ ကိုယ်ကျင့်သိက္ခာများသည် အသိတွင်သာ အဆုံးသတ် သော ကိုယ်ကျင့်သိက္ခာများသာ ဖြစ်ကြ၏။ အမှန်အားဖြင့် ကိုယ်ကျင့် သိက္ခာဟူသည် အရှိတွင် အဆုံးသတ်ပါမှ တန်ဖိုး ရှိပါ၏။ အသုံးလည်း ကျပါ၏။ တရားကို “သိ”ရုံသာသိပြီး၊ တရား “မရှိ” လေသောအခါ ထိုအသိသည် အဝိဇ္ဇာ၏ “ရှေ့နေ့” သာ ဖြစ်ချေ၏။

ရုပြန်စာအုပ်စိုက်

ထို့ကြောင့် အသိနှင့် အရှိတို့သည် တစ်သားတည်းကျမှသာ၊ တစ်ထပ်တည်းကျမှသာ အဝိဇ္ဇာကို တော်လုန်ပြီး တဏ္ဍာကို သတ်နိုင် မည်ဖြစ်၏။ အဝိဇ္ဇာနှင့် တဏ္ဍာကို သတ်နိုင်လေသောအခါ အတွေ့သည် အဘယ်မှာ ရှိပါတော့မည်နည်း။ ထိုအခါမျိုးမှ ပြုလုပ်ကြသော ကတိကဝတ်သည်သာ “သစ္ာ” ကတိကဝတ် ဖြစ်ပါ၏။ သို့မဟုတ်ပါက “မိဇ္ာ” ကတိကဝတ်သာ ဖြစ်ပေလိမ့်မည်။

တူးသို့လ်ပြည်တွင် ပညာသင်ကာလ ပြီးဆုံးလေသောအခါ ပသောနဒီ ကောသလမင်းသားသည်လည်း မိမိ သင်ယူခဲ့သော ဘာသာ ရပ်များကို တတ်မြောက်ပြီးဖြစ်၍ မိမိ၏ နိုင်ငံသို့ ပြန်လေ၏။ ဗန္ဓုလ မင်းသားသည်လည်း မိမိသင်ယူခဲ့သော ဘာသာရပ်များကို တတ်မြောက်ပြီးဖြစ်၍ မိမိနိုင်ငံသို့ ပြန်လေ၏။ မဟာလိမင်းသားသည်လည်း မိမိ သင်ယူခဲ့သော ဘာသာရပ်များကို တတ်မြောက် ပြီးဖြစ်၍ မိမိ၏ နိုင်ငံသို့ ပြန်လေ၏။

မင်းသား သုံးယောက်တို့သည် မိမိတို့၏ နိုင်ငံသို့ ပြန်ကြသော လည်း မိမိတို့အချင်းချင်း ထားခဲ့ကြသော ကတိကိုမူ အမှတ်ရနောက်၏။ သူတို့၏ ကတိကို သူတို့က ထာဝရသစ္ာအဖြစ် မှတ်ယူထားကြ၏။ အမှန်အားဖြင့် ဝေဒကျမ်းစာများအရ သင်ကြားထားသော ပုထိုးတို့၏ ကိုယ်ကျင့်သိက္ခာသည် အတွေ့အပေါ်၌ တည်ဆောက်ထားသော ကိုယ်ကျင့်သိက္ခာ ဖြစ်သဖြင့်၊ အတွေ့နှင့် ဆန့်ကျင်သည်နှင့် အမျှ ထိုကိုယ်ကျင့်သိက္ခာသည် အတွေ့က ပြန်လည်ခါတွက်ခြင်းကို ခံရမည် ဖြစ်၏။ ထိုအခါ ဝေဒကျမ်းစာများအရ အတွေ့အပေါ်၌ တည်ဆောက်ထားသော ကိုယ်ကျင့်သိက္ခာသည် ကာလ၊ ဒေသ၊ ပယောဂ၊ ဥပမာ အရသာ သစ္ာဖြစ်လေ၏။ ထာဝရသစ္ာ မဟုတ်။

ထိုသောကို ဗန္ဓုလသည် မိမိနှင့်တကွ သားတော်များ (၃၂)

ယောက်တို့သည် မိမိနှင့် ကတိကဝတ် ပြုခဲ့သော ပသောနဒီကောသလ မင်းကြီး၏ အသတ်ကို ခံရသော အခါမှသာ သိ၏။ အသိကား နောက် ကျနေချေပြီ။ ထိနည်းအတူပင် လိုစွဲမင်းသား မဟာလိသည်လည်း မိမိနိုင်ငံ ဝေသာလိဖြူ၏ ဘိသိက်ခံ မက်လာ ရောန်သို့ ဗန္ဓုလမင်းသား လာရောက်ကျူးကျော်ပြီး၊ မိမိ၏ တပည့် လိုစွဲမင်းသား ငါးရာကို မြားဖြင့် ပစ်ခတ် သတ်ဖြတ်သွားမှသာ မိမိတို့၏ ကျောင်းနေစဉ်ကာလ က လေးလေးနက်နက် ထားခဲ့သော ကတိသည် ကာလ၊ ဒေသ၊ ပယော ဂ၊ ဥပစိတိ၊ အရသာ မှန်သော ယာယီသစ္စာသာဖြစ်၍၊ ထာဝစဉ် မှန်သော ထာဝရသစ္စာ မဟုတ်ကြောင်း သိလေ၏။ အသိကား နောက် ကျချေပြီ။

အမှန်အားဖြင့် ပုထုဇ္ဇာဟူသမျှသည် မိမိ၏ အတွက ယုယ မြတ်နိုးစဉ် ကာလ၌ “တဲကုပ်” ကိုပင် “ရွှေနှုန်းတော်” ထင်တတ်ကုပါ၏။ ထိုကြောင့် ကျမ်းကန်များ၌ ပုထုဇ္ဇာနော ဥမ္မာ္ဇာကော-ပုထုဇ္ဇာဟူသမျှသည် အတွက်၏ ကျေးကျွန်း၊ အတွက်၏ အကျဉ်းသား အရူးများသာ ဖြစ်၏ ဟူ၍ ဟောတော်မူခြင်း ဖြစ်တန်ရာ၏။

[စစ်ပြန် မဂ္ဂဇင်း၊ အမှတ် ၁၇၂၊ မတ်လ ၁၉၉၃]

ဝိဋက္ခဘာ (၂)

ပသေါနဒီကောသလ၊ မဟာလိနှင့် ဗျားလ မင်းသား သုံးယောက်တိ၊
သည် မိမိတို့သင်ယူသော အတတ်ပညာများကို အဆုံးတိုင် သင်ယူ
ပြီးသောအခါ၊ တက္ကာ သို့လ်ပြည် ဒီသာပါမောက္ခ ဆရာကြီးအား
ကန်တော့၍ မိမိတို့ နိုင်ငံသို့ ပြန်ကြလေ၏။ နိုင်ငံတော်က တာဝန် ပေး
လိုက်သည့်အတိုင်း မိမိတို့ သင်ယူခဲ့သော အတတ်ပညာများကို အဖြီး
တိုင် တတ်မြောက်အောင် သင်ယူခြင်းအားဖြင့် နိုင်ငံ၏ ဂဏ်ကို မကျ
အောင် ထိန်းသိမ်းနိုင်ခဲ့ပါ၏။ မင်းသား သုံးယောက်လုံးပင် နိုင်ငံတော်
အတွက် အားကြိုးမှန်တက် ဆောင်ရွက်ရန် ရည်မှန်းချက် ကိုယ်စီဖြင့်
ပြန်လာခြင်း ဖြစ်၏။

နိုင်ငံတော်ကလည်း အမှုခဲ့ အမှုတ်ခဲ့နေသည်မဟုတ်။ သင်ခိုင်း
လိုက်သော ပညာများကို ထိထိရောက်ရောက် တကယ်တမ်း တတ်
မြောက်ခြင်း ရှိ မရှိ စမ်းသပ်ပါ၏။ ထိုစမ်းသပ်ချက်ကား ယခုခေတ်
ထက်ပင် ပြင်းထန်၏။ တိကျ၏။ ခက်ခဲ၏။ တင်းကျပ်၏။

ပသေါနဒီကောသလမင်းသားသည် သင်ယူလာခဲ့သော ပညာ
ရပ်များကို စမည်းတော် မင်းကြီးနှင့် တက္ကာ ပရီသတ် ပိုလ်ထုအား
ထင်ရှားပြရ၏။ စမည်းတော်မင်းကြီးနှင့် တက္ကာ ပရီသတ်ပိုလ်ထုက
လည်း စွဲစွဲစပ်စပ် စစ်ဆေး၏။ အရည်အချင်း ပြည့်မီသူကိုမှ သူတို့
က မင်းမြောက်လိုကြ၏။ ထိုက်တန်သော အရည်အချင်း မရှိသူကို
မင်းအဖြစ် အားမကိုးလို့။ ထိုကြောင့် မင်းအဖြစ် မတင်မြောက်လို့။

ကုသိပ်နှင့် အကုသိပ်

၁၄၁

နိုင်ငံသားတိုင်း၏ စိတ်ထဲမြှု သူတို့၏ မင်းမြတ်သည် အသမ္မာနဲ့ ခတ္တိယ
ဖြစ်စေချင်ပါ၏။ အသမ္မာနဲ့ ခတ္တိယ ဟူသည်မှာ မျိုးရိုးစဉ်ဆက် မပျက်သော
မင်းဟူ၍ ဖြစ်၏။

ထိုခေတ်ကား သူရဲကောင်းကို ကိုးကွယ်သော ခေတ်ဖြစ်၏။
ထို့ကြောင့် ပညာတော်သင် မင်းသားများအား နိုင်ငံတော်ကို အုပ်ချုပ်
နိုင်သော အရည်အချင်း ရှိ မရှိ တင်းတင်းကျပ်ကျပ် စစ်ဆေးကြခြင်း
ဖြစ်၏။ ခမည်းတော် မဟာကောသလ မင်းကြီးနှင့်တကွ ပရိသတ်
ဗိုလ်ထုက ထိုကဲ့သို့ တင်းတင်းကျပ်ကျပ် စစ်ဆေးပါသော်လည်း
ပသောနှစ် ကောသလမင်းသားသည် အားလုံးကျေနပ်အောင် အစွမ်းပြ
နိုင်ခဲ့၏။

ထို့ကြောင့် မဟာကောသလမင်းကြီးသည် သားတော် ပသော
နှစ် ကောသလ မင်းသားအား အရိုက်အရာ ထိုးနှစ်းကို လွှဲအပ်လေ၏။
အမှန်အားဖြင့် ဝေဒဓမ္မ၏ သွန်သင်မှုအရ မဟာကောသလ မင်းကြီး
သည် တော့ထွက်၍ တရားဘဝနာကို ပွားများ အားထုတ်ရန် အချိန်
သို့ ရောက်ပြီ ဖြစ်၏။

ဝေဒဓမ္မအရ လူတိုင်းတွင် ဘဝတာဝန်နှင့် ပတ်သက်၍ ထမ်း
ဆောင်ရန် အဆင့်လေးဆင့်ကို သတ်မှတ်ထား၏။ ထို့သတ်မှတ်ချက်
ကို “လူ” ပိဿာ ဟူသမျှသည် လေးလေးစားစား လိုက်နာရ၏။
မည်သူမျှ ဖောက်ဖျက် ကျူးလွန်ခဲ့ မရှိ။ အားလုံး တိတိကျကျ လိုက်
နာရ၏။

ထိုအဆင့် လေးဆင့်တွင် ပထမအဆင့်ကို “ဗြဟ္မာစာရီ” အဆင့်
ဟူ၍ ဆို၏။ ကျောင်းသားအနေဖြင့် ပညာသင်ကြားရသော အဆင့်
ဖြစ်၏။ ဒုတိယအဆင့်ကို “ဂဟပတီ” အဆင့်ဟူ၍ဆို၏။ အိမ်ထောင်
ပြု၍ ဒီမ်းထောင်ရှင်အနေဖြင့် မိသားစု တာဝန်ကို ထမ်းဆောင်ရသော

ရုပြည့်စားပို့ကို

အဆင့်ဖြစ်၏။ မိသားစု တာဝန်ကို ကျော်စွာ ထမ်းဆောင်ခြင်းတွင် နိုင်ငံ့တာဝန်ကို ထမ်းဆောင်ခြင်းသဘော ပါဝင်လာအောင် ဆောင် ရွက် ပါမှ မိသားစုတာဝန်ကို ကျော်စွာ ထမ်းဆောင်ခြင်းမည်၏။

ထိုခေတ် နိုတိကျိုးများ အဆိုအရ လူတစ်ယောက်သည် မိသားစုအတွက် စတေးရ၏။ မိသားစုသည် ရွှာအတွက် စတေးရ၏။ ရွှာသည် မြို့အတွက် စတေးရ၏။ မြို့သည် နိုင်ငံအတွက် စတေးရ၏။

တတိယအဆင့်ကို “ဝန်ပတ္တ” အဆင့်ဟူ၍ ဆို၏။ မိသားစုတာဝန်ကို မိမိ၏ သားများအား လွှဲအပ်ပေးပြီးနောက် မိမိကိုယ်တိုင် က တရားဘာဝနာ ပွားများခြင်းကို ဆောင်ရွက်ရ၏။ တရားဘာဝနာ ပွားများခြင်းတွင် ပတ်ဝန်းကျင်အား လမ်းညွှန်ရခြင်း သဘောသည် ပါဝင်၏။ နိုင်ငံတော်၏ အကျိုးစီးပွားကိုသာ အာရုံစိုက်ရသော အဆင့်ဖြစ်၏။ ထိုအဆင့်တွင် မိသားစု၏ ဆန္ဒထက် နိုင်ငံတော်၏ ဆန္ဒကို ဦးစားပေးရ၏။

စတုတ္ထအဆင့်ကို “သညာသီ”အဆင့်ဟူ၍ ခေါ်၏။ လောကီရေးရာ အားလုံးကို စွန်းပယ်ပြီး လောကုတ္ထရာရေးရာ အတွက်ပါ ရည်ရွယ်၍ ဆောင်ရွက်ရသော အဆင့် ဖြစ်၏။ ယခု မဟာကောသလမင်းကြီးသည် ဘဝတာဝန်အလိုက် ဝေဒမွေ့၏ သွန်သင်ချက်အရ တော ထွက်၍ တရားဘာဝနာ ပွားများအားထုတ်ရသော ဘဝ၏ တတိယအဆင့် တာဝန်ကို ဆောင်ရွက်ရန် သားတော် ပသောနဒီ ကောသလမင်းသားအား ထီးနှစ်းကို လွှဲအပ်ခြင်း ဖြစ်၏။ ထိုကြောင့် မဟာကောသလမင်းကြီးကို ဘာသာတရား၌ လေးစားသူ ဟူ၍ ဆိုရ၏။

မဟာလီမင်းသားသည်လည်း မိမိ၏ နိုင်ငံ ဝေသာလီပြည်သို့ ပြန်ရောက်၏။ ဝေသာလီပြည်၏ အပ်ချုပ်သူ လူတန်းစားကို လိုစို မင်းသားများ ဟူ၍ ခေါ်၏။

ထို့ကြောင့် မဟာလိသည်လည်း လိစ္ဆိတ်မင်းသားပင် ဖြစ်၏။ ဝေသာလိပြည်ကို အပ်ချုပ်ရန် လိစ္ဆိတ်မင်းသားများထဲမှ အလှည့်ကျ စနစ်ဖြင့် အများဆန္ဒအရ ရွေးချယ်၍ မင်းဓမ္မာက်၏။ သို့ဖြစ်လေရာ မဟာလိသည်လည်း အရွေးချယ်ခံ မင်းလောင်းပင် ဖြစ်၏။

မဟာလိသည် သူ၏ အဖော် လိစ္ဆိတ်မင်းသားများအား တက္ကသိုလ် ပြည် ဒီသပါမောက္ခ ဆရာကြီးထံမှ သူ သင်ယူလာသော ပညာရပ် များကို အလွန်ပြချင်၏။ သူ၏ အစွမ်းကို လိစ္ဆိတ်မင်းသား များအား မြင်စေချင်၏။ အတွေ့မာန ပြင်းသူ ဖြစ်၏။ သို့ရာတွင် သူ၏ အတွေ့မာနကား သူ အတွက်ချဉ်းမဟုတ်၊ သူ၏နိုင်ငံ အတွက်လည်း ပါ၏။

မဟာလိမင်းသားသည် သူ၏ ပညာစွမ်းများကို ပြရန် အချိန် ကို င့်လင့် နေသည် အတိုင်း သူ၏ ပညာအစွမ်းကို ပြရန်အချိန် သို့ ရောက်လေပြီ။ သမာဓိ ကာမဏ္ဍာနီသု ပဋိပက္ခာ ဟူသည်နှင့်အညီ သူ၏ အစွမ်းကို ပြလိုစိတ် အားကြီးသောအခါ အတွေ့တဏောသည် သူ၏ စိတ်ကို လွမ်းမိုးလေတော့၏။ ထိုအခါ သူ၏ အစွမ်းကိုယုံကြည် လွန်းသော အတွေ့ဒို့သည်လည်း မသိမသာ ဝင်လာ၏။

လိစ္ဆိတ်မင်းသားများထဲတွင် “မဟာလိမှ မဟာလိ” ဟူသော အမြင်မျိုးကို အားလုံး၏ ရင်္ခါးကိန်းဝပ်စေလိုသော ဆန္ဒသည် မဟာလိ ၏ နှလုံးသားကို လိုသည်ထက် ပို၍ လွမ်းမိုးထား၏။ ထိုအခါ သမာဓိ သည် မိမိ၏ ဝိရိယကို မထိန်းနိုင်ဘဲ ရှိ၏။

ထို့ကြောင့် မဟာလိသည် သူ၏ အတတ်ပညာပြုဖွံ့ဖြိုးစွာ သော လုံးလုပ်ရိယူသာဖြင့် ပြလေရာ၊ သူ၏ မျက်စိများ ဒက်ရာရ ပျက်စီးသွားပြီး မျက်မမြင် ဖြစ်သွားရရှာ့လေ၏။ လိုချင်စိတ် အားကြီး ခြင်းသည် သမာဓိ၏ ပဋိပက္ခာဖြစ်၏။ အမှန်အားဖြင့် သမာဓိဖြင့်

စိတ်ကို တည်၍မောင်မထားနိုင်လျှင် အမှန်အကန်သိသော ယထာ ဘူတည်က်ဟူ၍ ဖြစ်ရှိုးမရှိချေ။ ယထာဘူတည်က်မရှိသောကြောင့် မဟာလိမင်းသားသည် ဘဝပျက်ရခြင်း ဖြစ်၏။

လောကကို ကြည့်ရာတွင် လောကကို လောကအဖြစ် မြင်တတ် သော ဓမ္မမျက်စီဖြင့် လောကကို မကြည့်ဘဲ၊ လောကကို ငါအဖြစ် မြင်တတ်သော အတ္ထမျက်စီဖြင့်သာ လောကကို ကြည့်သူတိုင်းသည် တစ်ခုသောနေ့တွင် မဟာလိမင်းသားလိုပင် မိမိ မျှော်မှန်းသလို ဖြစ် မလာဘဲ ဒုက္ခနှင့်တွေ့ရန် သေချာပါ၏။

ဝေသာလိပြည် လိုဝ္ာဝိမင်းသားများသည် သူ့ကျေးဇူးကို သိ တတ်သူများ ဖြစ်ကြ၏။ မဟာလိမင်းသား မျက်စီကွယ်သွားခြင်းသည် “ငါကွဲ” ဟူ၍ မိမိ၏ အတ္ထမာနကို ပြလိုသောကြောင့် ကွယ်သွားခြင်း ဖြစ်သော်လည်း၊ သူ၏ စေတနာကား ဝေသာလိ ပြည်၏ အနာဂတ် အားမှာန်ကို ထူထောင်လိုသော စေတနာဖြစ်ကြောင့် သူတို့သိကြ၏။ ထိုကြောင့် မဟာလိ၏ အတ္ထမာန်သည် မဟာလိအတွက်သာမဟုတ် ဘဲ ဝေသာလိပြည်အတွက်လည်း ဖြစ်လေသောကြောင့် တစ်နည်းအား ဖြင့် မြတ်နိုးဖွယ် သဘောကို ဆောင်ပါ၏။ ထိုမြတ်နိုးဖွယ်ကား မဟာ လိမင်းသားအတွက်တော့ မဟုတ်၊ ဝေသာလိ ပြည်အတွက်သာ ဖြစ်လေ ၏။ မဟာလိမင်းသားကား ဒုက္ခိုးတဲ့ ဖြစ်ရရှာပါ၏။

လိုစွဲဝိမင်းသားများသည် မဟာလိ မင်းသား၏ စေတနာကို ကျေးဇူးဆပ်သောအားဖြင့် လည်းကောင်း၊ မဟာလိမင်းသား၏ အရည် အချင်းကို အလေးအမြတ် ပြသောအားဖြင့် လည်းကောင်း မဟာလိ မင်းသားကို ဆရာ ခန်း၏။ ရိုက္ခာတော်အဖြစ် တစ်နှစ်လျှင် အခွန် တစ်သိန်းရသော မြို့တံ့ခါးကိုပေး၏။ မြို့တံ့ခါးအနီး၌ပင် အိမ်တော် ကို ဆောက်လုပ်ပေး၏။ လိုစွဲဝိမင်းသားကိုသားရာတို့အား တက္ကသိုလ် ပညာများကို မဟာလိ မင်းသားထံမှ သင်ယူစေ၏။

အမှန်အားဖြင့် ဆိုရလျှင် ယခင်ကာလက လိစ္စဝီမင်းသားကယ်များကို တက္ကသိုလ်ပြည် ဒီသာပါမောက္ခ ဆရာကြီးထံသို့ စေလွတ်၍ ပညာရပ်များကို သင်ယူစေရ၏။ ယခုအခါ့်မှ တက္ကသိုလ်ပြည်သို့ မစေလွတ်ရတော့ဘဲ ဝေသာလီပြည့်ဗုပ် မဟာလိမင်းသားထံမှ သင်ယူနိုင်ပြီ ဖြစ်၏။ မဟာလိမင်းသား မျက်စိက္ခာ်ရခြင်းသည် မဟာလိမင်းသားအတွက် “အဆိုး” ဖြစ်သော်လည်း၊ ဝေသာလီပြည် လိစ္စဝီမင်းသားများအတွက် “အကောင်း” ဖြစ်လေ၏။

ကံကြမ္မာ၏ အလှည့်အပြောင်းသည် အစိန္တယျ ဖြစ်၏။ မဟာလိမင်းသားသည် လိစ္စဝီမင်းသားကယ် ဝါးရာတိအား တက္ကသိုလ်ပညာရပ်များကို နေ့စဉ် သင်ပေး၏။ သင်ကြားရာတွင်လည်း သူသင်ကြားလာသည့်အတိုင်း ဆရာစား မချုန်ဘဲ သင်ကြားပေး၏။

ဗုဒ္ဓလမင်းသားသည်လည်း မိမိ၏ နိုင်ငံ မလ္လာပြည်သို့ ပြန်လည် ရောက်ရှိလာ၏။ ထိုအခါ သူသည်လည်း သူ၏ ပညာစွမ်းကို မလ္လာမင်းသားတို့အား ပြရမည် ဖြစ်၏။ သို့မှသာ ဗုဒ္ဓသည် ထိုခေတ်တက္ကသိုလ်ပြည်ပြန် ပညာသင်တို့၏ ကျင့်ဝတ်နှင့် ညီမည် ဖြစ်၏။ မလ္လာနိုင်ငံအတွက် မလ္လာမင်းသားတို့သည် လက်ရုံးရည် နှလုံးရည်ကို အလေးအမြတ်ပြကြ၏။ ထိုကြောင့် သူတို့သည် ဗုဒ္ဓလအား သူ၏ ဓားစမ်းရည်ကို ပြခိုင်းရန် စီစဉ်ကြ၏။ အမှန်အားဖြင့်လည်း ဗုဒ္ဓလသည် တက္ကသိုလ်ပြည်၏ ပညာသင်ယူစွဲကပင် ဓားခုတ်အတတ်၌ တစ်ဖက်ကမ်းခတ် တတ်မြောက် ကျွမ်းကျင့်ခဲ့သူ ဖြစ်၏။ လေးမြားအတတ်၌လည်း သူတစ်ပါး မယုံးသာအောင် တော်သူဖြစ်၏။

မလ္လာမင်းသားတို့သည် ငယ်စဉ်ကပင် ဗုဒ္ဓလ၏ စွမ်းအားကို သိကြ၏။ တက္ကသိုလ်ပြည်မှ ပညာသင်ယူပြီးသောအခါ ဗုဒ္ဓလ၏ စွမ်းအားသည် မည်မျှလောက် ကြီးမားလာနိုင်သည်ကို သူတို့၏

စိတ်ထဲမှ တွေးကြည့်နေကြ၏။ ထိုကြောင့် သူတို့သည် ဗုဒ္ဓလ၏ စွမ်းအားကို အမှန်အတိုင်းသိရန် ကြံးဆကြ၏။ သူတို့သည် အတောင် ခြားက်ဆယ်ရှည်သော ဝါးလုံးခြားက်ဆယ်လျှင် တစ်စည်းကျဖြင့် ဝါးအစည်းခြားက်ဆယ်ကို စည်းကြ၏။ ဝါးလုံး တစ်လုံးစီ အတွင်း၌ လည်း သံချောင်းများကို တစ်ချောင်းစီ ထည့်သွင်းထားကြ၏။

ဗုဒ္ဓလသည် သူ၏ တူဘုရိုက်ပညာရပ်များဆိုင်ရာ စွမ်းပကား ကို ပြသောနေ့တွင် ဝါးအစည်း ခြားက်ဆယ်ပါ သန်လျက်ဖြင့် ခုတ် ဖြတ်ရန်ဖြစ်သည်။ ထိုသို့ ခုတ်ဖြတ်နိုင်ပါလျှင် မလျတို့ မျှော်လင့်ထား သည့်အတိုင်း ဗုဒ္ဓလ၏ တူဘုရိုက်ပညာရပ်ဆိုင်ရာ အရည်အချင်း စမ်းသပ်ပွဲကို ဗုဒ္ဓလ အောင်မြင်မည် ဖြစ်၏။

ဗုဒ္ဓလ၏ အရည်အချင်း စမ်းသပ်ပွဲကား ဝါးတစ်စည်းလျှင် ဝါးအလုံး ခြားက်ဆယ်ပါသော ဝါးအစည်းပေါင်း ခြားက်ဆယ်ကို သန်လျက်ဖြင့် ခုတ်ရန် ဖြစ်၏။ သာမည်အားဖြင့် ဆိုလျင်မူ ဤအတိုင်းသာ ဖြစ်၏။

သို့ရာတွင် ဝါးတစ်လုံးစီ အတွင်း၌ သံချောင်း တစ်ချောင်းစီ ထည့်သွင်းထားသည်ကိုမူ ဗုဒ္ဓလသည် မသိ။ ဗုဒ္ဓလ မသိစေရအောင် လည်း မလျမင်းသားများက စီစဉ်ကြခြင်း ဖြစ်၏။

ထိုကဲ့သို့ စီစဉ်ကြခြင်းမှာလည်း ဗုဒ္ဓလကို မှန်းတီး၍ ပရိသတ် အလယ်၌ အရှက်ခွဲရန် မဟုတ်။ ဗုဒ္ဓလကို ချုစ်၍သာ ဖြစ်၏။ ဗုဒ္ဓလ၏ အရည်အသွေးကို ပရိသတ်အလယ်၌ အုံချိုးသာနှင့် ထင်ရှား ပြလို၍သာ ဖြစ်၏။

သို့ရာတွင် လက်တွေ့အားဖြင့်မှာမူ ပေါ်ထွက်လာသော အကျိုး တရားသည် ပြောင်းပြန်ဖြစ်၏။ အဘိမ္မာဒေသနာတော်အရဆိုလျှင် မလျမင်းသားတို့သည် ကောင်းမူ ကုသိုလ်ကံကို ပြစ်၍က မကောင်းမူ

အကုသိုလ်က ရောနောပါဝင်သွားသောကြောင့် “အကောင်း” လုပ်ပါလျက် “အဆိုး” သဖွယ် ဖြစ်ရခြင်း ဖြစ်၏။ ဉ်သို့ ဖြစ်ရခြင်းမှာလည်း ကမ္မနိယာမအတိုင်းသာ ဖြစ်လေ၏။

ဗုဒ္ဓလမင်းသားသည် မလွှဲမင်းသားတို့၏ အလယ်၌ မိမိ၏ တူဗုသိုလ်ပညာရပ်ဆိုင်ရာ အရည်အချင်းများကို ပြရန် အချိန်သို့ ရောက်လေပြီ။ အတောင် ခြောက်ဆယ်မြှင့်သော ဝါးအစည်းပေါင်း ခြောက်ဆယ်တို့ကို ခုတ်ဖြတ်ရန် အသင့် အနေအထား၌ ထောင်ထားပြီး လေပြီ။ ဗုဒ္ဓလ၏ စိတ်ထဲ၌ကား ဝါးအစည်းခြောက်ဆယ်ကို ရိုးရိုး ဝါးအစည်း ခြောက်ဆယ်အဖြစ်သာ မှတ်ယူထား၏။ ဝါး တစ်လုံးစီ တစ်လုံးစီ အတွင်း၌ သံချောင်း တစ်ချောင်းစီပါသော ဝါးအစည်း ခြောက်ဆယ်အဖြစ် မမြင်။

ထိုကြောင့် ဗုဒ္ဓလမင်းသား၏ စိတ်ထဲ၌ တစ်စုံတစ်ရာ ရင်ခန် ခြင်း မရှိ။ စိတ်အေးအေးနှင့်ပင် ဗုဒ္ဓလသည် အတောင် ရှစ်ဆယ်တိုင် အောင် ခုန်တက်၍ ဝါးအစည်းပေါင်း ခြောက်ဆယ်ကို ခုတ်ဖြတ်လေ၏။ ဝါးအစည်းတိုင်းပင် တိတိရိုရိုပင် ပြတ်ပါ၏။ သို့ရာတွင် နောက်ဆုံး ဝါးအစည်း ပြတ်သောအခါ ရှေးဝါးအစည်းများ ပြတ်သလို မပြတ်ဘဲ “ကရို ကရို” ဟု သံချောင်းသံ မြည်၍ ပြတ်လေ၏။ ထိုအခါ ဗုဒ္ဓလသည် ဝါးအစည်းပေါင်း ခြောက်ဆယ်အပေါ် သံသယ ဖြစ် သဖြင့် စုံစုံကြည့်သောအခါ ဝါးလုံးတိုင်း၌ သံချောင်းတစ်ချောင်းစီ ပါ ကြောင်း သိရ၏။

ဗုဒ္ဓလသည် မလွှဲမင်းသားများအပေါ် အထင်လွှဲလေပြီ။ ဝါးလုံးတိုင်း၌ သံချောင်းတစ်ချောင်းစီ ထည့်ထားခြင်းမှာ သူ့ကိုမှန်းသဖြင့် အရှက်ခွဲလို၍ ထည့်ထားခြင်း ဖြစ်သည်ဟူ၍ သူက ယူဆ၏။ သူ့ကို ချစ်သဖြင့် သူ၏ ဂုဏ်ကို ထင်ရှာပြလို၍ ပြခြင်းဖြစ်သည်ဟု သူက

မယူဆ။ အကယ်၍သာ ဤကိစ္စကို ဖြေတင်၍ သူသိခဲ့ပါလျှင် ဝါး
အစည်း ပြောက်ဆယ်ကို အသံမမြည်အောင် ခုတ်ဖြတ်ပြလိုက်ချင်ပါ
ဘို့ဟူ၍ မလွှဲမင်းသားတို့အပေါ် ကြိတ်မနိုင် ခဲမရ ဖြစ်တိုင်း ဗြို့လက
တွေး၏။

ထိုကြောင့် ဤမလွှဲတိုင်းနိုင်ငံ၌ သူကို ချစ်သောသူ မည်သည်
တစ်ယောက်မျှ မရှိ ဟူ၍သာ ဗြို့လက အခိုင်အမာ ယူဆလိုက်လေပြီ။
လက်ရုံးရည်ကို အားကိုးလွန်းသော ဗြို့လ၏ မဆင်မခြင် ဆုံးဖြတ်
လိုက်ခြင်းသည် ဗြို့လအတွက် လည်းကောင်း၊ မလွှဲနိုင်ငံအတွက်
လည်းကောင်း မိုးမှုံ့ကျခြင်း ဖြစ်သည်ဟူ၍ ထိုစဉ်က ဗြို့လသည်
မသိ။ ဗြို့လသည် မိမိ၏ မှားယွင်းသော ဆုံးဖြတ်ချက်အတိုင်း ဆက်
လက်ဆောင်ရွက်ရန် သူ၏ စခမည်းတော်နှင့် မယ်တော်တို့အား တင်ပြ
လျောက်ထား၏။ သူ၏ တင်ပြချက်မှာ ဤသို့ဖြစ်၏။

မလွှဲနိုင်ငံရှိ မလွှဲမင်းသားများ အားလုံးကို သတ်၍ မလွှဲထိုးနှင့်
ကို လုပုံရန်-

ဟူ၍ ဖြစ်၏။

ထိုအခါ ဗြို့လ၏ စခမည်းတော်နှင့် မယ်တော်တို့သည် မှားစွာ
ထိတ်လန့်သွား၏။ ဗြို့လ၏ အကြံကို အပြင်းအထန် တားမြစ်၏။

သူတို့၏ သားသည် တာ့သို့လိုလ် ပညာတတ်တစ်ယောက် ဖြစ်
သဖြင့် ဤမှုမိန့်လိမ့်မည်ဟု သူတို့က မထင်ခဲ့။ ယခု သူတို့သား
ဗြို့လက သူ မို့က်ကြောင်းကို လက်တွေ့အားဖြင့် ပြလေပြီ။ အမှုန်
အားဖြင့် ဗြို့လသည် မိကောင်း ဖကောင်း၏ သားဖြစ်၏။ ဗြို့လ၏
မို့က်ခြင်းသည် ငယ်ရွယ်သူတို့၏ ဓမ္မတာအတိုင်း လက်ရုံးမာန်-
ယော်မှန်ကြောင့်သာ ဖြစ်၏။ ပင်ကိုစရိုက်ကြောင့် မဟုတ်။ ဤသို့
မိဘနှစ်ပါးက သို့ကြ၏။

ထိုကြောင့် မိဘနှစ်ပါးက ဗျူလအား ဆုံးမ၏။ အမှန်အား
ဖြင့် မင်းစည်းစိမ့် ဟူသည်မှာ-

**ချွေအီမ်နှင့်နှင့်၊ ကြောင့်းလည်းခံ
မတပေါင်းရဲယျက်၊ ပျော်စံရိပ်ပြို့
စည်းစိမ်မကွာ၊ မင်းချမ်းသာကား
သမ္မတရာ၊ ရေမျက်နှာထက်
ခဏတက်သည့်၊ ရေ့ပွဲက်ပမာ
တစ်သက်လျာတည်း-**

ဟူသည်အတိုင်း သံသရာသက်တမ်းနှင့် စာလျှင် ဘာမျှ ကြောလှသည်
မဟုတ်။ စက္ကန့်ပိုင်းမျှပင် မကြောဘဲ ရေ့ပွဲက်ပမာမျှသာ ဖြစ်ချေ၏။ မိမိ
ရေးခဲ့သော မိမိသမိုင်းသည်သာ ကမ္မာအဆက်ဆက် ကြောမြင့်ပါ၏။
မိမိရေးခဲ့သော မိမိသမိုင်းသည် ပြဟ္မာပြည် မှတ်တမ်းဦးလည်း ရှိ၏။
နတ်ပြည် မှတ်တမ်းဦးလည်း ရှိ၏။ လူပြည် မှတ်တမ်းဦးလည်း ရှိ၏။
ဤသောကို မိဘနှစ်ပါးက သားတော် ဗျူလအား နားဝင်အောင်
သွန်သင်၏။

ထိုအပြင် မိဘနှစ်ပါးက သားတော် ဗျူလအား ‘ချိစ်သား၊
ဤမင်းစဉ်မင်းဆက် မည်သည်ကို ဤသို့ ပြခြင်းငှာ မရအပ်’ ဟူ၍
လည်း တားမြစ်၏။ ထိုအခါ ဗျူလသည် သူ၏ အကြံကို စွန့်လိုက်၏။
အမှန်အားဖြင့် ဗျူလသည် လောက်၌ “ခမ္မ” သည်သာလျှင် အင်အား
ဟူသော ဝါဒကို ယုံကြည်သူ ဖြစ်ပါ၏။ သို့ရာတွင် သူ၏ “လက်ရုံး
မာန” ကြောင့်သာ မိုက်မှားခြင်း ဖြစ်၏။ ယော်နမာနကို လွမ်းမိုးခြင်း
ခံရသောအခါ “အမ္မ” ကိုလည်း အင်အားအဖြစ် အားကိုးမိခြင်းဖြစ်
၏။

“အမ္မ” ကို အင်အားအဖြစ် အားကိုးမိသောအခါ လောက်၌

ရုပြန်စာအုပ်စိုက်

အနိုင်ကျင့်ဝါဒသည်လည်း လွမ်းလာတတ်ပါ၏။ တစ်ဘဝ ကောင်း စားရေးဪသာ အားပြုသော သံသရာမဲ့ ဝါဒသည်လည်း လွမ်းမိုးတတ်ပါ၏။ “ဘယ်သူသော ငတော် ပြီးရော” ဟူသော အတွဲလွန် ဝါဒ သည်လည်း လွမ်းမိုးတတ်ပါ၏။ မိဘနှစ်ပါး၏ ဆိုဆုံးမမှုပြုခြား ဗြို့ဒ္ဓဘာဝါဒ ဗြို့ဒ္ဓဘာဝါဒ မလွှာနိုင်ငံ၌ မင်းသားများ အားလုံးကို သတ်၍ ဘုရင် ပြုလုပ်ရန် သူ၏ စီမံချက်ကို စွန့်လွှတ်လိုက်၏။

ဗြို့ဒ္ဓဘာဝါဒ မင်းသားများ အားလုံးကို စိတ်နာ၏။ သတ်လို သည်အထိ စိတ်နာ၏။ သို့ရာတွင် သူ၏မိဘနှစ်ပါး၏ ဆုံးမမှုပြုခြား မလွှာမင်းသားများ အားလုံးကို မသတ်ဖြစ်တော့။ အမှန်အားဖြင့် ဗြို့ဒ္ဓဘာဝါဒ မင်းပြုမည်ဆိုလျှင် စံရာကာလအနေဖြင့် တစ်ခဏသာ ဖြစ်သော်လည်း စံရာကာလအနေဖြင့်မူ ကြီးစွာသော မကောင်းမူ အကုသိုလ်ကံသည် ဗြို့ဒ္ဓဘာဝါဒအတွက် သံသရာ တစ်လျှောက်လုံး ပွားစီးပေလိမ့်မည်။ ယခုမူ ထိအကုသိုလ်ကံမူ လွှတ်မြောက်လေ၏။

သို့ရာတွင် ဗြို့ဒ္ဓဘာဝါဒ ငယ်သော အကုသိုလ်ကံများ ရှိကြ၏။ ထို အကုသိုလ်ကံများကား မိမိ၏ ကြီးရှင်သော အမျိုးအနွယ် တော်စပ် သော မလွှာမင်းသားများအပေါ် ကံသုံးပါးတို့ဖြင့် ပြစ်မှားမိသော အကုသိုလ်ကံများပင် ဖြစ်၏။ အမှန်အားဖြင့် မလွှာမင်းသားများ ဟူ သည်မှာ သူ၏ ဆွဲမျိုးညတိများ ဖြစ်၏။ ထိုအထဲတွင် ကြီးသူများ လည်း ပါ၏။ ငယ်သူများလည်း ပါ၏။ ဗုဒ္ဓ ဒေသနာတော်အရ ဆိုလျှင် ဆွဲမျိုးတို့၏ အရိပ်သည် အလွန်ပင် အေးချမ်းလုပါ၏။ သို့ရာတွင် ဗြို့ဒ္ဓဘာဝါဒ ဆွဲမျိုးတို့၏ အရိပ်ကို မထိမဲ့မြင် ပြ၏။ စောကား ၏။ ထိုအကုသိုလ်ကံများသည် ဗြို့ဒ္ဓဘာဝါဒအနေဘက် သို့ သံသရာ

တစ်လျောက်လုံး အကျိုး မပေးရမချင်း အရိပ်ပမာ လိုက်နေမည်
ဖြစ်၏။

ဗုဒ္ဓလသည် ဆွဲမျိုးများကို စီတ်နာ၏။ ထို့ကြောင့် သူသည်
မလွန်ပိုင်ငံကို စွန်းခွာရန် ဆုံးဖြတ်လိုက်၏။ သူမှာ အားကိုးရှိ၏။ သူ၏
အားကိုးမှာ တက္ကသိလ်တွင် ပညာသင်ဖက် ပသောနဒီကောသလ
ဖြစ်၏။ သူ၏ ကျောင်းနေဖက် သူငယ်ချင်း ပသောနဒီကောသလ
မင်းသားသည် ဘုရင် ဖြစ်နေလေပြီ။ ထို့ကြောင့် သူသည် ပသောနဒီ
ကောသလမင်းကြီး၏ စိုးစံရာ သာဝါးပြည်သို့ သွားလေတော့၏။

အမှန်အားဖြင့် ဗုဒ္ဓလသည် မိမိအပေါ် ဥပန်သာယ ပစ္စည်း
အနေဖြင့် များစွာ ကျေးဇူးပြုသော မလွန်ပိုင်ငံနှင့် မလွှာမင်းသားတို့ကို
စွန်းခွာဖို့ မသင့်။ မသင့်ပါဘဲလျက် စွန်းခွာခြင်းကြောင့် ဗုဒ္ဓလသည်
မိမိနိုင်ငံအပေါ် ကျေးဇူးမဲ့ရာ ရောက်ပါ၏။ အကယ်၍ အကြောင်း
အား လျော့စွာ မလွန်ပိုင်ငံကို စွန်းခွာရသည်ဆိုလျင် မိမိအနေဖြင့် ကံ
သုံးပါး တို့ဖြင့် ပြစ်မှားမိသော မလွှာမင်းသားတို့အား ဝန်ချကန်တော့
ပြီးမှ သွားဖို့ ကောင်းပါ၏။

သို့ရာတွင် ဗုဒ္ဓလသည် သူငယ်ချင်း အားကိုးဖြင့် ကောသလ
တိုင်း သာဝါးပြည်သို့ သွားလေပြီ။ မိမိအပေါ် ကျေးဇူးကြီးမားလှသော
မိမိနိုင်ငံနှင့် မိမိလူမျိုးအပေါ်ကိုမှ ဝန်ချ ကန်တော့ခြင်းမပြုခဲ့။ ဝိပ္ပာသ
မက်င်းသေးသော ပုထိုး တစ်လျောက်အနေဖြင့် ဗုဒ္ဓလမင်းသားသည်
သံသရာ ခရီးသည်အဖြစ်ဖြင့် ဝိပညာသ တရားများကို လမ်းညွှန်မှု
အတိုင်း အမှောင်တွင်း၌ လျောက်ရပေါ်းတော့မည်။

[စစ်ပြန်မဂ္ဂဇား၊ အမှတ် ၁၇၃၊ မြို့လ ၁၉၉၃]

ဝိဋက္ခ (၃)

ဗုဒ္ဓလမင်းသားသည် သူ၏ ဆွဲတော်မျိုးတော်ဖြစ်သော မလ္လာမင်းသား များ အပေါ်၌ အထင်မှားခဲ့၏။ သူ၏ မွေးဖွားရာ ကုသိနာရုံပြည်၌ သူ၏ကို ချုပ်ခိုင်သော ဆွဲတော်မျိုးတော်ဟူ၍ တစ်ယောက်မျှပင် မရှိတော့ဟု သူက အခိုင်အမာ ယူဆထား၏။ ထိုကြောင့် သူသည် ကုသိနာရုံပြည်နှင့် ဆွဲတော်မျိုးတော်ဖြစ်သော မလ္လာမင်းသားများကို စွန်းခွာရန် ဆုံးဖြတ်လိုက်၏။ အမှန်အားဖြင့် အရိုပ်အားလုံးတို့တွင် ဆွဲမျိုးရှုပ်သည်သာ အအေးဆုံး ဖြစ်သည်ကို ဗုဒ္ဓလမင်းသားသည် မသိ။ ထိုကြောင့် သူသည် မွေးဖွားရာဒေသကို လည်းကောင်း၊ ဆွဲမျိုးများအားလုံးကို လည်းကောင်း စွန်းခွာရန် ဆုံးဖြတ်ခြင်း ဖြစ်၏။

အမှန်အားဖြင့် သူ၏ ဘတ်ချက်ကြွေ ကုသိနာရုံမြေသည် လည်းကောင်း၊ ဆွဲတော်မျိုးတော်ဖြစ်သော မလ္လာမင်းသားတို့သည် လည်းကောင်း ဗုဒ္ဓလအပေါ် များစွာ ကျေးဇူးများခဲ့ပါ၏။ အကယ်၍သာ ကုသိနာရုံပြည်နှင့် မလ္လာမင်းသားတို့သာ ဤမြေပြင်၌ မရှိဘူး ဆိုပါလျှင် ဗုဒ္ဓလမင်းသား ဟူ၍လည်း ရှိမည်မဟုတ်တော့။ ဤသို့ အကြောင်းနှင့် အကျိုးတို့၏ ဆက်နှံယူကို ဗုဒ္ဓလမင်းသားသည် သဘောမပေါက်။ ထိုကြောင့် ဗုဒ္ဓလမင်းသားသည် သူ၏ မွေးရပ်မြေကုသိနာရုံနှင့် မလ္လာမင်းသားအပေါ် ကျေးဇူးဆပ်ရန် မစဉ်းစားဘဲ စွန်းခွာရန်သာ စဉ်းစားခြင်း ဖြစ်၏။

ရဟန်ဘဏ်

အမှန်အားဖြင့် မိမိတိုင်းပြည်နှင့် မိမိလူမျိုးလောက် မိမိအပေါ် ကျေးဇူးများသော အခြားတိုင်းပြည်နှင့် အခြားလူမျိုးဟူ၍ မရှိကောင်း။ ပညာရှိများကလည်း “အရေးကြီးတော့ သွေးနီးရှုံး” ဟူ၍ ဆိုထားလေ ရာ ပညာရှိများ၏ အဆိုသည် ပဋိဘန်း ဥပန်သယ် ပစ္စည်းသဘောမျိုး ဖြစ်၏။ သို့ရာတွင် ဗုဒ္ဓလမင်းသားသည် ကုသိနာရုံပြည်နှင့် မလဲ မင်းသားတို့အပေါ် သွေးနီးမှုကို မစဉ်းစား၊ သူ့အပေါ် မနာလို ဝန်တိ သူများ အဖြစ်သာ စဉ်းစား၏။

ဗုဒ္ဓလမင်းသားမှာ အားကိုးရသော ကျောင်းနေဖက် သူငယ် ချင်း နစ်ယောက်ရှုံး၏။ အက်အခဲကြီးလျင် ကုလိုကြစတမ်းဟူ၍ ကတိ ကဝတ်ပြထားသူများ ဖြစ်ကြ၏။ ထိုကတိကဝတ်မှာလည်း တဲ့ သို့လဲပြည် ဒီသာပါမောက္ခဆရာကြီးထံ၌ ပညာသင်ယူစဉ်ကပင် ထား သော ကတိကဝတ်ဖြစ်၏။ ထိုကြောင့် ထိုကတိကဝတ်သည် အလွန် ခိုင်မာသော ကတိကဝတ်ဖြစ်သည်ဟု ဗုဒ္ဓလမင်းသားက မှတ်ယူ၏။

အမှန်အားဖြင့် ပုထိုးတို့၏ ကတိကဝတ် ဟူသမျှသည် အတွေ့ အပေါ် အခြေခံသည်ချည်း ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် မိမိ၏ အကျိုးစီးပွား အပေါ် မထိခိုက်သေးမှ ကာလတိုင်အောင်သာ ပုထိုးတို့၏ ကတိ ကဝတ်သည် ခိုင်မာပါ၏။ ထိုထက်ပို၍ မခိုင်မာပါချေ။

သို့ရာတွင် ဗုဒ္ဓလမင်းသားကမူ ထိုကတိကဝတ်ကို မကျိုးပျက် နိုင်သော ကတိကဝတ်အဖြစ် မှတ်ယူထား၏။ ထို့ကြောင့် ဗုဒ္ဓလသည် သူ၏ အတိ ကုသိနာရုံနှင့် သူ၏ ဆွဲမျိုး မလဲမင်းသားတို့ကို စွန်းခွာရန် ကြံသောအခါ သူငယ်စဉ် ကျောင်းသားဘဝကထားခဲ့သော ကတိ ကဝတ်များကို အားကိုးပြီး ကြံစည်းခြင်း ဖြစ်၏။

ဗုဒ္ဓလမင်းသား၏ ကျောင်းနေဖက် သူငယ်ချင်းများမှာ စုစု ပေါင်း နှစ်ဦးဖြစ်၏။ တစ်ဦးမှာ ဝေသာလီပြည် လိစ္စီမင်းသား မဟာ

လိ ဖြစ်၏။ အခြားတစ်ဦးမှာ သာဝါးပြည် မသေါနဒီ ကောသလ မင်းသား ဖြစ်၏။ ထိုသူနှစ်ယောက်ကို ဗျားလျှောက အားကိုး၏။ အမှန် အားဖြင့် မဟာလိနှင့် ပသေါနဒီ ကောသလတို့သည် ဗျားလျှောက သူတစ်စိမ်းများ ဖြစ်ကြ၏။ ဆွဲမျိုးများ မဟုတ်ကြ။ “မြန်ရာ ဟင်း ကောင်း၊ ခင်ရာ ဆွဲမျိုး” ဟု စကားပုံ ရှိပါသည်။

ထိုစကားပုံအရ မဟာလိနှင့် ပသေါနဒီတို့ကို ဗျားလျှောက ဆွဲမျိုး စာရင်း၌ “ဉာဏ်ကာန္တ သာဝါးပြည်” ဟူသော မဂ်လာ တရားတော်အရ ပုံပိုးရမည့် တာဝန်ရှိလေ၏။ တာဝန်က တာဝန် သတ်သတ် ဖြစ်၏။ သို့ရာတွင် ဗျားလျှောက သည် တာဝန်နှင့် ခင်မင်ခြင်းကို မခွဲခြားနိုင် ဘ ရှိ၏။ ထိုကြောင့် ဗျားလျှောက ခင်မင်ခြင်း အပေါ် အားကိုးပြခြား တိုင်းတစ်ပါးသို့ ထွက်ခွာသွားရန် အားထုတ်ခြင်း ဖြစ်၏။ ဉာဏ်ပညာ ဖြင့် အားထုတ်ခြင်း မဟုတ်။ ဒေါသစိတ်ဖြင့် အားထုတ်ခြင်း ဟူသမျှ သည် “အပြစ်နှင့်တကွ ဖြစ်ခြင်း၊ မကောင်းသော အကျိုးကို ပေးခြင်း” သော့ ရှိပါ၏။

ဝေသာလီပြည်၏ အုပ်ချုပ်ရေးစနစ်သည် ကုသိနာရုံပြည်၏ အုပ်ချုပ်ရေးစနစ်နှင့် အတူတူပင် ဖြစ်၏။ ထိုကြောင့် ဗျားလျှောက မဟာလိမင်းသားထံသို့ သွားရန် မဆုံးဖြတ်ဘဲ မသေါနဒီကောသလထံ သွားရန် ဆုံးဖြတ်ခြင်းဖြစ်၏။ သာဝါးပြည် ပသေါနဒီကောသလ မင်း၏ အုပ်ချုပ်ရေးစနစ်ကား ပဒေသရှာစ်စနစ် ဖြစ်၏။ ထိုကြောင့် သူသည် ကုသိနာရုံပြည်ကို စွန်ခွာ၍ သာဝါးပြည်တွင် သက်ဆုံးတိုင် နေထိုင်တော့မည် ဖြစ်ကြောင့် ပသေါနဒီကောသလထံ အကြောင်းကြားလိုက်၏။

ဗျားလျှောက မင်းသား၏ အရည်အသွေးကို ပသေါနဒီကောသလ မင်းကြီးက သိ၏။ ထိုကြောင့် ကောသလမင်းသည် ဗျားလျှောက သား

ကို မြို့ပြင်က ခရီးဦးကြီးပြော ပြော၏။ ထိနောက် မြို့တွင်းသို့ အခမ်းအနား ဖြင့် ခေါ်၏။ ထိနောက် စစ်သူကြီးရာထူးဖြင့် မြောက်စား၏။ ဗန္ဓုလမင်းသားသည် ကောသလမင်းကြီး၏ စစ်သူကြီးဘဝဖြင့် နိုင်ငံတာဝန်ကို ထပ်းဆောင်၏။ မိခင် ဖောင်တို့ကိုလည်း ကုသိနာရုံပြည်မှ သာဝဏ္ဏပြည် သို့ ခေါ်ယူ၍ စောင့်ရှုဗ်လျှောက်ထား၏။ တူတော်သူ ဒီယာကာရာယနကို လည်း ခေါ်ယူ စောင့်ရှုဗ်လျှောက်ထား၏။

ဗန္ဓုလမင်းသားသည် သူ၏ ၉၈တိ ကုသိနာရုံနှင့် ဆွေတော် မျိုးတော်ဖြစ်သော မလွှာမင်းသားတို့နှင့် ပတ်သက်၍ အဆက်ဖြတ်လိုက်၏။ နိုင်ငံနှင့် လူမျိုးအပေါ် ဗန္ဓုလမင်းသား ဤမျှလောက် စိတ်နာ၏။ အမှန်အားဖြင့် ဗန္ဓုလမင်းသားအပေါ် ကုသိနာရုံကလည်း ကောင်းပါ၏။ မလွှာမင်းသားများကလည်း ကောင်းကြပါ၏။ ကုသိနာရုံပြည်နှင့် မလွှာမင်းသားတို့က ဗန္ဓုလအပေါ် ကောင်းကြသောကြောင့် ဗန္ဓုလမင်းသားသည် တက္ကာသို့လ်ပြည် ဒီသာပါမောက္ခ ဆရာကြီးထံသို့ ပညာတော်သင်အဖြစ် သွားရခြင်းဖြစ်၏။ အမှန်အားဖြင့် ကုသိနာရုံပြည်သည် ဗန္ဓုလမင်းသားအပေါ် များစွာ အားကိုး၏။ ကုသိနာရုံပြည်နှင့် မလွှာမင်းသားများအပေါ် ဗန္ဓုလမင်းသား၏ အထင်မှားမှုကြောင့် ကုသိနာရုံပြည်သည် ဗန္ဓုလနှင့် ပတ်သက်၍ များစွာ နစ်နာရုံ၏။ အကယ်၍သာ ဗန္ဓုလမင်းသားသည် ကုသိနာရုံ၏ ဘုရင် ဖြစ်လာ မည်ဆိုလျှင် ကုသိနာရုံ၏ သမိုင်းသည် တစ်မျိုး ဖြစ်လာနိုင်၏။ ယခုတော့ ကုသိနာရုံနှင့် မလွှာမင်းသားတို့က ဗန္ဓုလမင်းသားအပေါ် မျှော်လင့်ပါသော်လည်း မျှော်လင့်သည့်အတိုင်း ဖြစ်မလာ။ ကံကြမ္မာတို့၏ အလုပ်အပြောင်းကား အံ့ဖွယ်ရှိ၏။

ရုပ်ပို့စာအုပ်စိုက်

ဗုဒ္ဓလမင်းသားသည် စစ်သူကြီး၏ တာဝန်ဖြင့် သာဝဇ္ဈိပြည်
ပသောနဒီ ကောသလမင်းကြီးကို သစ္စာရှိရှိဖြင့် ဆည်းကပ်ခစား၏။
ပသောနဒီ ကောသလမင်းကြီးကလည်း ဗုဒ္ဓလကို အားကိုး၏။ ကော
သလမင်းကြီးသည် ဗုဒ္ဓလ၏ အရည်အသွေးကို ကျောင်းသားဘဝကပင်
ကောင်းစွာသိ၏။ ထို့ကြောင့်ပင် မင်းကြီးက ဗုဒ္ဓလအား အားကိုး
ခြင်း ဖြစ်၏။ အားကိုးသည့် အလျောက်လည်း ဗုဒ္ဓလက ကောသလ
မင်းကြီးအပေါ် သစ္စာရှိရှိဖြင့် ဆည်းကပ် ခစားပါ၏။ ထိုအချိန်အထိ
တော့ ငယ်သူငယ်ချင်း နှစ်ယောက်တို့၏ ဘဝသည် အေးချမ်းပါ၏။

ဗုဒ္ဓလမင်းသားသည် လုပ်ငန်းအနေဖြင့် ဆိုရလျှင် စိတ်ချမ်းသာ
ပါ၏။ သို့ရာတွင် အိမ်ဦးစီးတစ်ယောက် အနေဖြင့်မူ စိတ်ချမ်းသာခြင်း
မရှိ။ အမှန်အားဖြင့် ဗုဒ္ဓလသည် သားသမီးများကို လိုချင်၏။ ထိုသို့
လိုချင်ပါသော်လည်း ဗုဒ္ဓလ၏နေ့သည် မလျိုကာက သားသမီးများ
ကို မွေးဖွားပေးနိုင်ခြင်း မရှိ။ ထိုခေတ် ယဉ်ကျေးမှုအရ သားသမီး
မမွေးဖွားသော အိမ်ရှင်မသည် အသရေမဲ့သူ ဖြစ်၏။ ထိုကြောင့် သူ၏
နေ့သည်က အသရေမဲ့သူဖြစ်လျှင် သူသည်လည်း အလိုလို အသရေ
မဲ့သူ အဖြစ်သို့ ရောက်၏။ ထိုကြောင့် သူ၏ အိမ်ထောင်ရေးကို တွေးမိ
တိုင်း ဗုဒ္ဓလသည် စိတ်မချမ်းမသာ ဖြစ်ရလေ၏။

ဗုဒ္ဓလ၏ နေ့သည်ကလည်း မထင်ရှားသူ မဟုတ်။ မလျမင်း
၏ သမီးတော် မလျိုကာ အနေဖြင့် ထင်ရှားသူ ဖြစ်၏။ ရတနာသုံးပါး
၌ ကြည်ညိုသူ ဖြစ်၏။ ရေးဘုန်းကံအားဖြင့် မဟာလတာ တန်ဆာကို
ရသူဖြစ်၏။ ထိုကြောင့် သူမသည် အသရေမဲ့သူ မဖြစ်နိုင်။ အသရေ
ရှိသူသာ ဖြစ်နိုင်၏။ ဤသို့ “အနုမာန” သဘောဖြင့် ဆင်ခြင်နိုင်ပါ၏။
သို့ရာတွင် “ပစ္စက္က” သဘောအရ မလျိုကာသာ အမြိုမ ဖြစ်၏။ ထို
ကြောင့် အသရေမဲ့သူသာ ဖြစ်၏။ ဒသာနကျမ်းများ၏ အဆိုအရ

ပစ္စက္ခနှင့် အန့်မာန ယုဉ်လိုက်လျှင် ပစ္စက္ခက အားကောင်း၏။ ထိ
ကြောင့် မဆိုကာကို အသရေမဲ့သူ အဖြူမအဖြစ်သာ ဗျာလက သတ်
မှတ်ရတော့၏။

ထိုကြောင့် ဗျာလက မဆိုကာကို မိမိ၏ ဓါေသီမျိုး ပြန်သွား
ရန် မထဲမရှေ့သာ နှင့်လွတ်လိုက်၏။ အမှန်အားဖြင့် ဗျာလသည်
မဆိုကာကို ချစ်ပါ၏။ သို့ရာတွင် ထိုခေတ် အစဉ်အလာအရ လိုက်နာ
နေကြသော ယဉ်ကျေးမှုကို ဗျာလလို စစ်သူကြီး တစ်ယောက်အနေဖြင့်
ဆန့်ကျင်ရန် မဖြစ်နိုင်ချေ။ ထိုကြောင့် ဗျာလသည် မိမိ၏နှလုံးသား
ကို စတေးပြီး မိမိ၏နေ့း မဆိုကာကို နှင့်ရခြင်း ဖြစ်၏။

ထိုခေတ်ဆိုင်ရာ ယဉ်ကျေးမှုအရ အိမ်ထောင်ပြခြင်း ဟူသည်
မှာ ကာမဂ္ဂ၏သဘောအရ မဟုတ်၊ လောက၏ အစီးအမွှားအရ သား
ကောင်း သမီးကောင်းများဖြင့် လောကကို အလုပ်အကျွေးပြုရေး
အတွက် ဖြစ်၏။ ထိုကြောင့် သားသမီး များများရဖို့ လို၏။ သားသမီး
များများရလျှင် ဤလောက၌ လူတာဝန်ကို ကျေအောင် ဆောင်ရွက်
ရာရောက်၏။ ထိုကြောင့် ဗျာလသည် သားသမီး များများ ရချင်၏။
သို့ရာတွင် သူ၏နေ့း မဆိုကာက သားသမီးဟူ၍ တစ်ယောက်များ
မမွေး။

ထိုအခါ ဗျာလသည် မဆိုကာကို ကွာရုံမှတစ်ပါး အခြား
ဘာနျှေးလုပ်စရာ မလိုတော့။ ဗျာလအနေဖြင့် ထိုခေတ် ယဉ်ကျေးမှုအရ
မဆိုကာကို ကွာရမည်။ သားသမီးများ ရအောင် နောက်ထပ် အိမ်
ထောင် ပြရမည်။ ထိုသို့ပြုပါမှ ဗျာလသည် ထိုခေတ် ယဉ်ကျေးမှု
ဘောင်အတွင်း၌ လိုက်နာကျင့်ကြီးသူ ဖြစ်မည်။ သို့မဟုတ်ပါက ဗျာလ
သည် သူ့အသိင်းအဝိုင်းမှ ကြော်ဖယ်ခြင်းကို ခံရမည် ဖြစ်၏။

မဆိုကာသည် ဗျာလ၏ သဘောကို နားလည်ပါ၏။ အမှန်

အားဖြင့် သူမအနေဖြင့် မိဘရပ်ထံသို့ ပြန်ခြင်းအတွက် ဗန္ဓုလအပေါ် ဤ အပြစ်ဟူ၍ မရှိ။ သူမ အပေါ်၏သာ အပြစ်ဟူ၍ ရှိသည်ဟု မထွေးကာ က မှတ်ယူပါ၏။ သူမအနေဖြင့် သားသမီး မမွေးခြင်းသည် ထို့ခေတ် ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ ကြီးစွာသော အပြစ်ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် မထွေးကာ သည် သူမ၏ အပြစ်ကို သူမ သိသည့် အားလော်စွာ မိဘရပ်ထံ ပြန့်ရန် ပြင်လေ၏။ “ဘယ်သူမပြု မိမိအမှု” သာ ဖြစ်၏။ ကံကြမ္ဗာ၏ အကျိုးပေးစက်ဝန်းကို မည်သူက ဟန့်တားနိုင်ပါသနည်း။

ဗန္ဓုလလည်း ကံကြမ္ဗာ၏ သားကောင် ဖြစ်၏။ မထွေးကာလည်း ကံကြမ္ဗာ၏ သားကောင် ဖြစ်၏။ ကမ္မဝဝါ၏ စက်ကွင်းသည် ကျယ် ဝန်းလှပါ၏။ ဤသဘောကိုပင် “သဇ္ဇာသတ္တာ ကမ္မသာကာ” ဟူ၍ မှတ်ယူပြီး မထွေးကာသည် မည်သူအပေါ်၌မှု အပြစ်မချက မိမိအပေါ်၌ သာ အပြစ်ချရလေ၏။ မိမိအပေါ်၏သာ မိမိက အပြစ် ချခြင်းကို မြတ် သောနေခြင်း ပြဟ္မာစိဟာရဟူ၍လည်းကောင်း၊ မြတ်သော အကျင့်ကို ကျင့်ခြင်း ပြဟ္မာစရိယ် ဟူ၍လည်းကောင်း ဆိုရ၏။

မထွေးကာသည် မြတ်စွာဘုရားကို ကြည်ညို၍ ဖြစ်၏။ မြတ်စွာ ဘုရားသည် တောင်နဲ့ကျောင်းတော်၌ သိတင်းသုံးလျက် ရှိ၏။ ထို့ ကြောင့် မထွေးကာသည် ကသိနာရုံပြည် မိဘရပ်ထံ မပြန်မိ မြတ်စွာ ဘုရားကို ဖူးမြော်ချင်သေး၏။ နောက်တစ်ကြိမ် မြတ်စွာဘုရားကို ဖူးမြင်နဲ့ ဆိုသည်မှာ လွယ်ကြသည် မဟုတ်။ မိမိ အားကယ်နေချိန်၌ မြတ်စွာဘုရားကို ဖူးမြင်လဲ၏။ ထိုအခါ မိမိသည် “အားကယ်သူ” အဖြစ်မှ “အားကြီးသူ” အဖြစ်သို့ ရောက်နိုင်၏။

ဤသို့တွေး၍ မထွေးကာသည် တောင်နဲ့ကျောင်းတော်သို့ ဝင်၍ မြတ်စွာဘုရားကို ဖူးမြင်လေ၏။ မြတ်စွာဘုရားက မထွေးကာအား

အကျိုးအကြောင်းကို မေးမြန်းသောအခါ၊ သားသမီးရတနာ မထွန်းကားသဖြင့် ခင်ပွန်းဖြစ်သူ ဗျာလက မိဘအိမ်သို့ ပြန်ရန် ပြောသဖြင့် မိဘအိမ်သို့ ပြန်ရန် ထွက်ခွာလာခြင်း ဖြစ်ကြောင်း၊ မိဘအိမ်သို့ မပြန်မိပြတ်စွာဘုရားကို ဝင်ရောက်ဖူးပြင်ခြင်း ဖြစ်ပါကြောင်းဖြင့် မလျှိုကာက မြတ်စွာဘုရားအား လျောက်ထား၏။

သားသမီး မရခြင်းကြောင့် မိဘအိမ်သို့ ပြန်မည်ဆိုလျင်မိဘအိမ်သို့ မပြန်တော့ဘဲ၊ ဗျာလအိမ်သို့သာ ပြန်သွားရန် မြတ်စွာဘုရားက မလျှိုကာအား မိန့်ကြားတော်မူ၏။ ထိုအခါ မလျှိုကာသည် မြတ်စွာဘုရား၏ မိန့်ကြားချက် အားကိုဖြင့် ကုသိနာရုံရှိ မိဘထံ မပြန်တော့ဘဲ ခင်ပွန်းဖြစ်သူ ဗျာလထံသို့သာ ပြန်လာလေ၏။

မလျှိုကာသည် သူမ၏ မိဘရှိရာ ကုသိနာရုံသို့ မပြန်ဘဲ မိမိထံသို့ ပြန်လာသည်ကို မြင်သောအခါ ဘာကြောင့် မိမိထံ ပြန်လာပါသနည်းဟု ဗျာလက မေးလျင်၊ မြတ်စွာဘုရားက ပြန်ခိုင်း၍ မိမိ၏အိမ်သို့ ပြန်လာခြင်းဖြစ်ကြောင်း ပြောပြ၏။ ထိုအခါ ဗျာလသည် ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာစွာဖြင့် မလျှိုကာကို လက်ခံလေ၏။ မြတ်စွာဘုရားမလျှိုကာကို ဗျာလထံ ပြန်ခိုင်းသည် ဆိုကတည်းက မလျှိုကာသည် အမြီမဟုတ်ကြောင်း၊ သားသမီး ရတနာများကို မကြာမိ ရမည်ဖြစ်ကြောင်း ဗျာလနှင့် မလျှိုကာတို့ နှစ်ယောက်စလုံးက နားလည်လိုက်၏။

အမှန်အားဖြင့် မြတ်စွာဘုရားသည် လောကုတ္တရာ ချမ်းသာကိုသာမက လောကချမ်းသာကိုပါ လမ်းညွှန်၏။ လောက ချမ်းသာကို လမ်းညွှန်ရှု၍ ဝေဒကျမ်းများက လမ်းညွှန်သလို ပန်းတိုင်အဖြစ် လမ်းမညွှန်၊ လမ်းစဉ်အဖြစ်သာ လမ်းညွှန်တော်မူ၏။ ကြည့်တတ်လျင် သွွားလေးပါးကို လောကဖြစ်စဉ် ဟူသမျှ၍ တွေ့နိုင်၏။

ရပြည့်စားပိုက်

များမကြာမိကာလတွင် မလှိုကာသည် ကိုယ်ဝန်ရ၍ ချင်ခြင်း
တပ်လေ၏။ အမြဲမဟုတ်ဘဲ သားသမီးများကို ရတော့မည်ဖြစ်၍ နှစ်ဦး
လုံး များစွာ ဝမ်းမြောက်ကြ၏။ ထိုအခါ ဗျားလု စစ်သူတိုး၏ အိမ်
ဂေဟာသည် သီရိဂေဟာ အဖြစ်သို့ ရောက်သွားလေ၏။ အတိတ်က
စိတ်မချမှတ်သော ဖြစ်ခဲ့ရသမျှသည် ယခုတော့ အတိုးချွဲ စိတ်ချမှတ်သော
ခြင်းအဖြစ်သို့ ရောက်ရပါလေ၌။ လောကဓားဟူသည်မှာ သက်တုံး
တက်တုံး သဘောကို ဆောင်၏။

မလှိုကာ၏ ချင်ခြင်းမှာ အန္တရာယ် များလှပါ၏။ ဝေသာလီ
ပြည် ဝိဇ္ဇာမင်းတို့ အဘိသိက်သွန်းရာ မင်းလာ ရောက်သို့ ဆင်းပြီး
ရောလည်း ချိုးချင်၏။ ရေကိုလည်း သောက်ချင်၏။ ဘာကြောင့် ဤသို့
ချင်ခြင်း ဖြစ်မှန်းတော့ မသိ။ ချင်ခြင်း ဖြစ်သည်ကတော့ အမှန်ပင်
ဖြစ်၏။ လိုစွဲမင်းသားတို့၏ ကံကြေားဟူ၍ ပင် ဆိုရမည် ထင်၏။
မင်းလာရောက်ကို အစောင့်အကြပ် ထူထပ်စွာ ချထား၏။ အပေါ်၌
သံကွန်ရက် အုပ်ထား၏။ ထိုကြောင့် နှင့်တို့ပင် သက်ဆင်း ခွင့်မရ။
လိုစွဲမင်းတို့သည် မင်းလာရောက်ကို ဤမျှပင် တန်ဖိုးထား၏။ ထို
ရောက်က ရေကိုမှ မလှိုကာကလည်း ချိုးချင်၏။ သောက်ချင်၏။
ဤချင်ခြင်းကို အကြောင်းပြု၍ ကြကွဲဖွယ်တို့ ဖြစ်လာပေတော့သည်။

ဤချင်ခြင်းကို ပြေပျောက်စေရန် ဗျားလု တာဝန်ရှိ၏။ ရောက်
သို့ သွားမည်ဆိုပါက မဟာလီမင်းသား အပိုင်စားရာ တံခါးမှ သွားရ
မည်ဖြစ်၏။ မဟာလီမင်းသားကား အခြားသူမဟုတ်။ ဗျားလု၏
ကျောင်းနေဖက်လည်း ဖြစ်၏။ ကတိကဝတ် ပြဖက်လည်း ဖြစ်၏။
ထိုကြောင့် ဗျားလုသည် မလှိုကာ၏ ချင်ခြင်းကို ဖြေဖျောက်ရန်အတွက်
မဟာလီမင်းသားမှ တစ်ဆင့် လိုစွဲမင်းသားများသို့ မေတ္တာရပ်ခံလျှင်
မည်မျှ ကောင်းပေမည်နည်း။

အနှစ်ည်းကို သုံးချွဲ မရပါမှ အကြမ်းနည်းကို သုံးသည်ဆိုပါ လျှင် ကျောင်းသားဘဝက မိမိ ပေးထားခဲ့သော ကတိကဝက်သည် အဓိပ္ပာယ်ရှိမည် ဖြစ်၏။ ယခုတော့ ဗုဒ္ဓလသည် အကြမ်းနည်းကို သုံးလေ၏။ အမှန်အားဖြင့် ပုဂ္ဂိုလ်များ အနေဖြင့် မိမိ၏ အတွက် ထိပါးလာသောအခါ ထားခဲ့သော ကတိကဝက်ဟူသမျှသည် သွားနှင့် ယူဉ်ခြင်း မရှိလာပါချေ။

ဗုဒ္ဓလသည် သူ၏ နေ့းမျှ မလွှားကာကို ရထားထက်တင်၍ သာ ဝို့ပြည့်မှ ထွက်ပြီးလျှင် ရထားကို မောင်းနှင့်လျက် မဟာလို လိုအပ် မင်းသား အပိုင်စားရာ တံခါးမှ ဝေသာလိုပြည့်သို့ ဝင်လေ၏။ အမှန် အားဖြင့် ဗုဒ္ဓလသည် မဟာလိုကို အားနာဖို့ ကောင်းပါ၏။ သို့ရာတွင် ဗုဒ္ဓလသည် ငယ်သူငယ်ချင်း မဟာလိုကို အားမနာ။ ဗုဒ္ဓလ၏ ရထားသည် မဟာလို၏ တံခါးခံနှင့် တိုက်မိသောအခါ အသံထွက်၏။ ထို အသံကို ကြားရုံမျှနှင့် ဗုဒ္ဓလ၏ ရထားဖြစ်ကြောင်း မဟာလိုက သိ လိုက်၏။ ဗုဒ္ဓလ၏ စွမ်းပကားကို ကျောင်းနေဖက်မို့ မဟာလိုက ကောင်းစွာ သိ၏။

ထိုကြောင့် ယနေ့ လိုအပ်မင်းသားတို့ အပေါ်၌ ကြီးစွာသော အန္တရာယ် ကျေရောက်တော့မည် ဖြစ်ကြောင်း မဟာလိုမင်းသားသည် သိ၏။ သို့ရာတွင် မဟာလိုသည် မျက်မမြင် ဒုက္ခတဖြစ်၍ လိုအပ် မင်းသားတို့အား ဉာဏ်ပေးရုံ မှတစ်ပါး ဘာမျှမတတ်နိုင် ရှုံး။ ထိုအခါ မဟာလိုသည် ကြီးစွာသော ကြေကွဲမှုကို ခံစားရ၏။ ဗုဒ္ဓလသည် သူ့အား ပေးခဲ့သော ကတိကို လေးစားပြီး သူ့ကို နှုတ်ဆက်လျှင် အဘယ်မျှ ကောင်းလေမည်နည်း။ မဟာလိုက ဤသို့ တွေး၏။ သို့ရာတွင် ယခုတော့ ဗုဒ္ဓလသည် သူ့ကိုပင် နှုတ်မဆက်။

ဗုဒ္ဓလသည် မက်လာရောကန်သို့ သွား၏။ မက်လာ ရောကန်စောင့်

များကို နှင့်ထဲပြီး မလွှားကာကို ရေချိုးစေ၏။ ရေကိုလည်း သောက်စေ၏။ ဗုဒ္ဓလ ကိုယ်တိုင်လည်း ရေချိုး၏။ ထိုနောက် ဗုဒ္ဓလသည် မလွှားကာကို ရထားထက်သို့တင်ပြီး လာလမ်းအတိုင်း ပြန်လေ၏။ ရေကန်စောင့်များက အကျိုးအကြောင်းကို လိုစွဲမင်းသားများအား လျောက်တင်သောအခါ လိုစွဲမင်းသား ငါးရာတို့သည် ဒေါသ အမျက် ခြောင်းခြောင်းထွက်၍ ဗုဒ္ဓလနှင့် မလွှားကာကို လက်ရ ဖိုးဆီး ရန် ရထားငါးရာတို့ကို စီစဉ်ကြ၏။ ထိုသို့ ဖမ်းဆီးမည် ဖြစ်ကြောင်း မဟာလိအားတင်ပြရာ မဟာလိက ဗုဒ္ဓလ၏ စွမ်းရည်ကို သိသဖြင့် တားမြှစ်ပါ၏။

သို့ရာတွင် လိုစွဲမင်းသား ငါးရာတို့သည် မင်းသားတို့၏ အားမှန်ဖြင့်၊ သူတစ်ပါးက လာရောက်စောက်သည်ကို ခေါင်းငွေးခံခြင်းထက် ပြန်လည်တိုက်ခိုက်ရင်း သေရသည်က မြတ်သည်ဟူသေ ခံယူချက်ဖြင့် မဟာလိ၏ တားမြစ်မှုကို မနာခံဘဲ ဗုဒ္ဓလ နောက်သို့ လိုက်ကြ၏။ အမှန်အားဖြင့် မဟာလိသည် လိုစွဲမင်းသား ငါးရာတို့၏ ဆရာ ဖြစ်၏။ ဆရာဖြစ်သည့်အလျောက် မဟာလိသည် အခြေ အနေ အရပ်ရပ်ကို လိုစွဲမင်းသား ငါးရာတို့ထက် ပို၍ သိပါ၏။ ထို့ကြောင့် တားမြစ်ခြင်း ဖြစ်၏။

ဒေါသဖြင့် ဆောင်ရွက်ခြင်း ဟူသမျှတို့သည် ထာဝရ အောင်နိုင် ရိုး မရှိ။ အကယ်၍ အောင်နိုင်လျှင်လည်း ယာယီ အောင်နိုင်ခြင်းမှာသာ ဖြစ်လေ၏။ အဒေါသဖြင့် ဆောင်ရွက်ခြင်းသည်သာ ထာဝရအောင် နိုင်ခြင်းကို ရယူနိုင်၏။

အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ဉာဏ်ဟူသည် ဒေါသနှင့် မယျာဉ်နိုင်ဘဲ အဒေါသနှင့်သာ ယျာဉ်နိုင်သောကြောင့် ဖြစ်၏။ ဉာဏ်ယျာဉ်ပါမှလည်း

လုပ်ငန်းဟူသည် ပြီးစီးရိုး ရှိပါ၏။ ထိုအပြင် ဉာဏ်သည်သာလျှင် အချိန်အခါနှင့် အခြေအနေကို တွက်ဆနိုင်လေသည်။

မဟာလိသည် လိစ္စားမင်းသား ငါးရာတို့အား တားမြစ်၍ မရ သောအခါ ဤသို့ မှာကြားလိုက်၏။

- ဗုဒ္ဓလု၏ ရထားဘီသည် ပုံတောင်းတိုင်အောင် နစ်မြှုပ်သည် ကို မြင်ရလျှင် ရှုံးသို့ ဆက်မလိုက်ကြနှင့် ပြန်ခဲ့ကြ။
- အကယ်၍ဆက်လိုက်မိပါက မိုးကြီးသံကဲသို့သော အသံကို ကြားရလျှင် ရှုံးသို့ ဆက်မလိုက်ကြနှင့် ပြန်ခဲ့ကြ။
- အကယ်၍ ဆက်လိုက်ပါက သင်တို့၏ ရထားဦးဪး အပေါက်ကို မြင်လျှင် ဆက်မလိုက်ကြနှင့် ပြန်ခဲ့ကြ။

လိစ္စားမင်းသား ငါးရာတို့သည် ဗုဒ္ဓလေနောက်သို့ လိုက်က သောအခါ ရထား ငါးရာတို့ တစ်ဖြောင့်တည်း ဖြစ်ချိန်တွင် မဟာလိ မှာလိုက်သည်အတိုင်း ဗုဒ္ဓလု၏ ရထား ပုံတောင်းတိုင်အောင် မြှုပ်သည် ကိုလည်း မြင်ကြ၏။ ဗုဒ္ဓလု၏ ရထားပုံတောင်းတိုင်အောင် မြှုပ်ခြင်း သည် လေးတင်သောကြောင့်ဖြစ်၏။ လိစ္စားမင်းသားတို့ကား နောက် မဆုတ်၊ ဆက်၍ လိုက်မြှုံး လိုက်ကြ၏။

ထိုနောက် မိုးကြီးသံကဲသို့သော အသံကိုလည်း ကြားကြရ၏။ ထိုအသံသည် လေးညို့ကို ခတ်သောကြောင့် ဖြစ်၏။ လိစ္စားမင်းသားတို့ ကား နောက်မဆုတ်။ ထိုနောက် ရထားဦးဪး အပေါက်ကို မြင်ကြရ၏။ ရထားဦးဪး အပေါက်သည် ဗုဒ္ဓလေက ရထားငါးရာကို မြားဖြင့် ပစ်လိုက် သောကြောင့် ဖြစ်၏။ ဗုဒ္ဓသည် မြားတစ်စင်းတည်းဖြင့် ရထားငါးရာ လုံးကို လူနှင့်တကွ ထုတ်ချင်းပေါက်အောင် ပစ်လိုက်လေ၏။ ထိုအခါ လိစ္စားမင်းသား ငါးရာလုံး မြားမှန်၍ သေဆုံးကြ၏။

လိစ္စားမင်းသားများ အနေဖြင့် အခြေအနေကို မသုံးသပ်ဘ

ဒေါသဖြင့် ဆောင်ရွက်ခြင်းအပြစ်ပင် ဖြစ်၏။ ဗန္ဓုလသည် လိုစ္စား
မင်းသားတို့အပေါ် အနိုင်ကျင့်ခဲ့၏။ ထိုအကုသိုလ်ကံ၏ အကျိုးဆက်
အနေဖြင့် ဗန္ဓုလသည် ပသောနဒီကောသလမင်းကြီး၏ အနိုင်ကျင့်ခြင်း
ကို ခံရပေလိမ့်မည်။ ကံဟူသည် တူသောအကျိုးကို ပေး၏။

မလွှားကာသည် သားရတာနာများကို အမြှားမြင်ပါ၏။
များမြင်သည်မှာ (၁၆)ကြိမ်တိုင်အောင် ဖြစ်၏။ ထိုကြောင့် ဗန္ဓုလသည်
သား (၃၂) ယောက်တို့၏ ဖစ် ဖြစ်လာ၏။ ယခုတော့ ဗန္ဓုလသည်
သူ၏ ဘဝကို များစွာ ကျေနပ်၏။ ဗန္ဓုလသည် ပသောနဒီကောသလ
အပေါ် စစ်သူကြီးအနေဖြင့် သစ္စာရှိစွာ စစားပါ၏။ သူ၏ သား (၃၂)
ယောက်တို့ အိမ်ထောင်ကျသည့်တိုင်အောင် ဗန္ဓုလ၏ ဘဝသည်
အေးချမ်းပါ၏။ သူ၏ သားများကိုလည်း စစ်ဘက်ဗြို့ပင် တာဝန်ကို
ထမ်းစေ၏။ ထိုစဉ်က ပသောနဒီကောသလ၏ နိုင်ငံ့၌ ဗန္ဓုလ၏
အရှိန်အဝါသည် များစွာ ကြီးမားပါ၏။

တစ်ခုသောနေ့တွင် တရားသူကြီးများသည် တံ့ခိုးလက်ဆောင်
ယူ၍ အမှုကို မမှန်မကန် ဆုံးဖြတ်ကြ၏။ နစ်နာသူများက ဗန္ဓုလ
စစ်သူကြီးထံ လာ၍ တိုင်တန်းကြ၏။ ထိုအခါ ဗန္ဓုလသည် တရားခွင့်
သို့ သွား၍ အမှန်အတိုင်း ဆုံးဖြတ်ပေးလိုက်၏။ ပြည်သူပြည်သားများ
သည် ဗန္ဓုလကို များစွာ ကောင်းချိုးပေးကြ၏။ မင်းကြီးသည် ထို
အကြောင်းကို သိ၏။

ယခုတော့ ဗန္ဓုလသည် သေနာပတိလည်း ဖြစ်၏။ တရားသူကြီး
လည်း ဖြစ်၏။ ဗန္ဓုလ၏ အရှိန်အဝါသည် ကြီးသည်ထက် ကြီးလာ၏။
လောကခံတရားများ၏ နိယာမအရ ဗန္ဓုလသည် အမြင့်ပိုင်းသို့ ရောက်
ချေပြွဲ။ အမြင့်ပိုင်းသို့ ရောက်ပြီးနောက် အနိမ့်ပိုင်းသို့ ရောက်ရန်သာ
ရှိပါ၏။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ဒေသနာတော်အရ ဘဝ၏ ဖြစ်စဉ်များသည်

မျဉ်းဖြောင့်လို သွားသည်မဟုတ်။ စက်ဝန်းလို သွားလေ၏။ ထိုကြောင့်
အမြင့်ဆုံး ရောက်လိုက်၊ အနိမ့်ဆုံး ရောက်လိုက် ဖြစ်ပါ၏။

ဗုဒ္ဓလာအပေါ် မလိုလားသော အုပ်စုလည်း ရှိ၏။ ထိုအုပ်စုက
ဗုဒ္ဓလာသည် နန်းစည်းစိမ်ကို လူရန် ကြြေနေသည်ဟူ၍ ကုန်းချောကြ၏။
မင်းကြီးသည် ဆင်ခြင်းကြိုလှသူမဟုတ်။ ထို့အပြင် ဗုဒ္ဓလာအပေါ်
ကျောင်းသားဘဝက သူ ပေးထားသော ကတိကဝတ်ကိုလည်း လေးစားသူ
မဟုတ်။ ထို့ကြောင့် မင်းကြီးသည် ကုန်းချောစကားကို ယုံကြည်
၍ ဗုဒ္ဓလနှင့် သူ၏ သားများကို သတ်ရန် ကြော်တော့၏။

ပစ္စနရစ်ကို တစ်ဖက်က ဆူပူအောင် လုပ်ပြီး ဗုဒ္ဓလနှင့် သား
များကို နှိမ်နင်းခိုင်း၏။ တစ်ဖက်က ဗုဒ္ဓလနှင့် သားများကို သတ်
ခိုင်း၏။ ကောသလမင်းကြီး၏ ပရီယာယ်အရ ဗုဒ္ဓလနှင့် သား(၃၂)
ယောက်လုံး သေဆုံးကြလေ၏။ ဗုဒ္ဓလာသည် “ထိပ်ဆုံးက လူ” ဖြစ်ခဲ့
သော်လည်း ယခုတော့ လောကမံအရ “အောက်ဆုံးကလူ” ဖြစ်သွား
လေ၏။

မထွေးကာသည် ဗုဒ္ဓလထက် ပို၍ ရင့်ကျက်၏။ ဗုဒ္ဓလထက်
ပို၍ လောကမံကို နားလည်၏။ ထိုနေ့ကား အဂ္ဂသဝက နှစ်ပါးနှင့်
တက္က ရဟန်းတော်ငါးရာတို့အား မထွေးကာ အိမ်သို့ ပင့်၍ ဆွမ်းကပ်
သောနေ့ ဖြစ်၏။ ထိုနေ့တွင်မှ ဗုဒ္ဓလနှင့်တက္က သား(၃၂) ယောက်တို့
လုပ်ကြံးရပြောင်း သတင်းစကားသည် မထွေးကာထံသို့ ရောက်လာ
၏။ သို့ရာတွင် မထွေးကာသည် ဣဣန္တ္တာမပျက် ဆွမ်းကျွေးမြှုပ် ကျွေးပါ၏။

မဂ်လာအလုပ်နှင့် အမဂ်လာ သတင်းတို့သည် တိုက်ဆိုင်လှ
ချေ၏။ သို့ရာတွင် သူ့ကဏ္ဍနှင့်သူ ဖြစ်ပါ၏။ ဝေဒကျမ်းများအရ
ဆိုလျင် ဆွမ်းကျွေးများသောကြောင့် ခင်ပွန်းနှင့် သားများ အသတ်ခံ
ရခြင်း ဖြစ်သည်ဟူ၍ ယုံကြည်ဖွယ်ပင် ဖြစ်ပါ၏။ ကုသိလ်ကောင်းမှု

မလုပ်တတ်လျင် ခိုက်တတ်သည်ဟူသော အယူသည် ဝေဒကျမ်းစာ
များ၏ အယူအဆသာ ဖြစ်၏။

မလျှိုကာသည် ခင်ပွန်းသည်နှင့်သားများ အပြစ်မဲ့စွာ အသတ်
ခံရပါသော်လည်း မင်းကြီးအပေါ် အာယာတ မထား၊ ခွင့်လွတ်၏။
မလျှိုကာကား ဘဝကို ဆင်ခြင်နိုင်သူ ဖြစ်၏။ မလျှိုကာသည် မင်းကြီး၏
ခွင့်ပြချက်အရ ချွေးမများကိုလည်း သူတို့၏ မိဘများ အိမ်သို့ ပို့လိုက်၏။
သူကိုယ်တိုင်လည်း မိဘရပ်ထဲ ကုသိနာရုံသို့ ပြန်လေ၏။

မြတ်စွာဘုရားသည် ကုသိနာရုံ၌ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြတော်မူသောအခါ
မလျှိုကာသည် ကုသိနာရုံ၌ ရှိ၏။ ခင်ပွန်းသည် ဗန္ဓုလ ကွယ်လွန်ချိန်
မှ စရုံ အသုံးမပြုဘဲ ထားခွဲသော “မဟာလတာ” တန်ဆာကို မြတ်စွာ
ဘုရား၏ ဥတုဇ ရုပ်ကလာပ်တော်အား လှူဒါန်းပြီး သူမ ကိုယ်တိုင်
သာဟတ္ထိကမြောက် ဆင်မြန်းလိုက်၏။ မဟာလတာ တန်ဆာနှင့်
ရုပ်ကလာပ်တော်သည် အံဝင်ခွင်ကျပင် ဖြစ်လေ၏။ မလျှိုကာကား
ကုသိနာရုံပင် အသက်ထက်ဆုံး နေသွားလေ၏။

[စစ်ပြန်မဂ္ဂဇား၊ အမှတ် ၁၇၄၊ မေလ ၁၉၉၃]

ဝိဇ္ဇာ (၅)

ပသောနဒီ ကောသလမင်းကြီးသည် ပြာသာတိ၏ အထက်မှ လမ်းမကို အမှတ်မဲ့ ကြည့်မိ၏။ လမ်းမ၏ ရဟန်းတော်ပေါင်း များစွာတို့သည် ဆွမ်းခံကြောနသည်ကို မြင်လေ၏။ အမှန်အားဖြင့် ထိုအချိန်ကား မြတ်စွာဘူရားရှင်၏ သာသနာတော် အထွန်းတောက်ဆုံးအချိန် ဖြစ်၏။ သဘဝတိမြို့တော်သည် သက်န်းရောင်တို့ဖြင့် ထွန်းပလျက် ရှိ၏။ သို့ရာ တွင် မင်းကြီး၏ နှစ်းတော်သို့ကား ရဟန်းတော်များ မကြေကြ။

မင်းကြီးသည် ယုံကြည် ကိုးကွယ်မှုနှင့် ပတ်သက်၍ အလေး အနက်ထားသူ မဟုတ်။ တို့စွဲယများနှင့် တွေ့လျင်လည်း အလိုက် အထိုက်ပင် ဆက်ဆံလိုက်၏။ ပရီပိုများနှင့် တွေ့လျင်လည်း အလိုက် အထိုက်ပင် ဆက်ဆံလိုက်၏။ မြတ်စွာဘူရားနှင့် တွေ့လျင်လည်း အလိုက် အထိုက်ပင် ဆက်ဆံလိုက်၏။ ထိုအချိန်အထိ မင်းကြီးသည် ဓာဒဘာသာဝင်တစ်ဦး အဖြစ်ဖြင့် ရတနာသုံးပါးကိုသာ ကိုးကွယ်ရာ ဟူ၍ သတ်သတ်မှတ်မှတ် မပြုသေးချေ။ ထို့ကြောင့်ပင် မင်းကြီးသည် ရဟန်းတော်များကို သူ၏နှစ်းတော်သို့ ပင့်၍ အမြတ်စံး ဆွမ်းဝတ်ကို မပြုခြင်း ဖြစ်၏။

ရပြည့်စာအုပ်စီး

သို့ရာတွင် ဤမျှလောက် များပြားသော ရဟန်းတော်များသည် ဤအချိန်၌ မည်သည့်ဒေသသို့ ဆမ်းခံကြကြလေသနည်း။ မင်းကြီးသည် သိချင်၏။ ထိုအချိန်မှစ၍ မင်းကြီးသည် ရတနာသုံးပါး၌ စိတ်ဝင် စားလာ၏။ ထိုကြောင့် မင်းကြီးသည် သူ၏ အမတ်များအား မေးလေ ၏။ ထိုအခါ အမတ်များက အနာထပ်၏သူငွေး၏ အိမ်၌ နေ့စဉ် ရဟန်းတော်နှစ်ထောင်၊ ဝိသာခါ ဒါယိကာမကြီးအိမ်၌ နေ့စဉ် ရဟန်းတော် ငါးရာ၊ သူပွဲဝါသာ ဒါယိကာမကြီးအိမ်၌ နေ့စဉ် ရဟန်းတော် ငါးရာတို့ ဆမ်းစားကြကြပါကြောင်းဖြင့် မင်းကြီးအား လျှောက်တင် ကြ၏။

ထိုအခါ မင်းကြီးသည်လည်း ရဟန်းတော်များအား ဆမ်းကျွေးချင်စိတ် ပေါ်လာ၏။ ထိုအခါ မင်းကြီးသည် မြတ်စွာဘုရားနှင့် တက္က ရဟန်းတော်ပေါင်း တစ်ထောင် သူ၏ နှစ်းတော်သို့ ဆမ်းစားကြပါရန် ကျောင်းတော်သို့ သွား၍ မြတ်စွာဘုရားအား လျှောက်ထား၏။

မြတ်စွာဘုရားအမှုးပြုသော ရဟန်းတော်ပေါင်း တစ်ထောင် တို့သည် ပသောနဒီ ကောသလမင်းကြီး၏ နှစ်းတော်သို့ ဆမ်းစားကြ၏။ မင်းကြီးသည် ၇ ရက် တိုင်တိုင် မိမိလက်ဖြင့် သာဟတ္ထိက မြောက်အောင် လူၢဒို့န်းလေ၏။ ၇ရက်မြောက်သော နေ့၌ မြတ်စွာဘုရားနှင့်တက္က ရဟန်းတော်ငါးရာတို့ နေ့စဉ် နှစ်းတော်သို့ ဆမ်းစားကြတော်မူပါရန် မင်းကြီးသည် မြတ်စွာဘုရားအား လျှောက်ကြား၏။

ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားက ဘုရားရှင်တို့ မည်သည် အားလုံးကို ငဲ့ရသဖြင့် တစ်ဦးတစ်ယောက်တည်း၏ အိမ်၌ ဆမ်းစားကြရိုး မရှိ ကြောင်း မိန့်ကြားသောအခါ။ ထိုသို့ဖြစ်လျှင် မြတ်စွာဘုရားရှင်၏ ကိုယ်စား တစ်ပါးက ဦးဆောင်ပြီး ရဟန်းတော်ငါးရာတို့ နေ့စဉ်

မိမိ၏ နှစ်းတော်သို့ ဆွမ်းစားကြပါရန် မင်းကြီးက လျောက်ထား၏။
မြတ်စွာဘုရားက ရှင်အာန္တာအား ထိုတာဝန်ကို ပေးတော်မူ၏။

ရှင်အာန္တာသည် ရဟန်းငါးရာနှင့်အတူ ပသောနဒီ ကောသလ
မင်းကြီး၏ နှစ်းတော်သို့ ဆွမ်းစားကြတော်မူ၏။ မင်းကြီးသည် ရှင်
အာန္တာနှင့် တကွ ရဟန်းငါးရာတို့အား မိမိကိုယ်တိုင် ဂဲ ရက်တိုင်
တိုင် သာဟတ္ထိကမြာက် လူ၂၇နှုန်းလေ၏။ အခြား မည်သူအားမျှ
တာဝန်မလဲ။ ဆွမ်းများကိုမူ နေ့စဉ်ချက်ရန် ညွှန်ကြားထား၏။

ရှစ်ရက်မြောက်သောနေ့တွင် ရှင်အာန္တာနှင့် ရဟန်းငါးရာတို့
သည် မင်းကြီး၏ နှစ်းတော်သို့ ဆွမ်းစားကြလာကြ၏။ ထိုနေ့တွင်
မင်းကြီးသည် အခြားသော ကိစ္စများကြောင့် ဆွမ်းလုပ်ကျွေးရန်
မွေးလျော့နေ၏။ အခြားများမတ်များကိုလည်း တာဝန်ပေးထားခြင်း မရှိ
သောကြောင့် မျှူးမတ်များကလည်း ရှင်အာန္တာနှင့် ရဟန်းငါးရာတို့အား
ဆွမ်းလုပ်ကျွေးခြင်း မပြုကြ။ ဆွမ်းချိန်လွန်သောအခါ ရှင်အာန္တာနှင့်
ရဟန်းငါးရာတို့သည် မင်းကြီး၏ နှစ်းတော်မှ ပြန်ကြသွားကြ၏။

ဒုတိယနေ့လည်း မင်းကြီးသည် မွေးလျော့ပြန်၏။ ရှင်အာန္တာ
နှင့် ရဟန်းငါးရာတို့သည် ဆွမ်းချိန်လွန်သောအခါ မင်းကြီး၏ နှစ်း
တော်မှ ပြန်ကြသွားကြ၏။ တတိယနေ့မြှောင့်ကား အခြား ရဟန်းတို့သည်
မင်းကြီး၏ နှစ်းတော်သို့ မကြောက်တော့ဘဲ ရှင်အာန္တာ တစ်ပါးတည်း
သာ ကြောက်တော်မူ၏။ ရှင်အာန္တာကား ပါရမီရှင် ဖြစ်၏။ ကမ္ဘာ
တစ်သိန်းတို့ ကာလပတ်လုံး ပါရမီတော်များကို ဖြည့်ကျင့်ထားသူ
ဖြစ်၏။

ထို့ကြောင့် ပါရမီရှင်အနေဖြင့် ရှင်အာန္တာသည် မိမိ၏ အကျိုး
စီးပွားထက် သူတစ်ပါး၏ အကျိုးစီးပွားကို ငဲ့၏။ ထို့ကြောင့် ရှင်အာန္တာ
သည် အခြားရဟန်းများ မကြောက်သော်လည်း မိမိတစ်ပါးတည်းပင်

မင်းကြီး၏ နှစ်းတော်သို့ ကြွလာခြင်း ဖြစ်၏။ မူးမတ်များကလည်း ရှင်အာနန္ဒာကို ဆွမ်းလုပ်ကျွေးလိုက်၏။

မင်းကြီးသည် ဆွမ်းချိန်လွန်သောအခါ သတိရသဖြင့် ဆွမ်းကျွေးရာငွာနသို့ ရောက်လာ၏။ ရဟန်းတော်များ မကြွကြသဖြင့် ဆွမ်းများကို နဂါးမူလအတိုင်း မင်းကြီး တွေ့သောအခါ မင်းကြီးသည် များစွာ အမျက်ထွက်၏။ ရဟန်းတို့သည် သက်သက်မဲ့ မိမိ၏ ဘဏ္ဍာ တော်များကို ကုန်အောင် ပြရလုပ်သည်ဟူ၍ မကျမနပ် ဖြစ်၏။ ထို ကြောင့် မင်းကြီးသည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ သွား၍ တိုင်တန်း၏။

ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားက ရဟန်းတော်များသည် မင်းကြီးနှင့် အကျမ်းမဝင်ကြသောကြောင့် မင်းကြီး၏ နှစ်းတော်သို့ ဆွမ်းစားမကြွခြင်း ဖြစ်မည်ဟူ၍ မင်းကြီးအား မိန့်တော်မူ၏။ ရဟန်းတော်များနှင့် အကျမ်းမဝင်ခြင်း အကြောင်း ဇ ပါးတို့ကို မြတ်စွာဘုရားက ပသောနဒီ ကောသလမင်းကြီးအား အောက်ပါအတိုင်း ဟောကြားတော်မူ၏။

- (၁) မြတ်နိုးစွာ ခရီးဌီးမကြိခြင်း၊
- (၂) မြတ်နိုးစွာ ရှိမာခိုးခြင်း၊
- (၃) မြတ်နိုးစွာ နေရာထိုင်ခိုင်း မပေးခြင်း၊
- (၄) လူဗျွေယ်ဝှေ့ကို ရှိလျက် ရှုက်ထားခြင်း၊
- (၅) လူဗျွေယ်ဝှေ့ များစွာရှိပါလျက် အနည်းငယ်သာ လူဗျွေန်းခြင်း၊
- (၆) ကောင်းမွန်သော လူဗျွေယ်ဝှေ့ ရှိပါလျက် မကောင်းသော လူဗျွေယ်ကိုသာ လူဗျွေခြင်း၊
- (၇) ရှိသေစွာ မလူဗျွေ မရှိမသေ လူဗျွေခြင်း၊
- (၈) တရားနာရန် ရဟန်းထံသို့ မချဉ်းကပ်ခြင်း၊
- (၉) နာသော်လည်း ရှိသေစွာ မနာယျခြင်း။

ပသောနဒီ ကောသလမင်းကြီးသည် မြတ်စွာဘုရား ဟောကြား
တော်မူလိုက်သော တရားတော်ကို နာကြားရသောအခါ ရဟန်းတော်
များနှင့် များစွာ အကျမ်းဝင်ချင်လာ၏။ထို့ကြောင့် မင်းကြီးသည်
ရဟန်းတော်များနှင့် အကျမ်းဝင်နိုင်မည့် နည်းလမ်းကို ရှာ၏။ မင်းကြီး
ရှာသည့်အတိုင်း နည်းလမ်းကို တွေ့၏။ မင်းကြီးတွေ့သော နည်းလမ်း
ကား မြတ်စွာဘုရားနှင့် ဆွဲမျိုးတော်စပ်ရေးပင် ဖြစ်၏။

မြတ်စွာဘုရားနှင့် ဆွဲမျိုးတော်စပ်ဖို့ဆိုသည်မှာ မြတ်စွာဘုရား
၏ ဆွဲတော်မျိုးတော်ဖြစ်သော သာကိုဝင် မင်းသမီးတစ်ယောက်ကို
မိမိ၏ နှစ်းတော်၌ မိဖုရားကြီး တင်မြောက်မှ ဖြစ်မည်ဟ၍ မင်းကြီးက
သဘောပေါက်လေ၏။ ဤသို့ တင်မြောက်လိုက်သော် ရဟန်းကယ်များ
နှင့် သာမဏေကယ်များပါ “ဤမင်းကြီးကား ငါတို့၏ ဖစ်ဖြစ်သော
မြတ်စွာဘုရား၏ ဆွဲမျိုးဖြစ်သည်ဟု ခံယူပြီး မိမိ၏ နှစ်းတော်သို့ ရဲရဲ့ဝံ့
ကြွကြပေလိမ့်မည့်” ဟ၍ တွေ့လေ၏။

“ကံကုန်လျှင် ဉာဏ်ထံသည်” ဟူသော ဆိုရိုးစကား ရှိ၏။
မင်းကြီးကား ကံကုန်ကာ နီးပေပြီ။ ထို့ကြောင့် ဉာဏ်ထံခြင်း ဖြစ်၏။
သာကိုဝင် မင်းသမီးကို မိဖုရားကြီး မြောက်မိခြင်းကြောင့် ရာဇ်ပြုလ်
မြို့ပြင်ရှိ ရေပို့၌ သာမန် ဆင်းရဲသားတစ်ယောက်၏ သေခြင်းမျိုးဖြင့်
သေရပေတော့မည့်။

အမှန်အားဖြင့် မင်းကြီးသည် ရဟန်းတော်များနှင့် အကျမ်းဝင်
လိုပါလျှင် သာကိုဝင်မင်းသမီးကို မိဖုရားမြောက်ပြီး မြတ်စွာဘုရားနှင့်
ဆွဲမျိုးတော်စပ်အောင် လုပ်ရန် မလိုဘဲ၊ မြတ်စွာဘုရား ဟောကြား
တော်မူသည့် ရဟန်းတော်များနှင့် အကျမ်းဝင်ခြင်း (၉) ပါးအတိုင်း
လိုက်နာဆောင်ရွက်ရန်သာ လိုသည် ဟ၍ စဉ်းစားသင့်၏။ မင်းကြီး

သည် ဉာဏ်ထဲခဲ့ချေပြီ။ ထို့ကြောင့် အမှန်အတိုင်း မစဉ်းစားနိုင်တော့
ဘဲ တလွှတော် စဉ်းစားမိခြင်း ဖြစ်၏။

မင်းကြီးသည် သူ၏ အတွေးအတိုင်း ကပါလဝတ်ပြည့် သာကို
ဝင်မင်းများထဲ သူ၏ တမန်များကို လွတ်ပြီး သာကိုဝင်မင်းသမီး
တစ်ယောက်ကို ဆက်သရန် အကြောင်းကြားလိုက်၏။ ထိုစဉ်က
သာဝါးပြည်သည် ကပါလဝတ်ပြည်ထက် များစွာ အင်အားကြီးများ၏။
ထို့ကြောင့် သာကိုဝင်မင်းတို့သည် ကောသလမင်းကြီး တောင်း ဆိုသည့်
အတိုင်း သာကိုဝင်မင်းသမီးကို မပေးပါက ကောသလမင်းကြီး အနေ
ဖြင့် ကပါလဝတ်ပြည့်ကို ရန်ပြုမည့် စိုးရိမ်ပြီး ဝါသဘခဲ့ဗိုယာ အမည်ရှိ
ကျွန်းမ သမီးကို ပေးလိုက်၏။

သာကိုဝင် မင်းတို့သည် မိမိတို့၏ အမျိုးဇာတ်ကို အခြား အမျိုး
ဇာတ်များနှင့် ထိမ်းမြားရှိုး အစဉ်အလာ ရရှိ။ သူတို့သည် ဇာတ်မာန်
ကြီးသူများ ဖြစ်ကြ၏။ ထို့ကြောင့် သူတို့သည် ကောသလမင်းကြီး
အား သာကိုဝင်မင်းသမီး စစ်စစ်ကို မပေးဘဲ ကျွန်းမ၏ သမီး ဝါသဘ
ခဲ့ဗိုယာကို သာကိုဝင် မင်းသမီးအဖြစ် ပြောကြားပြီး ပေးလိုက်ခြင်း
ဖြစ်၏။ ဤမှသာဝါဒကံကြောင့် သာကိုဝင်မင်းတို့ အပေါ် ကြီးစွာသော
အန္တရာယ် ကျရောက်မည်ကို သူတို့ မသိ။ အမှန်အားဖြင့် ကုသိုလ်အရာ
တွင် အမှန်အတိုင်းပြောခြင်း သစ္စဝါဒသည် အင်အားကြီးသလို့ အကု
သိုလ် အရာတွင် လိမ်ညာခြင်း မှသာဝါဒသည် အင်အားကြီး၏။

ဝါသဘခဲ့ဗိုယာကား သာကိုဝင် မင်းသမီးစစ်စစ် မဟုတ်။
မိခင်မှာ ကျွန်းမ ဖြစ်၏။ ဖခင်မှာမူ သာကိုဝင်မင်းသား ဖြစ်၏။ မိခင်
အမည်မှာ နာဂမူလ္လာဖြစ်၍ ဖခင်အမည်မှာ မဟာနာမ ဖြစ်၏။ မဟာ
နာမသည် မြတ်စွာဘုရားနှင့် ညီအစ်ကိုဝင်မဲ့ကဲ့ တော်စပ်၏။ သာကိုဝင်

မင်းတို့သည် ရိုးရာယဉ်ကျေးမှုအရ မိမိတို့နှင့် အမျိုးအနွယ် တူချင်းသာ ထိမ်းမြားကြ၏။

ကောသလမင်းကြီးသည် ဝါသဘခဲ့ဖို့ယာကို ဖျားစွာ မြတ် နိုး၏။ ဝါသဘခဲ့ဖို့ယာသည် အဆင်းလု၏။ ကောသလမင်းကြီးသည် မိဖုရား ဝါသဘခဲ့ဖို့ယာကို မိဖုရားကြီး အရာ၌ ထား၏။ ဝါသဘခဲ့ဖို့ယာသည် မောင်းမင်းရာတို့၏ အကြီးအမျှူး ဖြစ်၏။ မိဖုရား ဝါသဘခဲ့ဖို့ယာသည် မကြာမြင့်မိပင်လျှင် သားတော် ဝိဇ္ဇာ့သာကို ဖွားမြင်၏။ ဝိဇ္ဇာ့သာသည် ရွှေအဆင်းနှင့် တူသော အဆင်းရှိ၏။ မင်းကြီးသည် သားတော် ဝိဇ္ဇာ့သာကိုလည်း များစွာပင် ဖြတ်ဖိုး၏။

မိဖုရား ဝါသဘခဲ့ဖို့ယာသည် သာဝတ္ထိ နှစ်းတော်၌ ကောင်းစားနေသော်လည်း ပျော်မွေ့လှသည်တော့ မဟုတ်။ မိမိကို ကျွန်ုပ်မသမီး အဖြစ် မင်းကြီး သိသွားမှာကို အမြိတ်မီးစိုးရိမ်နေရ၏။ သာကိုဝင် မင်းသမီးစစ်စစ် မဟုတ်ပါဘဲလျက် သာကိုဝင် မင်းသမီးစစ်စစ်အဖြစ် ဟန်ဆောင်နေရသော ဝါသဘခဲ့ဖို့ယာသည် မိမိ၏ ဘဝဝါးကြွေးကို ကျေအောင် ဆပ်ရပေလိမ့်မည်။

ဒေသနာတော်အရ ဝိဇ္ဇာ့မည်သည် မပေးဆပ်ဘဲ ကျေရှိးမရှိ ချေ။ တန်ခိုးအရာ ဓတော်ရသော ရှင်မောဂ္ဂလာန်သည်ပင် နောက်ဆုံး ဘဝ၌ ခိုးသားစားပြ ငါးရာတို့၏ အထူအရှိက်ကို ခံရခြင်းဖြင့် ဘဝ ဝိဇ္ဇာ့ကို ကျေအောင် ပေးဆပ်ရ၏။ ဘဝဝါးကြွေးကို လွှတ်အောင် ရွှေ့ပြု၍ မရ။

ဝိဇ္ဇာ့မင်းသားသည် အရွယ်ရောက်သောအခါ မယ်တော်ဘက်မှ အဘိုးအဘွားတို့ရှိရာ ကပိလဝတ်ပြည်သို့ လွန်စွာ သွားလို၏။ မယ်တော်အား ထိုအကြောင်းကို ပြောကြားရာ မယ်တော် ဝါသဘခဲ့ဖို့ယာက အမြေအနေမှန်ကို သိသဖြင့် မသွားရန် အတန်တန် တားမြစ်

၏။ သားတော် ဝိဋ္ဌဗျာဘကလည်း အဖန်ဖန် တောင်းပန်၏။ တားမြစ်၍
မရသည့်အဆုံး၌ သားတော် ဝိဋ္ဌဗျာအား မယ်တော် ဝါသဘခတ္ထိယာက
ခွင့်ပြည့်က်ရလေ၏။

ဤခွင့်ပြခြင်းကား သားတော်အပေါ် ချစ်သော စိတ်ဖြင့် ဘဝနှင့်
ရင်း၍ ခွင့်ပြည့်က်ရသော ခွင့်ပြခြင်း ဖြစ်၏။ သားတော် ဝိဋ္ဌဗျာဘ
သည် ကပါလဝတ်ပြည်သို့ သွားခြင်းအားဖြင့် ဖြစ်ပေါ်နိုင်သော အကျိုး
ဆက်များကို ဝါသဘခတ္ထိယာ မိဖုရားသည် တွက်ဆနိုင်၏။ ထို့ကြောင့်
ဝိဋ္ဌဗျာမင်းသား မသွားမီ ဝါသဘခတ္ထိယာက သာကိုဝင်မင်းသား
များအား သားတော် ဝိဋ္ဌဗျာဘ ရောက်လာသောအခါ သာကိုဝင်တို့၏
ဘတိမာန်ကို မပြပါရန် ကြိုတင်၍ တောင်းပန်လျှောက်ထား၏။

ဝိဋ္ဌဗျာမင်းသားသည် ခမည်းတော် ကောသလမင်းကြီး၏
ခွင့်ပြချက်အရ များစွာသော အခြေအရံတို့ဖြင့် သာဝတ္ထိပြည်မှ ကပါလ
ဝတ်ပြည်သို့ တွက်လေ၏။ သာကိုဝင်တို့သည် ဝိဋ္ဌဗျာဘအား မင်းကွန်း
၌ ဧည့်ခံရန် စီစဉ်ထား၏။ ထို့အပြင် ဝိဋ္ဌဗျာဘအောက် ငယ်ကုန်သော
သာကိုဝင်မင်းသား မင်းသမီးများကို နေပွဲသို့ စွဲလွှတ်ထား၏။ ဝိဋ္ဌဗျာဘ
ထက် ကြီးကုန်သော မင်းသား၊ မင်းသမီးတို့သည်သာ ကပါလဝတ်၌
ကျော်ရစ်ခဲ့ကြ၏။ သူတို့သည် ဝိဋ္ဌဗျာဘကို မင်းကွန်း၌ ဧည့်ခံကြ၏။
ထိုအခါ ဝိဋ္ဌဗျာဘသည် အသက်အရွယ်အားဖြင့် အငယ်ဆုံး ဖြစ်သော
ကြောင့် မြင်မြင်သမျှသော သာကိုဝင်မင်းသား၊ မင်းသမီးများ အားလုံး
ကို ရှိခိုးပီးချ ရလေ၏။ ဝိဋ္ဌဗျာဘကို ရှိခိုးပီးချမည့် သာကိုဝင် မင်းသား၊
မင်းသမီးဟူ၍ တစ်ယောက်မျှ မရှိချေ။

ဤသည်မှာလည်း သာကိုဝင်မင်းသားများအနေဖြင့် မလုပ်သင့်
သည်ကို လုပ်ခြင်း ဖြစ်၏။ သူတို့သည် ကိုယ်ကျင့်သိကွာထက် ဘတိ
မာန်ကို တန်ဖိုးထားကြ၏။ သို့ရာတွင် သာကိုဝင်မင်းသားတို့သည်

ဝိဇ္ဇာဘအား ဧည့်ဝတ်အနေဖြင့်မူ ကြီးစွာသော ပူဇော်သဏ္ဌာကို ပြုကြပါ၏။ ဝိဇ္ဇာဘ မင်းသားသည် နှစ်ရက်၊ သုံးရက်မျှသာ ကပါလဝတ် ပြည့်၍ နောက် သာဝတ္ထိပြည်သို့ ပြန်လာလေ၏။

ဝိဇ္ဇာဘ ပြန်သွားသောအခါ သူ့ကို မင်းကွန်း၌ ဧည့်ခံစဉ်က ဝိဇ္ဇာဘ ထိုင်သော နေရာကို “ကျွန်မ သား၏နေရာ”ဟူ၍ ဆိုပြီး စင်ကြယ်အောင် နှီးရည်ဖြင့် ဆေးကြောကြကုန်၏။ ဝိဇ္ဇာဘ၏ မင်းချင်း တစ်ယောက်သည် သူ၏လက်နက် မင်းကွန်း၌ ကျွန်နေသဖြင့် ပြန်လာပြီး ယူရာမှ ဝိဇ္ဇာဘမင်းသားသည် ကျွန်မသား ဖြစ်ကြောင်း ပေါ်လာ၏။

ထိုအကြောင်းကို မင်းကြီး သိသွားသောအခါ မင်းကြီးသည် စိတ်လည်း ဆိုး၏။ ရှက်လည်း ရှက်၏။ ဝါသဘခတ္ထိယာကိုလည်း မိဖုရားအရာမှုချုပြီး ကျွန်မ၏ အရာ၌ ထား၏။ ဝိဇ္ဇာဘကိုလည်း မင်းသားတို့၏ အဆောင်အယောင်မှ နှုတ်သိမ်းပြီးလျှင် ကျွန်ယောက်ရား၏ အရာ၌ ထားလေ၏။

ထိုအခါ ဝါသဘခတ္ထိယာအနေဖြင့် မိမိ၏ ခံစားချက်ကို ထိန်းသိမ်းနိုင်သောလည်း ဝိဇ္ဇာဘ အနေဖြင့်မူ မိမိ၏ ခံစားချက်ကို မထိန်းသိမ်းနိုင်ဘဲ “ငါ မင်းဖြစ်သောအခါ သာကိုဝင်မင်းတို့၏ လည်ချောင်း သွေးဖြင့် ငါထိုင်သည့် နေရာကို ဆေးကြောမည်” ဟူ၍ စိတ်ထဲ၌ “တေး” ပြီး အာဟာတ ထားလိုက်၏။

တစ်ခုသောနေ့တွင် မြတ်စွာဘုရားသည် မင်းကြီး၏ နှစ်းတော် သို့ ကြွေလာတော်မူလေရာ မင်းကြီးက မြတ်စွာဘုရားအား ဝါသဘ ခတ္ထိယာနှင့် ဝိဇ္ဇာဘတို့အကြောင်းကို လျောက်ကြားရာမှ မြတ်စွာ ဘုရားက အဖအမျိုးနှင့် အမိအမျိုးတို့တွင် အဖအမျိုးသာ ပစာနဖြစ် ကြောင်း ဟောကြားတော်မူသဖြင့် ဝါသဘခတ္ထိယာနှင့် ဝိဇ္ဇာဘတို့

ရပြည့်စားပို့ကို

အား မူလနေရာ၏ ပြန်လည်၍ ထား၏။ ဝါသဘခတ္ထိယာ နှင့် သားတော် ဝိဇ္ဇာဘတိသည် မိမိတို့၏ မူလ ရာထူးကို ပြန်၍ ရကြသော်လည်း၊ သူတို့၏ ခံစားချက်ကား သူတို့၏ သန္တာန်း အမာရွတ်အဖြစ် ကျွန်ုရ် လေ၏။

ဝိဇ္ဇာဘသည် မင်းအဖြစ်ကို မျှော်မှန်းထားသည့်အတိုင်း မင်းအဖြစ်ကိုရ၏။ သူ၏ မင်းအဖြစ်ကို ရခြင်းကား ဗျားလ၏တူ ဒီပါ ကာရာယန စစ်သူကြီးက မင်းမြောက်၍ မင်းအဖြစ်ကို ရခြင်း ဖြစ်၏။ သူ၏ ကြိုရည် ဖန်ရည်ကြောင့် မင်းအဖြစ်ကို ရခြင်း မဟုတ်။ ကံ၏ အရာကား ဆန်းကြုယ်၏။ အစိန္တယျ ဖြစ်၏။ ကြံးစည်သော်လည်း ကြံးစည်သည် အတိုင်း ဖြစ်ချင်မှ ဖြစ်မည်။ မကြံးစည်ဘဲ နှင့် လည်း ကံကြော၏ ဖန်တီးမှုကြောင့် အကျိုးတရားသည် ဖြစ်၏။

ဒီပါ ကောရာယနသည် စစ်သူကြီး ဗျားလ၏ တူဖြစ်၏။ ပသော နှီး ကောသလမင်းကြီးသည် သူတစ်ပါးတို့၏ ကုန်းချောမှုကို ယံပြီး အပြစ်မဲ့သော ဗျားလစစ်သူကြီးကို သတ်မံ၏။ ဗျားလစစ်သူကြီးကို သာမက သူ၏ သား (၃၂) ယောက်တို့ကိုပါ အဆစ်ထည့်၍ သတ် လိုက်၏။ သတ်ပြီးမှ မင်းကြီးသည် မှားမှန်း သိ၏။ ထို့ကြောင့် မင်းကြီး သည် စစ်သူကြီးကတော် မလျှိုကာကိုလည်း တောင်းပန်၏။ တူဖြစ်သူ ဒီပါ ကောရာယနကိုလည်း စစ်သူကြီး ရာထူးကို ပေး၏။

သို့ရာတွင် ဒီပါ ကောရာယနသည် သူ၏ ဦးရီးတော် ဗျားလကို သတ်သည့်အတွက် မင်းကြီးအပေါ် မကျေ။ လက်စားချေရန် အမြတ်း အကြံးထဲတ်နေသူ ဖြစ်၏။ မလျှိုကာကမူ တရားပြည့်ဝသူ ဖြစ်သဖြင့် မင်းကြီးအပေါ် အာယာတ မထား။ မင်းကြီးကို ခွင့်လွှတ်၏။

ထိုအချိန်က မြတ်စွာဘုရားသည် သာကိုဝင်မင်းတို့၏ ပိုင်နက် ဖြစ်သော မေဒါဋ္ဌာ သို့မဟုတ် နေပရမ နိုင်းမြှု သီတင်းသုံး နေတော်မူ

၏။ မင်းကြီးသည် မြတ်စွာဘုရားကို ဖူးမြော်ရန် အခြေအရံများဖြင့် သွား၏။ ကျောင်းတော်အနီး၌ သစ်ခက်တဲန်းကို ဆောက်ပြီး စခန်းချော်၏။ မြတ်စွာဘုရားကို ဖူးမြင်ရန် အနည်းငယ်သော အခြေအရံဖြင့် ကျောင်းတော်သို့ သွား၏။ မင်းမြောက်တန်ဆာ ငါးပါးကို စစ်သူကြီး ဒီယကာရာယနာအား ပေးခဲ့၏။ ကျောင်းတော်သို့ ရောက်သောအခါ မိမိ၏ အခြေအရံများကို အပြင်၌ ထားခဲ့ပြီး မိမိတစ်ယောက်တည်း ဂန္ဓိကုဋ္ဌကျောင်းတော်သို့ ဝင်သွားလေ၏။

ယခုအချိန်သည် စစ်သူကြီး ဒီယကာရာယနာတွက် လက်စား ချော်အကောင်းဆုံးအချိန် ဖြစ်၏။ ဒီယကာရာယနာသည် ဦးစီးတော် ဗန္ဓုလအတွက် မင်းကြီးအပေါ် လက်စားချော်နှင့် ဆုံးဖြတ်လိုက်၏။ ထို့ကြောင့် ဒီယကာရာယနာသည် ထိုနေရာ၌ပင် မင်းမြောက်တန်ဆာ ငါးပါးဖြင့် ဝိဇ္ဇာ့သမင်းသားကို မင်းမြောက်၏။ မင်းကြီးအတွက် မြင်းတစ်စီး၊ သန်လျက်တစ်ချောင်း၊ မောင်းမတစ်ယောက် ထားခဲ့၏။ ဝိဇ္ဇာ့သကို ထို့ဖြူဆောင်းမိုးပြီး သူတို့အားလုံး သာဝတ္ထိပြည်သို့ ပြန်ကြ၏။

ဒီယကာရာယနာသည် ကိုယ်တိုင် ဘုရင်မလုပ်။ စစ်သူကြီး အဖြစ် သာ အမှုတော်ကို ထမ်း၏။ ဝိဇ္ဇာ့သသည် သူထက် ဘုရင်ဖြစ်ထိုက် သူဖြစ်ကြောင်း ဒီယကာရာယနာက သိ၏။ ထို့ကြောင့် ဒီယကာရာယနာ သည် သူကိုယ်တိုင် ဘုရင်မလုပ်ဘဲ ဝိဇ္ဇာ့သကို မင်းမြောက်ခြင်း ဖြစ်၏။

မင်းကြီးသည် မြတ်စွာဘုရားကို ဖူးမြင်ပြီးနောက် ဂန္ဓိကုဋ္ဌ ကျောင်းတော်မှ ထွက်လာသောအခါ စစ်သည်တော်များကို တစ်ယောက်မှ မတွေ့မြင်တော့။ ကျွန်ုရ်သူ မောင်းမက မင်းကြီးအား အခြေအနေ အရပ်ရပ်ကို တင်ပြလျောက်ထားသဖြင့် မင်းကြီးသည်

အားလုံးကို သိလိုက်လေပြီ။ သူတစ်ယောက်တည်း သာဝါးပြည်သို့
ပြန်ရန် မဖြစ်တော့။ သားတော် ဝိဇ္ဇားဘန်း စစ်ဆင်းရမည့် အခြေအနေ
သို့ ရောက်ချေပြီ။

ထိုကြောင့် ကောသလမင်းကြီးသည် တူတော် အဓာတသတ်၏
အကူအညီဖြင့် သားတော် ဝိဇ္ဇားဘကို စစ်ပြနိုင်ရန် ရာဒြော်ပြည့်ရှင်
အဓာတသတ်ထဲသို့ မြင်းတစ်စီး၊ သန်လျက်တစ်ချောင်း၊ မောင်းမ
တစ်ယောက်နှင့် သွားလေ၏။ မင်းကြီး ရာဒြော် ရောက်သောအခါ
အချိန်မဲ့ ဖြစ်လေပြီ။ ထိုကြောင့် ဖြူတံခါးများကို ပိတ်ထားလေရာ
မင်းကြီးသည် ဖြူအပြင် ရေပို့ဆိပ် အပိုင်၏။ ထိုအချိန်က မင်းကြီးသည်
သက်တော် ရှစ်ဆယ်အချိန်သို့ ရောက်နေပြီ ဖြစ်သဖြင့် အင်အားချည့်နဲ့
နေပြီ ဖြစ်၏။ အစားအသောက် မမှန်ဘဲ ခရီးပန်းဒက်ကြောင့် မင်းကြီး
သည် ထိုရေပို့ပင် မိုးမလင်းမဲ့ ကံတော်ကုန်လေ၏။

ကာသိတိုင်းနှင့် ကောသလတိုင်းတို့၏ ဘုရင် ပသောနဒီ
သလမင်းသည် သူတစ်ပါး၏ ဖြူပြင်ပဝယ် ကိုးကွယ်ရာမဲ့ သူတို့၏
နေရာ ရေပို့ဆိပ် နတ်ဆွာစံ၍ ကံတော်ကုန်ရသည်မှာ သံဝေး ဖြစ်ဖွယ်
ကောင်းလှ၏။ ဘယ်သူမပြု မိမိ၏ အမှုသာ ဖြစ်ချေ၏။

ကောင်းသော ကိုယ်ကျင့်သိကွာဖြင့် ထိန်းကျောင်းလာသော
မိမိ၏ အမှုသည်သာ တကယ်တမ်း ကောင်းသော အကျိုးကို ဖြစ်စေ
နိုင်၏။ ကောင်းသော ကိုယ်ကျင့်သိကွာဖြင့် ထိန်းကျောင်းခြင်း ဟူသည်မှာ
မိမိတို့၏ ဘဝကို သိလာ သမာဓိ၊ ပညာ သိကွာ သုံးရပ်တို့ဖြင့်
တည်ဆောက်ထားခြင်း ဖြစ်၏။

မိုးလင်းသောအခါမှ အဓာတသတ်သည် ဦးရီးတော် ကောသလ
မင်းကြီး၏ အဖြစ်ကို သိ၏။ အချိန်ကား လွန်ခဲ့ပြီ။ ဦးရီးတော် နတ်ဆွာ
စံပြီး ဖြစ်သဖြင့် ဝိဇ္ဇားဘကို ဖမ်းသော်လည်း အကျိုးမရှိသောကြောင့်

အမေတသတ်မင်းသည် ဝိဋ္ဌဗျာဘကို မဖမ်းဘဲ မင်းအဖြစ်သာ အသိ အမှတ် ပြုလိုက်၏။ ဦးရီးတော် ကောသလမင်းကြီးကိုလည်း ကောင်း စွာ သခြားပြု၏။ ကောသလမင်းကြီးသည် ရှင်ကံကောင်းသော်လည်း သေကံ မကောင်းဟူ၍ ဆိုရန်ရှိသော်လည်း၊ အမှန်အားဖြင့် ရှင်ကံ မကောင်း၍သာ သေကံ မကောင်းရခြင်း ဖြစ်၏။ ဓမ္မတာအား ဖြင့် အကြာင်းနှင့် အကျိုးသည် တူရ၏။

ယခု ဝိဋ္ဌဗျာဘသည် ကာသိတိုင်းနှင့် ကောသလတိုင်း နှစ်တိုင်း တို့၏ ဘုရင် ဇကရာမ် ဖြစ်လေပြီ။ သူသည် သာကိုဝင်မင်းတို့ အပေါ် လက်စားချေပေတွေ့မည်။ ဝိဋ္ဌဗျာဘကား ဆရာကောင်း၏ တပည့် မဟုတ်။ ဆရာကောင်း မရှိလျှင် တပည့်ကောင်းဖြစ်ဖို့ ခဲယဉ်း၏။ လောက်၌ ဆရာကောင်း ကလျာဏမိတ္တသည် လောကီ လောကုတ္တရာ အရာရာကို ပြီးစေနိုင်သည် ဟူ၍ မြတ်စွာဘရားက ဟောကြားတော်မူ ထား၏။ ဝိဋ္ဌဗျာဘ၌ ဆရာကောင်း ကလျာဏမိတ္တ မရှိလေသောအခါ သူသည် မလုပ်သင့်သည်များကို လုပ်တွေ့မည် ဖြစ်၏။ ဖခမည်းတော် ၏ ထိုးနှစ်းကို လုပ္ပါယူမည် ဖြစ်၏။ သာကိုဝင်များကို သတ်မည် ဖြစ်၏။

ဝိဋ္ဌဗျာဘသည် မင်းသားအဖြစ် လူဘဝကို ရလာခြင်း၌ ဖခမည်း တော် ကောသလမင်းကြီးသည် လည်းကောင်း၊ သာကိုဝင်တို့သည် လည်းကောင်း သူအပေါ် များစွာ ကျေးဇူးများ၏။ ထိုကျေးဇူးများကို ဝိဋ္ဌဗျာဘသည် ထောက်သင့်ပါ၏။

လောက်၌ လူဖြစ်လာရခြင်း၏ တာဝန်သည် မိမိအပေါ် ကျေး ဇူးများသော ပတ်ဝန်းကျင်လောက်ကို ကျေးဇူးရှင်အဖြစ် သိခြင်းနှင့် တတ်နိုင်သမျှ ကျေးဇူးဆပ်ခြင်းပင် ဖြစ်၏။ ယင်းကိုပင် ပါရမီ ဟူ၍ ခေါ်ရ၏။

ဝိဋ္ဌဗျာဘကား ပါရမီရှိသူ မဟုတ်။ ထို့ကြောင့် သူသည် မလုပ်

ကောင်းသော အလုပ်များကို လုပ်လေ၏။ မိမိအပေါ် တင်ရှိသော ပတ်ဝန်းကျင်လောက၏ ကျေးဇူးကို မသိသောအခါ လူဟူသည် ဖိမိ လုပ်သမျှကို အကောင်းဟူ၍ ထင်တတ်၏။ တရားသည် ဟူ၍လည်း ထင်တတ်၏။ လောကသည် မိမိ၏ ကျေးဇူးရင် မဟုတ်ဘဲ မိမိကသာ လောက၏ ကျေးဇူးရှင်အဖြစ် မိမိက ထင်တတ်၏။

ဝိဋ္ဌဗြို့ဒ္ဓဘာသည် ယခု မင်းနေရာ၏ ဖြစ်လေပြီ။ ငယ်စဉ်က သူ “တေး” ထားသည့်အတိုင်း သာကိုဝင်များကို သတ်ရန် သာဝါးမှ ကပိလဝတ်သို့ စစ်ချိလေ၏။ ကပိလဝတ်ကား အားနည်း၏။ သာဝါးမှ ကား အားကြီး၏။ ဝိဋ္ဌဗြို့ဒ္ဓဘာသည် အနိုင်ကျွေးကို သက်ဝင် ယံကြည် သူ ဖြစ်သည့်အတိုင်း ကြီးစွာသော စစ်အင်အားဖြင့် ကပိလဝတ်သို့ စစ်ချိခြင်း ဖြစ်၏။ ပထမအကြိမ် စစ်ချိသောအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ကပိလဝတ်ပြည်အနီး အရိပ် ကျိုးတိုးကျွေးကဲ ရှိသော သစ်ပင်ရင်း၏ သီတင်းသုံးသို့ နေတော်မူ၏။

ထိုအခါ ဝိဋ္ဌဗြို့ဒ္ဓဘာသည် စစ်သည်အလုံးအရင်းနှင့် ချီတက်လာ ရာ မြတ်စွာဘုရားကို မြင်သဖြင့် ‘သာဝါးပြည် ပိုင်နက်၌ အရိပ်ကောင်း သော သစ်ပင်များ ရှုပါလျက် ထိုသစ်ပင်ရင်း၌ သီတင်းမသုံးဘဲ ကပိ လဝတ်ပြည် ပိုင်နက်ထဲက အရိပ် ကျိုးတိုးကျွေးကဲ ဖြစ်နေသော သစ်ပင် ရင်း၌ ဘာကြောင့် သီတင်းသုံးနေတော်မူနေပါသနည်း’ ဟူ၍ မြတ်စွာ ဘုရားကို မေးလျှောက်လေရာ၊ မြတ်စွာဘုရားက ‘အရိပ်အားလုံးတို့ တွင် ဆွေးမျိုးတို့၏ အရိပ်သည် အေးချမ်း လုပေသည်’ ဟူ၍ မိန့်တော် မူ၏။ ဆွေးတော် မျိုးတော်တို့ကို ချီးမြောက်ရန် မြတ်စွာဘုရားသည် ကြွလာခြင်း ဖြစ်တန်ရာ၏ ဟူ၍ တွေးပြီး ဝိဋ္ဌဗြို့ဒ္ဓဘာသည် တပ်ခေါက်၍ ပြန်ခဲ့၏။

ဒုတိယအကြိမ် စစ်ချိရာ၌လည်း ဝိဋ္ဌဗြို့ဒ္ဓဘာသည် မြတ်စွာဘုရား

နှင့်တွေ့၍ တပ်ခေါက်ပြီး ပြန်ခဲ့ပြန်၏။ စတုတွေအကြံမဲ့ စစ်ချီရာ၌မူမြတ်စွာဘုရားကို မတွေ့သဖြင့် ကပါလဝတ်ပြည်သို့ အရောက်ချိတက်ပြီး ဘိုးတော် မဟာနာမင်းမှတစ်ပါး ကျွန်းသာကိုဝင် အားလုံးကို သတ်ဖြတ်လိုက်လေ၏။ မြတ်စွာဘုရားသည် သုံးဖြော်တိုင်အောင်ပင် မိမိ၏ ဆွေတော်မျိုးတော်တို့၏ အသက်ကို ကယ်သောအားဖြင့် ကျေးဇူး ဆပ်ပါ၏။ စတုတွေအကြံမြတ်ကား အကုသိုလ်ကံ၏ အကျိုးပေးခွင့်ကို တားမြစ်ရန် မတတ်ကောင်းသောကြောင့် မြတ်စွာဘုရားသည် ကြွတော် မမူတော့။ အမှန်အားဖြင့် မြတ်စွာဘုရားသည် သူတစ်ပါး၏ ကျေးဇူးကို သိပြီး ကျေးဇူးကို ဆပ်တော်မူရှုံးလည်း အတုမဲ့ပင် ဖြစ်ပါ၏။

ဝိဇ္ဇာ့ဘသည် သာကိုဝင်မင်းတို့၏ လည်ချောင်းသွေးဖြင့် မင်းကွန်းမြဲ သူတိုင်ခဲ့သော နေရာကို ဆေးကြောလိုက်ရသဖြင့် များစွာ ကျောပ်၏။ ဝိဇ္ဇာ့ဘသည် အာယာတ ပြင်းပြသူဖြစ်၏။ အာယာတ ပြင်းသူတို့၏ လက်ထဲ၌ အာဏာရခြင်းသည် လောကအတွက် ကျို့စာ သင့်ခြင်းပင် ဖြစ်လေ၏။ အမှန်အားဖြင့် လောက၌ အဓမ္မသည်လည်း မမွှာပေါ် အားကြီးသော အကြောင်း ဥပန်သုယ် အနေဖြင့် ယာယီ အောင်ပွဲခံတတ်ပါ၏။

ဝိဇ္ဇာ့ဘသည် မြတ်စွာဘုရားနှင့်လည်း ဆွေမျိုးတော်၏။ သာ ကိုဝင် မင်းတို့နှင့်လည်း ဆွေမျိုးတော်၏။ မိမိ၏ ဆွေမျိုးများကို ရက် စက်စွာ သတ်ဖြတ်ပြီးနောက် ဝိဇ္ဇာ့ဘသည် သာဝဏ္ဏိပြည်သို့ ပြန်လာ ခဲ့၏။ အစိရဝတီမြစ်သို့ ရောက်သောအခါ မိုးချပ်ပြီဖြစ်သဖြင့် မြစ်ပြင် သဲသောင်၌ သစ်ခက်တန်းဆောက်၍ စံနေလေ၏။ အတိတ် အကု သို့လ်ကံ ကြီးသူတို့သည် မြစ်ပြင်သဲသောင်ထက်၌ အိပ်ကြ၏။ အတိတ် အကုသို့လ်ကံ နည်းသူတို့သည် ကုန်းပေါ်၌ အိပ်ကြကုန်း၏။ အိပ်ပျော် နေချိန်တွင် မိုးကြီး သည်းထန်စွာ ရွာသွန်း၍ အစိရဝတီမြစ်ရေားသည်

အပေါင်းအပါများနှင့်တကွ ဝိဋ္ဌဗြို့ဘကို သမ္မတရာသို့ သယ်ဆောင်သွား
လေ၏။ ဝိဋ္ဌဗြို့ဘနှင့်တကွ အပေါင်းပါတို့၏ သေခြင်းသည်လည်း
အသေဆိုးပင် ဖြစ်၏။

ဂိမိကိုယ်ကို ဂိမိ ဟုတ်လှပြီဟုဆိုပြီး အခွင့်သာစဉ်က ရမဲးကား
မူကြောင့် ခမည်းတော် ပသောနဒီ ကောသလမင်းကြီးသည်လည်း
အသေဆိုးဖြင့် သေရ၏။ သားတော် ဝိဋ္ဌဗြို့ဘသည်လည်း အသေဆိုး
ဖြင့် သေရ၏။ ထိသို့ သေရခြင်းသည် မည်သူ့ကြောင့်မျှ မဟုတ်။
ဂိမိကိုယ်တိုင် ပြခဲ့သော အတ္ထနှင့် မာန၏ အကျိုးပေးကြောင့် သာ
ဖြစ်၏။

စင်စစ် ပုထုဇ္ဇားအနေဖြင့် အတ္ထနှင့် မာန မကင်းနိုင်လေရာ
အတ္ထဖြစ်လျှင် အတ္ထဖြစ်မှန်းသိအောင်၊ မာနဖြစ်လျှင် မာနဖြစ်မှန်း
သိအောင် အားထုတ်ရ၏။ ယင်းသို့ သိခြင်းပင်လျှင် ယထာဘူတ
ညက် ဖြစ်၏။ ယထာဘူတညက် ဟူသည် ကုသိုလ်ဖြစ်၏။ ကုသိုလ်
ဖြစ်လျှင် ကောင်းကျိုးကို ပေးပါ၏။

[စစ်ပြန်မဂ္ဂင်း၊ အမှတ် ၁၇၅၊ ၄၇၃ ၁၉၉၃]

စဟာသက္ကသူဗြး

မြတ်စွာဘရား ပွင့်တော်မမူမီအချိန်နှင့် မြတ်စွာဘရား ပွင့်တော်မမူသော အချိန်တို့၏ ကြားကာလအတွင်း ဖြစ်ခဲ့သော ဖြစ်ရပ်မှန် ဖြစ်၏။ မဆိုမအေသာတွင် အလွှာကပွတိင်းဟူ၍ တိုင်းတစ်ခု ရှိ၏။ ထိုတိုင်းတွင် ဒုတိက္ခန်းရကပ် ဆိုက်၏။ ထိုအခါ ကောတူဟလိကသည် မိမိ၏ အနီး ကာ့ဌီ၊ သားငယ် ကာပါနှင့် အတူ အလွှာကပွတိင်းမှ ကောသမြို့ပြည် သို့ ပြောင်းသွားကြ၏။ သားငယ် ကာပါမှာ ထိုင်နိုင်စ အရွယ်မျှသာ ရှိသေး၏။ ကောသမြို့သို့ ပြောင်းသွားရာတွင် ခြေကျင် ပြောင်းသွားရ ခြင်းဖြစ်၏။ လမ်းခရီးဦး စားဖို့ ရိုက္ခာကိုလည်း သယ်ရ၏။ သားငယ် ကာပါကိုလည်း လင်တစ်လှည့်၊ မယားတစ်လှည့် ချီးရ၏။ အလွန် ပင်ပန်းသော ခရီးပေတည်း။

လမ်းခရီးဦး ရိုက္ခာ ပြတ်လေ၏။ ရိုက္ခာပြတ်သဖြင့် ငတ်မွတ်ခြင်း ကြောင့် ပင်ပန်းလှ၏။ ထို့အပြင် သားငယ် ကာပါကို ချီးရခြင်း ကြောင့်လည်း ပင်ပန်းလှ၏။ ထိုအခါ ကောတူဟလိကသည် အနီး ကာ့ဌီအား သားငယ် ကာပါကို စွန်းပစ်လိုက်ရန် အကြံပြု၏။ အနီး

ရပြည့်စာအုပ်စိုက်

ကာဌိုက သဘောမတူ။ “ကိုယ်မချိုက အမိဘော်လ သားတော်ခဲ”
ဟူသော စကားပုံသည် လည်းကောင်း၊ “ကန္တာမီးလောင် သားကောင်
ချုန်း” ဟူသော စကားပုံသည် လည်းကောင်း ဖောင် ကောတူဟလိုက
အတွက် မှန်ဘော်လည်း၊ မိခင် ကာဌိုအတွက် မမှန်ချေ။

သားငယ် ကာဝိသည် ဖောင် တစ်လျှည်း မိခင် တစ်လျှည်း ပြောင်း
ချွဲဖန်များသဖြင့် ပင်ပန်းလွန်း၍ ဖောင်၏ လက်ပေါ်တွင် အိပ်ပျော်
သွား၏။ ထိုအခါ ကောတူဟလိုကသည် အောင် ကာဌိုအား ရှုံးက
သွားစေပြီး၊ သူကမူ နောက်ချုန်ရှစ်ကာ မိမိအကြံနှင့် မိမိ ဖြည့်ဖြည့်ချင်း
နောက်က လိုက်၏။ အောင် ကာဌိုနှင့် အတော်အတန် အလုမ်းဂွာဝေး
သွားသောအခါ ကောတူဟလိုကသည် အိပ်ပျော်သွားသော သားငယ်
ကို ချံပှုတ်တစ်ခုအောက်၌ သစ်ရွှေက်တို့ကို ခင်းပြီး သစ်ရွှေက်ခင်းပေါ်၌
ညင်သာစွာ ချသိပ်ကာ စွန်းပစ်ခဲ့၏။

ဤမကောင်းမှုသည် ကောတူဟလိုကအား အကြောင်းအကျိုး
ဆိုင်ရာ ကမ္မနိယာမအရ သံသရွှေ ကျင်လည်ရစဉ် ပေါ့သကာဝါ၌
ခုနစ်ကြိုင်တိုင်တိုင် စွန်းပစ်ခြင်းခံရအောင် အကျိုးပေးမည်ကို ကောတူ
ဟလိုက မသိ။ မသိ၍လည်း ထိုကဲ့သို့သော မကောင်းမှုကို ကောတူ
ဟလိုက က ကျိုးလွန်ရခြင်း ဖြစ်၏။

ကမ္မနိယာမအရ ကုသိုလ်ကံ ဖြစ်စေ၊ အကုသိုလ်ကံ ဖြစ်စေ
နိုဗ္ဗာန်ကို မျက်မှုဗာက်ပြု၍ ပရီနိုဗ္ဗာန် မစံမချင်း အဟောသိုလ်ကံအဖြစ်သို့
မရောက်ပါက တူသော အကျိုးကို ပေးမြှု ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ‘ငါ
သော်လည်းကောင်း၊ အခြားတစ်ဦးတစ်ယောက် သော်လည်းကောင်း
ကံ၏ အကျိုးကို တားမြစ်ခြင်းငှာ မတတ်ကောင်း’ ဟူ၍ မြတ်စွာဘုရား
ဟောတော်မှုခြင်း ဖြစ်၏။

သို့ရာတွင် တစ်ကိုယ်ကောင်းသမားများသည် မိမိဘဝ ချမ်းသာ

ရေးကိုသာ မြင်တတ်သော “ဘဝနိကန္တကတ္ထာ” ကြောင့် ဤလေကြံ မလုပ်သင့်သည်များကို လုပ်ကြ၏။

ကောတူဟလိကသည် သားငယ်ကို စွန်းပစ်ပြီးနောက် ဆက်လက်၍ သွားရာ နေ့းကာဋ္ဌကို မိုးလာ၏။ ကာဋ္ဌက ကောတူပလိက လက်ထဲ၌ သားငယ်ကို မတွေ့သဖြင့် မေးမြန်းရာ ကောတူဟလိက က စွန်းပစ်ခဲ့ကြောင်း ပြန်ပြော၏။ ထိုအခါ သားသမီးများအပေါ် ဤမျှလောက် ရက်စက်သော ဒရင်မျိုးရှင် ရှေ့ဆက်လက်ပြီး မဆက်ဆံ လိုတော့ကြောင်း ကာဏ္ဍာက ပြောသောအခါမှ ကောတူဟလိကသည် သားငယ်ကို ပြန်ခေါ်၏။ သို့ရာတွင် သားငယ်သည် ပင်ပန်းမှုအမျိုးမျိုး ဒဏ်ကြောင့် သက်ဆုံး မရှုံးရာ၊ လမ်းခံရေးတွင်ပင် ကွယ်လျန်လေ၏။

ထိပြောင့် အလှုံးရှင် နွေးကျောင်းသားက ကောတူဟလိက နှင့်
ကားမြို့အားလည်း နှိုးယနာဖြင့် ကျွေးမွေးထည့်ခဲ့၏။ ကောတူဟလိက
အနီးမောင်နဲ့ နှစ်ယောက်တို့ အာဟာရ ပြတ်ခဲ့သည်မှာ ရက်သတ္တပတ်
ကျော်ခဲ့ပြီ။ ထိပြောင့် ကောတူဟလိကသည် ဆာဆာနှင့် နှိုးယနာကို
အတိုင်းထက်အလွန် စားမိလေ၏။ ကားမြိုးမှုံးကား မိမိ၏ လင်ကို
ငဲ့သွားလျက် သင့်တင်လျောက်ပတ်ရုံးသာ စား၏။

နွားကျောင်းသားသည် နောက်ဆုံး၌ မိမိကိုယ်တိုင် စား၏။
အီမဲရို ခြေးမကြီးအားလည်း နှို့ယနာကို အဝကျေး၏။ နှို့ယနာကို

ଟାଇପ୍‌ରୁଷିଆ ଲାଇସେନ୍ସ

အားရပါးရ စားနေသော ခွေးမကြီးကို ကြည့်ရင်း “အငတ်ငတ် အပြတ် ပြတ်နှင့် ပါတိလို လူဖြစ်ရသည်ထက် ဤအိမ်၌ နှဲယနာစားပြီး ခွေးဖြစ် ရသည်က ကောင်းသေး၏” ဟု ကောတူဟလိုက စဉ်းစားမိ၏။ ထိုညွှေ့ တွင် ကောတူဟလိုကသည် အစာမကြေသော ရောဂါဖြင့် ကွယ်လွန်၏။ ခွေးဘဝ၌ တပ်မက်သော စိတ်ကြောင့် ထိုအိမ်ရှိ ခွေးမကြီး၏ ဝမ်းပိုက်၌ ပဋိသန္ဓာ နေ၏။

အစာအာဟာရကို စားခြင်းသည် ကျင့်စဉ်အရ အရေးကြီး၏။ မိမိနှင့် သင့်လျော်သော အစာအာဟာရ ဖြစ်ဖို့လည်း လို၏။ အတိုင်း အရှည်ကို သိဖို့လည်း လို၏။ အစာအာဟာရကို ဝအောင် မစားဘဲ လေးလှတ်၊ ငါးလှတ်စာ ချွန်၍ စားပြီး ရောကို သောက်ရမည် ဟု မူလ နိုကာ ဆရာက ဆို၏။ ဤသည်မှာ အတိုင်းအရှည်ကို သိနည်းဖြစ်၏။

အစာအာဟာရကို အတိုင်းအရှည်အရ စားခြင်းသည် အကျင့် စရက္မာ၌ ပါဝင်၏။ အကျင့်စရက္မာ မှန်ကန်ပါမှ အသိဝိဇ္ဇာ ထက်မြက်၏။ ထိုကြောင့် အစာအာဟာရ စားသောက်ခြင်းနှင့် ပတ်သက်၍ အသိဝိဇ္ဇာကို အထောက်အကူ ပြုနိုင်ရေးအတွက် ပို့ကတ်တော်၌ အစာအာဟာရ စားသောက်ရာတွင် အတိုင်းအရှည် သိမှုကို ကျင့်ဝတ် တစ်ပါးအနေဖြင့် ထည့်သွင်း ပောတော်မူခြင်း ဖြစ်၏။

ကောတူဟလိုကသည် အစာအာဟာရ စားသောက်ခြင်းနှင့် ပတ်သက်၍ ကျင့်ဝတ်ကို မလိုက်နာဘ အလွန်အကျိုး စားသောက်ခဲ့၏။ ထိုအခါ အကျင့်စရက္မာ ပျက်၏။ အကျင့်စရက္မာ ပျက်သောအခါ အသိဝိဇ္ဇာ မထက်မြက်တော့။ ထိုကြောင့် သူသည် ရခဲ့လှစွာသော လူဘဝ ထက် အစားကောင်းစားရသော တိရှေ့နှုန်းဘဝကို တန်ဖိုးထားခြင်း ဖြစ်၏။ တန်ဖိုးထားသည့် အလျောက်လည်း သူ ကွယ်လွန်သောအခါ ခွေးဖြစ်သွားရ၏။

တောင့်တခြင်းသည် နှစ်မျိုးရှိ၏။ တောင့်တခြင်း တစ်မျိုးကို
တဏ္ဍာဖြင့် တောင့်တခြင်းဟု ဆို၏။ ယင်းတောင့်တခြင်းကို ပါ၌
ဝေါဟာရဖြင့် တဏ္ဍာပတ္တနာဟု သုံး၏။ အခြား တောင့်တခြင်းတစ်မျိုး
ကို ဆန္ဒဖြင့် တောင့်တခြင်းဟု ဆို၏။ ယင်းတောင့်တခြင်းကို ပါ၌
ဝေါဟာရဖြင့် ဆန္ဒပတ္တနာဟု သုံး၏။ တဏ္ဍာဖြင့် တောင့်တခြင်းသည်
တစ်ကိုယ်ကောင်းသမားများ အနေဖြင့် မိမိအတွက် တောင့်တခြင်း ဖြစ်၏။
ဆန္ဒဖြင့် တောင့်တခြင်းသည် မြင့်မြတ်သူများ အနေဖြင့် လောကအတွက်
တောင့်တခြင်း ဖြစ်၏။

မိမိအတွက် တောင့်တပါက မိမိ၏ အကျိုးစီးပွားကိုသာ ရှု,
တန်းတင်၍ ဆောင်ရွက်တတ်သူ ဖြစ်၏။ ကောတူဟလိကကား သူ၏
အကျိုးစီးပွားအတွက်သာ တောင့်တသူ ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ခွေးဖြစ်ရခြင်း
ဖြစ်၏။

ကောတူဟလိက ကွယ်လွန်လေသောအခါ နေ့ဖြစ်သူ ကာင့်
သည်လည်း နားကျောင်းသား၏ အိမ်၌ပင် အဓစား လုပ်၏။ ကောတူ
ဟလိက ဝင်စားသည့် ခွေးသည်လည်း နားမတစ်ကောင်၏ နှုံးကို
အပိုင်စားရ၏။ နားကျောင်းသားသည် ပစ္စကဗုဒ္ဓါကို ကိုးကွယ်သူ
ဖြစ်ရာ ပစ္စကဗုဒ္ဓါအား နေ့စဉ် အိမ်သို့ပင့်၍ ဆွမ်းကပ် ၏။ ခွေးကယ်
သည် အရွယ်သို့ ရောက်သောအခါ နားကျောင်းသားနှင့် အတူ ပစ္စက
ဗုဒ္ဓါ၏ ကျောင်းသခံးသို့ နေ့စဉ်လိုက်၏။ နားကျောင်းသား၏ အိမ်၌
ပစ္စကဗုဒ္ဓါ ဆွမ်းစားသောအခါ ပစ္စကဗုဒ္ဓါက ခွေးကယ်အား နေ့စဉ်
ထမင်းခဲကို ပေး၏။ ထို့ကြောင့် ခွေးကယ်သည် ပစ္စကဗုဒ္ဓါ၌ ချစ်ခင်
၏။

နားကျောင်းသားသည် ပစ္စကဗုဒ္ဓါကို အပင့်သွားတိုင်း လမ်း
ခရီးရှိ ခံပြတ်များ၏ သားရဲများ မခိုအောင်းနိုင်စေရန် တုတ်ဖြင့် ရှိက်ခတ်
၏။

ရာပြည့်စာဥပုံပိုက်

၍ သွား၏။ နွားကျောင်းသားနှင့်အတူ ပါလာသော ခွေးငယ်သည်
ထိအခြင်းအရာကို နေ့စဉ် မြင်တွေ့၏။ နွားကျောင်းသားက ပစ္စကဗုဒ္ဓါ
အား ‘အကယ်၍ တပည့်တော် မလာရောက်နိုင်ပါက ဤခွေးငယ်ကို
ရွှေတံ၍ အရှင်မြတ်အား ပင့်ပါမည်။ ထိအခါ အိမ်သို့ ဆွမ်းအလှုခံ
ကြတော်မူပါ ဘုရား’ ဟူ၍ လျှောက်ထား၏။ နွားကျောင်းသား မအား
လပ်သည့်အခါ ခွေးငယ်က ပစ္စကဗုဒ္ဓါအား သွားရောက်၍ ပင့်၏။
ထိသို့ ပင့်တိုင်း နွားကျောင်းသားနည်းတူ ချုပ်ပြတ်အတွင်းရှိ သားရဲများ
ကို ထွက်သွားရောင်း ဟောင်၏။ ပစ္စကဗုဒ္ဓါလည်း အိမ်သို့ ကြ၍
ဆွမ်းအလှုပြုကို ခံယူ၏။

နွားကျောင်းသားသည် ပစ္စကဗုဒ္ဓါအား သက်န်းလျှောပုဆိုးကို
လှု၏။ ထိအခါ ပစ္စကဗုဒ္ဓါသည် သက်န်းချုပ်ရန် ဂန္ဓမာဒနတောင်သို့
ကြတော်မူ၏။ နွားကျောင်းသားနှင့် ခွေးငယ်တို့သည် ပစ္စကဗုဒ္ဓါအား
ခရီးဆုံးတိုင်အောင် လိုက်၍ ပို့၏။ ပစ္စကဗုဒ္ဓါသည် ကောင်းကင်ခရီး
ဖြင့် ကြတော်မူ၏။ ခွေးငယ်သည် မျက်စိတစ်ဆုံး ကြည့်ကာ ကြော့ဖွယ်
ရာ အသံဖြင့် ဟောင်လေ၏။ ပစ္စကဗုဒ္ဓါကို မမြင်ရတော့သည်နှင့်
တစ်ပြိုင်နှက် ခွေးငယ်သည် နှလုံးသားကွဲ၍ သေရရှာ၏။

ပစ္စကဗုဒ္ဓါ၌ ကြည်ညိုရေသာ ကောင်းမှုကြောင့် တာဝတို့ သာ
၌ နတ်သားဖြစ်၏။ ပစ္စကဗုဒ္ဓါအား မြတ်နိုးကြည်ညိုစိတ်ဖြင့် ဟောင်
ခဲ့၊ အူခဲ့သော ကောင်းမှုကံကြောင့် အသံလျောနှင့် ပြည့်စုံ၏။ ထို့ကြောင့်
ပေါသကနတ်သား ဟူ၍ နတ်ပြည့်၌ ထင်ရှား၏။

တိရှစ်ဗုံးတို့သည် ဖြောင့်မတ်ကြ၏။ မကောက်ကျစ်ကြ။ လူတို့
သည်သာ စိတ်ဖြင့် ကြိုစည်သည်က တစ်မျိုး၊ နှုတ်ဖြင့် ပြောဆိုသည်
က တစ်မျိုး။ ဤသဘောကို ရည်ရွယ်၍ မရှိမပဲ့ာသ ပါဋိတော်၌
‘လူတို့၏ အမှုအရာသည် ဖုံးအုပ် ကွယ်ရှုက်၏။ တိရှစ်ဗုံးတို့၏ အမှု

အရာသည် ပေါ်လွင် ထင်ရှား၏' ဟူ၍ ဟောတော်မှုခြင်း ဖြစ်၏။ ခွေးငယ် သေဆုံး၍ တာဝတီသာ၌ နတ်သားဖြစ်ရခြင်းသည် ဖြောင့် မတ်သော စိတ်၊ မကောက်ကျစ်သော စိတ်ကြောင့် ဖြစ်ရခြင်း ဖြစ်သည် ဟု အဋ္ဌကထာ ဆရာတ ဆို၏။

ယောသက နတ်သားသည် တာဝတီသာ၌ ဖြစ်ရသော်လည်း ကြာမြင့်စွာ မတည်။ နတ်ပြည်မှ စုတေ၍ ကောသမြို့ပြည်၌ ပြည့်တန် ဆာမ၏ ဝမ်းဝယ် ပဋိသန္ဓာတ်၍ ပြည့်တန်ဆာမ၏ သား ဖြစ်လာ ၏။ ပြည့်တန်ဆာမတို့၏ ထုံးစံအတိုင်း သမီးမွေးလျင်သာ အမွှာဆက် ခံနိုင်အောင် ပြုစု၏။ သား မွေးလျင်ကား စွန့်ပစ်၏။

ထိုကြောင့် မိခင် ပြည့်တန်ဆာမသည် မိမိသား ယောသကကို အမိုက်ပုံ၌ စွန့်ပစ်လိုက်၏။ ခွေးနှင့် ကျိုးတို့သည် တသောသောဖြင့် ဝန်းရံကုန်၏။ သို့ရာတွင် ပစ္စာကဗျာဒါ၌ ကြည်ညိုသော ကောင်းမှု က ကြောင့် ယောသကကို အန္တရာယ် မပြုကြ။ ထိုအခါ မြို့သားတစ် ယောက်က မြင်၍ သားအမှတ်ဖြင့် ကောက်ယူမွေးစား၏။ ဤသည်မှာ ယောသကအတွက် ပထမ ဝိပါက်လိုက်ခြင်း ဖြစ်၏။

ကောသမြို့ သူဇွေးကြီးသည် မဆွောဇာမင်းကြီးကို ခစားရန် နှစ်း တော်သို့ သွားရာ လမ်း၌ ပုရောဟိတ်ကို တွေ့မြင်၏။ နိုင်ငံတော်၏ အခြေအနေကို မေးမြန်းရာ နိုင်ငံတော်အတွက် ထူးခြားသော ဖြစ်ရပ် များ မရှိကြောင်း၊ သို့ရာတွင် အမြင် နက္ခတ်အရ ယနေ့ မွေးဖွားသော ကလေးသည် ဤနိုင်ငံတော်၌ သူဇွေးကြီး ဖြစ်လိမ့်မည် ဖြစ်ကြောင်း ဟောကြားလေရာ၊ သူဇွေးကြီးက ကိုယ်ဝန် အရင့်အမာ ရှိနေသော မိမိ၏ နေ့း သားဖွား၊ မဖွား သွားရောက်ကြည်၍ ရှုရန် အစေအပါး တစ်ယောက်အား အိမ်သို့ လွှတ်လိုက်၏။ အစေအပါးကလည်း မဖွား

သေးကြောင်း သူတွေးကြီးအား ပြန်ကြား၏။ ထိအခါ သူတွေးကြီးသည်
မင်းကြီးအား ဖူးမြင်၍ လျင်မြန်စွာ အိမ်သို့ ပြန်လေ၏။

သူတွေးကြီးသည် အိမ်သို့ ရောက်သောအခါ မိမိ၏ လူယုံ ကျွန်မ
ကာဌ့်အား ‘ယနေ့ မွေးဖွားသော ကလေးကို တွေအောင်ရှာပြီး ဆိုင်ရာ
မိဘတို့အား အသပြာ တစ်ထောင်ပေး၍ ကလေးကို ရအောင် ယူခဲ့’ ဟု
မှာကြားပြီး အသပြာ တစ်ထောင်ကို ကျွန်မအား ပေးလိုက်၏။ ကျွန်မ
ကာဌ့်သည်လည်း ပေါ့သကကို ယူဆောင်သွားသော အိမ်ကို တွေ
အောင်ရှာပြီးလျင်၊ အသပြာ တစ်ထောင်ကို အိမ်ရှင်တို့အား ပေးပြီး
ပေါ့သကကို ယူလာ၏။

သူတွေးကြီးသည် ပေါ့သကကို မြင်လျင် “အကယ်၍ ငါ၏
နေ့သည် သမီးကို ဖွားမြင်ပါက ဤသူငယ်နှင့် ထိမ်းမြားပေးမည်။
သားကို ဖွားမြင်ပါက ဤသူငယ်ကို ဖျောက်ဖျက်ပစ်မည်” ဟု ကြိစည်
၍ ပေါ့သကကို အိမ်၌ ကျွေးမွှေး ပြုစုထား၏။ နှစ်ရက်၊ သုံးရက်
ကြာလျှင် သူတွေးကတော်ကြီးက သားကလေးကို မွေး၏။ ထိအခါ
ကောသမ္မာ သူတွေးကြီးသည် ပေါ့သကကို မသေ သေအောင် သတ်ရန်
အားထုတ်ရတော့၏။

သူတွေးကြီးသည် ကာဌ့်ကျွန်မအား ပေါ့သကကို ယူ၍ နားခြီး
၌ ထားရန် ညွှန်ကြား၏။ နံနက် နားများ ထွက်သောအခါ နားနင်းပြီး
ပေါ့သက သေစေရန် ဖြစ်၏။ သို့ရာတွင် နံနက်၌ နားထိန်းသည် ခြိကို
ဖွင့်၍ နားများကို လွှတ်၏။ နားလားဥသဘကြီးသည် ရှေ့ဆုံးမှ
ထွက်လာပြီး ပေါ့သကအပေါ် လေးဖက်ထောက်၍ ရပ်ကာ အခြား
နားများ နင်းမသွားနိုင်အောင် ကာကွယ်ထား၏။ အခြားနားများသည်
နားလာဥသဘကြီးကို ပွုတ်၍ ထွက်သွားကြ၏။ နောက်ဆုံးမှ နားလား
ဥသဘကြီးက ထွက်၏။

ထိအခါ နားတိန်းသည် ယောသကကို တွေ့၏။ တိရှစ်ခု
များကတောင် အကာအကွယ်ပေးလောက်အောင် ဘုန်းကံရှိသူအဖြစ်
မှတ်ယူ၍ နားတိန်းက ယောသကအား ကောက်ယူမွေးစား၏။ ကာဌး
ကျွန်မသည် ဖြစ်ရပ်အစုံကို သူဇွေးကြီးအား ပြန်ပြော၏။ ဤသည်မှာ
ယောသကအတွက် ဒုတိယအကြိမ် ဝိပါတ်လိုက်ခြင်း ဖြစ်၏။

သူဇွေးကြီးသည် ကာဌးကျွန်မအား နားတိန်းထံမှ ယောသကကို
အသပြာတစ်ထောင် ပေး၍ ယူဖော်ပြန်၏။ ကောသမြှို့ပြည်မှ ထွက်ခွာ
ကြကုန်သော ကုန်သည်တို့၏ လှည်းငါးရာ လမ်းမကြောင်း၌ ယော
သကအား သွားရောက်ချထားရန် သူဇွေးကြီးက ကာဌးကျွန်မအား
ညွှန်ကြားပြန်၏။ ကာဌးကျွန်မကလည်း သူဇွေးကြီး ခိုင်းသည့်အတိုင်း
ပင် ယောသကကို လှည်းလမ်းမကြောင်း၌ သွားရောက်ချထား၏။

နံနက်စောစော၌ လှည်းငါးရာတို့သည် ထိလမ်းမကြီးအတိုင်း
သွားကြ၏။ ခေါင်းဆောင်လှည်းမျှူးသည် ရွှေ့ခုံးက သွား၏။ ယော
သကအနီးသို့ရောက်သောအခါ နားများသည် မသွားတော့ဘဲ ပေ၍
ခံ၏။ ဘယ်လိုပင် မောင်းမောင်း မသွားတော့။ အရှင်တက်သောအခါ
လှည်းမျှူးသည် အရှင်ရောင်၌ ယောသကကို တွေ့၏။ ထိအခါ လှည်း
မျှူးသည် ဘုန်းကံရှိသူအဖြစ် သတ်မှတ်၍ ယောသကကို ကောက်ယူ
မွေးစား၏။ ကာဌး ကျွန်မကလည်း ဖြစ်စဉ်များကို သူဇွေးကြီးအား
ပြန်ကြား၏။ ဤသည်မှာ ယောသကအတွက် တတိယအကြိမ် ဝိပါက်
လိုက်ခြင်း ဖြစ်၏။

ထိုနောက် သူဇွေးကြီးသည် ငွေအသပြာတစ်ထောင်ဖြင့် ယော
သကကို လှည်းမျှူးထံမှ ပြန်ယူဖော်ပြီးလျင် ကာဌးအား သူသာန်၌ ချထား
ဖော်ပြန်၏။ ထိုအခါ ဆိတ်ကျောင်းသား တစ်ယောက်သည် ဆိတ်များကို
သူသာန်၌ ကျောင်း၏။ ဆိတ်မကြီးတစ်ကောင်သည် ချုံအောက်၌

ရှိသော ပေါသကကို ဝပ်၍ နိုတိက်၏။ ဆိတ်ကျောင်းသားမြင်လျှင် ကောက်ယူမွေးစားပြန်၏။ ကာဌ္မီကလည်း ဖြစ်စဉ်များကို သူငွေးကြီးအား ပြန်ကြား၏။ ဤသည်မှာ ပေါသကအတွက် စတုတွေအကြိမ် ပိုက်လိုက်ခြင်း ဖြစ်၏။

ထို့နောက် သူငွေးကြီးက ကာဌ္မီအား ဆိတ်ကျောင်းသားထံမှ ပေါသကကို အသပြာတစ်ထောင်ဖြင့် ပြန်ယူစေပြီး မြင့်မားသော တောင်ပေါ်မှပစ်ချ၍ သတ်စေပြန်၏။ ကာဌ္မီကလည်း သူငွေးကြီး ညွှန်ကြားသည့်အတိုင်း ပေါသကကို တောင်ချောက်ကြားသို့ ပစ်ချ လိုက်၏။ သို့ရာတွင် ပေါသကသည် ချင်ရွေးနယ်ချုပ်သို့ ကျသွားသဖြင့် တစ်စုံတစ်ရာ အန္တရာယ်မရှိဘဲ မူလပကတိအတိုင်းပင် ရှိ၏။ ထရံရက်သူတိသည် ဝါးခုံတစ်ရာသာအခါ ကလေးနိုင်ကို ကြား၍ တောင်ကမ်းပါးရှိ ချင်ရွေးချုပ်သို့ တက်ကြည့်လျှင် ပေါသက ကို မြင်၏။ ကျူးထရံရက်သူ အကြီးအကဲသည် ပေါသကကို မွေးစားပြန်၏။ ကာဌ္မီကလည်း ဖြစ်ရပ်များကို သူငွေးကြီးအား ပြန်လည် ပြောကြား၏။ ဤသည်မှာ ပေါသကအတွက် ပွဲမအကြိမ် ပိုက်လိုက်ခြင်းဖြစ်၏။

ထို့နောက် သူငွေးကြီးက ကာဌ္မီအား အသပြာတစ်ထောင်ဖြင့် ပေါသကကို ပြန်ယူစေ၏။ ဤအချိန်တွင် ပေါသကသည် ကြီးပြင်းလာလေပြီ။ သို့ရာတွင် သူငွေးကြီးသည် ပေါသက သေရေးအတွက် သာ အစဉ် ကြိုစည်၏။ တစ်နေ့တွင် သူငွေးကြီးသည် အိုးထိန်းသည် တစ်ယောက်ကို ခေါ်၍-

‘ငါမှာ အလွန်ဆိုးသွမ်းသော သားတစ်ယောက် ရှိသည်။ သင် အိုးဖုတ်သောအခါ သူ့ကို သတ်ပြီး အိုးတစ်လုံးထဲမြှင့် ထည့်၍ ဖုတ်လိုက်

ပါ။ စရန်အနေဖြင့် အသပြာတစ်ထောင်ကို အခပေးပါသည်။ ကိစ္စအားလုံး ပြီးသွားပါက နောက်ထပ် ပေးပါ၏ဦးမည်'

ဟု ဆိတ်။ အိုးထိန်းသည်ကလည်း-

‘గొడుంపిల్చి ఫక్కట్టి అఖిమృఖాః యుత్సంభవ్యైత్తిప్రాణిః జ్ఞానఃందిః వాః కింగి గుణపర్మితిష్ఠి, ఇతరాలిగ్గింపి’

ଯୁଦ୍ଧରେ ପାଞ୍ଚ ମହିନାରେ କରାଯାଇଥିଲା ଏହାର ପରିମାଣ ଅଧିକ ହେବାର କାମ କରିଛି ।

ကလည်း မိမိကိုယ်စား ညီငယ် သွားပါကြောင်း၊ မိမိက ညီငယ် ကိုယ်စား ခံနည်းကစားပါကြောင်း ပြန်လည် ပြောပြသည်။ ထိအခါ သူတွေးကြီးသည် စိတ်ကို မထိန်းနိုင်ဘဲ ရင်ဘတ်စည်တီး ငိုကြီးချက်မနှင့် အိုးထိန်းသည်၏ အိမ်သို့ မိလိုမိပြား အပြေးလိုက်လေ၏။ ယောသက ကမူ ယောင်နနှင့် ကျွန်းရှစ်ခု၏။ သူတွေးကြီးသည် အိုးထိန်းသည်၏ အိမ်သို့ ရောက်သောအခါ ကိစ္စအားလုံး ပြီးသွားပြီ ဖြစ်ကြောင်း တွေ့ရ၏။ ဤသည်မှာ ယောသကအတွက် ဆဋ္ဌမအကြိမ် ဝိပါက်လိုက်ခြင်းဖြစ်၏။

သူတွေးကြီးသည် မိမိအတတ်နှင့် မိမိစုံသဖြင့် နှုတ်၍ မရဘဲ သောကကို အတိုင်းအဆမရှိ ခံစားရ၏။ ယောသကကိုလည်း မမြင်လို တော့ဘဲ တွေးရင်းတွေးရင်း နာကြည်းသည်ထက် နာကြည်းလာ၏။ နောက်ဆုံး၌ သူတွေးကြီးသည် မိမိကိုယ်တိုင် စာကိုရေး၍ မိမ အပိုင်စားရာ ရွာရှိ မိမိကိုယ်စားလှယ်ထံသို့ စေလွှတ်လိုက်၏။ စာတွင်-

“ဦးရီးတော်၊ ယခု စာယူလာသူသည် ကျွန်ုပ်၏သား ယောသက ဖြစ်သည်။ သူသည် မိဘများ မနိုင်နှင့်လောက်အောင် ဆိုးသွမ်းသူ ဖြစ်သည်။ သူကို သတ်၍ ဖျောက်ဖျက်လိုက်ပါ။ ဦးရီးအတွက် ကျေးဇူးကို ကျော်ဖောင် ဆပ်ပါမည်။” ဟူ၍ ဖြစ်၏။ ထိုအပြင် သူတွေးကြီးက ယောသကအား ‘ဤမည်သော ရွာတွင် ငါမိတ်ဆွေရှိသည်၊ ထိုအိမ်၌ နံနက်စာ ဝင်စားပြီးမှ ခရီးဆက်သွား’ ဟုလည်း မှာလိုက်၏။

ယောသကသည် ဖောင်မှာလိုက်သည့်အတိုင်း စာကို ယူ၍ သွား၏။ လမ်းတွင် ဖောင်၏ မိတ်ဆွေအိမ်သို့ ဝင်၏။ ထိုအိမ်ကလည်း ယောသကအား ကောင်းစွာ ဧည့်ခံကျေးမွေး၏။ ယောသကလည်း ခရီးဆက်လက်မသွားမီ ထိုအိမ်၌ တရေးတမော အိပ်၏။ စာကို ပျောက်မသွားအောင် ခါးပုံစတွင် ညုပ်၍ ထား၏။

ကောသမြို့သူငွေးကြီး၏ မိတ်ဆွေဖြစ်သူ၌ အလွန် ချောမော လုပ်သော သမီးတစ်ယောက် ရှိ၏။ သမီးသည် ပေါ့သကကို မြင်လျင် မြင်ချင် မြတ်နိုး၏။ ပေါ့သကသည် ကောတူဟလိက ဘဝ္မာ ဖြစ်စဉ် က သမီးသည် ကောတူဟလိက၏ နေး ဖြစ်ခဲ့ဖူး၏။

ချစ်မြတ်နိုးခြင်းနှင့် ပတ်သက်၍ ကုနိပါတ် သာကေတ ဘတ် ၌ “အတိတ်ဘဝ္မာ ရင်းရင်းနှီးနှီး ဆက်ဆံဖူးလျင် ဖြစ်စေ၊ ပစ္စပွာန် ဘဝ္မာ ရင်းရင်းနှီးနှီး ဆက်ဆံဖူးလျင် ဖြစ်စေ တစ်ဦးနှင့် တစ်ဦး တွယ်တာမူ သံယောဇ္ဈာန်သည် ဖြစ်တတ်၏” ဟူ၍ ဖော်ပြထား၏။ ထိုကြောင့် သမီးသည် ပေါ့သကကို မြင်လျင် မြင်ချင်း မြတ်နိုးတွယ်တာမူ ဖြစ်ပေါ်ခြင်း ဖြစ်၏။

ကောသမြို့သူငွေးကြီး၏ မိတ်ဆွေ တောသူငွေးသမီးသည် အပ်ပျော်နေသော ပေါ့သက၏ ခါးပံ့စရှိ စာကို ဖတ်ကြည့်ရာ “ဤသူ သည် စာမတတ်သဖြင့် မိမိကို သတ်ရန် ရေးထားသည့် စာကို မိမိကိုယ်တိုင် ယူဆောင်၍ သတ်မည့်သူတံ့သို့ ကိုယ်တိုင် သွားပို့ပြီး အသတ် ခံမည့်သူပါတကား” ဟု များစွာ သနားမိလေ၏။ ထိုနောက် မူစာကို ခုတ်ဖြော်ပြီး စာအသစ်တစ်စောင်ကို ရေး၍ အပ်ပျော်နေသော ပေါ့သက၏ ခါးပံ့စရှိ ပြန်၍ ထားလိုက်၏။ စာတွင်-

“ယခုလာသူမှာ ကျွန်ုပ်၏ သားကြီး ပေါ့သက ဖြစ်ပါသည်။ သားကြီးကို ဤမည်သော စွာရှိ ကျွန်ုပ်၏ မိတ်ဆွေ သူငွေးသမီးနှင့် လက်ထပ်ပေးလိုက်ပါ။ စွာလယ်တွင် ဘုံးခုနစ်ဆင့်ရှိ အိမ်ကို ဆောက်လုပ်ပြီး လုံလောက်သော အစောင့်အရှေ့က်များဖြင့် ကောင်းမွန်စွာ ထားပါ။ လိုအပ်သလို ကူညီစောင့်ရှေ့က်ပါ။”

ဟူ၍ ဖြစ်၏။ ပေါ့သကလည်း အပ်ရာမှနိုးလျင် ဖောင် မှာထား

သည့်အတိုင်း ဖခင်၏ ကိုယ်စားလှယ်ထံသို့ ရောက်အောင်သွား၍
စာကို ပေးလိုက်၏။

ကိုယ်စားလှယ်သည် စာကို ဖတ်ပြီးလျှင် ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ
စွာဖြင့် စာများ အတိုင်း ဆောင်ရွက်ပြီးပါကြောင်းကို
လည်း ကောသမြို့သူငွေးကြီးထံ အပြည့်အစုံ အစီရင်ခံလိုက်၏။ ဤ
သည်မှာ ပေါ်သကအတွက် သဗ္ဗာမအကြိမ် ပိပါက်လိုက်ခြင်း ဖြစ်၏။
ဤပိပါက်ကား နောက်ဆုံးပိပါက် ဖြစ်၏။

ပေါ်သကသည် နွားကျောင်းသား၏ ခွေးငယ်ဘဝ္မာ ဖြစ်စဉ်
က ပစ္စကဗုဒ္ဓိ၌ ကြည်ညို၏။ ဟောင်ခြင်း၊ အူခြင်းဖြင့် ပစ္စကဗုဒ္ဓိ
၏ အန္တရာယ်များကို ဖယ်ရှင်းခဲ့၏။ ထိုသို့ ဟောင်ခြင်း၊ အူခြင်း
ပြုလုပ်ရာတွင် ပစ္စကဗုဒ္ဓိ၌ ကြည်ညိုချစ်ခင်သော သွေ့တရားသက်
သက်ဖြင့်သာ ပြုလုပ်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ မည်သည့်အကျိုးကိုမျှ မျှော်ကို
ခြင်း မရှိ။ ညက်နှင့်လည်း မယှဉ်၊ စေတနာသန့်သန့် သွေ့သန့်သန့်
ဖြင့်သာ ပြုလုပ်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်၏။

ကောတူဟလိုက ဘဝ္မာ ဖြစ်စဉ်က သားငယ် “ကာပါ” ကို စွန်ပစ်
ခဲ့ဖူး၏။ ထိုအကုသိုလ်ကံသည် ပေါ်သက ဘဝ္မာ ခုနစ်ကြိမ်တိုင်
စွန်းပစ်ခြင်း ခံရအောင် အကျိုးပေး၏။ ထိုအကုသိုလ်ကံ၏ အကျိုး
ပိပါက်ကို ပစ္စကဗုဒ္ဓိ၌ ကြည်ညိုသော ကုသိုလ်ကံက မတားမြစ်နိုင်
သော်လည်း၊ စွန်းပစ်ခြင်း ခံရတိုင်း အန္တရာယ် မကျရောက်အောင်
ကာကွယ်နိုင်၏။

အန္တရာယ် မကျရောက်အောင် ကာကွယ်နိုင်သော ကုသိုလ်
စေတနာကို အဋ္ဌကထာဆရာက “ဖြောင့်မတ်သော စေတနာ-ဥဇာတိ
က” ဟူ၍လည်းကောင်း၊ “မကောက်ကျစ်သော စေတနာ-အကုဋ္ဌလ’
ဟူ၍ လည်းကောင်း ဆိုပါ၏။ ထိုကုသိုလ်စေတနာသည် ထိုမျှသာ

မကသေး၊ ယောသကအား ယောသိတာရုံကျောင်း ဒါယကာ သူငွေးကြီး
ဘဝဖြင့် သောတာပန် အရိယာ ဖြစ်သွားသည် အထိ အကျိုးပေးပေလိမ့်
ဦးမည်။

ရာတူးရအုံသိန် စည်းစီမံ့ဗွာများကို တောင့်တခြင်း မရှိဘဲ
ဉာဏ်မယူဉှုံးစေကာမူ စေတနာသန့်သန့် သွေးသန့်ဖြင့် ရတနာ
သုံးပါး၌ ပြလှပ်ပါက ကြီးမားသော အကျိုးကျေးဇူးကိုလည်း ပေးတတ်
၏။ ပါရမီသဘောလည်း သက်ဝင်၏။

ကောသမ္မားသူငွေးကြီးသည် သူ၏ ကိုယ်စားလှယ်ထံမှ ယော
သကနှင့် ပတ်သက်၍ သတင်းစကားကို ကြားရသောအခါ “ငါ ကြံ
တိုင်း ကြံတိုင်း ငါ၏အကြံ မအောင်မြင်ဘဲ တစ်မျိုးတစ်မည် ဖြစ်ရ၏”
ဟု စိတ်နှလုံး ပြင်းပြစာ ပူလောင်ပြီး ဝမ်းသွေးသွန်ရောက်ဖြင့် အပ်ရာထဲ
၌ ဗုံးဗုံးလဲတော့၏။

ကံအရှိန်အဟု့န် ရှိသူကို ပျက်စီးစေရန် အားထုတ်ပါက အုတ်
တံတိုင်းကို ဦးခေါင်းဖြင့် တိုက်သည့်နှယ် အားထုတ်သူသာ ပျက်စီးရ
သည့်သဘောကို သူငွေးကြီး သဘောမပေါက်။ ထိုကြောင့် သူငွေးကြီး
သည် ယောသက ပျက်စီးစေရေးအတွက် သူ၏ အမွှအနှစ်များကို
ယောသက မရနိုင်စေရန် စိစိုးမည်ဟု ကြံချွယ်ပြီး ယောသကအား
လူလွှတ်ပြီး ခေါ်ခိုင်းလိုက်၏။

ယောသက၏ အနီးကား အမြော်အမြင်ရှိသူ ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့်
မိမိ အမှုလုပ်တို့အား ‘အကယ်၍ ကောသမ္မားသူငွေးကြီးထံမှ စာဖြစ်
စေ၊ လူဖြစ်စေ ရောက်လာပါက ယောသကအား မပြောဘဲ ငါကိုသာ
ဦးစွာ ပြောပါ’ ဟု ကြိုတင်မှာထား၏။

ကောသမ္မားသူငွေးကြီးထံမှ လူများ ရောက်လာသောအခါ သူငွေး
သမီးသည် ထိုသူများနှင့် ဦးစွာ တွေ့၏။ သူငွေးကြီး၏ ကျွန်းမာရေး

အခြေအနေကို မေး၏။ သူငွေးကြီး စားနိုင်သောက်နိုင်သော အခြေ
အနေတွင် ရှိသေးကြောင်း သိရလျှင် အခေါ်လာသူများကို ပြန်မလွတ်
သေးဘဲ အိမ်တစ်အိမ်၌ ကောင်းစွာပြုစဉ် ဓည့်ခံထား၏။

ယောသက မလာရောက်သေးသောအခါ ကောသူ့သူငွေးကြီး
သည် ဒုတိယအကြိမ် လူလွတ်၍ ခေါ်ခိုင်းပြန်၏။ ထိုသူများထံမှ
သူငွေးကြီး၏ ကျွန်းမာရေးအခြေအနေကို သိရသောအခါ သူငွေးသမီး
သည် ဒုတိယအကြိမ် အခေါ်လာသူများကိုလည်း ပြန်မလွတ်သေးဘဲ အခြား
အိမ်တစ်အိမ်၌ ထား၍ ကောင်းမွန်စွာ ပြုစဉ်ပေးလျက် ဓည့်ခံ
ထား၏။

ယောသက မလာရောက်သေးကြောင်း သူငွေးကြီး သိလျှင်
တတိယအကြိမ် လူလွတ်ခေါ်ပြန်၏။ ဤအကြိမ်တွင်မှ ဝမ်းသွေးများ
တရာဝပ်သွားပြီး အစာအာဟာရ မဝင်တော့ကြောင်း၊ အသက်မီလိုလျှင်
အမြန်လာပါမှ အသက်မီတော့မည် ဖြစ်ကြောင်း တတိယအကြိမ်
အခေါ်လာသူများထံမှ သူငွေးကြီး၏ ကျွန်းမာရေးအခြေအနေကို သိရ
သောအခါ ဤအကြိမ်၌မှ သွားသင့်ပြီဟု သူငွေးသမီးက ယူဆ၏။

ထိုနောက် ယောသကကို အကြောင်းကြား၍ နေ့ဗောင်နှင့် နှစ်ဦး
တို့သည် အခြေအရုံများနှင့်တော့ စောင် ကောသူ့သူငွေးကြီးထံသို့
သွားကြ၏။ လမ်းခရီး၌ နေ့ဖြစ်သူ သူငွေးကတော်က ယောသကအား
ဖောင်ထံသို့ ရောက်လျှင် ခြေရင်းဘက်၌ နေရန် မှာကြား၏။ မိမိမူကား
ခေါင်းရင်းဘက်၌ နေမည်ဖြစ်ကြောင်းကိုလည်း ပြောကြား၏။ အခြေအရုံ
ယောက်ပြားတို့အားလည်း အိမ်၏ ပတ်ပတ်လည်၌ နေ၍ စောင့်
ရောက်ကြရန် မှာကြား၏။

ယောသကတို့ နေ့ဗောင်နှင့် သူငွေးကြီးအိမ်သို့ ရောက်သောအခါ
သူငွေးကြီးသည် သေအုံမူးမူး အချိန်သို့ ရောက်ခဲ့ပြီ။ သူငွေးကြီး၏

စာရင်းကိုင်က သူတွေးကြီး၏ ခြေတို့ကို ဆပ်နယ်ပေးလျက် ရှိ၏။ ပေါ်သကက ခြေရင်းဘက်၌ ထိုင်၍ သူတွေးကတော်က ခေါင်းရင်း ဘက်၌ ထိုင်၏။ ထိုအခါ စာရင်းကိုင်က ပေါ်သက ရောက်လာပြီ ဖြစ်ကြောင်း သူတွေးကြီးအား ပြောကြားလျှင် သူတွေးကြီးသည် မျက်လုံး များကို အနိုင်နိုင်ဖွင့်၍ စာရင်းကိုင်အား သူ၏ ပစ္စည်းညစ္စများ စာရင်း ကို ဖတ်ကြားစေ၏။

စာရင်းကိုင်ကလည်း အတွင်းပစ္စည်း ကုဋ္ဌလေးဆယ်နှင့် တကွ အပြင်ပစ္စည်း ရွာ၊ လယ်၊ နွား၊ ယာဉ် စသည်တို့၏ အရေအတွက်ကို ဖတ်ကြားတင်ပြရာ၊ သူတွေးကြီးက ဤပစ္စည်းများ အားလုံးကို ပေါ်သကအား ‘မပေးပါ’ ဟု ဆို၏။ သို့ရာတွင် သူတွေးကြီး အားနည်း လွန်း သဖြင့် စကားလုံးများကို အလုံးတိုင်း အလုံးတိုင်း ပိုသအောင် မဆိုနိုင် တော့ဘဲ အစ “မ” အကွဲရာ အသံပျောက်ပြီး “ပေးပါ” ဟူ၍သာ အသံ ထွက်တော့၏။ အားလုံး ကလည်း “ပေးပါ” ဟူ၍သာ ကြားကြလေ၏။

သို့ရာတွင် သူတွေးကတော်သည် ညောက်အမျှော်အမြင် ရှိ၍ ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် သူတွေးကြီး၏ နှလုံးသွင်းကို သိ၏။ နောက်တစ်ကြိမ် “မပေးပါ” ဟူ၍ ထပ်မဆိုနိုင်စေရန် သူတွေးကတော်က အော်ဟစ် ငိုကြွေး လျက် သူတွေးကြီး၏ ရင်ဘတ်ပေါ်သို့ ဦးခေါင်းဖြင့် ဖိချလိုက်ရာ သူတွေးကြီး ကွယ်လွန်လေ၏။

ထိုအခိုန်တွင် ကောသမ္မာပြည်၌ ဥတေနမင်း နှစ်းစံလျက်ရှိရာ ကောသမ္မာသူတွေးကြီး ကွယ်လွန်သွားကြောင်း၊ ဥစ္စပစ္စည်းများကို သားဖြစ်သူ ပေါ်သကအား ပေးသွားပါကြောင်းဖြင့် ဥတေနမင်းအား လျောက်ထားလျှင် ဥတေနမင်းက ပေါ်သကအား နှစ်းတော်သို့ ဆင့်ဆိုလိုက်၏။

ပေါ်သကသည် ဥတေနမင်း၏ ဆင့်ဆိုလျက်အရ နှစ်းတော်သို့

ရုပြန်စာအုပ်စိုက်

သွား၏။ ထိန်းမှု မိုးဆာသဖြင့် မင်းရင်ပြင်၌ ချိုင့်ဂျမ်းနေရာများတွင် ရေတင်လျက် ရှိ၏။ ဥတေနမင်းသည် လေသာပြတင်းမှ ယောသက အလာကို စောင့်ကြည့်နေ၏။ ယောသကသည် မင်းရင်ပြင်သို့ ရောက် သောအခါ ရေအိုင်ယေားကို ခုန်ကျော်၍ သွားလေ၏။ ထို့နောက် နှစ်းတော်တွင်းသို့ ဝင်ရောက်၍ မင်းကြီးအား စစား၏။ မင်းကြီးက ယောသကအား ကောသမြို့သူငွေးကြီး ကွယ်လွန်သော်လည်း အားမင်ယ် ရန် အားပေးစကား ပြောကြား၏။ ထို့အပြင် ယောသကအား ဖစ် သူငွေးကြီး၏ ရာထူးကို ဆက်ခံစေရန် စီစဉ်ပေးမည် ဖြစ်ကြောင်းလည်း ပြောလိုက်ပြီး ယောသကကို မင်းကြီးက ပြန်စွာတ်လိုက်၏။

ယောသကသည် နှစ်းတော်မှ ပြန်လာ၏။ ဥတေနမင်းကြီးက နောက်မှ စောင့်ကြည့်လျက် ရှိ၏။ ယောသကသည် နှစ်းတော်သို့ လာစဉ်က နှစ်းရင်ပြင်၌ တွေ့ခဲ့သော ရေအိုင်ယေားသို့ ရောက်သော အခါ အလာတုန်းကလို ခုန်ကျော်မသွားဘဲ ရေထဲသို့ ဆင်း၍ သွား၏။ ဥတေနမင်းကြီးသည် ချက်ချင်းပင် ယောသကကို ပြန်ခေါ်စေ၏။ ယောသကသည် မင်းကြီးရှေ့မှောက်သို့ ရောက်၍ စစားလေသွင် မင်းကြီးက ယောသကအား ‘ယောသက၊ သင် လာစဉ်က ရေအိုင်ယေားကို ခုန်ကျော်၍ လာခဲ့၏။’ ယခု အပြန်တွင်မူ ရေအိုင်ယေားကို ခုန်ကျော်၍ မသွားဘဲ ရေအိုင်များထဲသို့ ဆင်း၍ သွား၏။ ဘာကြောင့်လဲ’ ဟူ၍ မင်းကြီးက မေး၏။ ထို့အခါ ယောသက က-

‘အရှင်မင်းကြီး၊ နှစ်းတော်သို့ လာစဉ်က ယောသကသည် သာမန် ယောသကသာ ဖြစ်ပါသည်။’ ယခု အပြန်တွင်မူ ယောသက သည် သာမန်ယောသက မဟုတ်တော့ပါ။ သူငွေးရာထူးကို ဆက်ခံရ မည့် ယောသက ဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ရာထူးနှင့် ထိုက်တန်အောင် ကဲမြန်တို့ကို ထိန်းသိမ်းစောင့်စည်းသောအားဖြင့် ရေအိုင်ယေားကို

ခုန်ကျော်၍ မသွားဘဲ ရေအိုင်ငယ်များထဲသို့ ဆင်း၍ သွားခြင်း ဖြစ်ပါသည်'ဟု တင်လျောက်ရာ၊ ဥတေနမင်းကြီးသည် 'ဤသူကား ပညာရှိပေသည်'၊ သူငွေးရာထူးနှင့် ထိုက်တန်ပေသည်'ဟု ဆုံးဖြတ်ပြီး သူငွေးအဆောင်အယောင်နှင့်တကွ သူငွေးရာထူးကို ချက်ချင်းပေးလိုက်၏။ ဤသို့လျှင် ယောသကသည် ကောသမြို့သူငွေးကြီး ဖြစ်လာခဲ့၏။

ယောသကသည် စာမတတ်၊ ပေမတတ်သော်လည်း ပညာရှိ၏။ စာတတ်ခြင်းကို အားပေးသင့်သော်လည်း များသောအားဖြင့် စာတတ်သူများသည် မိမိတို့၏ အမြင်အကြားများကို မိမိတို့တတ်သော စာများနှင့် တိုင်းတာ၍ ဘာသာပြန်ဆိုကြ၏။

ဤသို့ ဘာသာပြန်ဆိုခြင်းမှာ ဗဟိုဒ္ဓကို ဗဟိုဒ္ဓနှင့် တိုင်းတာခြင်းမျှသာ ဖြစ်၏။ ထိုအခါ အမျိုးတွေ့ဖြုတ်ရှိသော ပဋိသန္ဓာဏ်၏ စွမ်းအားသည် မိမိတို့၏ အမြင်အကြားကို ထွင်းဖောက်၍ သိနိုင်သော ပဝတ္ထာဏ်ကို မဖြစ်ပေါ်စေနိုင်ချေ။

စာမတတ်သော ပညာရှိများသည်ကား အားကိုးစရာ စာသိပေသိ မရှိသဖြင့် မိမိတို့၏ အမြင်အကြားကို မိမိတို့၏ အန္တာန်းမျိုးသော အတွေ့အကြားများနှင့်သာ တိုင်းတာ၍ ဘာသာပြန်ဆိုကြ၏။ ဤသို့ ဘာသာပြန်ဆိုခြင်းသည် ဗဟိုဒ္ဓကို အမျိုးတွေ့ဖြုတ်ရှိနှင့် တိုင်းတာခြင်းဖြစ်၏။

ထိုအခါ အမျိုးတွေ့ဖြုတ်ရှိသော ပဏိသန္ဓာဏ်၏ စွမ်းအားသည် မိမိတို့၏ အမြင်အကြားကို ထွင်းဖောက်၍ သိနိုင်သော ပဝတ္ထာဏ်ကို ဖြစ်ပေါ်စေနိုင်ပါ၏။ ထို့ညက်၊ ထို့အသိအရ ယောသကသည် ရေအိုင်ငယ်များ အတွင်းသို့ ဆင်း၍ သွားခြင်း ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ယောသကသည် စာမတတ်သော်လည်း ပညာရှိဖြစ်၏-ဟု ဥတေန

မင်းကြီးက သတ်မှတ်၍ ယောသကအား သူတွေးရာထူးကို ပေးအပ်ခြင်း
ဖြစ်၏။

သက်ရှိဖြစ်စေ၊ သက်မဲ့ဖြစ်စေ အရာရာတိုင်းတွင် သာမည်
လက္ခဏာနှင့် ဝိသေသလက္ခဏာ ရှိသည်၍ ဖြစ်၏—ဟု ပိဋကတ်
တော်၌ ဆို၏။ ထို့ကြောင့် ရပ်ဖြစ်စေ၊ နာမ်ဖြစ်စေ အခြေခံအားဖြင့်
သာမည်လက္ခဏာအရ အချင်းချင်း တူကြသော်လည်း အပေါ်သဏ္ဌာန်
အားဖြင့် မူ ဝိသေသလက္ခဏာအရ အငွေကလာပ် ရပ်ချင်းတူသော်လည်း
အပေါ်သဏ္ဌာန်အားဖြင့် ဝိသေသလက္ခဏာအရ အချင်းချင်း ကွဲပြား
သွားရခြင်း ဖြစ်၏။

ထို့ကြောင့် ဒုကန်ပါက် သမ္မဒါဒ္ဓဓတ်၌ မြေခွေးက ခြေထံ့စိတ်
ပေါက်၍ ခြေထံ့လုပ်သော်လည်း တကယ်တမ်း စစ်မှန်သော ခြေထံ့
ဖြစ်မလာနိုင်ခြင်းဖြစ်၏။ ဤသဘောကို ယောသက သိ၍ သာမည်
ယောသနှင့် ဝိသေသ ယောသကတို့၏ ခြားနားချက်ကို ဥတေန
မင်းကြီးအား တင်လျောက်နိုင်ခြင်း ဖြစ်၏။

ယောသကသည် သူဘဝဖြစ်စဉ်ကို သူဇ္ဈိုးနှင့် သူတွေးကြီး၏
ကျွန်မ ကားမြို့တို့ထံမှ ကြားသိရကာ များစွာ သံစော ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့်
သူသည် ဇနီးနှင့် တိုင်ပင်ကာ မိမိတို့အတွက် ရယူခြင်း “လောဘ” ၌
ချမ်းသာကို မရှာတော့ဘဲ၊ လောကအတွက် စွန့်လွတ်ခြင်း “အလော
ဘ” ၌ ချမ်းသာကို ရှာရန် ဆုံးဖြတ်၏။ ထိုဆုံးဖြတ်ချက်အရ အလှု။
မဏ္ဍာပ်ဆောက်၍ သူဆင်းရတို့အား လည်းကောင်း၊ ခရီးသွားတို့အား
လည်းကောင်း နေ့စဉ် အသပြာ တစ်သိန်းဖိုး လှူ၏။ မိဘမဲ့ သာမာဝတီ
သူတွေးသမီးကို မွေးစား၏။

ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရား ပွင့်တော်မူပြီဖြစ်၍ မြတ်စွာဘုရား
သီတင်းသုံးတော်မူရာ ဂေါ်ဝန်ကျောင်းတိုက်ရှိ မြတ်စွာဘုရားထံတော်

သို့ သွားရောက်၍ တရားနာယူရာ သောတာပန် ဖြစ်၏။ ထို့နောက် ကောသမြို့ပြည်၌ ယောသိတာရုံ ကျောင်းတိုက်ကို ဆောက်၍ လူ၌ဒါန်း၏။ သူ ဆောက်လုပ်လျှော့ဒါန်းသော ယောသိတာရုံ ကျောင်းတိုက်သည် လည်းကောင်း၊ သူ မွေးစားသော သာမဏဝတီသည် လည်းကောင်း သာသနူသမိုင်းတွင် ထင်ရှားပါ၏။

ကျွန်ုပ်တို့သည် သံသရာ၌ ကျင်လည်ရစဉ် မြတ်စွာဘုရား လက် ထက်တော်၌ တကယ်ဖြစ်ခဲ့ဖူးသော ယောသကသူငွေး ဝွေးမှုမှ သံဝေး ယူကာ၊ မိမိ၏ အကျိုးအတွက် ပဓနမပြောဘ လောကအကျိုးအတွက် ပဓနပြုသောအားဖြင့် မလုပ်သင့်သည်ကို မလုပ်ဘ နေရာအောင်၊ လုပ်သင့်သည်ကို လုပ်ရာအောင် ကြိုးစားအပ်ပါ၏။

မလုပ်သင့်သည်ကို မလုပ်ဘ နေသောအခါ အတ္ထဒိဋ္ဌအမြင်ဖြင့် ကြည့်တတ်သူများက “အမော်အမြင်မဲ့သော လူအ လူနံများ” ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ “သတ္တိမရှိသူများ” ဟူ၍ လည်းကောင်း သမုတ်ခြင်းကို ခံရတတ်၏။ လုပ်သင့်သည်ကို လုပ်ပြန်ပါကလည်း “မိုက်ရှုံးရဲများ”၊ “အခြေအနေကို မသုံးသပ်တတ်သူများ” ဟူ၍ သမုတ်ခြင်းကို ခံရတတ်၏။

အမှန်အားဖြင့် မလုပ်သင့်သည်ကို မလုပ်ဘ နေခြင်းသည် “ဝါရိဇ္ဇာ” သီလမည်၏။ လုပ်သင့်သည်ကို လုပ်ခြင်းသည် “စာရိဇ္ဇာ” သီလမည်၏။ မလုပ်သင့်သည်ကို မလုပ်ဘ နေခြင်း “ဝါရိဇ္ဇာ” သီလနှင့် လုပ်သင့်သည်ကိုလုပ်ခြင်း “စာရိဇ္ဇာ” သီလသည် ငွေစွဲ။ တစ်ချက်၏ ခေါင်းဘက်နှင့် ပန်းဘက်သဖွယ် ဖြစ်၏။ ခေါင်းဘက်နှင့် ပန်းဘက် ပါမှသာ ငွေစွဲ။ သည် “စစ်မှန်သော ငွေစွဲ” ဖြစ်သကဲ့သို့ မလုပ်သင့် သည်ကို မလုပ်ဘ နေခြင်း “ဝါရိဇ္ဇာ” သီလနှင့် လုပ်သင့်သည်ကို လုပ်ခြင်း “စာရိဇ္ဇာ” သီလ နှစ်ဖက်စုံမှ “စစ်မှန်သော သီလ” မည်၏။

သူတော်စင်များ အနေဖြင့် မိမိ၏ အသက်ကိုသာ စွန့်သော် စွန့်ရာ၏၊ စစ်မှန်သော သီလကို မစွန့်ရာ-ဟူ၍ ဘုရားရှင် အဆုံးအမတော် ရှိ၏။

စစ်မှန်သော သီလသည် ပါရမီနှင့် နယ်သည်ဖြစ်၍ လောကီ အကျိုးစီးပွားသာမက အရဟတ္တမဂ်၊ အရဟတ္တဖိုလ် တိုင်အောင်သော လောကုတ္တရာ အကျိုးကိုပါ ပေးနိုင်သောကြောင့် စစ်မှန်သော သီလကို မစွန့်ရာဟု ဆိုခြင်း ဖြစ်၏။ ထိုကြောင့် ဤလောက်၌ မြင့်မြတ်သော သူတော်စင်များ အနေဖြင့် လောက၏ အကျိုးစီးပွားကို ဆောင်ရွက်နိုင် ရေးအတွက် ဤပောသကသူများ ဝတ္ထုကို ဆင်ခြင် နှလုံးသွင်း၍ စစ်မှန်သော သီလကို စောင့်ထိန်းနိုင်အောင် ကျင့်ကြံအားထုတ် အပ်ပါ၏။

[စစ်ပြန်မဂ္ဂဇင်း၊ အမှတ် ၁၄၈၊ မတ်လ ၁၉၉၁]

